

TÜRKİYE'DE VERGİ UYUMUNU ETKİLEYEN DEĞİŞKENLER

Prof. Dr. Mehmet TUNÇER

Dr. Yasemin ARIMAN

TÜRKİYE’DE VERGİ UYUMUNU ETKİLEYEN DEĞİŞKENLER

Prof. Dr. Mehmet TUNÇER

Dr. Yasemin ARIMAN

DOI: <https://dx.doi.org/10.5281/zenodo.8351198>

Copyright © 2023 by iksad publishing house
All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, distributed or
transmitted in any form or by
any means, including photocopying, recording or other electronic or mechanical
methods, without the prior written permission of the publisher,
except in the case of
brief quotations embodied in critical reviews and certain other
noncommercial uses permitted by copyright law. Institution of Economic
Development and Social
Researches Publications®
(The Licence Number of Publicator: 2014/31220)
TURKEY TR: +90 342 606 06 75
USA: +1 631 685 0 853
E mail: iksadyayinevi@gmail.com
www.iksadyayinevi.com

It is responsibility of the author to abide by the publishing ethics rules.

Iksad Publications – 2023©
ISBN: 978-625-367-262-1
Cover Design: İbrahim KAYA
September / 2023
Ankara / Türkiye
Size = 16 x 24 cm

Önsöz

Ben neden vergi ödüyorum? Herkes vergi ödüyor mu ve ödeyen neden ödediğini biliyor mu? Vergi ödemezsem ne olur? Vergi önemli midir? Öncelikle vatani, milleti sonrasında tüm dünya için hayırlı olan evlat vergi ile ilgili yükümlülüklerini yerine getirirken ne düşünür? Düşünceleri neyden ya da nelerden etkilenir? Düşünceleri yaşadığı yere göre değişir mi ya da yaşına, eğitimine, gelirin, cinsiyetine, medeni durumuna, vergi ile ilgili yükümlülüklerini yerine getirirken yardım alması durumuna... Peki ya hayırsız evlat olan! O ne düşünür, ne yapar? Bunlar onun için de geçerli mi? İşte bu çalışma bu ve benzeri soruların cevabını araştırıyor.

Bu araştırmanın elbette gizli kahramanları da var. Prof. Dr. Ayşegül Mutlu (Merhume), Prof. Dr. Levent Yahya Eser, Uzm. Setenay Şevik, anketör öğrenciler, öğrencilere ulaşmamızda yardımcı olan ve isimlerini önsöze sığdıramadığımız kıymetli hocalarımız, mesai arkadaşlarımız, dostlarımız ve ailelerimiz. Her birine teşekkür eder, saygı ve minnetlerimizi sunarız.

Mükelleflerin, özellikle dolaysız vergi mükelleflerinin vergi ile ilgili yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getirmelerinde etkili olduğu varsayılan değişkenlerin Türkiye geneli için durumu bu kitapta ortaya konulmaktadır. Kitabın öncelikle bu alana karşı kendi özel ilgisi olanlara, maliye başta olmak üzere sosyal bilimler alanına, vergi uyumu araştırmaları yapan öğrencilere ve hocalarına ya da yol gösterenlerine, vergi politikaları üreten taraflara katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Keyifli okumalar dileriz...

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	i
İÇİNDEKİLER	iii
TABLolar LİSTESİ	vii
GRAFİKLER LİSTESİ	xxix
KISALTMALAR LİSTESİ	xxxii
GİRİŞ	1

SAHA ARAŞTIRMASI

1. Araştırmanın Önemi	3
2. Araştırmanın Yöntemi	4
3. Veriler	6
4. Bulgular ve Değerlendirme	6
4.1. Betimleyici İstatistikler	6
4.1.1. “Demografik Değişkenlere İlişkin Soruların Frekans Dağılımları”	6
4.1.2. “Verilerin Normal Dağılım Testi ve Güvenilirlik Analizi Bulguları”	9
4.1.3. 5’li Likertli Soruların Betimsel İstatistikleri	10
4.1.3.1. “Vergi ile İlgili Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getiren Mükelleflerin Ödüllendirilmesi Gerektiği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?”	10
4.1.3.2. “Vergi Vermenin Bir Vatandaşlık Görevi Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?”	18
4.1.3.3. “Hiçbir Zaman Denetlenmeyeceğini Bilse Dahı, Vergi ile İlgili Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getiren Mükellefler Vardır Düşüncesine Katılıyor Musunuz?”	24
4.1.3.4. “Yapılan Denetimlerin Vergi ile İlgili Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesinde Etkili Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?”	31

4.1.3.5. “Mükelleflerin Birden Fazla Denetim Geçirmelerinin, Vergi ile İlgili Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmelerinde Etkili Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?”	38
4.1.3.6. “Mevcut Vergi Cezalarının, Vergi ile İlgili Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesinde Etkili Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?”	44
4.1.3.7. “Fırsatı Olsa Bile Vergi ile İlgili Hilelere Başvurmayan, Vergisel Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getiren Mükelleflerin Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?”	51
4.1.3.8. “Verginin, Devlet Eliyle Sunulan Kamu Hizmetlerinin Karşılığı Olarak Alındığı Düşüncesine Katılıyor Musunuz?”	58
4.1.3.9. “Mevcut Vergi Oranlarının, Vergi ile İlgili Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesinde Etkili Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?”	65
4.1.3.10. “Türkiye’de Vergi Yükünün Adaletli Dağıtıldığı Düşüncesine Katılıyor Musunuz?”	72
4.1.3.11. “Türkiye’de Aynı Gelir Düzeyine Sahip Mükelleflerin Aynı Düzeyde Vergi Ödediği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?”	78
4.1.3.12. “Türkiye’de Hükümetin, Etkin ve Verimli Bir Şekilde Çalıştığı Düşüncesine Katılıyor Musunuz?”	84
4.1.3.13. “Türkiye’de Mükelleflerin Vergisel İşlemlerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmedikleri Durumda Sosyal ve Aile Çevrelerinden Bir Ayıplama Olmuyorsa, Bu Onların Vergisel İşlemlerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmelerini Engellemektedir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?”	89
4.1.3.14. “Eğitim, Sağlık, Savunma ve Sosyal Yardım Hizmetleri Dışındaki Devletin Yaptığı Diğer Hizmetlerin, Hangileri Olduğunu Bilmek Mümkündür Düşüncesine Katılıyor Musunuz?”	95
4.1.3.15. “Vergilerin Nasıl Harcandığını ve Devlet Eliyle Sunulan Hizmetlerin Hangi Yolla Geri Döndüğünü İzlemek Mükellefin Görevlerinden Biridir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?”	101
4.1.3.16. “Türkiye’de Ödenen Vergilerin Ne Oranda ve Nerelere Harcandığını Takip Etmek Mümkündür Düşüncesine Katılıyor Musunuz?”	108

- 4.1.3.17. “Ödediğiniz Verginin Nerelere Harcandığını Bilmek Önemlidir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?”..... 114
- 4.1.3.18. “Devlet Eliyle Sunulan Hizmetlerin Gerekli Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?”..... 119
- 4.1.3.19. “Türkiye’de Sunulan Kamu Hizmetlerinin ve Onlar İçin Yapılan Harcamaların Şeffaf Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?”..... 125
- 4.1.3.20. “Vergi Oranlarının Artırılıp Devlet Eliyle Daha Çok Kamu Hizmeti Sunulması Gerektiği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” 131
- 4.1.3.21. “Mükelleflerin Devletin Sunduğu Hizmetlerden Elde Ettikleri Doğrudan Faydanın/Kişisel Çıkarlarının, Onların Vergisel Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmelerini Etkilediği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” 136
- 4.1.3.22. “Hükümetlerin, Toplanan Vergileri Hangi Alanlarda Kullandığı (Eğitim, Sağlık, Savunma vb.) Vergi Verme Davranışını Etkilemektedir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” 142
- 4.1.3.23. “Devlet Eliyle Sunulan Hizmetlerden Duyulan Memnuniyetin, Vergisel Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesini Etkilediği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” 148
- 4.1.3.24. “Devlet Eliyle Sunulan Hizmetlerin Mantıklı Olarak Yapılmasının, Etkinliğinin ve Verimliliğinin Vergisel Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesini Etkilediği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?”..... 154
- 4.1.3.25. “Kamu Harcamalarının Yapılış Süreci ve Bu Süreçte Ortaya Çıkan Aşırı Bürokrasi, İsraf ve Yolsuzluk Gibi Sorunlar, Vergisel Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesini Engellemektedir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?”..... 160
- 4.1.3.26. “Türkiye’de Devletin (Hükümetiyle, Yasal Sistemiyle, Mahkemeleriyle, Vergi İdaresiyle, Bürokratlarıyla ve Memurlarıyla....vs.) Güvenilir Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” 156
- 4.1.3.27. “Mükelleflerin Dini İnancı Gereği Vergisel Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmektedir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” 172

4.1.3.28. “Türkiye’de Mükellefler Vergisel Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmek İstediklerinde, Vergi İdareleri Saygılı, Yardımcı ve Etkin Bir Şekilde Çalışmaktadır Düşüncesine Katılıyor Musunuz?”	178
4.1.3.29. “Türkiye’de Vergi Sistemi Basit, Anlaşılır ve Şeffaftır Düşüncesine Katılıyor Musunuz?”	184
4.1.3.30. “Türkiye’de Sık Aralıklarla Çıkarılan Mali Aflar (Vergi Afları), Vergisel Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesi İsteğini Artırmaktadır Düşüncesine Katılıyor Musunuz?”	190
KAYNAKÇA.....	197
EKLER.....	199

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: “Gelir Vergisi Faal Mükellef Sayıları ve Uygulanması Gereken Anket Formunun İllere Göre Dağılımı”.....	5
Tablo 2: “İllere Göre Uygulanan Anket Sayısı Frekans Dağılımları”	7
Tablo 3: “Katılımcıların Demografik Frekans Dağılımları”	8
Tablo 4: “Katılımcıların Vergi ile İlgili İşlemlerini Yaptırdığı Kişilerin Frekans Dağılımı”.....	9
Tablo 5: ”Verilerin Normal Dağılım Testi Bulguları”	9
Tablo 6: “Güvenilirlik Analizi Bulgusu”.....	10
Tablo 7: “Vergi ile İlgili Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getiren Mükelleflerin Ödüllendirilmesi Gerektiği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Yaşa Göre Çapraz Tablo Analizi.....	13
Tablo 8: “Vergi ile İlgili Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getiren Mükelleflerin Ödüllendirilmesi Gerektiği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Cinsiyete Göre Çapraz Tablo Analizi.....	13
Tablo 9: “Vergi ile İlgili Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getiren Mükelleflerin Ödüllendirilmesi Gerektiği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Medeni Duruma Göre Çapraz Tablo Analizi.....	14
Tablo 10: “Vergi ile İlgili Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getiren Mükelleflerin Ödüllendirilmesi Gerektiği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Eğitim Seviyesine Göre Çapraz Tablo Analizi.....	14
Tablo 11: “Vergi ile İlgili Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getiren Mükelleflerin Ödüllendirilmesi Gerektiği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Aylık Kişisel Gelire Göre Çapraz Tablo Analizi.....	15
Tablo 12: “Vergi ile İlgili Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getiren Mükelleflerin Ödüllendirilmesi Gerektiği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” İllere Göre Çapraz Tablo Analizi	16
Tablo 13: “Vergi ile İlgili Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getiren Mükelleflerin Ödüllendirilmesi Gerektiği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Vergi ile İlgili Yükümlülükleri Yerine Getiren Kişiyeye Göre Çapraz Tablo Analizi.....	17
Tablo 14: “Vergi Vermenin Bir Vatandaşlık Görevi Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Yaşa Göre Çapraz Tablo Analizi.....	19

Tablo 15: “Vergi Vermenin Bir Vatandaşlık Görevi Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Cinsiyete Göre Çapraz Tablo Analizi.....	20
Tablo 16: “Vergi Vermenin Bir Vatandaşlık Görevi Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Medeni Duruma Göre Çapraz Tablo Analizi.....	20
Tablo 17: “Vergi Vermenin Bir Vatandaşlık Görevi Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Eğitim Seviyesine Göre Çapraz Tablo Analizi.....	21
Tablo 18: “Vergi Vermenin Bir Vatandaşlık Görevi Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Aylık Kişisel Gelire Göre Çapraz Tablo Analizi.....	21
Tablo 19: “Vergi Vermenin Bir Vatandaşlık Görevi Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” İllere Göre Çapraz Tablo Analizi	22
Tablo 20: “Vergi Vermenin Bir Vatandaşlık Görevi Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Vergi ile İlgili Yükümlülükleri Yerine Getiren Kişiye Göre Çapraz Tablo Analizi.....	23
Tablo 21: “Hiçbir Zaman Denetlenmeyeceğini Bilse Dahı, Vergi ile İlgili Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getiren Mükellefler Vardır Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Yaşa Göre Çapraz Tablo Analizi.....	25
Tablo 22: “Hiçbir Zaman Denetlenmeyeceğini Bilse Dahı, Vergi ile İlgili Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getiren Mükellefler Vardır Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Cinsiyete Göre Çapraz Tablo Analizi.....	26
Tablo 23: “Hiçbir Zaman Denetlenmeyeceğini Bilse Dahı, Vergi ile İlgili Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getiren Mükellefler Vardır Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Medeni Duruma Göre Çapraz Tablo Analizi.....	26
Tablo 24: “Hiçbir Zaman Denetlenmeyeceğini Bilse Dahı, Vergi ile İlgili Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getiren Mükellefler Vardır Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Eğitim Seviyesine Göre Çapraz Tablo Analizi.....	27
Tablo 25: “Hiçbir Zaman Denetlenmeyeceğini Bilse Dahı, Vergi ile İlgili Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getiren Mükellefler Vardır Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Aylık Kişisel Gelire Göre Çapraz Tablo Analizi.....	28
Tablo 26: “Hiçbir Zaman Denetlenmeyeceğini Bilse Dahı, Vergi ile İlgili Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getiren Mükellefler Vardır Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” İllere Göre Çapraz Tablo Analizi	28

Tablo 27: “Hiçbir Zaman Denetlenmeyeceğini Bilse Dahı, Vergi ile İlgili Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getiren Mükellefler Vardır Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Vergi ile İlgili Yükümlülükleri Yerine Getiren Kişiyeye Göre Çapraz Tablo Analizi.....	30
Tablo 28: “Yapılan Denetimlerin Vergi ile İlgili Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesinde Etkili Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Yaşaya Göre Çapraz Tablo Analizi.....	32
Tablo 29: “Yapılan Denetimlerin Vergi ile İlgili Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesinde Etkili Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Cinsiyete Göre Çapraz Tablo Analizi.....	32
Tablo 30: “Yapılan Denetimlerin Vergi ile İlgili Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesinde Etkili Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Medeni Duruma Göre Çapraz Tablo Analizi.....	33
Tablo 31: “Yapılan Denetimlerin Vergi ile İlgili Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesinde Etkili Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Eğitim Seviyesine Göre Çapraz Tablo Analizi.....	33
Tablo 32: “Yapılan Denetimlerin Vergi ile İlgili Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesinde Etkili Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Aylık Kişisel Gelire Göre Çapraz Tablo Analizi.....	34
Tablo 33: “Yapılan Denetimlerin Vergi ile İlgili Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesinde Etkili Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” İllere Göre Çapraz Tablo Analizi.....	35
Tablo 34: “Yapılan Denetimlerin Vergi ile İlgili Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesinde Etkili Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Vergi ile İlgili Yükümlülükleri Yerine Getiren Kişiyeye Göre Çapraz Tablo Analizi.....	37
Tablo 35: “Mükelleflerin Birden Fazla Denetim Geçirmelerinin, Vergi ile İlgili Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmelerinde Etkili Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Yaşaya Göre Çapraz Tablo Analizi.....	39
Tablo 36: “Mükelleflerin Birden Fazla Denetim Geçirmelerinin, Vergi ile İlgili Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmelerinde Etkili Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Cinsiyete Göre Çapraz Tablo Analizi.....	40

Tablo 37: “Mükelleflerin Birden Fazla Denetim Geçirmelerinin, Vergi ile İlgili Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmelerinde Etkili Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Medeni Duruma Göre Çapraz Tablo Analizi.....	40
Tablo 38: “Mükelleflerin Birden Fazla Denetim Geçirmelerinin, Vergi ile İlgili Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmelerinde Etkili Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Eğitim Seviyesine Göre Çapraz Tablo Analizi	41
Tablo 39: “Mükelleflerin Birden Fazla Denetim Geçirmelerinin, Vergi ile İlgili Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmelerinde Etkili Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Aylık Kişisel Gelire Göre Çapraz Tablo Analizi	41
Tablo 40: “Mükelleflerin Birden Fazla Denetim Geçirmelerinin, Vergi ile İlgili Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmelerinde Etkili Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” İllere Göre Çapraz Tablo Analizi	42
Tablo 41: “Mükelleflerin Birden Fazla Denetim Geçirmelerinin, Vergi ile İlgili Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmelerinde Etkili Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Vergi ile İlgili Yükümlülükleri Yerine Getiren Kişiye Göre Çapraz Tablo Analizi.....	44
Tablo 42: “Mevcut Vergi Cezalarının, Vergi ile İlgili Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesinde Etkili Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Yaşa Göre Çapraz Tablo Analizi.....	46
Tablo 43: “Mevcut Vergi Cezalarının, Vergi ile İlgili Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesinde Etkili Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Cinsiyete Göre Çapraz Tablo Analizi.....	46
Tablo 44: “Mevcut Vergi Cezalarının, Vergi ile İlgili Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesinde Etkili Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Medeni Duruma Göre Çapraz Tablo Analizi	47
Tablo 45: “Mevcut Vergi Cezalarının, Vergi ile İlgili Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesinde Etkili Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Eğitim Seviyesine Göre Çapraz Tablo Analizi.....	47
Tablo 46: “Mevcut Vergi Cezalarının, Vergi ile İlgili Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesinde Etkili Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Aylık Kişisel Gelire Göre Çapraz Tablo Analizi	48

Tablo 47: “Mevcut Vergi Cezalarının, Vergi ile İlgili Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesinde Etkili Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” İllere Göre Çapraz Tablo Analizi	49
Tablo 48: “Mevcut Vergi Cezalarının, Vergi ile İlgili Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesinde Etkili Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Vergi İle ilgili Yükümlülükleri Yerine Getiren Kişiye Göre Çapraz Tablo Analizi.....	50
Tablo 49: “Fırsatı Olsa Bile Vergi ile İlgili Hilelere Başvurmayan, Vergisel Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getiren Mükelleflerin Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Yaşa Göre Çapraz Tablo Analizi.....	52
Tablo 50: “Fırsatı Olsa Bile Vergi ile İlgili Hilelere Başvurmayan, Vergisel Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getiren Mükelleflerin Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Cinsiyete Göre Çapraz Tablo Analizi.....	53
Tablo 51: “Fırsatı Olsa Bile Vergi ile İlgili Hilelere Başvurmayan, Vergisel Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getiren Mükelleflerin Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Medeni Duruma Göre Çapraz Tablo Analizi.....	54
Tablo 52: “Fırsatı Olsa Bile Vergi ile İlgili Hilelere Başvurmayan, Vergisel Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getiren Mükelleflerin Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Eğitim Seviyesine Göre Çapraz Tablo Analizi.....	54
Tablo 53: “Fırsatı Olsa Bile Vergi ile İlgili Hilelere Başvurmayan, Vergisel Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getiren Mükelleflerin Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Aylık Kişisel Gelire Göre Çapraz Tablo Analizi.....	55
Tablo 54: “Fırsatı Olsa Bile Vergi ile İlgili Hilelere Başvurmayan, Vergisel Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getiren Mükelleflerin Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” İllere Göre Çapraz Tablo Analizi	56
Tablo 55: “Fırsatı Olsa Bile Vergi ile İlgili Hilelere Başvurmayan, Vergisel Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getiren Mükelleflerin Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Vergi ile İlgili Yükümlülükleri Yerine Getiren Kişiye Göre Çapraz Tablo Analizi.....	58
Tablo 56: “Verginin, Devlet Eliyle Sunulan Kamu Hizmetlerinin Karşılığı Olarak Alındığı Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Yaşa Göre Çapraz Tablo Analizi.....	60

Tablo 57: “Verginin, Devlet Eliyle Sunulan Kamu Hizmetlerinin Karşılığı Olarak Alındığı Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Cinsiyete Göre Çapraz Tablo Analizi.....	61
Tablo 58: “Verginin, Devlet Eliyle Sunulan Kamu Hizmetlerinin Karşılığı Olarak Alındığı Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Medeni Duruma Göre Çapraz Tablo Analizi	61
Tablo 59: “Verginin, Devlet Eliyle Sunulan Kamu Hizmetlerinin Karşılığı Olarak Alındığı Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Eğitim Seviyesine Göre Çapraz Tablo Analizi.....	61
Tablo 60: “Verginin, Devlet Eliyle Sunulan Kamu Hizmetlerinin Karşılığı Olarak Alındığı Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Aylık Kişisel Gelire Göre Çapraz Tablo Analizi.....	62
Tablo 61: “Verginin, Devlet Eliyle Sunulan Kamu Hizmetlerinin Karşılığı Olarak Alındığı Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” İllere Göre Çapraz Tablo Analizi.....	63
Tablo 62: “Verginin, Devlet Eliyle Sunulan Kamu Hizmetlerinin Karşılığı Olarak Alındığı Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Vergi ile İlgili Yükümlülükleri Yerine Getiren Kişiyeye Göre Çapraz Tablo Analizi	65
Tablo 63: “Mevcut Vergi Oranlarının, Vergi ile İlgili Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesinde Etkili Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Yaşa Göre Çapraz Tablo Analizi	67
Tablo 64: “Mevcut Vergi Oranlarının, Vergi ile İlgili Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesinde Etkili Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Cinsiyete Göre Çapraz Tablo Analizi	67
Tablo 65: “Mevcut Vergi Oranlarının, Vergi ile İlgili Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesinde Etkili Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Medeni Duruma Göre Çapraz Tablo Analizi.....	68
Tablo 66: “Mevcut Vergi Oranlarının, Vergi ile İlgili Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesinde Etkili Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Eğitim Seviyesine Göre Çapraz Tablo Analizi.....	68
Tablo 67: “Mevcut Vergi Oranlarının, Vergi ile İlgili Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesinde Etkili Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Aylık Kişisel Gelire Göre Çapraz Tablo Analizi	69

Tablo 68: “Mevcut Vergi Oranlarının, Vergi ile İlgili Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesinde Etkili Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” İllere Göre Çapraz Tablo Analizi	70
Tablo 69: “Mevcut Vergi Oranlarının, Vergi ile İlgili Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesinde Etkili Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Vergi ile İlgili Yükümlülükleri Yerine Getiren Kişiye Göre Çapraz Tablo Analizi.....	71
Tablo 70: “Türkiye’de Vergi Yükünün Adaletli Dağıtıldığı Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Yaşa Göre Çapraz Tablo Analizi.....	72
Tablo 71: “Türkiye’de Vergi Yükünün Adaletli Dağıtıldığı Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Cinsiyete Göre Çapraz Tablo Analizi.....	73
Tablo 72: “Türkiye’de Vergi Yükünün Adaletli Dağıtıldığı Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Medeni Duruma Göre Çapraz Tablo Analizi.....	74
Tablo 73: “Türkiye’de Vergi Yükünün Adaletli Dağıtıldığı Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Eğitim Seviyesine Göre Çapraz Tablo Analizi.....	74
Tablo 74: “Türkiye’de Vergi Yükünün Adaletli Dağıtıldığı Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Aylık Kişisel Gelire Göre Çapraz Tablo Analizi.....	75
Tablo 75: “Türkiye’de Vergi Yükünün Adaletli Dağıtıldığı Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” İllere Göre Çapraz Tablo Analizi	76
Tablo 76: “Türkiye’de Vergi Yükünün Adaletli Dağıtıldığı Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Vergi ile İlgili Yükümlülükleri Yerine Getiren Kişiye Göre Çapraz Tablo Analizi.....	77
Tablo 77: “Türkiye’de Aynı Gelir Düzeyine Sahip Mükelleflerin Aynı Düzeyde Vergi Ödediği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Yaşa Göre Çapraz Tablo Analizi.....	79
Tablo 78: “Türkiye’de Aynı Gelir Düzeyine Sahip Mükelleflerin Aynı Düzeyde Vergi Ödediği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Cinsiyete Göre Çapraz Tablo Analizi.....	79
Tablo 79: “Türkiye’de Aynı Gelir Düzeyine Sahip Mükelleflerin Aynı Düzeyde Vergi Ödediği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Medeni Duruma Göre Çapraz Tablo Analizi.....	80
Tablo 80: “Türkiye’de Aynı Gelir Düzeyine Sahip Mükelleflerin Aynı Düzeyde Vergi Ödediği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Eğitim Seviyesine Göre Çapraz Tablo Analizi.....	80

Tablo 81: “Türkiye’de Aynı Gelir Düzeyine Sahip Mükelleflerin Aynı Düzeyde Vergi Ödediği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Aylık Kişisel Gelire Göre Çapraz Tablo Analizi.....	81
Tablo 82: “Türkiye’de Aynı Gelir Düzeyine Sahip Mükelleflerin Aynı Düzeyde Vergi Ödediği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” İllere Göre Çapraz Tablo Analizi.....	81
Tablo 83: “Türkiye’de Aynı Gelir Düzeyine Sahip Mükelleflerin Aynı Düzeyde Vergi Ödediği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Vergi ile İlgili Yükümlülükleri Yerine Getiren Kişiyeye Göre Çapraz Tablo Analizi.....	83
Tablo 84: “Türkiye’de Hükümetin, Etkin ve Verimli Bir Şekilde Çalıştığı Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Yaşa Göre Çapraz Tablo Analizi.....	85
Tablo 85: “Türkiye’de Hükümetin, Etkin ve Verimli Bir Şekilde Çalıştığı Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Cinsiyete Göre Çapraz Tablo Analizi.....	85
Tablo 86: “Türkiye’de Hükümetin, Etkin ve Verimli Bir Şekilde Çalıştığı Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Medeni Duruma Göre Çapraz Tablo Analizi.....	86
Tablo 87: “Türkiye’de Hükümetin, Etkin ve Verimli Bir Şekilde Çalıştığı Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Eğitim Seviyesine Göre Çapraz Tablo Analizi.....	86
Tablo 88: “Türkiye’de Hükümetin, Etkin ve Verimli Bir Şekilde Çalıştığı Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Aylık Kişisel Gelire Göre Çapraz Tablo Analizi.....	87
Tablo 89: “Türkiye’de Hükümetin, Etkin ve Verimli Bir Şekilde Çalıştığı Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” İllere Göre Çapraz Tablo Analizi.....	88
Tablo 90: “Türkiye’de Hükümetin, Etkin ve Verimli Bir Şekilde Çalıştığı Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Vergi ile İlgili Yükümlülükleri Yerine Getiren Kişiyeye Göre Çapraz Tablo Analizi.....	89
Tablo 91: “Türkiye’de Mükelleflerin Vergisel İşlemlerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmedikleri Durumda Sosyal ve Aile Çevrelerinden Bir Ayıplama Olmuyorsa, Bu Onların Vergisel İşlemlerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmelerini Engellemektedir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Yaşa Göre Çapraz Tablo Analizi.....	90

Tablo 92: “Türkiye’de Mükelleflerin Vergisel İşlemlerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmedikleri Durumda Sosyal ve Aile Çevrelerinden Bir Ayıplama Olmuyorsa, Bu Onların Vergisel İşlemlerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmelerini Engellemektedir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Cinsiyete Göre Çapraz Tablo Analizi.....	91
Tablo 93: “Türkiye’de Mükelleflerin Vergisel İşlemlerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmedikleri Durumda Sosyal ve Aile Çevrelerinden Bir Ayıplama Olmuyorsa, Bu Onların Vergisel İşlemlerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmelerini Engellemektedir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Medeni Duruma Göre Çapraz Tablo Analizi.....	91
Tablo 94: “Türkiye’de Mükelleflerin Vergisel İşlemlerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmedikleri Durumda Sosyal ve Aile Çevrelerinden Bir Ayıplama Olmuyorsa, Bu Onların Vergisel İşlemlerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmelerini Engellemektedir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Eğitim Seviyesine Göre Çapraz Tablo Analizi.....	92
Tablo 95: “Türkiye’de Mükelleflerin Vergisel İşlemlerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmedikleri Durumda Sosyal ve Aile Çevrelerinden Bir Ayıplama Olmuyorsa, Bu Onların Vergisel İşlemlerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmelerini Engellemektedir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Aylık Kişisel Gelire Göre Çapraz Tablo Analizi	93
Tablo 96: “Türkiye’de Mükelleflerin Vergisel İşlemlerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmedikleri Durumda Sosyal ve Aile Çevrelerinden Bir Ayıplama Olmuyorsa, Bu Onların Vergisel İşlemlerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmelerini Engellemektedir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” İllere Göre Çapraz Tablo Analizi.....	93
Tablo 97: “Türkiye’de Mükelleflerin Vergisel İşlemlerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmedikleri Durumda Sosyal ve Aile Çevrelerinden Bir Ayıplama Olmuyorsa, Bu Onların Vergisel İşlemlerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmelerini Engellemektedir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Vergi ile İlgili Yükümlülükleri Yerine Getiren Kişiye Göre Çapraz Tablo Analizi	94
Tablo 98: “Eğitim, Sağlık, Savunma ve Sosyal Yardım Hizmetleri Dışındaki Devletin Yaptığı Diğer Hizmetlerin, Hangileri Olduğunu Bilmek Mümkündür Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Yaşa Göre Çapraz Tablo Analizi.....	96

Tablo 99: “Eğitim, Sağlık, Savunma ve Sosyal Yardım Hizmetleri Dışındaki Devletin Yaptığı Diğer Hizmetlerin, Hangileri Olduğunu Bilmek Mümkündür Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Cinsiyete Göre Çapraz Tablo Analizi.....	97
Tablo 100: “Eğitim, Sağlık, Savunma ve Sosyal Yardım Hizmetleri Dışındaki Devletin Yaptığı Diğer Hizmetlerin, Hangileri Olduğunu Bilmek Mümkündür Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Medeni Duruma Göre Çapraz Tablo Analizi.....	97
Tablo 101: “Eğitim, Sağlık, Savunma ve Sosyal Yardım Hizmetleri Dışındaki Devletin Yaptığı Diğer Hizmetlerin, Hangileri Olduğunu Bilmek Mümkündür Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Eğitim Seviyesine Göre Çapraz Tablo Analizi.....	98
Tablo 102: “Eğitim, Sağlık, Savunma ve Sosyal Yardım Hizmetleri Dışındaki Devletin Yaptığı Diğer Hizmetlerin, Hangileri Olduğunu Bilmek Mümkündür Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Aylık Kişisel Gelire Göre Çapraz Tablo Analizi	98
Tablo 103: “Eğitim, Sağlık, Savunma ve Sosyal Yardım Hizmetleri Dışındaki Devletin Yaptığı Diğer Hizmetlerin, Hangileri Olduğunu Bilmek Mümkündür Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” İllere Göre Çapraz Tablo Analizi	99
Tablo 104: “Eğitim, Sağlık, Savunma ve Sosyal Yardım Hizmetleri Dışındaki Devletin Yaptığı Diğer Hizmetlerin, Hangileri Olduğunu Bilmek Mümkündür Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Vergi ile İlgili Yükümlülükleri Yerine Getiren Kişiye Göre Çapraz Tablo Analizi	100
Tablo 105: “Vergilerin Nasıl Harcandığını ve Devlet Eliyle Sunulan Hizmetlerin Hangi Yolla Geri Döndüğünü İzlemek Mükellefin Görevlerinden Biridir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Yaşa Göre Çapraz Tablo Analizi.....	102
Tablo 106: “Vergilerin Nasıl Harcandığını ve Devlet Eliyle Sunulan Hizmetlerin Hangi Yolla Geri Döndüğünü İzlemek Mükellefin Görevlerinden Biridir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Cinsiyete Göre Çapraz Tablo Analizi.....	103
Tablo 107: “Vergilerin Nasıl Harcandığını ve Devlet Eliyle Sunulan Hizmetlerin Hangi Yolla Geri Döndüğünü İzlemek Mükellefin Görevlerinden Biridir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Medeni Duruma Göre Çapraz Tablo Analizi.....	103

Tablo 108: “Vergilerin Nasıl Harcandığını ve Devlet Eliyle Sunulan Hizmetlerin Hangi Yolla Geri Döndüğünü İzlemek Mükellefin Görevlerinden Biridir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Eğitim Seviyesine Göre Çapraz Tablo Analizi.....	104
Tablo 109: “Vergilerin Nasıl Harcandığını ve Devlet Eliyle Sunulan Hizmetlerin Hangi Yolla Geri Döndüğünü İzlemek Mükellefin Görevlerinden Biridir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Aylık Kişisel Gelire Göre Çapraz Tablo Analizi.....	104
Tablo 110: “Vergilerin Nasıl Harcandığını ve Devlet Eliyle Sunulan Hizmetlerin Hangi Yolla Geri Döndüğünü İzlemek Mükellefin Görevlerinden Biridir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” İllere Göre Çapraz Tablo Analizi.....	105
Tablo 111: “Vergilerin Nasıl Harcandığını ve Devlet Eliyle Sunulan Hizmetlerin Hangi Yolla Geri Döndüğünü İzlemek Mükellefin Görevlerinden Biridir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Vergi ile İlgili Yükümlülükleri Yerine Getiren Kişiyeye Göre Çapraz Tablo Analizi	107
Tablo 112: “Türkiye’de Ödenen Vergilerin Ne Oranda ve Nerelere Harcandığını Takip Etmek Mümkündür Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Yaşa Göre Çapraz Tablo Analizi.....	109
Tablo 113: “Türkiye’de Ödenen Vergilerin Ne Oranda ve Nerelere Harcandığını Takip Etmek Mümkündür Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Cinsiyete Göre Çapraz Tablo Analizi.....	110
Tablo 114: “Türkiye’de Ödenen Vergilerin Ne Oranda ve Nerelere Harcandığını Takip Etmek Mümkündür Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Medeni Duruma Göre Çapraz Tablo Analizi.....	110
Tablo 115: “Türkiye’de Ödenen Vergilerin Ne Oranda ve Nerelere Harcandığını Takip Etmek Mümkündür Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Eğitim Seviyesine Göre Çapraz Tablo Analizi.....	111
Tablo 116: “Türkiye’de Ödenen Vergilerin Ne Oranda ve Nerelere Harcandığını Takip Etmek Mümkündür Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Aylık Kişisel Gelire Göre Çapraz Tablo Analizi.....	111
Tablo 117: “Türkiye’de Ödenen Vergilerin Ne Oranda ve Nerelere Harcandığını Takip Etmek Mümkündür Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” İllere Göre Çapraz Tablo Analizi	112

Tablo 118: “Türkiye’de Ödenen Vergilerin Ne Oranda ve Nerelere Harcandığını Takip Etmek Mümkündür Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Vergi ile İlgili Yükümlülükleri Yerine Getiren Kişiyeye Göre Çapraz Tablo Analizi.....	113
Tablo 119: “Ödediğiniz Verginin Nerelere Harcandığını Bilmek Önemlidir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Yaşa Göre Çapraz Tablo Analizi.....	115
Tablo 120: “Ödediğiniz Verginin Nerelere Harcandığını Bilmek Önemlidir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Cinsiyete Göre Çapraz Tablo Analizi...	115
Tablo 121: “Ödediğiniz Verginin Nerelere Harcandığını Bilmek Önemlidir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Medeni Duruma Göre Çapraz Tablo Analizi.....	116
Tablo 122: “Ödediğiniz Verginin Nerelere Harcandığını Bilmek Önemlidir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Eğitim Seviyesine Göre Çapraz Tablo Analizi.....	116
Tablo 123: “Ödediğiniz Verginin Nerelere Harcandığını Bilmek Önemlidir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Aylık Kişisel Gelire Göre Çapraz Tablo Analizi.....	117
Tablo 124: “Ödediğiniz Verginin Nerelere Harcandığını Bilmek Önemlidir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” İllere Göre Çapraz Tablo Analizi	117
Tablo 125: “Ödediğiniz Verginin Nerelere Harcandığını Bilmek Önemlidir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Vergi ile İlgili Yükümlülükleri Yerine Getiren Kişiyeye Göre Çapraz Tablo Analizi.....	118
Tablo 126: “Devlet Eliyle Sunulan Hizmetlerin Gerekli Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Yaşa Göre Çapraz Tablo Analizi.....	120
Tablo 127: “Devlet Eliyle Sunulan Hizmetlerin Gerekli Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Cinsiyete Göre Çapraz Tablo Analizi.....	121
Tablo 128: “Devlet Eliyle Sunulan Hizmetlerin Gerekli Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Medeni Duruma Göre Çapraz Tablo Analizi.....	121
Tablo 129: “Devlet Eliyle Sunulan Hizmetlerin Gerekli Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Eğitim Seviyesine Göre Çapraz Tablo Analizi.....	121
Tablo 130: “Devlet Eliyle Sunulan Hizmetlerin Gerekli Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Aylık Kişisel Gelire Göre Çapraz Tablo Analizi.....	122
Tablo 131: “Devlet Eliyle Sunulan Hizmetlerin Gerekli Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” İllere Göre Çapraz Tablo Analizi	123

Tablo 132: “Devlet Eliyle Sunulan Hizmetlerin Gerekli Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Vergi ile İlgili Yükümlülükleri Yerine Getiren Kişiye Göre Çapraz Tablo Analizi.....	124
Tablo 133: “Türkiye’de Sunulan Kamu Hizmetlerinin ve Onlar İçin Yapılan Harcamaların Şeffaf Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Yaşa Göre Çapraz Tablo Analizi.....	126
Tablo 134: “Türkiye’de Sunulan Kamu Hizmetlerinin ve Onlar İçin Yapılan Harcamaların Şeffaf Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Cinsiyete Göre Çapraz Tablo Analizi.....	126
Tablo 135: “Türkiye’de Sunulan Kamu Hizmetlerinin ve Onlar İçin Yapılan Harcamaların Şeffaf Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Medeni Duruma Göre Çapraz Tablo Analizi.....	127
Tablo 136: “Türkiye’de Sunulan Kamu Hizmetlerinin ve Onlar İçin Yapılan Harcamaların Şeffaf Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Eğitim Seviyesine Göre Çapraz Tablo Analizi.....	127
Tablo 137: “Türkiye’de Sunulan Kamu Hizmetlerinin ve Onlar İçin Yapılan Harcamaların Şeffaf Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Aylık Kişisel Gelire Göre Çapraz Tablo Analizi.....	128
Tablo 138: “Türkiye’de Sunulan Kamu Hizmetlerinin ve Onlar İçin Yapılan Harcamaların Şeffaf Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” İllere Göre Çapraz Tablo Analizi.....	129
Tablo 139: “Türkiye’de Sunulan Kamu Hizmetlerinin ve Onlar İçin Yapılan Harcamaların Şeffaf Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Vergi ile İlgili Yükümlülükleri Yerine Getiren Kişiye Göre Çapraz Tablo Analizi.....	130
Tablo 140: “Vergi Oranlarının Artırılıp Devlet Eliyle Daha Çok Kamu Hizmeti Sunulması Gerektiği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Yaşa Göre Çapraz Tablo Analizi.....	132
Tablo 141: “Vergi Oranlarının Artırılıp Devlet Eliyle Daha Çok Kamu Hizmeti Sunulması Gerektiği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Cinsiyete Göre Çapraz Tablo Analizi.....	132
Tablo 142: “Vergi Oranlarının Artırılıp Devlet Eliyle Daha Çok Kamu Hizmeti Sunulması Gerektiği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Medeni Duruma Göre Çapraz Tablo Analizi.....	132

Tablo 143: “Vergi Oranlarının Artırılıp Devlet Eliyle Daha Çok Kamu Hizmeti Sunulması Gerektiği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Eğitim Seviyesine Göre Çapraz Tablo Analizi.....	133
Tablo 144: “Vergi Oranlarının Artırılıp Devlet Eliyle Daha Çok Kamu Hizmeti Sunulması Gerektiği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Aylık Kişisel Gelire Göre Çapraz Tablo Analizi.....	133
Tablo 145: “Vergi Oranlarının Artırılıp Devlet Eliyle Daha Çok Kamu Hizmeti Sunulması Gerektiği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” İllere Göre Çapraz Tablo Analizi.....	134
Tablo 146: “Vergi Oranlarının Artırılıp Devlet Eliyle Daha Çok Kamu Hizmeti Sunulması Gerektiği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Vergi ile İlgili Yükümlülükleri Yerine Getiren Kişiyeye Göre Çapraz Tablo Analizi.....	135
Tablo 147: “Mükelleflerin Devletin Sunduğu Hizmetlerden Elde Ettikleri Doğrudan Faydanın/Kişisel Çıkarlarının, Onların Vergisel Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmelerini Etkilediği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Yaşa Göre Çapraz Tablo Analizi.....	137
Tablo 148: “Mükelleflerin Devletin Sunduğu Hizmetlerden Elde Ettikleri Doğrudan Faydanın/Kişisel Çıkarlarının, Onların Vergisel Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmelerini Etkilediği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Cinsiyete Göre Çapraz Tablo Analizi.....	138
Tablo 149: “Mükelleflerin Devletin Sunduğu Hizmetlerden Elde Ettikleri Doğrudan Faydanın/Kişisel Çıkarlarının, Onların Vergisel Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmelerini Etkilediği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Medeni Duruma Göre Çapraz Tablo Analizi.....	138
Tablo 150: “Mükelleflerin Devletin Sunduğu Hizmetlerden Elde Ettikleri Doğrudan Faydanın/Kişisel Çıkarlarının, Onların Vergisel Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmelerini Etkilediği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Eğitim Seviyesine Göre Çapraz Tablo Analizi.....	139
Tablo 151: “Mükelleflerin Devletin Sunduğu Hizmetlerden Elde Ettikleri Doğrudan Faydanın/Kişisel Çıkarlarının, Onların Vergisel Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmelerini Etkilediği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Aylık Kişisel Gelire Göre Çapraz Tablo Analizi.....	139

Tablo 152: “Mükelleflerin Devletin Sunduğu Hizmetlerden Elde Ettikleri Doğrudan Faydanın/Kişisel Çıkarlarının, Onların Vergisel Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmelerini Etkilediği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” İllere Göre Çapraz Tablo Analizi	140
Tablo 153: “Mükelleflerin Devletin Sunduğu Hizmetlerden Elde Ettikleri Doğrudan Faydanın/Kişisel Çıkarlarının, Onların Vergisel Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmelerini Etkilediği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Vergi ile İlgili Yükümlülükleri Yerine Getiren Kişiye Göre Çapraz Tablo Analizi.....	141
Tablo 154: “Hükümetlerin, Toplanan Vergileri Hangi Alanlarda Kullandığı (Eğitim, Sağlık, Savunma Vb.) Vergi Verme Davranışını Etkilemektedir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Yaşa Göre Çapraz Tablo Analizi.....	143
Tablo 155: “Hükümetlerin, Toplanan Vergileri Hangi Alanlarda Kullandığı (Eğitim, Sağlık, Savunma Vb.) Vergi Verme Davranışını Etkilemektedir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Cinsiyete Göre Çapraz Tablo Analizi...	144
Tablo 156: “Hükümetlerin, Toplanan Vergileri Hangi Alanlarda Kullandığı (Eğitim, Sağlık, Savunma Vb.) Vergi Verme Davranışını Etkilemektedir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Medeni Duruma Göre Çapraz Tablo Analizi.....	144
Tablo 157: “Hükümetlerin, Toplanan Vergileri Hangi Alanlarda Kullandığı (Eğitim, Sağlık, Savunma Vb.) Vergi Verme Davranışını Etkilemektedir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Eğitim Seviyesine Göre Çapraz Tablo Analizi.....	145
Tablo 158: “Hükümetlerin, Toplanan Vergileri Hangi Alanlarda Kullandığı (Eğitim, Sağlık, Savunma Vb.) Vergi Verme Davranışını Etkilemektedir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Aylık Kişisel Gelire Göre Çapraz Tablo Analizi.....	145
Tablo 159: “Hükümetlerin, Toplanan Vergileri Hangi Alanlarda Kullandığı (Eğitim, Sağlık, Savunma Vb.) Vergi Verme Davranışını Etkilemektedir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” İllere Göre Çapraz Tablo Analizi	146
Tablo 160: “Hükümetlerin, Toplanan Vergileri Hangi Alanlarda Kullandığı (Eğitim, Sağlık, Savunma Vb.) Vergi Verme Davranışını Etkilemektedir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Vergi ile İlgili Yükümlülükleri Yerine Getiren Kişiye Göre Çapraz Tablo Analizi.....	147

Tablo 161: “Devlet Eliyle Sunulan Hizmetlerden Duyulan Memnuniyetin, Vergisel Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesini Etkilediği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Yaşa Göre Çapraz Tablo Analizi.....	149
Tablo 162: “Devlet Eliyle Sunulan Hizmetlerden Duyulan Memnuniyetin, Vergisel Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesini Etkilediği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Cinsiyete Göre Çapraz Tablo Analizi...	150
Tablo 163: “Devlet Eliyle Sunulan Hizmetlerden Duyulan Memnuniyetin, Vergisel Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesini Etkilediği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Medeni Duruma Göre Çapraz Tablo Analizi.....	150
Tablo 164: “Devlet Eliyle Sunulan Hizmetlerden Duyulan Memnuniyetin, Vergisel Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesini Etkilediği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Eğitim Seviyesine Göre Çapraz Tablo Analizi.....	151
Tablo 165: “Devlet Eliyle Sunulan Hizmetlerden Duyulan Memnuniyetin, Vergisel Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesini Etkilediği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Aylık Kişisel Gelire Göre Çapraz Tablo Analizi.....	151
Tablo 166: “Devlet Eliyle Sunulan Hizmetlerden Duyulan Memnuniyetin, Vergisel Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesini Etkilediği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” İllere Göre Çapraz Tablo Analizi	152
Tablo 167: “Devlet Eliyle Sunulan Hizmetlerden Duyulan Memnuniyetin, Vergisel Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesini Etkilediği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Vergi ile İlgili Yükümlülükleri Yerine Getiren Kişiye Göre Çapraz Tablo Analizi.....	153
Tablo 168: “Devlet Eliyle Sunulan Hizmetlerin Mantıklı Olarak Yapılmasının, Etkinliğinin ve Verimliliğinin Vergisel Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesini Etkilediği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Yaşa Göre Çapraz Tablo Analizi.....	155
Tablo 169: “Devlet Eliyle Sunulan Hizmetlerin Mantıklı Olarak Yapılmasının, Etkinliğinin ve Verimliliğinin Vergisel Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesini Etkilediği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Cinsiyete Göre Çapraz Tablo Analizi.....	156

Tablo 170: “Devlet Eliyle Sunulan Hizmetlerin Mantıklı Olarak Yapılmasının, Etkinliğinin ve Verimliliğinin Vergisel Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesini Etkilediği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Medeni Duruma Göre Çapraz Tablo Analizi.....	156
Tablo 171: “Devlet Eliyle Sunulan Hizmetlerin Mantıklı Olarak Yapılmasının, Etkinliğinin ve Verimliliğinin Vergisel Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesini Etkilediği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Eğitim Seviyesine Göre Çapraz Tablo Analizi.....	157
Tablo 172: “Devlet Eliyle Sunulan Hizmetlerin Mantıklı Olarak Yapılmasının, Etkinliğinin ve Verimliliğinin Vergisel Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesini Etkilediği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Aylık Kişisel Gelire Göre Çapraz Tablo Analizi	157
Tablo 173: “Devlet Eliyle Sunulan Hizmetlerin Mantıklı Olarak Yapılmasının, Etkinliğinin ve Verimliliğinin Vergisel Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesini Etkilediği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” İllere Göre Çapraz Tablo Analizi.....	158
Tablo 174: “Devlet Eliyle Sunulan Hizmetlerin Mantıklı Olarak Yapılmasının, Etkinliğinin ve Verimliliğinin Vergisel Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesini Etkilediği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Vergi ile İlgili Yükümlülükleri Yerine Getiren Kişiye Göre Çapraz Tablo Analizi ...	159
Tablo 175: “Kamu Harcamalarının Yapılış Süreci ve Bu Süreçte Ortaya Çıkan Aşırı Bürokrasi, İsrاف ve Yolsuzluk Gibi Sorunlar, Vergisel Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesini Engellemektedir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Yaşa Göre Çapraz Tablo Analizi.....	161
Tablo 176: “Kamu Harcamalarının Yapılış Süreci ve Bu Süreçte Ortaya Çıkan Aşırı Bürokrasi, İsrاف ve Yolsuzluk Gibi Sorunlar, Vergisel Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesini Engellemektedir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Cinsiyete Göre Çapraz Tablo Analizi.....	162
Tablo 177: “Kamu Harcamalarının Yapılış Süreci ve Bu Süreçte Ortaya Çıkan Aşırı Bürokrasi, İsrاف ve Yolsuzluk Gibi Sorunlar, Vergisel Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesini Engellemektedir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Medeni Duruma Göre Çapraz Tablo Analizi.....	162

Tablo 178: “Kamu Harcamalarının Yapılış Süreci ve Bu Süreçte Ortaya Çıkan Aşırı Bürokrasi, İsraf ve Yolsuzluk Gibi Sorunlar, Vergisel Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesini Engellemektedir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Eğitim Seviyesine Göre Çapraz Tablo Analizi.....	163
Tablo 179: “Kamu Harcamalarının Yapılış Süreci ve Bu Süreçte Ortaya Çıkan Aşırı Bürokrasi, İsraf ve Yolsuzluk Gibi Sorunlar, Vergisel Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesini Engellemektedir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Aylık Kişisel Gelire Göre Çapraz Tablo Analizi.....	163
Tablo 180: “Kamu Harcamalarının Yapılış Süreci ve Bu Süreçte Ortaya Çıkan Aşırı Bürokrasi, İsraf ve Yolsuzluk Gibi Sorunlar, Vergisel Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesini Engellemektedir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” İllere Göre Çapraz Tablo Analizi	164
Tablo 181: “Kamu Harcamalarının Yapılış Süreci ve Bu Süreçte Ortaya Çıkan Aşırı Bürokrasi, İsraf ve Yolsuzluk Gibi Sorunlar, Vergisel Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesini Engellemektedir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Vergi ile İlgili Yükümlülükleri Yerine Getiren Kişiyeye Göre Çapraz Tablo Analizi.....	165
Tablo 182: “Türkiye’de Devletin (Hükümetiyle, Yasal Sistemiyle, Mahkemeleriyle, Vergi İdaresiyle, Bürokratlarıyla ve Memurlarıyla...vs.) Güvenilir Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Yaşa Göre Çapraz Tablo Analizi.....	167
Tablo 183: “Türkiye’de Devletin (Hükümetiyle, Yasal Sistemiyle, Mahkemeleriyle, Vergi İdaresiyle, Bürokratlarıyla ve Memurlarıyla...vs.) Güvenilir Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Cinsiyete Göre Çapraz Tablo Analizi.....	168
Tablo 184: “Türkiye’de Devletin (Hükümetiyle, Yasal Sistemiyle, Mahkemeleriyle, Vergi İdaresiyle, Bürokratlarıyla ve Memurlarıyla...vs.) Güvenilir Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Medeni Duruma Göre Çapraz Tablo Analizi.....	168
Tablo 185: “Türkiye’de Devletin (Hükümetiyle, Yasal Sistemiyle, Mahkemeleriyle, Vergi İdaresiyle, Bürokratlarıyla ve Memurlarıyla...vs.) Güvenilir Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Eğitim Seviyesine Göre Çapraz Tablo Analizi.....	169

Tablo 186: “Türkiye’de Devletin (Hükümetiyle, Yasal Sistemiyle, Mahkemeleriyle, Vergi İdaresiyle, Bürokratlarıyla ve Memurlarıyla...vs.) Güvenilir Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Aylık Kişisel Gelire Göre Çapraz Tablo Analizi.....	169
Tablo 187: “Türkiye’de Devletin (Hükümetiyle, Yasal Sistemiyle, Mahkemeleriyle, Vergi İdaresiyle, Bürokratlarıyla ve Memurlarıyla...vs.) Güvenilir Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” İllere Göre Çapraz Tablo Analizi.....	170
Tablo 188: “Türkiye’de Devletin (Hükümetiyle, Yasal Sistemiyle, Mahkemeleriyle, Vergi İdaresiyle, Bürokratlarıyla ve Memurlarıyla...vs.) Güvenilir Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Vergi ile İlgili Yükümlülükleri Yerine Getiren Kişiyeye Göre Çapraz Tablo Analizi.....	171
Tablo 189: “Mükelleflerin Dini İnancı Gereği Vergisel Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmektedir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Yaşa Göre Çapraz Tablo Analizi.....	173
Tablo 190: “Mükelleflerin Dini İnancı Gereği Vergisel Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmektedir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Cinsiyete Göre Çapraz Tablo Analizi.....	174
Tablo 191: “Mükelleflerin Dini İnancı Gereği Vergisel Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmektedir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Medeni Duruma Göre Çapraz Tablo Analizi.....	174
Tablo 192: “Mükelleflerin Dini İnancı Gereği Vergisel Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmektedir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Eğitim Seviyesine Göre Çapraz Tablo Analizi.....	175
Tablo 193: “Mükelleflerin Dini İnancı Gereği Vergisel Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmektedir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Aylık Kişisel Gelire Göre Çapraz Tablo Analizi.....	175
Tablo 194: “Mükelleflerin Dini İnancı Gereği Vergisel Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmektedir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” İllere Göre Çapraz Tablo Analizi.....	176
Tablo 195: “Mükelleflerin Dini İnancı Gereği Vergisel Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmektedir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Vergi ile İlgili Yükümlülükleri Yerine Getiren Kişiyeye Göre Çapraz Tablo Analizi.....	177

Tablo 196: “Türkiye’de Mükellefler Vergisel Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmek İstediklerinde, Vergi İdareleri Saygılı, Yardımcı ve Etkin Bir Şekilde Çalışmaktadır Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Yaşa Göre Çapraz Tablo Analizi.....	179
Tablo 197: “Türkiye’de Mükellefler Vergisel Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmek İstediklerinde, Vergi İdareleri Saygılı, Yardımcı ve Etkin Bir Şekilde Çalışmaktadır Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Cinsiyete Göre Çapraz Tablo Analizi.....	180
Tablo 198: “Türkiye’de Mükellefler Vergisel Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmek İstediklerinde, Vergi İdareleri Saygılı, Yardımcı ve Etkin Bir Şekilde Çalışmaktadır Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Medeni Duruma Göre Çapraz Tablo Analizi.....	180
Tablo 199: “Türkiye’de Mükellefler Vergisel Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmek İstediklerinde, Vergi İdareleri Saygılı, Yardımcı ve Etkin Bir Şekilde Çalışmaktadır Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Eğitim Seviyesine Göre Çapraz Tablo Analizi.....	181
Tablo 200: “Türkiye’de Mükellefler Vergisel Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmek İstediklerinde, Vergi İdareleri Saygılı, Yardımcı ve Etkin Bir Şekilde Çalışmaktadır Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Aylık Kişisel Gelire Göre Çapraz Tablo Analizi.....	181
Tablo 201: “Türkiye’de Mükellefler Vergisel Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmek İstediklerinde, Vergi İdareleri Saygılı, Yardımcı ve Etkin Bir Şekilde Çalışmaktadır Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” İllere Göre Çapraz Tablo Analizi.....	182
Tablo 202: “Türkiye’de Mükellefler Vergisel Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmek İstediklerinde, Vergi İdareleri Saygılı, Yardımcı ve Etkin Bir Şekilde Çalışmaktadır Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Vergi ile İlgili Yükümlülükleri Yerine Getiren Kişiye Göre Çapraz Tablo Analizi.....	183
Tablo 203: “Türkiye’de Vergi Sistemi Basit, Anlaşılır ve Şeffaftır Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Yaşa Göre Çapraz Tablo Analizi.....	185
Tablo 204: “Türkiye’de Vergi Sistemi Basit, Anlaşılır ve Şeffaftır Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Cinsiyete Göre Çapraz Tablo Analizi.....	186
Tablo 205: “Türkiye’de Vergi Sistemi Basit, Anlaşılır ve Şeffaftır Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Medeni Duruma Göre Çapraz Tablo Analizi.....	186

Tablo 206: “Türkiye’de Vergi Sistemi Basit, Anlaşılır ve Şeffaftır Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Eğitim Göre Çapraz Tablo Analizi.....	186
Tablo 207: “Türkiye’de Vergi Sistemi Basit, Anlaşılır ve Şeffaftır Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Aylık Kişisel Gelire Göre Çapraz Tablo Analizi.....	187
Tablo 208: “Türkiye’de Vergi Sistemi Basit, Anlaşılır ve Şeffaftır Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” İllere Göre Çapraz Tablo Analizi	188
Tablo 209: “Türkiye’de Vergi Sistemi Basit, Anlaşılır ve Şeffaftır Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Vergi ile İlgili Yükümlülükleri Yerine Getiren Kişiyeye Göre Çapraz Tablo Analizi.....	189
Tablo 210: “Türkiye’de Sık Aralıklarla Çıkarılan Mali Aflar (Vergi Afları), Vergisel Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesi İsteğini Artırmaktadır Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Yaşa Göre Çapraz Tablo Analizi.....	191
Tablo 211: “Türkiye’de Sık Aralıklarla Çıkarılan Mali Aflar (Vergi Afları), Vergisel Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesi İsteğini Artırmaktadır Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Cinsiyete Göre Çapraz Tablo Analizi.....	191
Tablo 212: “Türkiye’de Sık Aralıklarla Çıkarılan Mali Aflar (Vergi Afları), Vergisel Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesi İsteğini Artırmaktadır Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Medeni Duruma Göre Çapraz Tablo Analizi.....	192
Tablo 213: “Türkiye’de Sık Aralıklarla Çıkarılan Mali Aflar (Vergi Afları), Vergisel Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesi İsteğini Artırmaktadır Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Eğitim Seviyesine Göre Çapraz Tablo Analizi.....	192
Tablo 214: “Türkiye’de Sık Aralıklarla Çıkarılan Mali Aflar (Vergi Afları), Vergisel Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesi İsteğini Artırmaktadır Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Aylık Kişisel Gelire Göre Çapraz Tablo Analizi.....	193
Tablo 215: “Türkiye’de Sık Aralıklarla Çıkarılan Mali Aflar (Vergi Afları), Vergisel Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesi İsteğini Artırmaktadır Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” İllere Göre Çapraz Tablo Analizi.....	194

Tablo 216: “Türkiye’de Sık Aralıklarla Çıkarılan Mali Aflar (Vergi Afları), Vergisel Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesi İsteğini Artırmaktadır Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Vergi ile İlgili Yükümlülükleri Yerine Getiren Kişiyeye Göre Çapraz Tablo Analizi..... 195

GRAFİKLER LİSTESİ

Grafik 1: “Vergi ile İlgili Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getiren Mükelleflerin Ödüllendirilmesi Gerektiği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Frekans Dağılımı	10
Grafik 2: “Vergi Vermenin Bir Vatandaşlık Görevi Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Frekans Dağılımı.....	18
Grafik 3: “Hiçbir Zaman Denetlenmeyeceğini Bilsse Dahı, Vergi ile İlgili Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getiren Mükellefler Vardır Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Frekans Dağılımı.....	24
Grafik 4: “Yapılan Denetimlerin Vergi ile İlgili Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesinde Etkili Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Frekans Dağılımı.....	32
Grafik 5: “Mükelleflerin Birden Fazla Denetim Geçirmelerinin, Vergi ile İlgili Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmelerinde Etkili Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Frekans Dağılımı.....	38
Grafik 6: “Mevcut Vergi Cezalarının, Vergi ile İlgili Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesinde Etkili Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Frekans Dağılımı.....	45
Grafik 7: “Fırsatı Olsa Bile Vergi ile İlgili Hilelere Başvurmayan, Vergisel Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getiren Mükelleflerin Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Frekans Dağılımı.....	51
Grafik 8: “Verginin, Devlet Eliyle Sunulan Kamu Hizmetlerinin Karşılığı Olarak Alındığı Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Frekans Dağılımı	59
Grafik 9: “Mevcut Vergi Oranlarının, Vergi ile İlgili Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesinde Etkili Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Frekans Dağılımı.....	66
Grafik 10: “Türkiye’de Vergi Yükünün Adaletli Dağıtıldığı Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Frekans Dağılımı.....	72
Grafik 11: “Türkiye’de Aynı Gelir Düzeyine Sahip Mükelleflerin Aynı Düzeyde Vergi Ödediği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Frekans Dağılımı.....	78
Grafik 12: “Türkiye’de Hükümetin, Etkin ve Verimli Bir Şekilde Çalıştığı Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Frekans Dağılımı.....	84

Grafik 13: “Türkiye’de Mükelleflerin Vergisel İşlemlerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmedikleri Durumda Sosyal ve Aile Çevrelerinden Bir Ayıplama Olmuyorsa, Bu Onların Vergisel İşlemlerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmelerini Engellemektedir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Frekans Dağılımı.....	89
Grafik 14: “Eğitim, Sağlık, Savunma ve Sosyal Yardım Hizmetleri Dışındaki Devletin Yaptığı Diğer Hizmetlerin, Hangileri Olduğunu Bilmek Mümkündür Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Frekans Dağılımı.....	95
Grafik 15: “Vergilerin Nasıl Harcandığını ve Devlet Eliyle Sunulan Hizmetlerin Hangi Yolla Geri Döndüğünü İzlemek Mükellefin Görevlerinden Biridir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Frekans Dağılımı	101
Grafik 16: “Türkiye’de Ödenen Vergilerin Ne Oranda ve Nerelere Harcandığını Takip Etmek Mümkündür Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Frekans Dağılımı.....	108
Grafik 17: “Ödediğiniz Verginin Nerelere Harcandığını Bilmek Önemlidir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Frekans Dağılımı.....	114
Grafik 18: “Devlet Eliyle Sunulan Hizmetlerin Gerekli Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Frekans Dağılımı.....	119
Grafik 19: “Türkiye’de Sunulan Kamu Hizmetlerinin ve Onlar İçin Yapılan Harcamaların Şeffaf Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Frekans Dağılımı.....	125
Grafik 20: “Vergi Oranlarının Artırılıp Devlet Eliyle Daha Çok Kamu Hizmeti Sunulması Gerektiği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Frekans Dağılımı	131
Grafik 21: “Mükelleflerin Devletin Sunduğu Hizmetlerden Elde Ettikleri Doğrudan Faydanın/Kişisel Çıkarlarının, Onların Vergisel Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmelerini Etkilediği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Frekans Dağılımı.....	136
Grafik 22: “Hükümetlerin, Toplanan Vergileri Hangi Alanlarda Kullandığı (Eğitim, Sağlık, Savunma Vb.) Vergi Verme Davranışını Etkilemektedir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Frekans Dağılımı.....	142
Grafik 23: “Devlet Eliyle Sunulan Hizmetlerden Duyulan Memnuniyetin, Vergisel Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesini Etkilediği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Frekans Dağılımı.....	148

Grafik 24: “Devlet Eliyle Sunulan Hizmetlerin Mantıklı Olarak Yapılmasının, Etkinliğinin ve Verimliliğinin Vergisel Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesini Etkilediği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Frekans Dağılımı.....	154
Grafik 25: “Kamu Harcamalarının Yapılış Süreci ve Bu Süreçte Ortaya Çıkan Aşırı Bürokrasi, İstisna ve Yolsuzluk Gibi Sorunlar, Vergisel Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesini Engellemektedir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Frekans Dağılımı.....	160
Grafik 26: “Türkiye’de Devletin (Hükümetiyle, Yasal Sistemiyle, Mahkemeleriyle, Vergi İdaresiyle, Bürokratlarıyla ve Memurlarıyla....vs.) Güvenilir Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Frekans Dağılımı.....	156
Grafik 27: “Mükelleflerin Dini İnancı Gereği Vergisel Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmektedir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Frekans Dağılımı.....	172
Grafik 28: “Türkiye’de Mükellefler Vergisel Yükümlülüklerini Tam Ve Zamanında Yerine Getirmek İstediklerinde, Vergi İdareleri Saygılı, Yardımcı ve Etkin Bir Şekilde Çalışmaktadır Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Frekans Dağılımı.....	178
Grafik 29: “Türkiye’de Vergi Sistemi Basit, Anlaşılır ve Şeffaftır Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Frekans Dağılımı.....	184
Grafik 30: “Türkiye’de Sık Aralıklarla Çıkarılan Mali Aflar (Vergi Afları), Vergisel Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesi İsteğini Artırmaktadır Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Frekans Dağılımı.....	190

KISALTMALAR

GİB	Gelir İdaresi Başkanlığı
VİYYGKG	Vergi ile İlgili Yükümlülükleri Yerine Getiren Kişiye Göre
OECD	Organisation for Economic Co-operation and Development
SPSS	Statistical Package for the Social Sciences
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
İBBS	İktisadi Bölge Birimleri Sınıflandırması

GİRİŞ

Bu araştırmanın amacı Türkiye genelinde mükelleflerin vergi ile ilgili yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getirmelerini etkileyen değişkenlerin, demografik değişkenlere göre durumunu özellikle dolaysız vergi mükellefleri özelinde tespit etmek, ortaya koymak ve ilgili literatüre kazandırmaktır.

Sosyal bilimler alanında gerek Türkiye gerekse de diğer ülkelerde vergi mükelleflerinin vergi ile ilgili yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getirmelerini konu alan birçok çalışma bulunmaktadır. Bu araştırma Türkiye evrenini temsil edecek şekilde ortaya büyük bir resim koyması açısından önemlidir. Aynı zamanda bu çalışmada kullanılan değişkenlerin vergi uyumu literatürü konusunda kapsayıcılığı dikkate alındığında araştırmanın önemi ayrıca görülebilmektedir. Bu araştırma literatürde kabul gören vergi uyumu değişkenlerinin sağlamasını da yapar niteliktedir. Ayrıca Türkiye genelinde yapılacak hem yurtiçi hem yurt dışı çalışmalar için bir rehber niteliği de taşıyabilir.

Bu çalışmada betimsel araştırma anket yöntemi kullanılmıştır. Anket formunun hazırlanması için ilgili literatür incelenmiştir. Sonrasında bazı sorular referans kullanılarak doğrudan tarafımızca mükelleflerin düşüncelerini ve beyanlarını etkilemeyecek şekilde, açık ve anlaşılır ve akademik kaliteden de ödün vermeyecek şekilde yazılarak anket formu oluşturulmuştur. Pilot anketler uygulanmış ve pilot anket verileri göz önünde bulundurularak ankete son hali verilmiştir. Anketin Türkiye genelini yansıtmayı amaçlanmıştır. Bu amaçtan hareketle TÜİK İBBS (İktisadi Bölge Birimleri Sınıflandırması)'den yararlanılmış ve örneklem Türkiye'yi temsil edecek şekilde belirlenmiştir. İBBS'ye göre belirlenen şehirlerdeki maliye bölümü başarılı öğrencileri, bir miktar ücret ödemesi karşılığında ve anketin bilimsel çalışmalarda kullanılacağı, ankete dair genel bir bilgilendirmenin mükelleflere yapılması koşuluyla anketi dolaysız vergi mükelleflerine yüz yüze uygulamışlardır. Elde edilen verilerin değerlendirilmesi için sosyal bilimler alanında yaygın bir şekilde kullanılan paket program olan SPSS kullanılmıştır.

Araştırmada kullanılan anket formundaki soruların 23'ü Yasemin Arıman'ın doktora tezi için kullanılmıştır. Bu soruların dışında kalan 5'li likert ölçeğinin kullanıldığı soruların literatüre kazandırılması için ve tezde kullanılan 23 sorunun demografik değişkenlere göre betimsel istatistiklerinin literatüre

kazandırılması için bu kitap çalışması yapılmıştır. Arıman'ın doktora tezinde anket formunun yayınlanmış olması ve benzerlik raporu nedeniyle, sorunun daha önce Arıman'ın tezinde yer alıp almaması durumuna bakılmaksızın sorulara bu kitapta alıntı olarak yer verilmiştir.

Bu kitapta, yapılan araştırmanın önemine, yöntemine, verilerine, bulgularına ve değerlendirmelerine yer verilmektedir. Araştırmanın bulgularının kolay ve anlaşılır olmasını sağlamak için grafik ve tablolardan yararlanılmıştır.

SAHA ARAŞTIRMASI

1. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Bilindiği üzere vergi toplumun ihtiyaç duyduğu mal ve hizmetlerin finansmanı hususunda yüzyıllardır önemini koruyan bir olgudur. Vergilerin tam ve zamanında toplanması toplumun ihtiyaç duyduğu mal ve hizmetlerin görülmesi ve bu mal ve hizmetlerin sürekliliği için önem arz etmektedir. Vergi sosyal bilimler alanında birbirinden tam anlamıyla ayrılmadan hem mükellef perspektifinde hem vergi idaresi perspektifinde hem de her iki perspektifte araştırma konusu olagelmıştır. Araştırmalar başlangıçta 'İnsanlar neden vergi kaçırır?' sorusuna cevap aramaktaydı. Çünkü vergi ile ilgili yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getiren mükellefler olduğu gibi getirmeyen mükellefler de vardır. Gerek tüm dünyada ve gerekse ülkemizde halen mükelleflerin tamamı vergi ile ilgili yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getirmemektedir. Vergi ile ilgili yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getirmeyen mükelleflerin varlığı araştırma sorusunun değiştirilmesini gerekli hale getirmiştir. Özellikle 2000'li yıllar sonrasında araştırma sorusu 'İnsanlar neden vergi öder?' olarak karşımıza çıkmaktadır. Araştırma sorusunun değişmesi şüphesiz vergi uyumuna yönelik yaklaşımları ve modelleri de etkilemiştir. Vergi uyumu yaklaşım ve modellerine günün koşullarına ve yararlanılan diğer bilim dallarına göre her geçen gün yeni bir değişken eklenmekte ancak hala mükelleflerin vergi uyumunun tam olmasını sağlayan değişkenler sınırlanamamış ve dolayısıyla tam anlamıyla her ülke için geçerli bir model geliştirilememiştir.

Vergi idaresi vergileri dolaylı ve dolaysız olmak üzere iki şekilde toplayabilir. Bu sınıflandırma dolaylı-dolaysız şeklinde yapılabildiği gibi farklı şekillerde de yapılabilmektedir. Dolaylı vergiler için, toplanması dolaysız vergilere kıyasla daha kolay olan vergilerdir denilebilir. Dolaysız vergiler ise mükelleflerin doğrudan vergi idaresi ile ilişkide oldukları, beyan esasını temel alan vergilerdir. Bu nedenle dolaysız vergilerin tam ve zamanında toplanması dolaylı vergilere kıyasla eğitim seviyesi, yaş gibi çeşitli demografik değişkenlerin de etkisiyle daha güçtür. Buna göre dolaysız vergi mükelleflerinin vergi ile ilgili yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getirmelerinin sağlanması ile tam vergi uyumunun sağlanmasına daha çok yaklaşılabilir. Buradan hareketle bu araştırmada dolaysız vergi mükelleflerinin

vergi uyumunu etkileyen literatürde kabul görmüş değişkenler araştırılmıştır. Bu araştırma ile Türkiye'deki dolaysız vergi mükelleflerinin vergi uyumunu etkileyen değişkenler tespit edilmektedir. Bu tespitler Türkiye'de vergi uyumunu artırmak için geliştirilecek politika önerilerine, kalkınma planlarına, vergi idaresine ve politika yapıcılara katkı sağlayacaktır.

2. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Araştırmanın yöntemine daha önce Arıman (2019)'da yer verilmiştir. Buna göre:

“Mükelleflerin vergi uyumunu etkileyen faktörlerin tespit edilebilmesi için nicel araştırma yöntemlerinden biri olan betimsel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Bu araştırma yöntemi ile geniş kitlelerin görüşleri ve özellikleri betimlenebilmektedir”.

Bu bağlamda, veri toplama aracı olarak anket yönteminden yararlanılmıştır. Çalışmada kullanılan anket formunda literatürde vergi uyumunu etkilediği kabul edilen değişkenlere yer verilmektedir.

“Çalışmada kullanılan anket formundaki sorular hazırlanırken, daha önce hazırlanmış bazı çalışmalardaki anket sorularından yararlanılmıştır. Buna göre, ekonomik faktörlerden; denetim değişkeni için Organ ve Çavdar (2017)'dan, vergi bilinci değişkeni için Özen vd. (2015)'den, kamu harcamaları bilinci değişkeni için Çiçek (2006)'ten, Demir (2008)'den ve Yeşilyurt (2015)'tan, vergi affi değişkeni için Saraçoğlu ve Çaşkurulu (2011)'dan, vergi yardımcıları değişkeni için Şahin (2011)'den, vergi ahlaki değişkeni için Song ve Yarbrough (1978)'dan, güven değişkeni için Kaynar Bilgin (2011)'den yararlanılmıştır. Geliştirilen anket formunda 60 soru yer almaktadır. 62 sorunun yer aldığı bu anket formu pilot anket olarak Trabzon ilinde 120 dolaysız vergi mükellefine uygulanmıştır”.

Daha sonra pilot anketler dikkate alınarak anket formunun nihai hali oluşturulmuştur. Araştırmada kullanılan anket formundaki soruların 23'ü Yasemin Arıman'ın doktora tezi için kullanılmıştır. Bu soruların dışında kalan 5'li likert ölçeğinin kullanıldığı sorulara bu çalışmada yer verilmektedir.

Vergi uyumunu etkileyen değişkenler ve faktörler araştırılırken, yapılan çalışmalarda katılımcıların çoğu öğrencilerden oluşmaktadır (Foncesa ve Myles, 2018, s.47). Öğrencilerin, vergi uyumu çalışmalarında katılımcı olmalarının tartışmaya açık olduğu söylenebilir. Bu tartışmanın nedeni, öğrencilerin vergi süreciyle ilgili herhangi bir deneyimleri veya etkileşimlerinin

olmamasıdır. Öğrenciler bu katılımları karşılığında parasal kazanımlar elde etmektedir. Ancak vergi uyumunun, parasal ödüllerden daha geniş olan sosyal faktörler tarafından etkilenmekte olduğu bilinmektedir. Bu bağlamda, öğrencilerin davranışlarının tipik vergi mükellefinin davranışıyla eşleşmeyebileceği ve bundan dolayı bu sosyal faktörleri içselleştiremeyecekleri önemli bir eleştiridir. Söz konusu bu nedenlerden ötürü, bu araştırmada kullanılan anket formu doğrudan vergi mükelleflerine uygulanmıştır.

“Araştırma evreni; Türkiye genelindeki dolaysız vergi mükelleflerinden oluşmaktadır. Anket uygulamasının gerçekleştirildiği Aralık 2018 itibari ile Türkiye’deki “gelir vergisi faal mükellef sayısı” 1.922.498’dir. Buna karşın servet vergisi mükelleflerinin sayılarına ilişkin, kamuya açık herhangi bir veriye henüz rastlanılmamıştır. Buna göre, örneklem büyüklüğü, % 5 hata payı ve % 95 güven aralığında 385 olarak belirlenmiştir. Araştırmanın amacına uygun olarak örneklemin belirlenmesinde, tesadüfi örnekleme yöntemlerinden, tabakalı örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Her tabakadan örnekleme girecek olan birimler, orantılı paylaştırma yöntemi ile seçilmiştir. Araştırmanın, Türkiye genelini temsil etmesi amacıyla TÜİK (Türkiye İstatistik Kurumu) üç düzeyde yapılan istatistiki bölge birimleri sınıflandırmasından yararlanılmıştır (TÜİK, 2018). Buna göre, Düzey I de yer alan Bölgeler için Düzey II illerindeki mükellef dağılımlarına göre iller seçilmiştir. Bu iller; İstanbul, Balıkesir, İzmir, Bursa, Antalya, Kayseri, Samsun, Trabzon, Ankara, Erzurum, Malatya ve Gaziantep’tir. Böylelikle, Türkiye’nin her bölgesinden orantılı olarak verilerin elde edilmesi sağlanarak, örneklemin, mükelleflerin vergi uyumunu etkileyen faktörleri, Türkiye genelini yansıtacak şekilde tespit edeceği varsayılmıştır.

Tablo 1: “Gelir Vergisi Faal Mükellef Sayıları ve Uygulanması Gereken Anket Formunun İllere Göre Dağılımı”

	İller	Gelir Vergisi Faal Mükellef Sayısı	Oran (%)	Anket Sayısı
1	İstanbul	508877	45.60	176
2	Balıkesir	29829	2.67	11
3	İzmir	132043	11.83	46
4	Bursa	85275	7.64	30
5	Antalya	83197	7.46	29
6	Kayseri	32718	2.93	12
7	Samsun	27425	2.46	10
8	Trabzon	15557	1.39	6
9	Ankara	136629	12.24	48
10	Erzurum	10052	0.90	4
11	Malatya	12280	1.10	5
12	Gaziantep	42021	3.77	15
	Toplam	1115903	100	392

Kaynak: (Arıman, 2019, s.114)

3. VERİLER

Veriler, Türkiye’de 12 ilde dolaysız vergi mükelleflerine uygulanan anket formlarından elde edilmiştir. Bu bağlamda, anket formu Türkiye’de 12 ilde 800 dolaysız vergi mükellefine uygulanmıştır. Söz konusu bu mükellefler; ticari kazanç, serbest meslek kazancı, zirai kazanç ve gayrimenkul sermaye iradı elde etmekte ve vergi ödemekte olan faal dolaysız vergi mükellefleridir. Aynı şekilde servet vergisi mükellefleri de örnekleme yer almaktadır. Anket formlarından 18 tanesi, hatalı olması ve verilerin daha sağlıklı olabilmesi için örneklemeden çıkarılmıştır. Veriler, SPSS yardımıyla değerlendirilmiştir.

4. BULGULAR VE DEĞERLENDİRME

Bu başlık altında; verilere ilişkin betimleyici istatistiklere, verilerin normal dağılımı ve güvenilirlik analizi bulgularına ve değerlendirmelerine yer verilecektir.

4.1. Betimleyici İstatistikler

Bu başlık altında, 12 ilden elde edilen anket verilerinin, betimleyici istatistiklerine yer verilmektedir. Bir başka ifade ile demografik değişkenlerin ve farklılaşan likert ölçeği sorularının betimleyici istatistikleri bu başlık altında açıklanacaktır.

4.1.1. Demografik Değişkenlere İlişkin Soruların Frekans Dağılımları

Tablo 2’de, anket formunun uygulandığı illere, istatistiksel olarak uygulanması gereken anket sayısı ve uygulanan anket sayısına yer verilmektedir. Buna göre, uygulanması gereken anket sayısını (392) aşan ancak orantılı olarak aşan anketin uygulandığı görülmektedir.

Tablo 2: “İllere Göre Uygulanan Anket Sayısı Frekans Dağılımları”

	<i>İller</i>	<i>Uygulanması Gereken Anket Sayısı</i>	<i>Uygulanan Anket Sayısı</i>
1	<i>İstanbul</i>	176	251
2	<i>Balıkesir</i>	11	47
3	<i>İzmir</i>	46	98
4	<i>Bursa</i>	30	48
5	<i>Antalya</i>	29	41
6	<i>Kayseri</i>	12	28
7	<i>Samsun</i>	10	49
8	<i>Trabzon</i>	6	50
9	<i>Ankara</i>	48	49
10	<i>Erzurum</i>	4	30
11	<i>Malatya</i>	5	50
12	<i>Gaziantep</i>	15	41
	<i>Toplam</i>	392	782

Kaynak: (Arıman, 2019, s.115)

Aşağıda Tablo 3'te,

“katılımcıların demografik dağılımlarına yer verilmektedir. Buna göre, katılımcıların % 13,8'i kadın ve 86,2'si erkek mükelleflerden oluşmaktadır. Katılımcıların % 22,4'ünün bekâr ve % 77,6'sının evli olduğu görülmektedir. Katılımcıların yaş dağılımlarından; % 16,9'unun 18-30; 35,9'unun 31-40; % 30,7'sinin 41-50; % 13,8'inin 51-60; % 2,3'ünün 61-70 ve % 0,4'ünün 71 yaş ve üstü olduğu görülmektedir. Katılımcıların eğitim durumları dağılımlarından; % 30'unun ilköğretim, % 39,9'unun lise, % 7'sinin ön lisans, % 21,8'inin lisans ve % 1,2'sinin lisansüstü derecesine sahip olduğu görülmektedir. Katılımcıların aylık kişisel gelir dağılımlarından; % 1,6'sının 0-1000 TL; % 7,7'sinin 1001-2000 TL; % 19,2'sinin 2001-3000 TL; % 21,9'unun 3001-4000 TL; % 14,6'sının 4001-5000 TL; % 13,1'inin 5001-6000 TL; % 9,6'sının 6001-7000 TL; % 5'inin 7001-8000 TL; % 2,9'unun 8001-9000 TL; % 1,2'sinin 9001-10000 TL; % 3,3'ünün 10000 TL ve üzeri gelir elde ettiği görülmektedir”.

Tablo 3: “Katılımcıların Demografik Frekans Dağılımları”

Demografik Faktörler		Katılımcıların (%)
Cinsiyet	Kadın	13,8
	Erkek	86,2
Medeni Durum	Bekâr	22,4
	Evli	77,6
Yaş	18-30	16,9
	31-40	35,9
	41-50	30,7
	51-60	13,8
	61-70	2,3
	71+	0,4
Eğitim Durumu	“İlköğretim”	30
	“Lise”	39,9
	“Ön lisans”	7
	“Lisans”	21,8
	“Lisans Üstü”	1,2
Aylık Kişisel Gelir*	0-1000	1,6
	1001-2000	7,7
	2001-3000	19,2
	3001-4000	21,9
	4001-5000	14,6
	5001-6000	13,1
	6001-7000	9,6
	7001-8000	5
	8001-9000	2,9
	9001-10000	1,2
	10001+	3,3

Kaynak: (Arıman, 2019, s.116)

*2018 yılı için net asgari ücret 1.450,91 TL.

Tablo 3’e göre, katılımcıların çoğunun; erkek, evli, 31-40 yaş grubunda, lise mezunu ve aylık kişisel geliri 3001-4000 grubunda olduğu görülmektedir.

Tablo 4’te katılımcıların vergi ile ilgili işlemlerini kimlerin yaptığına ilişkin dağılımlar yer almaktadır. Buna göre katılımcıların; % 23,7’si kendisinin, % 2,1’i çocuklarının, eş-dost akrabalarının, % 13,5’i kendi istihdam ettiği muhasebecinin ve % 60,8’si ise muhasebeci veya mali müşavirlerin vergi ile ilgili işlemlerini yerine getirdiğini beyan etmiştir.

Tablo 4: “Katılımcıların Vergi ile İlgili İşlemlerini Yaptırdığı Kişilerin Frekans Dağılımı”

Yaptırılan Kişi	(%)
Kendim yapıyorum	23,7
Çocuklarıma, eş-dost akrabalarıma yaptırıyorum	2,1
Kendi istihdam ettiğim muhasebecime yaptırıyorum	13,5
Muhasebeci veya mali müşavirlere yaptırıyorum	60,8

Kaynak: (Arıman, 2019, s.117)

Tablo 4’e göre, katılımcıların çoğunun vergi ile ilgili işlemlerini vergi yardımcıları aracılığıyla yerine getirdikleri görülmektedir.

4.1.2. Verilerin Normal Dağılım Testi ve Güvenilirlik Analizi Bulguları

Bu başlık altında verilerin normal dağılım testi ve güvenilirlik analizi bulgularına yer verilmektedir. Normallik testi, anket formu ile elde edilen verilerin, bir çan eğrisi görüntüsü alıp almamasıyla ilgilidir. Aynı zamanda, bu test, yapılacak olan sonraki testlerin de ön koşuludur. Öyle ki veriler, normal dağılmıyorsa non-parametrik, normal dağılıyorsa parametrik testler kullanılır. Normallik testi bulguları için H_0 ve H_1 hipotezleri oluşturulmuştur ve bu hipotezler aşağıdaki gibidir. Buna göre:

H_0 : ni hacimli örneklerin her biri normal dağılımdan gelmiştir.

H_1 : ni hacimli örneklerin her biri normal dağılımdan gelmemiştir.

Tablo 5’te, verilerin normal dağılım testi bulgularına yer verilmektedir. Çalışma, 782 örnek ile yapılmıştır. Genellikle Kolmogorov-Smirnov testi, 50 ve üzeri örneklem için kullanılabilir normallik testi olarak kabul edilmektedir.

Tablo 5: “Verilerin Normal Dağılım Testi Bulguları”

Tüm Değişkenler İçin	“Kolmogorov-Smirnov”			“Shapiro Wilk”		
	statistic	df	Sig.	statistic	df	Sig.
			.000			.000

Kaynak: (Arıman, 2019, s.135)

Tablo 5’te,

Kolmogorov-Smirnov testine göre $p < 0.05$ olduğu görülmektedir. Böylelikle H_0 hipotezi ret edilir. Bir başka ifade ile veriler normal dağılımdan gelmemektedir.

Tablo 6’da, güvenilirlik analizi bulgularına yer verilmektedir.

Buna göre, anket formunda 5’li likert ölçeği kullanılan sorulara güvenilirlik analizi uygulanmıştır. Bu bağlamda 30 soruya (9-38 arası sorular) güvenilirlik analizi yapılmıştır.

Tablo 6: “Güvenilirlik Analizi Bulgusu”

N	“Cronbach’s Alpha”	N of Items
782	0,838	30

Kaynak: (Arıman, 2019, s.135)

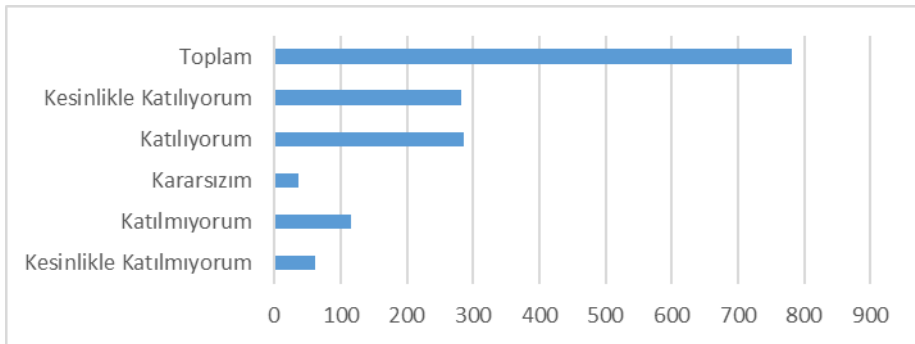
Tablo 6’ya göre,

“Cronbach’s Alpha katsayısı (α) 0,832 olarak tespit edilmiştir. Cronbach Alpha katsayısı, $.9 > \alpha \geq .8$ olması halinde güvenilirlik düzeyinin iyi olduğu kabul edilir. Buna göre $\alpha=0,838$ bulgusu ile anketin yüksek güvenilirliğe sahip olduğu söylenebilir”.

4.1.3. 5’li Likertli Soruların Betimsel İstatistikleri

4.1.3.1. “Vergi ile İlgili Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getiren Mükelleflerin Ödüllendirilmesi Gerektiği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?”

Anket formunda 9. Sırada yer alan ve vergi bilincini ölçmeyi amaçlayan soru şu şekildedir: “Vergi ile ilgili yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getiren mükelleflerin ödüllendirilmesi gerektiği düşüncesine katılıyor musunuz?” Aşağıda Grafik 1’de katılımcıların bu soruya yönelik beyanlarının frekans dağılımına yer verilmektedir.

Grafik 1: “Vergi ile İlgili Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getiren Mükelleflerin Ödüllendirilmesi Gerektiği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Frekans Dağılımı

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Grafik 1 incelendiğinde, katılımcıların çoğunun bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir. Buna göre katılımcıların, bu yöndeki düşüncesinin nedeni/leri ne olabilir? sorusu akla gelmektedir.

- Yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getirmeyen mükellefler yaptırım ile karşı karşıya kalmaktadır. Bu nedenle mükelleflerin yükümlülüklerini yerine getirmemelerine karşılık yaptırım uygulanması beklenirken, yükümlülüklerini yerine getirmeleri halinde bir ödüllendirilmenin yapılması bekleniyor olabilir.
- Yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getirmeyen mükelleflerin, karşılaştıkları yaptırımlardan (parasal yaptırımlar, hürriyeti bağlayıcı cezalar, hak mahrumiyeti ve isimlerin kamuoyuna açıklanması) uzlaşma ve sık aralıklarla başvurulmuş mali af gibi kolaylıklar (pişmanlık ve diğer telafi mekanizmaları, para ve mal hareketlerinin otomasyonla izlenmesi, diğer) (Baloğlu ve Susam, 2020, s.157) sonucu kurtulmasının yarattığı adaletsizlik için yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getiren mükelleflerin ödüllendirilmesi gerektiği de katılımcıların bu yönde beyanına neden olmuş olabilir. Başka bir ifadeyle Türkiye’de vergi yönetiminin ve politika yapıcıların vergi ile ilgili yükümlülüklerin tam ve zamanında yerine getirilmemesi halinde yaptırımları kullanmaya/kullanmamaya yönelik tercihleri katılımcıların bu yönde beyanına neden olmuş olabilir.
- Türkiye’de vergi yükü her ne kadar OECD (Organisation for Economic Co-operation and Development) ortalamasının altında (Çağdaş, 2020, s.92) olsa da mükellefler vergi yükünün yüksek olduğunu düşünmektedir. Bu nedenle hali hazırda yüksek olan vergi yükü altında yükümlülüğünü yerine getirmekte güçlük çeken mükelleflerin, yükümlülüklerini yerine getirmeleri halinde ödüllendirilmeleri gerektiği düşüncesine dayanarak da vergi ile ilgili yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getiren mükelleflerin ödüllendirilmesi gerektiği beyanında buldukları söylenebilir.
- Mükelleflerin vergi adaleti algıları da bu beyana neden olmuş olabilir. Buna göre vergilemeye yönelik adaletsizlik olduğu düşüncesine sahip

mükelleflerin (Taytak ve Akyüz Dalkıran, 2019, s.122) bu adaletsizliğe rağmen yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getiren mükelleflerin ödüllendirilmesi gerektiği düşüncesine sahip olduğu söylenebilir. Ayrıca anket çalışmaları ile elde edilen bulgular doğrultusunda katılımcıların ödül uygulamalarını büyük oranda desteklediği bilinmektedir (Özvar ve Saruç: 2021, s.135).

“Vergi ile ilgili yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getiren mükelleflerin ödüllendirilmesi gerektiği düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesi için katılmıyorum, kesinlikle katılmıyorum beyanında bulunan katılımcıların; vergi bilincine sahip olmaları nedeniyle ve mükellefin parçası olduğu topluma karşı sorumluluğunu yerine getirmesi bir başka ifade ile vatandaşlık görevini yerine getirmesi nedeniyle ödüllendirilmemesi gerektiği düşüncesine sahip oldukları söylenebilir.

Katılımcıların bazılarının bu ifade için kararsızım beyanında bulunduğu görülmektedir. Katılımcıların yukarıdaki paragraflarda yer verilen vergi yükü, vergi adaletsizliği, mükellefin karşılaştığı finansal güçlükler nedeniyle

“vergi ile ilgili yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getiren mükelleflerin ödüllendirilmesi gerektiği”,

öte yandan vergi ödeme bir yükümlülük ve görev olması dolayısıyla

“vergi ile ilgili yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getiren mükelleflerin”

ödüllendirilmemesi gerektiği düşüncesine aynı anda sahip olmalarının böyle bir beyanda bulunmalarına neden olduğu söylenebilir.

Aşağıda 7 ile 13 arası tablolarda katılımcıların,

“Vergi ile ilgili yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getiren mükelleflerin ödüllendirilmesi gerektiği düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanları için sırasıyla yaş, cinsiyet, medeni durum, eğitim seviyesi, aylık kişisel gelir, katılımcı olunan il ve mükellefin vergi ile ilgili yükümlülüklerini yerine getiren kişiye ait demografik değişkenlere yönelik çapraz tablo analizlerine yer verilmektedir.

Tablo 7: “Vergi İle İlgili Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getiren Mükelleflerin Ödüllendirilmesi Gerektiği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Yaşa Göre Çapraz Tablo Analizi

Yaş	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
18-30	7,6	11,5	7,6	37,4	35,9
31-40	7,5	15,0	4,6	37,1	35,7
41-50	5,4	13,8	2,9	40,4	37,5
51-60	15,7	21,3	6,5	27,8	28,7
61-70	5,6	5,6	(-)	22,2	66,7
71+	(-)	33,3	(-)	33,3	33,3

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 7’de katılımcıların yaş gruplarına göre,

“Vergi ile ilgili yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getiren mükelleflerin ödüllendirilmesi gerektiği düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre katılımcıların 18-30 (% 73,3), 31-40 (% 72,8), 41-50 (% 77,9), 51-60 (% 56,5), 61-70 (% 88,9) ve 71+ (% 66,6) yaş gruplarının bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir. Ayrıca 51-60 yaş grubundaki katılımcıların diğer yaş gruplarındaki katılımcılara kıyasla oransal olarak daha fazla kesinlikle katılmıyorum ve katılmıyorum beyanında bulunduğu da görülmektedir.

Tablo 8: “Vergi ile İlgili Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getiren Mükelleflerin Ödüllendirilmesi Gerektiği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Cinsiyete Göre Çapraz Tablo Analizi

Cinsiyet	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Kadın	6,9	16,7	4,9	34,3	37,3
Erkek	8,2	13,8	4,7	37,2	36,1

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 8’de katılımcıların cinsiyet gruplarına göre,

“Vergi ile ilgili yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getiren mükelleflerin ödüllendirilmesi gerektiği düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre cinsiyet grupları arasında katılımcıların benzer beyanda buldukları görülmektedir.

Buna göre cinsiyet grupları arasında kadın (% 71,6) ve erkek (% 73,3) katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında buldukları görülmektedir.

Tablo 9: “Vergi ile İlgili Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getiren Mükelleflerin Ödüllendirilmesi Gerektiği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Medeni Duruma Göre Çapraz Tablo Analizi

Medeni Durum	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Bekâr	6,4	11,6	6,9	36,4	38,7
Evli	8,3	15,9	4,0	36,4	35,4

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 9’da katılımcıların medeni durum gruplarına göre,

“Vergi ile ilgili yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getiren mükelleflerin ödüllendirilmesi gerektiği düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre bekâr katılımcıların (% 75,1) ve evli katılımcıların (% 71,8) bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

Tablo 10: “Vergi ile İlgili Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getiren Mükelleflerin Ödüllendirilmesi Gerektiği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Eğitim Seviyesine Göre Çapraz Tablo Analizi

Eğitim Seviyesi	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
İlköğretim	10,1	11,5	4,1	39,2	35,0
Lise	4,2	14,9	5,9	38,8	36,3
Ön Lisans	9,8	17,6	5,9	33,3	33,3
Lisans	12,0	12,7	1,9	34,8	38,6
Lisans Üstü	(-)	44,4	(-)	33,3	22,2

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 10’da katılımcıların eğitim seviyesi gruplarına göre,

“Vergi ile ilgili yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getiren mükelleflerin ödüllendirilmesi gerektiği düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre eğitim seviyesi ilköğretim (% 74,2), lise (% 75,1), ön lisans (% 66,6), lisans (% 73,4), lisansüstü (% 55,5) olan katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle

katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir. Ayrıca eğitim seviyesi lisansüstü olan mükelleflerin çoğunun (% 55,5) vergi ile ilgili yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getiren mükelleflerin ödüllendirilmemesi gerektiği düşüncesine sahip olduğu söylenebilir.

Tablo 11: “Vergi ile İlgili Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getiren Mükelleflerin Ödüllendirilmesi Gerektiği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Aylık Kişisel Gelire Göre Çapraz Tablo Analizi

Aylık Kişisel Gelir	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
0-1000	(-)	33,3	(-)	25,0	41,7
1001-2000	8,5	18,6	6,8	33,9	32,2
2001-3000	7,5	9,6	7,5	35,6	39,7
3001-4000	8,4	20,4	6,6	32,3	32,3
4001-5000	6,3	14,4	6,3	44,1	28,8
5001-6000	8,0	10,0	2,0	40,0	40,0
6001-7000	12,3	8,2	(-)	39,7	39,7
7001-8000	5,3	18,4	(-)	44,7	31,6
8001-9000	4,5	18,2	(-)	31,8	45,5
9001-10000	33,3	22,2	(-)	33,3	11,1
10001+	8,0	8,0	4,0	28,0	52,0

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 11’de katılımcıların aylık kişisel gelir gruplarına göre,

“Vergi ile ilgili yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getiren mükelleflerin ödüllendirilmesi gerektiği düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre aylık kişisel geliri gruplarına göre 0-1000 (% 66,7), 1001-2000 (% 66,1), 2001-3000 (% 75,3), 3001-4000 (% 64,6), 4001-5000 (% 69,9), 5001-6000 (% 80), 6001-7000 (% 79,4), 7001-8000 (% 76,3), 8001-9000 (% 77,3), 9001-10000 (% 44,4), 10001+ (% 80) katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında buldukları görülmektedir. Aylık kişisel gelir grupları arasında katılımcıların çoğunun benzer beyanda buldukları bununla beraber aylık kişisel geliri 9001-10000 TL aralığında olan katılımcıların çoğunun (%55,5) vergi ile ilgili yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getiren mükelleflerin ödüllendirilmemesi gerektiği düşüncesine sahip olduğu görülmektedir.

Tablo 12: “Vergi ile İlgili Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getiren Mükelleflerin Ödüllendirilmesi Gerektiği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” İllere Göre Çapraz Tablo Analizi

İller	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
İstanbul	5,6	11,6	2,0	49,4	31,5
Balıkesir	10,6	23,4	(-)	17,0	48,9
Samsun	10,2	8,2	2,0	46,9	32,7
Trabzon	4,0	24,0	4,0	42,0	26,0
İzmir	11,2	19,4	13,3	22,4	33,7
Bursa	10,4	14,6	4,2	29,2	41,7
Ankara	8,2	12,2	4,1	46,9	28,6
Erzurum	(-)	3,3	16,7	30,0	50,0
Antalya	7,3	39,0	7,3	22,0	24,4
Kayseri	14,3	10,7	10,7	32,1	32,1
Malatya	12,0	8,0	2,0	38,0	40,0
Gaziantep	7,3	7,3	(-)	12,2	73,2

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 12’de katılımcıların illere göre,

“Vergi ile ilgili yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getiren mükelleflerin ödüllendirilmesi gerektiği düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre İstanbul (% 80,9), Balıkesir (% 65,9), Samsun (% 79,6), Trabzon (% 68), İzmir (% 56,1), Bursa (% 70,9), Ankara (% 75,5), Erzurum (% 80), Antalya (% 46,4), Kayseri (% 64,2), Malatya (% 78), Gaziantep (% 85,4) illerinden katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında buldukları görülmektedir. Ayrıca Antalya ili dışındaki illerden katılımcıların çoğunun vergi ile ilgili yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getiren mükelleflerin ödüllendirilmesi gerektiği düşüncesine sahip olduğu, Balıkesir ve Gaziantep illerinden katılımcıların bu ifade için kararsızım beyanında bulunmadığı görülmektedir.

İllere göre vergi ile ilgili yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getiren mükelleflerin ödüllendirilmesi gerektiği düşüncesine katılım sıralaması:

- i. Gaziantep (%85,4)
- ii. İstanbul (%80,9)
- iii. Erzurum (%80)
- iv. Samsun (%79,6)
- v. Malatya (%78)
- vi. Ankara (%75,5)
- vii. Bursa (%70,9)
- viii. Trabzon (%68)
- ix. Balıkesir (%65,9)
- x. Kayseri (%64,2)
- xi. İzmir (%56,1)
- xii. Antalya (%46,4)

Buna göre bu ifade için katılımın bölgesel farklılık gösterdiği söylenebilir.

Tablo 13: “Vergi ile İlgili Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getiren Mükelleflerin Ödüllendirilmesi Gerektiği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Vergi ile İlgili Yükümlülükleri Yerine Getiren Kişiye Göre Çapraz Tablo Analizi

VİYYGKG	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Kendim Yapıyorum	7,7	16,9	7,7	35,5	32,2
Çocuklarıma, Eş-dost Akrabalarıma Yapıyorum	12,5	18,8	(-)	37,5	31,3
Kendi İstihdam Ettiğim Muhasebecime Yapıyorum	5,8	23,1	9,6	33,7	27,9
Muhasebeci veya Mali Müşavirlere Yapıyorum	8,5	12,1	2,6	37,7	39,1

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 13’te katılımcıların mükellefin vergi ile ilgili yükümlülüklerini yerine getiren kişiye göre,

“Vergi ile ilgili yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getiren mükelleflerin ödüllendirilmesi gerektiği düşüncesine katılıyor musunuz?”

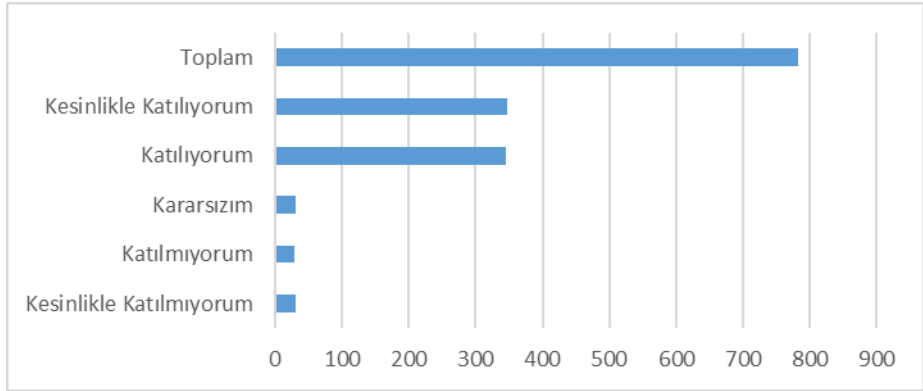
ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre Kendim Yapıyorum (% 67,7), Çocuklarıma, Eş-dost Akrabalarıma Yaptırıyorum (% 68,8), Kendi İstihdam Ettiğim Muhasebecime Yaptırıyorum (% 61,6), Muhasebeci veya Mali Müşavirlere Yaptırıyorum (% 76,8) katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında buldukları görülmektedir. Mükellefin vergi ile ilgili yükümlülüklerini yerine getiren kişi gruplarına göre katılımcıların çoğunun benzer beyanda buldukları söylenebilir.

4.1.3.2. “Vergi Vermenin Bir Vatandaşlık Görevi Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?”

Anket formunda 10. Sırada yer alan ve vergi bilincini ölçmeyi amaçlayan diğer soru şu şekildedir:

“Vergi vermenin bir vatandaşlık görevi olduğu düşüncesine katılıyor musunuz?”

Aşağıda Grafik 2’de katılımcıların bu soruya yönelik beyanlarının frekans dağılımına yer verilmektedir.

Grafik 2: “Vergi Vermenin Bir Vatandaşlık Görevi Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Frekans Dağılımı (Arıman, 2019, s.117).

Grafik 2’ye göre katılımcıların çoğunun bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir. Buna göre katılımcıların vergi vermenin bir vatandaşlık görevi olduğu düşüncesine sahip olduğu ve bu nedenle vergi bilincinin yüksek olduğu söylenebilir. Ancak Grafik

1 ve 2 göz önünde bulundurulduğunda vergi vermenin bir vatandaşlık görevi olduğunu düşünen katılımcıların, aynı zamanda vergi ile ilgili yükümlülüklerini, görevlerini yerine getiren mükelleflerin ödüllendirilmesi gerektiği düşüncesine sahip olması soru işaretini beraberinde getirmektedir. Bu bulgular Türkiye için politika yapımcıların vergi yükü, vergi adaleti ve vergi ahlakını bir bütün olarak gözden geçirilmesinin ve tedbir alınmasının önemine işaret etmektedir.

Aşağıda 14 ile 20 arası tablolarda katılımcıların,

“Vergi vermenin bir vatandaşlık görevi olduğu düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanları için sırasıyla yaş, cinsiyet, medeni durum, eğitim seviyesi, aylık kişisel gelir, katılımcı olunan il ve mükellefin vergi ile ilgili yükümlülüklerini yerine getiren kişi ile ilgili demografik değişkenlere yönelik çapraz tablo analizlerine yer verilmektedir.

Tablo 14: “Vergi Vermenin Bir Vatandaşlık Görevi Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Yaşa Göre Çapraz Tablo Analizi

Yaş	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
18-30	8,4	3,8	4,6	50,4	32,8
31-40	2,9	4,3	2,9	44,6	45,4
41-50	1,7	3,3	5,0	41,3	48,8
51-60	6,5	2,8	4,6	42,6	43,5
61-70	5,6	(-)	(-)	38,9	55,6
71+	(-)	(-)	(-)	(-)	100,0

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 14’te katılımcıların yaş gruplarına göre,

“Vergi vermenin bir vatandaşlık görevi olduğu düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre katılımcıların 18-30 (% 83,2), 31-40 (% 90), 41-50 (% 90,1), 51-60 (% 86,1), 61-70 (% 94,5) ve 71+ (% 100) yaş gruplarının bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

İllere göre katılımcıların vergi bilinci beyanı sıralaması ise şu şekildedir:

- I. 71+ (100%),
- II. 61-70 (94,5%),

- III. 41-50 (90,1%),
- IV. 31-40 (90%),
- V. 51-60 (86,1%),
- VI. 18-30 (83,2%).

Buna göre 18-30 ve 51-60 yaş grubu için vergi bilincini artıracak çalışmaların yapılmasının önem arz ettiği söylenebilir.

Tablo 15: “Vergi Vermenin Bir Vatandaşlık Görevi Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Cinsiyete Göre Çapraz Tablo Analizi

Cinsiyet	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Kadın	2,9	2,9	4,9	39,2	50,0
Erkek	4,1	3,8	3,8	43,8	44,6

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 15’te katılımcıların cinsiyet gruplarına göre,

“Vergi vermenin bir vatandaşlık görevi olduğu düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre cinsiyet grupları arasında kadın (% 89,2) ve erkek (% 88,4) katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında buldukları görülmektedir.

Tablo 16: “Vergi Vermenin Bir Vatandaşlık Görevi Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Medeni Duruma Göre Çapraz Tablo Analizi

Medeni Durum	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Bekâr	6,9	4,0	5,2	44,5	39,3
Evli	3,2	3,5	3,7	43,2	46,4

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 16’da katılımcıların medeni durum gruplarına göre,

“Vergi vermenin bir vatandaşlık görevi olduğu düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre bekâr katılımcıların (% 83,8) ve evli katılımcıların (% 89,6) bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

Tablo 17: “Vergi Vermenin Bir Vatandaşlık Görevi Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Eğitim Seviyesine Göre Çapraz Tablo Analizi

Eğitim Seviyesi	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
İlköğretim	3,7	2,8	5,5	44,7	43,3
Lise	5,2	3,8	3,1	44,6	43,3
Ön Lisans	5,9	3,9	9,8	43,1	37,3
Lisans	3,2	2,5	1,3	39,9	53,2
Lisans Üstü	(-)	(-)	11,1	33,3	55,6

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 17’de katılımcıların eğitim seviyesi gruplarına göre,

“Vergi vermenin bir vatandaşlık görevi olduğu düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre eğitim seviyesi gruplarına göre ilköğretim (% 88), lise (% 87,9), ön lisans (% 80,4), lisans (% 93,1), lisansüstü (% 88,9) katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

Tablo 18: “Vergi Vermenin Bir Vatandaşlık Görevi Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Aylık Kişisel Gelire Göre Çapraz Tablo Analizi

Aylık Kişisel Gelir	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
0-1000	(-)	8,3	(-)	33,3	58,3
1001-2000	5,1	(-)	3,4	50,8	40,7
2001-3000	6,2	6,8	5,5	35,6	45,9
3001-4000	6,0	4,8	6,6	43,1	39,5
4001-5000	2,7	2,7	1,8	50,5	42,3
5001-6000	2,0	2,0	1,0	49,0	46,0
6001-7000	1,4	1,4	1,4	42,5	53,4
7001-8000	2,6	(-)	2,6	50,0	44,7
8001-9000	(-)	4,5	(-)	36,4	59,1
9001-10000	(-)	11,1	(-)	55,6	33,3
10001+	4,0	(-)	12,0	44,0	40,0

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 18’de katılımcıların aylık kişisel gelir gruplarına göre,

“Vergi vermenin bir vatandaşlık görevi olduğu düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre aylık kişisel geliri gruplarına göre 0-1000 (% 91,6), 1001-2000 (% 91,5), 2001-3000 (% 81,5), 3001-4000 (% 82,6), 4001-5000 (% 92,8), 5001-6000 (% 95), 6001-7000 (% 95,9), 7001-8000 (% 94,7), 8001-9000 (% 95,5), 9001-10000 (% 88,9), 10001+ (% 84) katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında buldukları görülmektedir. Aylık kişisel gelir grupları arasında önemli oranda (% 80+) katılımcıların çoğunun benzer beyanda buldukları görülmektedir. Ayrıca en yüksek vergi bilincinin 6001-7000 (% 95,9) gelir grubunda yer alan katılımcılarda olduğu, onu 8001-9000 (% 95,5) ve 5001-6000 (% 95) gelir grubunda yer alan katılımcıların takip ettiği görülmektedir.

Tablo 19: “Vergi Vermenin Bir Vatandaşlık Görevi Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” İllere Göre Çapraz Tablo Analizi

İller	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
İstanbul	0,4	0,4	(-)	54,6	44,6
Balıkesir	4,3	2,1	2,1	44,7	46,8
Samsun	8,2	4,1	6,1	46,9	34,7
Trabzon	6,0	(-)	2,0	54,0	38,0
İzmir	8,2	11,2	11,2	22,4	46,9
Bursa	4,2	8,3	(-)	37,5	50,0
Ankara	10,2	(-)	10,2	55,1	24,5
Erzurum	(-)	10,0	10,0	23,3	56,7
Antalya	(-)	2,4	9,8	65,9	22,0
Kayseri	7,1	3,6	7,1	39,3	42,9
Malatya	(-)	2,0	2,0	38,0	58,0
Gaziantep	9,8	7,3	(-)	14,6	68,3

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 19’da katılımcıların illere göre,

“Vergi vermenin bir vatandaşlık görevi olduğu düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre İstanbul (% 99,2), Balıkesir (% 91,5), Samsun (% 81,6), Trabzon (% 92), İzmir (% 69,3), Bursa (% 87,5), Ankara (% 79,6), Erzurum (% 80), Antalya (% 87,9), Kayseri (% 82,2), Malatya (% 96), Gaziantep (% 82,9) illerinden katılımcıların bu ifade

için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında buldukları görülmektedir.

İllere göre katılımcıların vergi bilinci beyan sıralaması şu şekildedir;

- I. İstanbul (% 99)
- II. Malatya (% 96)
- III. Trabzon (% 92)
- IV. Balıkesir (% 91,5)
- V. Antalya (% 87,9)
- VI. Bursa (% 87,5)
- VII. Gaziantep (% 82,9)
- VIII. Kayseri (% 82,2)
- IX. Samsun (% 81,6)
- X. Erzurum (% 80)
- XI. Ankara (% 79,6)
- XII. İzmir (% 69,3)

Bu sıralamaya göre en yüksek vergi bilinci olan ilin İstanbul, en düşük vergi bilinci olan ilin ise İzmir olduğu söylenebilir. Bu verilere göre İzmir'in yanı sıra; Antalya, Bursa, Gaziantep, Kayseri, Samsun, Erzurum, Ankara ve İzmir illeri için vergi bilincini artıracak çalışmaların ivedilikle yapılmasının önem arz ettiği söylenebilir.

Tablo 20: “Vergi Vermenin Bir Vatandaşlık Görevi Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Vergi ile İlgili Yükümlülükleri Yerine Getiren Kişiye Göre Çapraz Tablo Analizi

VİYYGKG	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Kendim Yapıyorum	4,4	2,7	4,4	49,2	39,3
Çocuklarıma, Eş-dost Akrabalarımın Yapıyorum	(-)	6,3	6,3	31,3	56,3
Kendi İstihdam Ettiğim Muhasebecime Yapıyorum	6,7	9,6	7,7	40,4	35,6
Muhasebeci veya Mali Müşavirlere Yapıyorum	3,4	2,6	3,0	43,0	48,1

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 20’de katılımcıların mükellefin vergi ile ilgili yükümlülüklerini yerine getiren kişi gruplarına göre,

“Vergi vermenin bir vatandaşlık görevi olduğu düşüncesine katılıyor musunuz?”

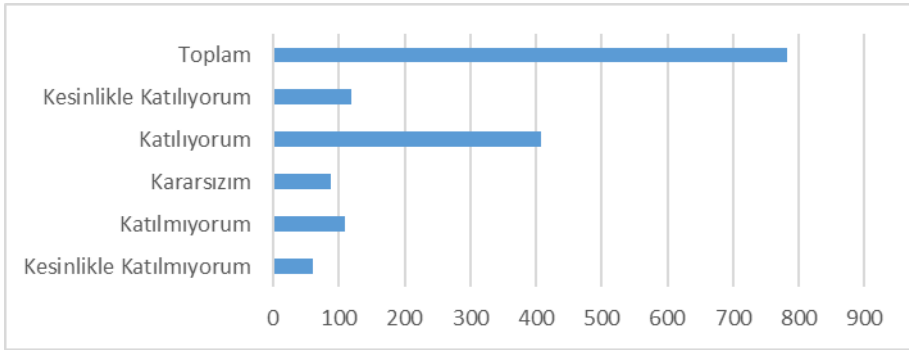
ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre Kendim Yapıyorum (% 88,5), Çocuklarıma, Eş-dost Akrabalarıma Yaptırıyorum (% 87,6), Kendi İstihdam Ettiğim Muhasebecime Yaptırıyorum (% 76), Muhasebeci veya Mali Müşavirlere Yaptırıyorum (% 91,1) katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında buldukları görülmektedir.

4.1.3.3. “Hiçbir Zaman Denetlenmeyeceğini Bilse Dahi, Vergi ile İlgili Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getiren Mükellefler Vardır Düşüncesine Katılıyor Musunuz?”

Anket formunda 11. sırada yer alan denetimin etkisi ve vergi ahlakını ölçmeyi amaçlayan soru şu şekildedir:

“Hiçbir zaman denetlenmeyeceğini bilse dahi, vergi ile ilgili yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getiren mükellefler vardır düşüncesine katılıyor musunuz?”

Aşağıda Grafik 3’te katılımcıların bu soruya yönelik beyanlarının frekans dağılımına yer verilmektedir.

Grafik 3: *“Hiçbir Zaman Denetlenmeyeceğini Bilse Dahi, Vergi İle İlgili Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getiren Mükellefler Vardır Düşüncesine Katılıyor Musunuz?”* Frekans Dağılımı (Arıman, 2019, s.118).

Grafik 3’e göre katılımcıların çoğunun bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir. Bir başka ifade ile katılımcıların, vergi ahlakına sahip mükellefler olduğu düşüncesine sahip

oldukları söylenebilir. Aynı zamanda katılımcıların denetimlerin yokluğu halinde de vergi ile ilgili yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getirecek mükelleflerin var olacağı düşüncesine de sahip olduğu söylenebilir. Ayrıca katılımcıların bu düşünceye sahip olmalarının birden fazla nedeni olabilir. Öyle ki;

- Katılımcı hiçbir zaman denetlenmeyeceğini bilse dahi vergi ile ilgili yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getiren mükelleflerden biri olabilir.
- Katılımcı hiçbir zaman denetlenmeyeceğini bilse dahi vergi ile ilgili yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getirecek olan mükellef tanyor veya biliyor olabilir.
- Katılımcı denetimden bağımsız olarak vergi ile ilgili yükümlülüklerini kuralcı kişiliği ya da karakter özellikleri dolayısıyla tam ve zamanında yerine getiren mükellef tanyor veya biliyor olabilir.

Aşağıda 21 ile 27 arası tablolarda,

“Hiçbir zaman denetlenmeyeceğini bilse dahi, vergi ile ilgili yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getiren mükellefler vardır düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanları için sırasıyla yaş, cinsiyet, medeni durum, eğitim seviyesi, aylık kişisel gelir, katılımcı olunan il ve mükellefin vergi ile ilgili yükümlülüklerini yerine getiren kişiye ait demografik değişkenlere yönelik çapraz tablo analizlerine yer verilmektedir.

Tablo 21: *“Hiçbir Zaman Denetlenmeyeceğini Bilse Dahi, Vergi ile İlgili Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getiren Mükellefler Vardır Düşüncesine Katılıyor Musunuz?”* Yaşa Göre Çapraz Tablo Analizi

Yaş	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
18-30	13,7	9,9	14,5	45,8	16,0
31-40	3,9	16,4	13,2	53,9	12,5
41-50	9,2	15,0	6,3	52,1	17,5
51-60	5,6	9,3	14,8	56,5	13,9
61-70	11,1	11,1	5,6	44,4	27,8
71+	33,3	33,3	(-)	33,3	(-)

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 21’de katılımcıların yaş gruplarına göre,

“Hiçbir zaman denetlenmeyeceğini bilse dahi, vergi ile ilgili yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getiren mükellefler vardır düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre katılımcıların 18-30 (% 61,8), 31-40 (% 66,4), 41-50 (% 69,6), 51-60 (% 70,4), 61-70 (% 72,2) ve 71+ (% 33,3) yaş gruplarının bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir. Buna göre yaş grupları arasında önemli oranda katılımcının benzer beyanda buldukları görülmektedir. Ancak 71+ yaş grubunda bulunan katılımcıların çoğunluğunun bu düşünceye katılmadığı görülmektedir. Buna göre 71+ yaş grubunda olan katılımcıların, mükelleflerin vergi ahlakının düşük olduğu düşüncesine sahip olduğu ve bu nedenle denetimin vergi ile ilgili yükümlülüklerin yerine getirilmesi için gerekli olduğu düşüncesine sahip olduğu söylenebilir.

Tablo 22: *“Hiçbir Zaman Denetlenmeyeceğini Bilse Dahi, Vergi ile İlgili Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getiren Mükellefler Vardır Düşüncesine Katılıyor Musunuz?”* Cinsiyete Göre Çapraz Tablo Analizi

Cinsiyet	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Kadın	7,8	13,7	16,7	46,1	15,7
Erkek	6,8	13,5	10,7	54,3	14,8

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 22’de katılımcıların cinsiyet gruplarına göre,

“Hiçbir zaman denetlenmeyeceğini bilse dahi, vergi ile ilgili yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getiren mükellefler vardır düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre cinsiyet grupları arasında kadın (% 61,8) ve erkek (% 69,1) katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında buldukları görülmektedir.

Tablo 23: *“Hiçbir Zaman Denetlenmeyeceğini Bilse Dahi, Vergi ile İlgili Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getiren Mükellefler Vardır Düşüncesine Katılıyor Musunuz?”* Medeni Duruma Göre Çapraz Tablo Analizi

Medeni Durum	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Bekâr	12,7	11,0	15,6	42,2	18,5
Evli	6,2	14,7	10,0	55,3	13,9

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 23’te katılımcıların medeni durum gruplarına göre,

“Hiçbir zaman denetlenmeyeceğini bilse dahi, vergi ile ilgili yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getiren mükellefler vardır düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre bekâr katılımcıların (% 60,7) ve evli katılımcıların (% 69,2) bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

Tablo 24: *“Hiçbir Zaman Denetlenmeyeceğini Bilse Dahi, Vergi ile İlgili Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getiren Mükellefler Vardır Düşüncesine Katılıyor Musunuz?”* Eğitim Seviyesine Göre Çapraz Tablo Analizi

Eğitim Seviyesi	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
İlköğretim	8,3	12,0	11,5	51,2	17,1
Lise	7,3	15,9	13,5	50,2	13,1
Ön Lisans	2,0	21,6	15,7	45,1	15,7
Lisans	6,3	7,6	6,3	63,9	15,8
Lisans Üstü	11,1	22,2	(-)	55,6	11,1

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 24’te katılımcıların eğitim seviyesi gruplarına göre,

“Hiçbir zaman denetlenmeyeceğini bilse dahi, vergi ile ilgili yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getiren mükellefler vardır düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre eğitim seviyesi gruplarına göre ilköğretim (% 68,3), lise (% 63,3), ön lisans (% 60,8), lisans (% 79,7), lisansüstü (% 66,7) katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir. Ayrıca eğitim durumu lisans (% 79,7) olan mükelleflerin neredeyse % 80’inin mükelleflerin vergi ahlakının yüksek olduğunu düşündükleri söylenebilir.

Tablo 25: “Hiçbir Zaman Denetlenmeyeceğini Bilsen Dahı, Vergi ile İlgili Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getiren Mükellefler Vardır Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Aylık Kişisel Gelire Göre Çapraz Tablo Analizi

Aylık Kişisel Gelir	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
0-1000	16,7	(-)	(-)	41,7	41,7
1001-2000	13,6	18,6	11,9	35,6	20,3
2001-3000	8,9	15,8	11,6	42,5	21,2
3001-4000	12,0	19,8	16,8	45,5	6,0
4001-5000	4,5	12,6	13,5	59,5	9,9
5001-6000	2,0	9,0	7,0	69,0	13,0
6001-7000	5,5	9,6	6,8	61,6	16,4
7001-8000	10,5	5,3	7,9	57,9	18,4
8001-9000	(-)	9,1	22,7	50,0	18,2
9001-10000	(-)	22,2	(-)	66,7	11,1
10001+	8,0	4,0	(-)	52,0	36,0

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 25’te katılımcıların aylık kişisel gelir gruplarına göre,

“Hiçbir zaman denetlenmeyeceğini bilse dahi, vergi ile ilgili yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getiren mükellefler vardır düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre aylık kişisel geliri gruplarına göre 0-1000 (% 83,4), 1001-2000 (% 55,9), 2001-3000 (% 63,7), 3001-4000 (% 51,5), 4001-5000 (% 69,4), 5001-6000 (% 82), 6001-7000 (% 78), 7001-8000 (% 76,3), 8001-9000 (% 68,2), 9001-10000 (% 77,8), 10001+ (% 88) katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında buldukları görülmektedir.

Tablo 26: “Hiçbir Zaman Denetlenmeyeceğini Bilsen Dahı, Vergi ile İlgili Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getiren Mükellefler Vardır Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” İllere Göre Çapraz Tablo Analizi

İller	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
İstanbul	1,2	5,6	4,0	77,7	11,6
Balıkesir	17,0	23,4	10,6	36,2	12,8
Samsun	6,1	14,3	10,2	49,0	20,4
Trabzon	8,0	18,0	8,0	46,0	20,0
İzmir	12,2	22,4	22,4	32,7	10,2
Bursa	16,7	18,8	8,3	37,5	18,8
Ankara	10,2	14,3	32,7	36,7	6,1
Erzurum	10,0	20,0	26,7	30,0	13,3
Antalya	22,0	22,0	14,6	29,3	12,2
Kayseri	10,7	25,0	17,9	35,7	10,7
Malatya	2,0	12,0	4,0	70,0	12,0
Gaziantep	2,4	4,9	2,4	34,1	56,1

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 26'da katılımcıların illere göre,

“Hiçbir zaman denetlenmeyeceğini bilse dahi, vergi ile ilgili yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getiren mükellefler vardır düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre İstanbul (% 89,3), Balıkesir (% 49), Samsun (% 69,4), Trabzon (% 66), İzmir (% 42,9), Bursa (% 56,3), Ankara (% 42,8), Erzurum (% 43,3), Antalya (% 41,5), Kayseri (% 46,4), Malatya (% 82), Gaziantep (% 90,2) illerinden katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında buldukları görülmektedir. İstanbul, Samsun, Trabzon, Bursa, Malatya ve Gaziantep illerindeki katılımcıların çoğunun

“hiçbir zaman denetlenmeyeceğini bilse dahi, vergi ile ilgili yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getiren mükellefler”

olduğu yani vergi ahlakı daha yüksek olan mükellefler olduğu düşüncesine sahip olduğu görülmektedir. Ayrıca katılıyorum beyanı göz önünde bulundurulduğunda vergi ahlakının bölgesel farklılıklar gösterdiği görülmektedir. Antalya ilindeki katılımcıların (% 44)

“hiçbir zaman denetlenmeyeceğini bilse dahi, vergi ile ilgili yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getiren mükellefler”

yoktur düşüncesine sahip olduğu görülmektedir. Bu nedenle Antalya ilinde katılımcıların denetimin artması halinde vergi uyumunun artacağı düşüncesine sahip olduğu ve böylelikle bu ildeki denetimlerin artırılmasının vergi uyumunu artıracığı söylenebilir. Ayrıca bu ifade için katılımın önemli bölgesel farklılık gösterdiği söylenebilir.

Bu bulguya ışığında illere göre denetimden bağımsız vergi ahlakı:

- i. Gaziantep (% 90,2)
- ii. İstanbul (% 89,3)
- iii. Malatya (% 82)
- iv. Samsun (% 69,4)
- v. Trabzon (% 66)
- vi. Bursa (% 56,3)
- vii. Balıkesir (% 49)
- viii. Kayseri (% 46,4),
- ix. Erzurum (% 43,3)
- x. İzmir (% 42,9)

- xi. Ankara (% 42,8)
- xii. Antalya (% 41,5)

Bu bulgu vergi idaresinin Gaziantep, İstanbul ve Malatya dışındaki illerde yapılacak denetimlere öncelik vermesinin uygun ve yerinde olacağını göstermektedir.

Tablo 27: “Hiçbir Zaman Denetlenmeyeceğini Bilse Dahı, Vergi ile İlgili Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getiren Mükellefler Vardır Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Vergi ile İlgili Yükümlülükleri Yerine Getiren Kişiye Göre Çapraz Tablo Analizi

VİYYGKG	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Kendim Yapıyorum	7,7	15,3	10,4	56,8	9,8
Çocuklarıma, Eş-dost Akrabalarıma Yaptırıyorum	12,5	37,5	12,5	25,0	12,5
Kendi İstihdam Ettiğim Muhasebecime Yaptırıyorum	9,6	17,3	20,2	41,3	11,5
Muhasebeci veya Mali Müşavirlere Yaptırıyorum	7,0	11,5	9,8	53,4	18,3

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 27’de katılımcıların, mükellefin hiçbir zaman denetlenmeyeceğini bilse dahi,

“Hiçbir zaman denetlenmeyeceğini bilse dahi, vergi ile ilgili yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getiren mükellefler vardır düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre Kendim Yapıyorum (% 66,6), Çocuklarıma, Eş-dost Akrabalarıma Yaptırıyorum (% 37,5), Kendi İstihdam Ettiğim Muhasebecime Yaptırıyorum (% 52,8), Muhasebeci veya Mali Müşavirlere Yaptırıyorum (% 71,7) katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında buldukları görülmektedir. Mükellefin vergi ile ilgili yükümlülüklerini yerine getiren kişi grubuna göre katılımcıların benzer beyanda bulunduğu görülmektedir. Bununla

birlikte vergi ile ilgili yükümlülüklerini çocuklarına, eş-dost akrabalarına yaptıran katılımcıların yarısının

“hiçbir zaman denetlenmeyeceğini bilse dahi, vergi ile ilgili yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getiren mükellefler”

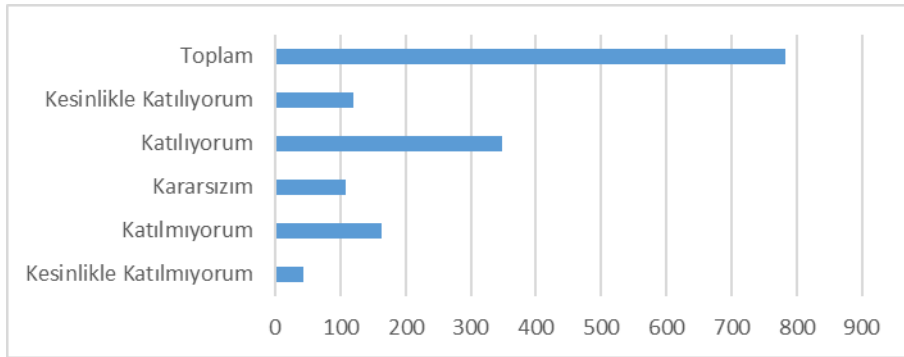
yoktur düşüncesine sahip olduğu görülmektedir.

4.1.3.4. “Yapılan Denetimlerin Vergi ile İlgili Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesinde Etkili Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?”

Anket formunda 12. sırada yer alan ve denetimin etkisini ölçmeyi amaçlayan soru şu şekildedir:

“Yapılan denetimlerin vergi ile ilgili yükümlülüklerin tam ve zamanında yerine getirilmesinde etkili olduğu düşüncesine katılıyor musunuz?”

Aşağıda Grafik 4’te katılımcıların bu soruya yönelik beyanlarının frekans dağılımına yer verilmektedir.

Grafik 4: “Yapılan Denetimlerin Vergi ile İlgili Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesinde Etkili Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Frekans Dağılımı (Arıman, 2019, s.118)

Grafik 4’e göre katılımcıların çoğunun bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir. Buna göre denetim vergi uyumunu artırmaya yardımcı bir unsur olma özelliğini korumaktadır.

Aşağıda 28 ile 34 arası tablolarda, katılımcıların,

“Yapılan denetimlerin vergi ile ilgili yükümlülüklerin tam ve zamanında yerine getirilmesinde etkili olduğu düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanları için sırasıyla yaş, cinsiyet, medeni durum, eğitim seviyesi, aylık kişisel gelir, katılımcı olunan il ve mükellefin vergi ile ilgili yükümlülüklerini yerine getiren kişi demografik değişkenlerine yönelik çapraz tablo analizlerine yer verilmektedir.

Tablo 28: “Yapılan Denetimlerin Vergi ile İlgili Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesinde Etkili Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Yaşa Göre Çapraz Tablo Analizi

Yaş	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
18-30	3,1	20,6	19,1	48,1	9,2
31-40	6,8	21,8	12,9	43,6	15,0
41-50	6,3	21,3	9,2	44,2	19,2
51-60	4,6	20,4	17,6	45,4	12,0
61-70	5,6	11,1	16,7	33,3	33,3
71+	(-)	33,3	66,7	(-)	(-)

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 28’de katılımcıların yaş gruplarına göre,

“Yapılan denetimlerin vergi ile ilgili yükümlülüklerin tam ve zamanında yerine getirilmesinde etkili olduğu düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre katılımcıların 18-30 (% 57,3), 31-40 (% 58,6), 41-50 (% 63,4), 51-60 (% 57,4), 61-70 (% 66,6) ve 71+ (% 0) yaş gruplarının bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir. Bununla birlikte 71+ yaş grubundaki katılımcıların çoğunun (66,7%) kararsız olduğu da görülmektedir.

Tablo 29: “Yapılan Denetimlerin Vergi ile İlgili Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesinde Etkili Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Cinsiyete Göre Çapraz Tablo Analizi

Cinsiyet	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Kadın	6,9	22,5	9,8	39,2	21,6
Erkek	5,2	21,5	13,3	45,5	14,4

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 29’da katılımcıların cinsiyet gruplarına göre,

“Yapılan denetimlerin vergi ile ilgili yükümlülüklerin tam ve zamanında yerine getirilmesinde etkili olduğu düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre cinsiyet grupları arasında kadın (% 82,4) ve erkek (% 59,9) katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında buldukları görülmektedir. Böylece kadın katılımcıların denetimin vergi uyumunu artırmada etkili olduğu düşüncesine erkek katılımcılara nispeten daha fazla sahip olduğu söylenebilir.

Tablo 30: “Yapılan Denetimlerin Vergi ile İlgili Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesinde Etkili Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Medeni Duruma Göre Çapraz Tablo Analizi

Medeni Durum	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Bekâr	6,9	18,5	14,5	47,4	12,7
Evli	5,3	22,0	13,7	43,4	15,5

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 30’da katılımcıların medeni durum gruplarına göre,

“Yapılan denetimlerin vergi ile ilgili yükümlülüklerin tam ve zamanında yerine getirilmesinde etkili olduğu düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre bekâr katılımcıların (% 60,1) ve evli katılımcıların (% 58,9) bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

Tablo 31: “Yapılan Denetimlerin Vergi ile İlgili Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesinde Etkili Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Eğitim Seviyesine Göre Çapraz Tablo Analizi

Eğitim Seviyesi	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
İlköğretim	5,1	17,5	15,2	46,5	15,7
Lise	7,6	22,8	12,8	44,3	12,5
Ön Lisans	3,9	21,6	17,6	39,2	17,6
Lisans	3,8	20,3	10,8	44,9	20,3
Lisans Üstü	11,1	33,3	(-)	33,3	22,2

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 31’de katılımcıların eğitim seviyesi gruplarına göre,

“Yapılan denetimlerin vergi ile ilgili yükümlülüklerin tam ve zamanında yerine getirilmesinde etkili olduğu düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre eğitim seviyesi gruplarına göre ilköğretim (% 62,2), lise (% 56,8), ön lisans (% 56,8), lisans (% 65,2), lisansüstü (% 55,5) katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

Tablo 32: “Yapılan Denetimlerin Vergi ile İlgili Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesinde Etkili Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Aylık Kişisel Gelire Göre Çapraz Tablo Analizi

Aylık Kişisel Gelir	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
0-1000	8,3	25,0	25,0	25,0	16,7
1001-2000	5,1	13,6	25,4	40,7	15,3
2001-3000	8,9	19,2	11,6	45,2	15,1
3001-4000	8,4	24,6	19,2	35,9	12,0
4001-5000	2,7	27,0	11,7	45,9	12,6
5001-6000	2,0	21,0	9,0	53,0	15,0
6001-7000	6,8	19,2	8,2	47,9	17,8
7001-8000	(-)	13,2	13,2	47,4	26,3
8001-9000	(-)	27,3	9,1	40,9	22,7
9001-10000	22,2	33,3	(-)	44,4	(-)
10001+	(-)	12,0	(-)	64,0	24,0

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 32’de katılımcıların aylık kişisel gelir gruplarına göre,

“Yapılan denetimlerin vergi ile ilgili yükümlülüklerin tam ve zamanında yerine getirilmesinde etkili olduğu düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre aylık kişisel geliri gruplarına göre 0-1000 (% 41,7), 1001-2000 (% 56), 2001-3000 (% 60,3), 3001-4000 (% 47,9), 4001-5000 (% 58,5), 5001-6000 (% 68), 6001-7000 (% 65,7), 7001-8000 (% 73,7), 8001-9000 (% 63,6), 9001-10000 (% 44,4), 10001+ (% 88) katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında buldukları görülmektedir. Aylık kişisel geliri 10001+ olan katılımcıların (88%) büyük çoğunluğunun yapılan denetimlerin vergi uyumunun artırılması için önemli olduğu düşüncesine sahip olduğu söylenebilir.

Tablo 33: “Yapılan Denetimlerin Vergi ile İlgili Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesinde Etkili Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” İllere Göre Çapraz Tablo Analizi

İller	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
İstanbul	0,4	21,9	7,2	57,0	13,5
Balıkesir	10,6	31,9	10,6	29,8	17,0
Samsun	12,2	6,1	4,1	53,1	24,5
Trabzon	6,0	20,0	8,0	54,0	12,0
İzmir	13,3	18,4	17,3	30,6	20,4
Bursa	4,2	20,8	18,8	37,5	18,8
Ankara	6,1	16,3	20,4	44,9	12,2
Erzurum	16,7	23,3	30,0	23,3	6,7
Antalya	2,4	17,1	46,3	29,3	4,9
Kayseri	3,6	28,6	10,7	35,7	21,4
Malatya	4,0	30,0	12,0	38,0	16,0
Gaziantep	4,9	19,5	12,2	48,8	14,6

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 33’te katılımcıların illere göre,

“Yapılan denetimlerin vergi ile ilgili yükümlülüklerin tam ve zamanında yerine getirilmesinde etkili olduğu düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre İstanbul (% 70,5), Samsun (% 77,6), Trabzon (% 66), İzmir (% 51), Bursa (% 56,3), Ankara (%57,1), Kayseri (%57,1), Malatya (% 54) ve Gaziantep (% 63,4) illerindeki katılımcıların çoğunun katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir. Buna karşın Erzurum (% 30) ve Antalya (% 46,3) illerinde önemli oranda katılımcının bu ifade için kararsız olduğu beyanında bulunduğu görülmektedir. Diğer yandan Balıkesir (% 42,5) katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum beyanında bulunduğu ve ayrıca (% 46,8) katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir. Balıkesir ili için katılımcıların bu ifadeye karşı iki gruba ayrıldıkları söylenebilir. Böylece vergi uyumunun artırılması için denetimin ne kadar önemli olduğu görülmektedir.

İllere göre vergi denetiminin vergi uyumuna etkisi:

- i. Samsun (% 77,6)
- ii. İstanbul (% 70,5)
- iii. Trabzon (% 66)

- iv. Gaziantep (% 63,4)
- v. Ankara (% 57,1)
- vi. Kayseri (% 57,1)
- vii. Bursa (% 56,3)
- viii. Malatya (% 54)
- ix. İzmir (% 51)
- x. Balıkesir (% 46,8)
- xi. Antalya (% 34,2)
- xii. Erzurum (% 30)

Bu bulgu denetimin etkisinin illere göre büyük farklılık gösterdiğini ortaya koymaktadır. Bu bağlamda bu ifadeye katılımın bölgesel farklılık gösterdiği söylenebilir. Tablo 26 ve 33 birlikte değerlendirildiğinde:

- Denetimin Samsun ilinde vergi ahlakının eksikliğinden kaynaklı vergi uyumsuzluğunu telafi edebileceği,
- İstanbul ilinde vergi ahlakının denetimden daha etkili olduğu,
- Trabzon ve Bursa illerinde denetim etkisi ile vergi ahlakının etkisinin aynı olduğu, buna göre Trabzon ve Bursa illeri için hem denetimin etkisini artıracak hem vergi ahlakını artıracak çalışmaların yapılmasına ihtiyaç olduğu,
- Gaziantep ilinde vergi ahlakının vergi uyumu üzerindeki etkisinin denetimin etkisinden fazla olduğu,
- Samsun ilinde vergi uyumuna denetimin etkili olduğu, vergi ahlakının tek başına yeterli olamayacağı ve bu yönde tedbir alınması gerektiği,
- Malatya ili için vergi ahlakının vergi uyumunu motive ettiği, denetimin yetersiz kaldığı,
- Malatya ili için denetimin etkinliğinin artırılması gerektiği,
- Ankara, Antalya, Erzurum, Kayseri, İzmir ve Balıkesir illeri için hem denetimin etkisini hem de vergi ahlakının etkisini artıracak çalışmaların yapılması gerektiği söylenebilir.

Tablo 26'ya göre, Antalya ilindeki katılımcıların (% 44) hiçbir zaman *“denetlenmeyeceğini bilse dahi, vergi ile ilgili yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getiren mükellefler”*

yoktur düşüncesine sahip olduğu görülmektedir. Tablo 33'e göre, Antalya ilindeki katılımcıların (% 46,3) yapılan denetimlerin vergi ile ilgili yükümlülüklerin tam ve zamanında yerine getirilmesinde etkili olduğu

düşüncesinde kararsız kaldığı görülmektedir. Bu nedenle Antalya ilinde vergi uyumunun artırılması için denetim dışı araçların kullanılmasının önemli olduğu söylenebilir.

Tablo 26’ ya göre, Balıkesir ilindeki katılımcıların (% 40,4)

“hiçbir zaman denetlenmeyeceğini bilse dahi, vergi ile ilgili yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getiren mükellefler”

yoktur düşüncesine sahip olduğu ve bu mükelleflerin (% 46,8) vergi uyumunun yapılan denetimler ile artırılacağı düşüncesine sahip olduğu söylenebilir. Diğer yandan Balıkesir ilindeki katılımcıların (% 42,5) vergi uyumunun artırılması için yapılan denetimlerin yanında denetim dışı araçların kullanılmasının önemli olduğunu düşündüğü söylenebilir.

Tablo 34: “Yapılan Denetimlerin Vergi ile İlgili Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesinde Etkili Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Vergi ile İlgili Yükümlülükleri Yerine Getiren Kişiyeye Göre Çapraz Tablo Analizi

VİYYGKG	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Kendim Yapıyorum	6,6	18,0	16,9	43,7	14,8
Çocuklarıma, Eş-dost Akrabalarıma Yaptırıyorum	25,0	25,0	18,8	12,5	18,8
Kendi İstihdam Ettiğim Muhasebecime Yaptırıyorum	4,8	25,0	15,4	39,4	15,4
Muhasebeci veya Mali Müşavirlere Yaptırıyorum	4,7	21,3	11,9	47,0	15,1

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 34’te katılımcıların mükellefin vergi ile ilgili yükümlülüklerini yerine getiren kişiyeye göre,

“Yapılan denetimlerin vergi ile ilgili yükümlülüklerin tam ve zamanında yerine getirilmesinde etkili olduğu düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre vergi ile ilgili yükümlülüklerimi; kendim yapıyorum (%58,5), kendi istihdam ettiğim muhasebecime yaptırıyorum (% 54,8) ve muhasebeci veya mali müşavirlere yaptırıyorum (% 62,1) beyanında bulunan mükelleflerin çoğunun bu ifadeye

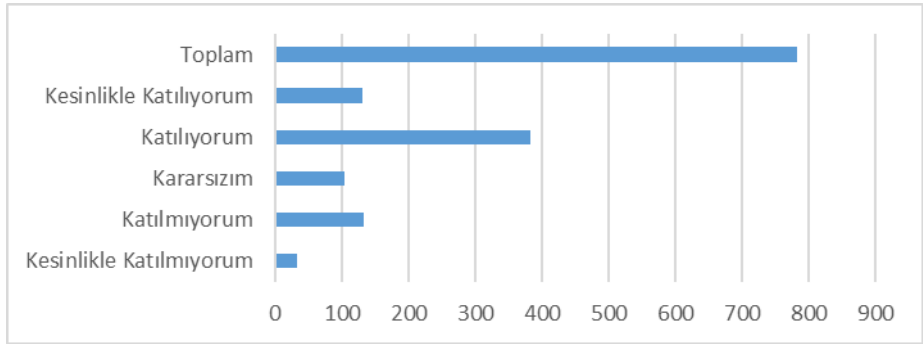
katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir. Buna karşın vergi ile ilgili yükümlülüklerini çocuklarına, eş-dost akrabalarına yaptırıyorum beyanında bulunan katılımcıların yarısı bu ifadeye katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir. Bu beyanda bulunan katılımcılar toplam katılımcıların % 1,05'ini oluşturmaktadır. Bu nedenle diğer katılımcılar göz önünde bulundurulduğunda bu gruba yönelik vergi uyumunun artırılması için denetimin hala en önemli araçlardan biri olduğu söylenebilir.

4.1.3.5. “Mükelleflerin Birden Fazla Denetim Geçirmelerinin, Vergi ile İlgili Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmelerinde Etkili Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?”

Anket formunda 13. sırada yer alan ve birden fazla denetim geçirmenin etkisini ölçmeyi amaçlayan soru şu şekildedir:

“Mükelleflerin birden fazla denetim geçirmelerinin, vergi ile ilgili yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getirmelerinde etkili olduğu düşüncesine katılıyor musunuz?”

Aşağıda Grafik 5'te katılımcıların bu soruya yönelik beyanlarının frekans dağılımına yer verilmektedir.

Grafik 5: “Mükelleflerin Birden Fazla Denetim Geçirmelerinin, Vergi İle İlgili Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmelerinde Etkili Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Frekans Dağılımı (Arıman, 2019, s.119)

Grafik 5'e göre katılımcıların çoğunun bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

Aşağıda 35 ile 41 arası tablolarda,

“Mükelleflerin birden fazla denetim geçirmelerinin, vergi ile ilgili yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getirmelerinde etkili olduğu düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanları için sırasıyla yaş, cinsiyet, medeni durum, eğitim seviyesi, aylık kişisel gelir, katılımcı olunan il ve mükellefin vergi ile ilgili yükümlülüklerini yerine getiren kişiye ait demografik değişkenlerine yönelik çapraz tablo analizlerine yer verilmektedir.

Tablo 35: *“Mükelleflerin Birden Fazla Denetim Geçirmelerinin, Vergi ile İlgili Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmelerinde Etkili Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Yaşa Göre Çapraz Tablo Analizi*

Yaş	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
18-30	1,5	16,8	18,3	54,2	9,2
31-40	5,4	16,8	12,1	49,3	16,4
41-50	3,8	17,5	10,0	47,9	20,8
51-60	4,6	17,6	18,5	43,5	15,7
61-70	11,1	16,7	5,6	44,4	22,2
71+	(-)	(-)	(-)	66,7	33,3

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 35’te katılımcıların yaş gruplarına göre,

“Mükelleflerin birden fazla denetim geçirmelerinin, vergi ile ilgili yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getirmelerinde etkili olduğu düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre katılımcıların 18-30 (% 63,4), 31-40 (% 65,7), 41-50 (% 68,7), 51-60 (% 59,2), 61-70 (% 66,6) ve 71+ (% 100) yaş gruplarının bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir. 71+ yaş grubu katılımcıların kesinlikle katılmıyorum, katılmıyorum ve kararsızım beyanlarında bulunmadıkları da görülmektedir. Bu yaş grubu katılımcıların hayat tecrübelerinin diğer yaş gruplarına göre daha fazla olması ve geçirdikleri denetim sayısının daha fazla olması ihtimalinin buna neden olduğu söylenebilir.

Tablo 36: “Mükelleflerin Birden Fazla Denetim Geçirmelerinin, Vergi ile İlgili Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmelerinde Etkili Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Cinsiyete Göre Çapraz Tablo Analizi

Cinsiyet	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Kadın	2,9	11,8	12,7	52,0	20,6
Erkek	4,4	18,2	12,6	49,0	15,9

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 36’da katılımcıların cinsiyet gruplarına göre,

“Mükelleflerin birden fazla denetim geçirmelerinin, vergi ile ilgili yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getirmelerinde etkili olduğu düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre cinsiyet grupları arasında kadın (% 72,6) ve erkek (% 64,9) katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında buldukları görülmektedir. Böylece katılımcıların yarısından fazlasının mükelleflerin birden fazla denetim geçirmelerinin vergi uyumunu artırmada etkili olduğu, ayrıca kadın katılımcıların bu ifadeye erkek katılımcılara kıyasla daha fazla sahip olduğu söylenebilir.

Tablo 37: “Mükelleflerin Birden Fazla Denetim Geçirmelerinin, Vergi ile İlgili Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmelerinde Etkili Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Medeni Duruma Göre Çapraz Tablo Analizi

Medeni Durum	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Bekâr	4,0	12,7	14,5	53,8	15,0
Evli	4,3	18,5	12,7	47,6	16,9

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 37’de katılımcıların medeni durum gruplarına göre,

“Mükelleflerin birden fazla denetim geçirmelerinin, vergi ile ilgili yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getirmelerinde etkili olduğu düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre bekâr katılımcıların (% 68,8) ve evli katılımcıların (% 64,5) bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

Tablo 38: “Mükelleflerin Birden Fazla Denetim Geçirmelerinin, Vergi ile İlgili Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmelerinde Etkili Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Eğitim Seviyesine Göre Çapraz Tablo Analizi

Eğitim Seviyesi	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
İlköğretim	3,7	15,7	13,8	50,2	16,6
Lise	5,2	19,4	15,2	46,0	14,2
Ön Lisans	3,9	13,7	19,6	51,0	11,8
Lisans	3,8	14,6	7,6	50,6	23,4
Lisans Üstü	(-)	22,2	(-)	55,6	22,2

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 38’de katılımcıların eğitim seviyesi gruplarına göre,

“Mükelleflerin birden fazla denetim geçirmelerinin, vergi ile ilgili yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getirmelerinde etkili olduğu düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre eğitim seviyesi gruplarına göre ilköğretim (% 66,8), lise (% 60,2), ön lisans (% 62,8), lisans (% 74), lisansüstü (% 77,8) katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

Tablo 39: “Mükelleflerin Birden Fazla Denetim Geçirmelerinin, Vergi ile İlgili Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmelerinde Etkili Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Aylık Kişisel Gelire Göre Çapraz Tablo Analizi

Aylık Kişisel Gelir	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
0-1000	8,3	33,3	8,3	33,3	16,7
1001-2000	5,1	18,6	22,0	44,1	10,2
2001-3000	4,1	16,4	18,5	50,0	11,0
3001-4000	5,4	22,8	18,0	41,9	12,0
4001-5000	1,8	16,2	7,2	55,0	19,8
5001-6000	1,0	9,0	10,0	59,0	21,0
6001-7000	6,8	19,2	5,5	49,3	19,2
7001-8000	7,9	10,5	7,9	42,1	31,6
8001-9000	(-)	13,6	9,1	50,0	27,3
9001-10000	22,2	22,2	(-)	55,6	(-)
10001+	4,0	12,0	12,0	44,0	28,0

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 39’da katılımcıların aylık kişisel gelir gruplarına göre,

“Mükelleflerin birden fazla denetim geçirmelerinin, vergi ile ilgili yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getirmelerinde etkili olduğu düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre aylık kişisel geliri gruplarına göre 0-1000 (% 50), 1001-2000 (% 54,3), 2001-3000 (% 61), 3001-4000 (% 53,9), 4001-5000 (% 74,8), 5001-6000 (% 80), 6001-7000 (% 68,5), 7001-8000 (% 73,7), 8001-9000 (% 77,3), 9001-10000 (% 55,6), 10001+ (% 72) katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında buldukları görülmektedir.

Tablo 40: *“Mükelleflerin Birden Fazla Denetim Geçirmelerinin, Vergi ile İlgili Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmelerinde Etkili Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” İllere Göre Çapraz Tablo Analizi*

İller	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
İstanbul	(-)	15,1	6,0	62,2	16,7
Balıkesir	6,4	19,1	10,6	40,4	23,4
Samsun	8,2	10,2	6,1	46,9	28,6
Trabzon	2,0	16,0	14,0	58,0	10,0
İzmir	10,2	18,4	20,4	35,7	15,3
Bursa	6,3	25,0	14,6	33,3	20,8
Ankara	6,1	20,4	12,2	49,0	12,2
Erzurum	13,3	23,3	16,7	26,7	20,0
Antalya	4,9	7,3	34,1	46,3	7,3
Kayseri	3,6	25,0	14,3	42,9	14,3
Malatya	2,0	16,0	18,0	44,0	20,0
Gaziantep	2,4	19,5	19,5	48,8	9,8

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 40’ta katılımcıların illere göre,

“Mükelleflerin birden fazla denetim geçirmelerinin, vergi ile ilgili yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getirmelerinde etkili olduğu düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre İstanbul (% 78,9), Balıkesir (% 63,8), Samsun (% 75,5), Trabzon (% 68), İzmir (% 51), Bursa (% 54,1), Ankara (% 61,2), Erzurum (% 46,7), Antalya (% 53,6), Kayseri

(% 57,2), Malatya (% 64), Gaziantep (% 58,6) illerinden katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında buldukları görülmektedir. Erzurum (% 46,7) ilindeki katılımcıların dışındaki katılımcıların yarısından fazlasının bu ifadeye katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir. Buna göre mükelleflerin birden fazla denetim geçirmesinin tekrar denetim geçirebilecekleri algısını artırarak vergi uyumlarının artmasına katkı sağlayacağı söylenebilir. Bu durum mevcut denetim imkânlarının artırılmasının gerekliliğine işaret etmektedir. Ayrıca bu ifadeye katılımın bölgesel farklılık gösterdiği söylenebilir.

Tekrarlanan denetimin illere göre vergi uyumuna etkisi:

- i. İstanbul (% 78,9)
- ii. Samsun (% 75,5)
- iii. Trabzon (% 68)
- iv. Malatya (% 64)
- v. Balıkesir (% 63,8)
- vi. Ankara (% 61,2)
- vii. Gaziantep (% 58,6)
- viii. Kayseri (% 57,2)
- ix. Bursa (% 54,1)
- x. Antalya (% 53,6)
- xi. İzmir (% 51)
- xii. Erzurum (% 46,7)

Tablo 33 ve Tablo 40 verileri birlikte değerlendirildiğine;

- Gaziantep, Bursa ve Samsun illerinde denetimin etkisinin tekrarlanan denetimden daha fazla olduğu,
- İzmir ilinde denetim ile tekrarlanan denetimin etkisinin aynı olduğu,
- Antalya, Kayseri, Ankara, Trabzon ve İstanbul illerinde tekrarlanan denetimin etkisinin denetimden daha fazla olduğu söylenebilir.

Tablo 41: “Mükelleflerin Birden Fazla Denetim Geçirmelerinin, Vergi ile İlgili Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmelerinde Etkili Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Vergi ile İlgili Yükümlülükleri Yerine Getiren Kişiye Göre Çapraz Tablo Analizi

VİYYGKG	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Kendim Yapıyorum	4,9	17,5	10,4	48,6	18,6
Çocuklarıma, Eş-dost Akrabalarımın Yapıtıyorum	25,0	6,3	18,8	37,5	12,5
Kendi İstihdam Ettiğim Muhasebecime Yapıtıyorum	5,8	23,1	15,4	43,3	12,5
Muhasebeci veya Mali Müşavirlere Yapıtıyorum	3,0	16,0	13,6	50,6	16,8

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 41’de katılımcıların mükellefin vergi ile ilgili yükümlülüklerini yerine getiren kişiye göre,

“Mükelleflerin birden fazla denetim geçirmelerinin, vergi ile ilgili yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getirmelerinde etkili olduğu düşüncesine katılıyor musunuz?”

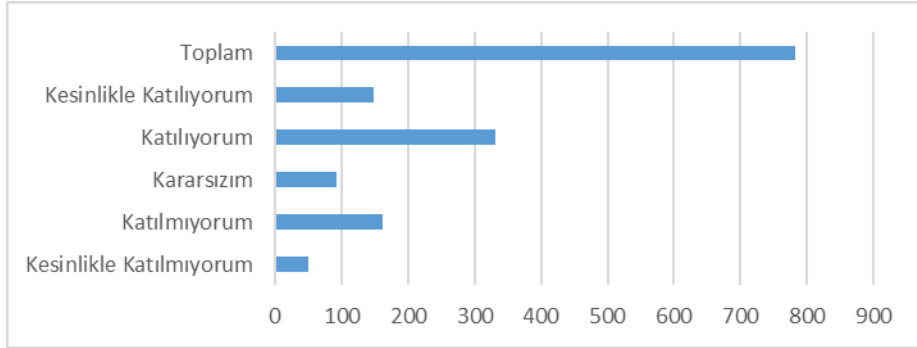
ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre vergi ile ilgili yükümlülüklerimi; kendim yapıyorum (% 67,2), çocuklarıma eş-dost akrabalarımın yapıtıyorum (% 50) kendi istihdam ettiğim muhasebecime yapıtıyorum (% 55,8) ve muhasebeci veya mali müşavirlere yapıtıyorum (% 67,4) beyanında bulunan mükelleflerin çoğunun bu ifadeye katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

4.1.3.6. “Mevcut Vergi Cezalarının, Vergi ile İlgili Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesinde Etkili Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?”

Anket formunda 14. sırada yer alan ve vergi cezalarının etkisini ölçmeyi amaçlayan soru şu şekildedir:

“Mevcut vergi cezalarının, vergi ile ilgili yükümlülüklerin tam ve zamanında yerine getirilmesinde etkili olduğu düşüncesine katılıyor musunuz?”

Aşağıda Grafik 6’da katılımcıların bu soruya yönelik beyanlarının frekans dağılımına yer verilmektedir.

Grafik 6: “Mevcut Vergi Cezalarının, Vergi ile İlgili Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesinde Etkili Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Frekans Dağılımı (Arıman, 2019, s.120)

Grafik 6’ya göre katılımcıların çoğunun bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir. Vergi cezaları mükelleflerin vergi ile ilgili yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getirmediğinde karşılaştıkları bir yaptırımdır. Vergi cezaları ayrıca organize suçlarda, kayıt dışı ekonomide, gelirin eksik beyan edilmesinde, kaçak işçi çalıştırılması durumlarını önleme amacıyla kullanıldığı da bilinmektedir (OECD, 2017, s.22). Bu ifade için katılmıyorum beyanında bulunan katılımcıların beyanına mevcut vergi cezalarını yeterli bulmamalarının neden olduğu söylenebilir. Oz Yalama ve Gümüş (2013, s.90) çalışmalarında, katılımcıların çoğunun ağır vergi cezalarının vergi kaçırma eğilimini azalttığı düşüncesine sahip oldukları tespit edilmiştir. Mevcut vergi cezalarının mükelleflerin vergi ile ilgili yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getirilmesinde etkili olduğu ancak mevcut vergi cezalarının ağırlaştırılması suretiyle mükelleflerin vergi ile ilgili yükümlülüklerin tam ve zamanında yerine getirmesinde etkili olacağı hususunda daha verimli sonuçlar alınabileceği söylenebilir.

Aşağıda 42 ile 48 arası tablolarda katılımcıların;

“Mevcut vergi cezalarının, vergi ile ilgili yükümlülüklerin tam ve zamanında yerine getirilmesinde etkili olduğu düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanları için sırasıyla yaş, cinsiyet, medeni durum, eğitim seviyesi, aylık kişisel gelir, katılımcı olunan il ve mükellefin vergi ile ilgili yükümlülüklerini yerine getiren kişi demografik değişkenlerine yönelik çapraz tablo analizlerine yer verilmektedir.

Tablo 42: “Mevcut Vergi Cezalarının, Vergi ile İlgili Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesinde Etkili Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Yaşa Göre Çapraz Tablo Analizi

Yaş	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
18-30	6,1	16,0	15,3	40,5	22,1
31-40	5,4	18,6	10,4	47,1	18,6
41-50	7,1	22,1	10,0	40,4	20,4
51-60	5,6	26,9	14,8	38,0	14,8
61-70	16,7	33,3	16,7	27,8	5,6
71+	(-)	(-)	(-)	66,7	33,3

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 42’de katılımcıların yaş gruplarına göre,

“Mevcut vergi cezalarının, vergi ile ilgili yükümlülüklerin tam ve zamanında yerine getirilmesinde etkili olduğu düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre katılımcıların 18-30 (% 62,6), 31-40 (% 65,7), 41-50 (% 60,8), 51-60 (% 52,8), 61-70 (% 33,4) ve 71+ (% 100) yaş gruplarının bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir. Bununla birlikte yaş grupları arasında 61-70 yaş grubu katılımcıların yarısının mevcut vergi cezalarının vergi uyumunu artırmada etkili olduğu düşüncesine sahip olmadığı görülmektedir.

Tablo 43: “Mevcut Vergi Cezalarının, Vergi ile İlgili Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesinde Etkili Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Cinsiyete Göre Çapraz Tablo Analizi

Cinsiyet	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Kadın	7,8	19,6	9,8	43,1	19,6
Erkek	6,1	20,7	11,1	42,7	19,3

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 43'te katılımcıların cinsiyet gruplarına göre,

“Mevcut vergi cezalarının, vergi ile ilgili yükümlülüklerin tam ve zamanında yerine getirilmesinde etkili olduğu düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre cinsiyet grupları arasında kadın (% 62,7) ve erkek (% 62) katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında buldukları görülmektedir.

Tablo 44: *“Mevcut Vergi Cezalarının, Vergi ile İlgili Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesinde Etkili Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Medeni Duruma Göre Çapraz Tablo Analizi*

Medeni Durum	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Bekâr	4,6	20,8	13,3	37,6	23,7
Evli	6,7	20,9	11,5	43,7	17,2

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 44'te katılımcıların medeni durum gruplarına göre,

“Mevcut vergi cezalarının, vergi ile ilgili yükümlülüklerin tam ve zamanında yerine getirilmesinde etkili olduğu düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre bekâr katılımcıların (% 61,3) ve evli katılımcıların (% 60,9) bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

Tablo 45: *“Mevcut Vergi Cezalarının, Vergi ile İlgili Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesinde Etkili Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Eğitim Seviyesine Göre Çapraz Tablo Analizi*

Eğitim Seviyesi	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
İlköğretim	4,6	17,5	10,1	45,6	22,1
Lise	6,6	23,2	11,4	42,9	15,9
Ön Lisans	15,7	17,6	19,6	35,3	11,8
Lisans	5,7	18,4	10,8	40,5	24,7
Lisans Üstü	(-)	44,4	(-)	22,2	33,3

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 45'te katılımcıların eğitim seviyesi gruplarına göre,

“Mevcut vergi cezalarının, vergi ile ilgili yükümlülüklerin tam ve zamanında yerine getirilmesinde etkili olduğu düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre eğitim seviyesi gruplarına göre ilköğretim (% 67,7), lise (% 58,8), ön lisans (% 47,1), lisans (% 65,2), lisansüstü (% 55,5) katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

Tablo 46: “Mevcut Vergi Cezalarının, Vergi ile İlgili Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesinde Etkili Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Aylık Kişisel Gelire Göre Çapraz Tablo Analizi

Aylık Kişisel Gelir	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
0-1000	(-)	33,3	8,3	16,7	41,7
1001-2000	6,8	13,6	22,0	40,7	16,9
2001-3000	6,2	19,2	12,3	39,7	22,6
3001-4000	8,4	23,4	13,2	43,1	12,0
4001-5000	3,6	22,5	10,8	47,7	15,3
5001-6000	6,0	18,0	8,0	50,0	18,0
6001-7000	5,5	20,5	6,8	43,8	23,3
7001-8000	7,9	18,4	13,2	31,6	28,9
8001-9000	4,5	22,7	4,5	50,0	18,2
9001-10000	22,2	33,3	(-)	22,2	22,2
10001+	8,0	28,0	8,0	28,0	28,0

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 46’da katılımcıların aylık kişisel gelir gruplarına göre,

“Mevcut vergi cezalarının, vergi ile ilgili yükümlülüklerin tam ve zamanında yerine getirilmesinde etkili olduğu düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre aylık kişisel geliri gruplarına göre 0-1000 (% 58,4), 1001-2000 (% 57,6), 2001-3000 (% 62,3), 3001-4000 (% 55,1), 4001-5000 (% 63), 5001-6000 (% 68), 6001-7000 (% 71,6), 7001-8000 (% 60,5), 8001-9000 (% 68,2), 9001-10000 (% 44,4), 10001+ (% 56) katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında buldukları görülmektedir. Aylık kişisel gelir grupları arasında katılımcıların yarısından fazlasının bu ifade için benzer beyanda buldukları bununla birlikte 9001- 10000 gelir grubunda bulunan katılımcıların (% 55,5) katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir. Bu grup katılımcıların toplam katılımcılar

içerisindeki payı (% 1,2) düşüktür ancak vergi uyumunun artırılması için mevcut vergi cezalarının yeterli olmadığını düşüncesine sahip olmaları da göz ardı edilmemelidir.

Tablo 47: “Mevcut Vergi Cezalarının, Vergi ile İlgili Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesinde Etkili Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” İllere Göre Çapraz Tablo Analizi

İller	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
İstanbul	(-)	15,1	6,4	59,4	19,1
Balıkesir	10,6	46,8	6,4	17,0	19,1
Samsun	22,4	38,8	10,2	16,3	12,2
Trabzon	4,0	16,0	10,0	58,0	12,0
İzmir	11,2	18,4	14,3	38,8	17,3
Bursa	6,3	33,3	14,6	29,2	16,7
Ankara	6,1	20,4	22,4	36,7	14,3
Erzurum	23,3	16,7	20,0	23,3	16,7
Antalya	4,9	19,5	24,4	48,8	2,4
Kayseri	7,1	17,9	17,9	42,9	14,3
Malatya	2,0	20,0	18,0	38,0	22,0
Gaziantep	4,9	4,9	2,4	24,4	63,4

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 47’de katılımcıların illere göre,

“Mevcut vergi cezalarının, vergi ile ilgili yükümlülüklerin tam ve zamanında yerine getirilmesinde etkili olduğu düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre İstanbul (% 78,5), Balıkesir (% 36,1), Samsun (% 28,5), Trabzon (% 70), İzmir (% 56,1), Bursa (% 45,9 Ankara (% 51), Erzurum (% 40), Antalya (% 51,2), Kayseri (% 57,2), Malatya (% 60), Gaziantep (% 87,8) illerinden katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında buldukları görülmektedir. İstanbul, Trabzon, Ankara, Antalya, Kayseri, Malatya ve Gaziantep illerindeki katılımcıların yarısından fazlasının katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir. Özellikle Gaziantep ilindeki katılımcıların bu ifadeye katılım oranı (% 87,8) olup dikkat çekmektedir. Buna karşın Balıkesir (% 57,4) ve Samsun (% 61,2) illerindeki katılımcıların yarısından fazlası bu ifadeye katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir. Bursa (% 45,9) ve Erzurum (% 40) illerindeki katılımcıların neredeyse yarısının vergi uyumunun artırılması

için mevcut vergi cezalarının etkili olduğunu ve neredeyse diğer yarısının da etkisiz olduğunu beyan ettiği görülmektedir. Bu bağlamda bu ifade için katılımın bölgesel farklılık gösterdiği söylenebilir.

Mevcut vergi cezalarının illere göre vergi uyumuna etkisi;

- i. Gaziantep (% 87,8)
- ii. İstanbul (% 78,5)
- iii. Trabzon (% 70)
- iv. Malatya (% 60)
- v. Kayseri (% 57,2)
- vi. İzmir (% 56,1)
- vii. Antalya (% 51,2)
- viii. Ankara (% 51)
- ix. Bursa (% 45,9)
- x. Erzurum (% 40)
- xi. Balıkesir (% 36,1)
- xii. Samsun (% 28,5)

Vergi cezalarının idarece veya yargı eliyle uygulanması ve etkinlikleri vb. farklılıklarının bu duruma neden olabileceği söylenebilir. Bu bulgu iller ve bölgeler arası farklılıkların nedenlerinin tespit edilmesinin önemini göstermektedir.

Tablo 48: “Mevcut Vergi Cezalarının, Vergi ile İlgili Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesinde Etkili Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Vergi ile İlgili Yükümlülükleri Yerine Getiren Kişiye Göre Çapraz Tablo Analizi

VİYYGKG	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Kendim Yapıyorum	6,0	16,9	13,7	43,7	19,7
Çocuklarıma, Eş-dost Akrabalarıma Yapıyorum	6,3	(-)	25,0	37,5	31,3
Kendi İstihdam Ettiğim Muhasebecime Yapıyorum	8,7	26,0	13,5	38,5	13,5
Muhasebeci veya Mali Müşavirlere Yapıyorum	5,7	21,3	10,2	43,2	19,6

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 48’de katılımcıların mükellefin vergi ile ilgili yükümlülüklerini yerine getiren kişiye göre,

“Mevcut vergi cezalarının, vergi ile ilgili yükümlülüklerin tam ve zamanında yerine getirilmesinde etkili olduğu düşüncesine katılıyor musunuz?”

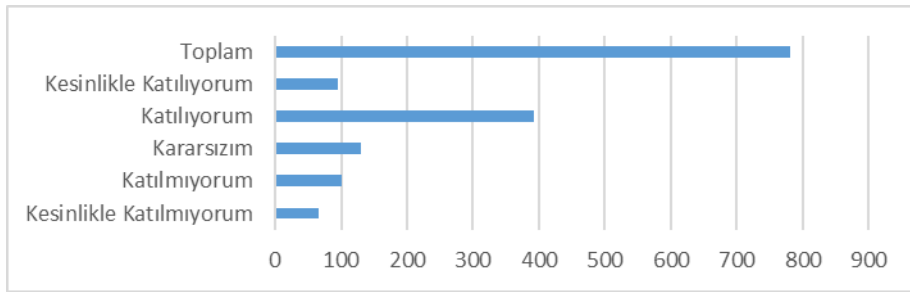
ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre vergi ile ilgili yükümlülüklerimi; kendim yapıyorum (% 63,4), çocuklarıma eş-dost akrabalarıma yaptırıyorum (% 68,8) kendi istihdam ettiğim muhasebecime yaptırıyorum (% 52) ve muhasebeci veya mali müşavirlere yaptırıyorum (% 62,8) beyanında bulunan mükelleflerin çoğunun bu ifadeye katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

4.1.3.7. “Fırsatı Olsa Bile Vergi ile İlgili Hilelere Başvurmayan, Vergisel Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getiren Mükelleflerin Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?”

Anket formunda 15. sırada yer alan ve vergi ahlakının etkisini ölçmeyi amaçlayan soru şu şekildedir:

“Fırsatı olsa bile vergi ile ilgili hilelere başvurmayan, vergisel yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getiren mükelleflerin olduğu düşüncesine katılıyor musunuz?”

Aşağıda Grafik 7’de katılımcıların bu soruya yönelik beyanlarının frekans dağılımına yer verilmektedir.

Grafik 7: “Fırsatı Olsa Bile Vergi ile İlgili Hilelere Başvurmayan, Vergisel Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getiren Mükelleflerin Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Frekans Dağılımı (Arıman, 2019, s.120)

Grafik 7’ye göre katılımcıların çoğunun bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir. Katılımcıların bu

ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunmalarının nedenleri şu şekilde sıralanabilir;

- Katılımcının kendisinin vergi ahlakı ve bilinci yüksektir.
- Katılımcı vergi ahlakı ve bilinci yüksek olan mükellefler tanımaktadır.
- Katılımcı dürüst mükellefler tanımaktadır.
- Katılımcı fırsatı olsa bile hileye başvuran bir mükellef tanımıyordur.

Aşağıda 49 ile 55 arası tablolarda katılımcıların;

“Fırsatı olsa bile vergi ile ilgili hilelere başvurmayan, vergisel yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getiren mükelleflerin olduğu düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanları için sırasıyla yaş, cinsiyet, medeni durum, eğitim seviyesi, aylık kişisel gelir, katılımcı olunan il ve mükellefin vergi ile ilgili yükümlülüklerini yerine getiren kişi demografik değişkenlerine yönelik çapraz tablo analizlerine yer verilmektedir.

Tablo 49: *“Fırsatı Olsa Bile Vergi ile İlgili Hilelere Başvurmayan, Vergisel Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getiren Mükelleflerin Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Yaşa Göre Çapraz Tablo Analizi*

Yaş	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
18-30	9,9	16,0	24,4	40,5	9,2
31-40	6,8	13,6	17,5	51,1	11,1
41-50	7,9	13,3	12,1	52,1	14,6
51-60	11,1	6,5	15,7	56,5	10,2
61-70	5,6	11,1	11,1	38,9	33,3
71+	33,3	(-)	(-)	66,7	(-)

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 49’da katılımcıların yaş gruplarına göre,

“Fırsatı olsa bile vergi ile ilgili hilelere başvurmayan, vergisel yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getiren mükelleflerin olduğu düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre katılımcıların 18-30 (% 49,7), 31-40 (% 62,2), 41-50 (% 66,7), 51-60 (% 66,7), 61-70 (% 72,2) ve 71+ (% 66,7) yaş gruplarının bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir. Böylece yaş grupları arasında

katılımcıların yarısından fazlasının (18-30 yaş grubu katılımcıların % 49,7’si) benzer beyanda buldukları söylenebilir.

Tablo 21’e göre 18-30 yaş grubu katılımcıların (% 61,8)

“hiçbir zaman denetlenmeyeceğini bilse dahi, vergi ile ilgili yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getiren mükellefler vardır”

beyanında bulunduğu, buna karşın bu yaş grubu katılımcıların (% 49,7)

“fırsatı olsa bile vergi ile ilgili hilelere başvurmayan, vergisel yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getiren”

mükellefler vardır beyanında bulunduğu görülmektedir. Bu durumda 18-30 yaş grubu katılımcıların vergi uyumunun denetimden bağımsız vergi ahlakıyla ilişkili olduğu söylenebilir.

Tablo 21’de 71+ yaş grubu katılımcıların (% 66,6) “

“hiçbir zaman denetlenmeyeceğini bilse dahi, vergi ile ilgili yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getiren mükellefler”

yoktur beyanında bulunduğu ancak, benzer oranda bir katılımı

“fırsatı olsa bile vergi ile ilgili hilelere başvurmayan, vergisel yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getiren mükelleflerin olduğu”

beyanında bulunduğu görülmektedir. Buna göre 71+ yaş grubu katılımcıların (% 66,7) vergi ahlakı olan mükelleflerin var olduğuna inandığı diğer yandan bu katılımcı grubun (% 66,6) denetimin vergi uyumunu artırmak için bir araç olmadığı düşüncesine sahip olduğu söylenebilir.

Tablo 50: “Fırsatı Olsa Bile Vergi ile İlgili Hilelere Başvurmayan, Vergisel Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getiren Mükelleflerin Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Cinsiyete Göre Çapraz Tablo Analizi

Cinsiyet	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Kadın	6,9	13,7	23,5	42,2	13,7
Erkek	8,0	12,4	15,7	52,1	11,8

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 50’de katılımcıların cinsiyet gruplarına göre,

“Fırsatı olsa bile vergi ile ilgili hilelere başvurmayan, vergisel yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getiren mükelleflerin olduğu düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre cinsiyet grupları arasında kadın (% 55,9) ve erkek (% 63,9) katılımcıların çoğunun bu

ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında buldukları görülmektedir.

Tablo 51: “Fırsatı Olsa Bile Vergi ile İlgili Hilelere Başvurmayan, Vergisel Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getiren Mükelleflerin Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Medeni Duruma Göre Çapraz Tablo Analizi

Medeni Durum	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Bekâr	8,1	13,3	22,0	44,5	12,1
Evli	8,5	12,7	15,0	51,9	11,9

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 51’de katılımcıların medeni durum gruplarına göre,

“Fırsatı olsa bile vergi ile ilgili hilelere başvurmayan, vergisel yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getiren mükelleflerin olduğu düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre bekâr (% 56,6) ve evli (% 63,8) katılımcıların çoğunun bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

Tablo 52: “Fırsatı Olsa Bile Vergi ile İlgili Hilelere Başvurmayan, Vergisel Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getiren Mükelleflerin Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Eğitim Seviyesine Göre Çapraz Tablo Analizi

Eğitim Seviyesi	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
İlköğretim	9,7	12,0	16,6	50,2	11,5
Lise	8,0	14,2	17,3	48,1	12,5
Ön Lisans	3,9	17,6	21,6	45,1	11,8
Lisans	5,7	8,9	12,7	59,5	13,3
Lisans Üstü	11,1	(-)	33,3	44,4	11,1

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 52’de katılımcıların eğitim seviyesi gruplarına göre,

“Fırsatı olsa bile vergi ile ilgili hilelere başvurmayan, vergisel yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getiren mükelleflerin olduğu düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre eğitim seviyesi gruplarına göre ilköğretim (% 61,7), lise (% 60,6), ön lisans (% 56,9),

lisans (% 72,8), lisansüstü (% 55,5) katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

Tablo 53: “Fırsatı Olsa Bile Vergi ile İlgili Hilelere Başvurmayan, Vergisel Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getiren Mükelleflerin Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Aylık Kişisel Gelire Göre Çapraz Tablo Analizi

Aylık Kişisel Gelir	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
0-1000	8,3	8,3	41,7	25,0	16,7
1001-2000	18,6	13,6	16,9	40,7	10,2
2001-3000	7,5	13,0	25,3	43,8	10,3
3001-4000	12,6	16,8	15,6	38,9	16,2
4001-5000	4,5	8,1	19,8	59,5	8,1
5001-6000	4,0	13,0	13,0	62,0	8,0
6001-7000	8,2	11,0	5,5	65,8	9,6
7001-8000	2,6	13,2	10,5	63,2	10,5
8001-9000	9,1	9,1	9,1	50,0	22,7
9001-10000	11,1	11,1	11,1	55,6	11,1
10001+	8,0	12,0	8,0	44,0	28,0

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 53’te katılımcıların aylık kişisel gelir gruplarına göre,

“Fırsatı olsa bile vergi ile ilgili hilelere başvurmayan, vergisel yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getiren mükelleflerin olduğu düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre aylık kişisel geliri gruplarına göre 0-1000 (% 41,7), 1001-2000 (% 50,9), 2001-3000 (% 54,1), 3001-4000 (% 55,1), 4001-5000 (% 67,6), 5001-6000 (% 70), 6001-7000 (% 75,4), 7001-8000 (% 73,7), 8001-9000 (% 77,7), 9001-10000 (% 66,7), 10001+ (% 72) katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında buldukları görülmektedir.

Tablo 54: “Fırsatı Olsa Bile Vergi ile İlgili Hilelere Başvurmayan, Vergisel Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getiren Mükelleflerin Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” İllere Göre Çapraz Tablo Analizi

İller	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
İstanbul	2,0	8,4	5,6	74,1	10,0
Balıkesir	17,0	17,0	23,4	31,9	10,6
Samsun	2,0	16,3	16,3	44,9	20,4
Trabzon	8,0	22,0	18,0	40,0	12,0
İzmir	10,2	14,3	22,4	32,7	20,4
Bursa	10,4	10,4	14,6	45,8	18,8
Ankara	18,4	12,2	28,6	30,6	10,2
Erzurum	23,3	23,3	36,7	3,3	13,3
Antalya	34,1	26,8	19,5	19,5	(-)
Kayseri	7,1	14,3	32,1	39,3	7,1
Malatya	(-)	4,0	12,0	72,0	12,0
Gaziantep	(-)	7,3	24,4	61,0	7,3

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 54’te katılımcıların illere göre,

“Fırsatı olsa bile vergi ile ilgili hilelere başvurmayan, vergisel yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getiren mükelleflerin olduğu düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre; İstanbul (% 84,1), Balıkesir (% 42,5), Samsun (% 65,3), Trabzon (% 52), İzmir (% 53,1), Bursa (% 64,6), Ankara (% 40,8), Erzurum (% 16,6), Antalya (% 19,5), Kayseri (% 46,4), Malatya (% 84), Gaziantep (% 68,3) illerinden katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında buldukları görülmektedir. İstanbul Samsun, Trabzon, İzmir, Bursa, Malatya ve Gaziantep illerinden katılımcıların yarısından fazlasının bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir. Ayrıca Kayseri (% 32,1) ve Erzurum (% 36,7) illerinden katılımcıların bu ifade için kararsız olduğu beyanında bulunduğu görülmektedir. Balıkesir (% 34), Ankara (% 30,6) ve Antalya(% 60,9) illerindeki katılımcıların bu ifade için katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir. Bu bağlamda bu ifade için katılımın bölgesel farklılık gösterdiği söylenebilir.

İllere göre vergi ahlakı olan mükellefler vardır ifadesine katılım sıralaması:

- i. İstanbul (% 84,1)
- ii. Malatya (% 84)
- iii. Gaziantep (% 68,3)
- iv. Bursa (% 64,6)
- v. Samsun (% 65,3)
- vi. İzmir (% 53,1)
- vii. Trabzon (% 52)
- viii. Kayseri (% 46,4)
- ix. Balıkesir (% 42,5)
- x. Ankara (% 40,8)
- xi. Antalya (% 19,5)
- xii. Erzurum (% 16,6)

Tablo 33, 26 ve 54 birlikte değerlendirildiğinde:

- Gaziantep, İstanbul, Samsun, Trabzon, Balıkesir, Ankara, Antalya ve Erzurum illeri için vergi uyumunu vergi ahlakının denetimden bağımsız vergi ahlakına göre daha az etkilediği,
- Malatya, Bursa ve İzmir illerinde vergi ahlakının denetimden bağımsız vergi ahlakına göre vergi uyumunu daha fazla etkilediği,
- Kayseri ili için denetimden bağımsız vergi ahlakının ve vergi ahlakının vergi uyumuna etkisinin aynı olduğu,
- Trabzon ve Bursa illeri için denetim ve denetimden bağımsız vergi ahlakının vergi uyumuna etkisinin aynı olduğu,
- Vergi uyumunu denetimden bağımsız vergi ahlakının vergi ahlakından daha fazla etkilediği durumda vergi ahlakının tanımını etkileyen bileşenlerin veya söylemin gücünün araştırılmasının önemli olduğu söylenebilir.

Tablo 55: “Fırsatı Olsa Bile Vergi ile İlgili Hilelere Başvurmayan, Vergisel Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getiren Mükelleflerin Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Vergi ile İlgili Yükümlülükleri Yerine Getiren Kişiye Göre Çapraz Tablo Analizi

VİYYGKG	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Kendim Yapıyorum	9,3	14,2	17,5	47,0	12,0
Çocuklarıma, Eş-dost Akrabalarımın Yapıtıyorum	12,5	18,8	31,3	31,3	6,3
Kendi İstihdam Ettiğim Muhasebecime Yapıtıyorum	12,5	17,3	20,2	37,5	12,5
Muhasebeci veya Mali Müşavirlere Yapıtıyorum	7,0	10,6	14,7	55,1	12,6

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 55’te katılımcıların mükellefin vergi ile ilgili yükümlülüklerini yerine getiren kişiye göre,

“Fırsatı olsa bile vergi ile ilgili hilelere başvurmayan, vergisel yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getiren mükelleflerin olduğu düşüncesine katılıyor musunuz?”

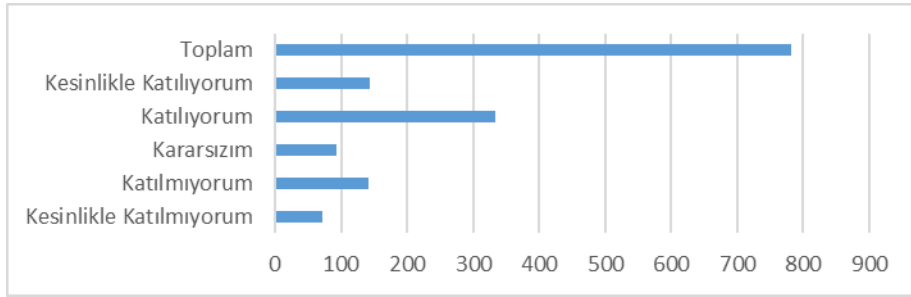
ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre katılımcıların vergi ile ilgili yükümlülüklerini; kendim yapıyorum (% 59), kendi istihdam ettiğim muhasebecime yapıtıyorum (% 50), muhasebeci veya mali müşavirlere yapıtıyorum (% 67,7) beyanında bulunan mükelleflerin bu ifadeye katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

4.1.3.8. “Verginin, Devlet Eliyle Sunulan Kamu Hizmetlerinin Karşılığı Olarak Alındığı Düşüncesine Katılıyor Musunuz?”

Anket formunda 16. sırada yer alan ve mali bağlantı kurmayı ölçmeyi amaçlayan soru şu şekildedir:

“Verginin, devlet eliyle sunulan kamu hizmetlerinin karşılığı olarak alındığı düşüncesine katılıyor musunuz?”

Aşağıda Grafik 8’de katılımcıların bu soruya yönelik beyanlarının frekans dağılımına yer verilmektedir.

Grafik 8: “Verginin, Devlet Eliyle Sunulan Kamu Hizmetlerinin Karşılığı Olarak Alındığı Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Frekans Dağılımı (Arıman, 2019, s.121)

Grafik 8’e göre katılımcıların çoğunluğunun bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir. Bilindiği üzere Anayasanın Vergi Ödevi başlığını taşıyan 73. maddesi “Herkes, kamu giderlerini karşılamak üzere, mali gücüne göre, vergi ödemekle yükümlüdür.” hükmüne sahiptir. Buna göre, Anayasada verginin kamu hizmetlerinin karşılığı olarak toplandığına açıkça yer verilmektedir. Katılımcıların çoğu verginin kamu hizmetlerinin karşılığı olarak toplandığı ifadesine kesinlikle katılıyorum ve katılıyorum beyanında bulunmasına rağmen bazı katılımcıların kararsızım, katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir. Katılımcıların katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanlarına bu katılımcıların vergi ve kamu harcaması bilinçlerinin yüksek olmasının neden olduğu söylenebilir. Öte yandan kararsızım, katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum beyanında bulunan katılımcıların bu beyanlarının birden fazla nedeni olabilir. Buna göre;

- Katılımcıların vergi bilinci düşük olabilir.
  - Katılımcıların kamu harcaması bilinci düşük olabilir.
  - Katılımcılar ödenen vergilerin kamu hizmetleri dışında kullanıldığı düşüncesine sahip olabilir.
  - Katılımcılar devletin kamu hizmetlerini gördürme şekli nedeniyle bu düşüncelere sahip olabilir.
  - Katılımcıların devletin kamu hizmetleri için vergi hariç finansman yöntemlerini kullanması gerektiği düşüncesine sahip olabilir.
- Aşağıda 56 ile 62 arası tablolarda katılımcıların;

“Verginin, devlet eliyle sunulan kamu hizmetlerinin karşılığı olarak alındığı düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanları için sırasıyla yaş, cinsiyet, medeni durum, eğitim seviyesi, aylık kişisel gelir, katılımcı olunan il ve mükellefin vergi ile ilgili yükümlülüklerini yerine getiren kişi demografik değişkenlerine yönelik çapraz tablo analizlerine yer verilmektedir.

Tablo 56: *“Verginin, Devlet Eliyle Sunulan Kamu Hizmetlerinin Karşılığı Olarak Alındığı Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Yaşa Göre Çapraz Tablo Analizi*

Yaş	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
18-30	10,7	14,5	17,6	45,0	12,2
31-40	9,3	17,5	13,6	42,9	16,8
41-50	8,3	21,7	8,3	37,1	24,6
51-60	8,3	14,8	8,3	52,8	15,7
61-70	16,7	22,2	16,7	22,2	22,2
71+	(-)	33,3	(-)	66,7	(-)

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Yukarıda Tablo 56’da katılımcıların yaş gruplarına göre;

“Verginin, devlet eliyle sunulan kamu hizmetlerinin karşılığı olarak alındığı düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre yaş grupları arasında 18-30 (% 57,2), 31-40 (% 59,7), 41-50 (% 61,7), 51-60 (% 68,5) ve 71+ (% 66,7) yaş grubu katılımcıların yarısından fazlasının katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir. 61-70 (% 44,4) yaş grubu katılımcıların katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir. Vergi devletin kamu hizmetlerinin finansmanı için toplanmaktadır. Katılımcıların bu ifade için buldukları beyanları kamu harcaması bilinçlerinin düşük olduğunu göstermektedir. Aynı zamanda mali bağlantı kurma gücünü de göstermektedir. Öte yandan vergilerin ne için toplandığı bilmiyor olabilirler. Devlet eliyle sunulan hizmetlerin finansmanı için toplanan vergilerin bu hizmetler için kullanılmadığı düşünüyor olabilirler. Nihayetinde devletin önemli gelir kaynaklarından biri vergi olmakla birlikte başka gelir kaynakları da vardır.

Tablo 57: “Verginin, Devlet Eliyle Sunulan Kamu Hizmetlerinin Karşılığı Olarak Alındığı Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Cinsiyete Göre Çapraz Tablo Analizi

Cinsiyet	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Kadın	12,7	14,7	15,7	35,3	21,6
Erkek	8,2	18,2	11,1	44,3	18,2

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 57’de katılımcıların cinsiyet gruplarına göre;

“Verginin, devlet eliyle sunulan kamu hizmetlerinin karşılığı olarak alındığı düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre cinsiyet grupları arasında kadın (% 56,9) ve erkek (% 62,5) katılımcıların çoğunun bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında buldukları görülmektedir.

Tablo 58: “Verginin, Devlet Eliyle Sunulan Kamu Hizmetlerinin Karşılığı Olarak Alındığı Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Medeni Duruma Göre Çapraz Tablo Analizi

Medeni Durum	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Bekâr	12,1	17,3	15,0	38,7	16,8
Evli	8,5	18,5	11,0	43,4	18,5

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 58’de katılımcıların medeni durum gruplarına göre;

“Verginin, devlet eliyle sunulan kamu hizmetlerinin karşılığı olarak alındığı düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre bekâr (% 55,5) ve evli (% 61,9) katılımcıların çoğunun bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

Tablo 59: “Verginin, Devlet Eliyle Sunulan Kamu Hizmetlerinin Karşılığı Olarak Alındığı Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Eğitim Seviyesine Göre Çapraz Tablo Analizi

Eğitim Seviyesi	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
İlköğretim	5,5	14,7	8,3	49,8	21,7
Lise	11,8	19,7	12,8	43,3	12,5
Ön Lisans	9,8	23,5	19,6	33,3	13,7
Lisans	7,6	15,2	11,4	36,1	29,7
Lisans Üstü	(-)	33,3	33,3	22,2	11,1

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 59’da katılımcıların eğitim seviyesi gruplarına göre;

“Verginin, devlet eliyle sunulan kamu hizmetlerinin karşılığı olarak alındığı düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre eğitim seviyesi grupları arasında ilköğretim (% 71,5) lise (% 55,8) ve lisans (% 65,8) katılımcıların yarısından fazlasının bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir. Ön lisans (% 47) ve lisansüstü (% 33,3) katılıyorum ve katılımcıların kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir. İlköğretim mezunu katılımcıların vergi ve kamu harcaması bilincinin nispeten iyi olduğu söylenebilir. Bununla birlikte bu eğitim seviyeleri göz önünde bulundurularak hazırlanacak eğitim seminerlerine veya bu bilinçleri kazandıracak başka programlara ihtiyaç olduğu görülmektedir.

Tablo 60: *“Verginin, Devlet Eliyle Sunulan Kamu Hizmetlerinin Karşılığı Olarak Alındığı Düşüncesine Katılıyor Musunuz?”* Aylık Kişisel Gelire Göre Çapraz Tablo Analizi

Aylık Kişisel Gelir	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
0-1000	16,7	8,3	16,7	33,3	25,0
1001-2000	8,5	18,6	23,7	40,7	8,5
2001-3000	13,7	21,9	8,2	46,6	9,6
3001-4000	9,6	21,6	17,4	35,9	15,6
4001-5000	9,9	12,6	9,0	47,7	20,7
5001-6000	4,0	14,0	5,0	54,0	23,0
6001-7000	9,6	9,6	5,5	45,2	30,1
7001-8000	5,3	15,8	21,1	26,3	31,6
8001-9000	(-)	27,3	(-)	40,9	31,8
9001-10000	11,1	22,2	22,2	33,3	11,1
10001+	12,0	24,0	24,0	28,0	12,0

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 60’da katılımcıların aylık kişisel gelir gruplarına göre;

“Verginin, devlet eliyle sunulan kamu hizmetlerinin karşılığı olarak alındığı düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre aylık kişisel geliri 0-1000 (% 58,3), 2001-3000 (% 56,2), 3001-4000 (% 51,5), 4001-

5000(% 68,4) , 5001-6000 (% 77), 6001-7000 (% 75,3), 7001-8000 (% 57,9) ve 8001-9000 (% 72,7) gelir grubunda bulunan katılımcıların yarısından fazlasının bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir. Ayrıca 8001-9000 TL aylık kişisel geliri olan katılımcıların kesinlikle katılmıyorum ve kararsızım beyanında bulunmadığı görülmektedir.

Tablo 61: “Verginin, Devlet Eliyle Sunulan Kamu Hizmetlerinin Karşılığı Olarak Alındığı Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” İllere Göre Çapraz Tablo Analizi

İller	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
İstanbul	0,8	6,8	2,8	62,9	26,7
Balıkesir	17,0	21,3	6,4	42,6	12,8
Samsun	34,7	30,6	18,4	12,2	4,1
Trabzon	10,0	28,0	10,0	48,0	4,0
İzmir	13,3	34,7	23,5	19,4	9,2
Bursa	18,8	27,1	8,3	33,3	12,5
Ankara	8,2	20,4	32,7	28,6	10,2
Erzurum	13,3	20,0	6,7	33,3	26,7
Antalya	9,8	34,1	34,1	14,6	7,3
Kayseri	10,7	14,3	21,4	46,4	7,1
Malatya	4,0	4,0	2,0	30,0	60,0
Gaziantep	2,4	4,9	7,3	78,0	7,3

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 61’de katılımcıların illere göre;

“Verginin, devlet eliyle sunulan kamu hizmetlerinin karşılığı olarak alındığı düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre İstanbul (% 89,6), Balıkesir (% 55,4), Samsun (%16,3), Trabzon (% 52), İzmir (% 28,6), Bursa (% 45,8), Ankara (% 38,8), Erzurum (% 60), Antalya (% 21,9), Kayseri (% 53,5), Malatya (% 90) ve Gaziantep (% 85,3) illerinden katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

İllere göre vergi bilinci ve mali bağlantı beyanı sıralaması:

- i. Malatya (% 90)
- ii. İstanbul (% 89,6)

- iii. Gaziantep (% 85,3)
- iv. Erzurum (% 60)
- v. Balıkesir (% 55,4)
- vi. Kayseri (% 53,5)
- vii. Trabzon (% 52)
- viii. Bursa (% 45,8)
- ix. Ankara (% 38,8)
- x. İzmir (% 28,6)
- xi. Antalya (% 21,9)
- xii. Samsun (% 16,3)

İstanbul Malatya ve Gaziantep illerinden katılımcıların büyük çoğunluğunun bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir. Buna karşın Samsun ilinden katılımcıların (% 65,3) yarısından fazlasının, İzmir ilinden katılımcıların (% 48) neredeyse yarısının bu ifadeye katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir. Antalya ilinden katılımcıların (68,2) yarısından fazlasının bu ifade için kararsızım ve katılmıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir. Vergi bilinci ve mali bağlantının bölgesel farklılık gösterdiği görülmektedir. Vergi, toplumun devlete yüklediği görevleri devletin yerine getirmesi için toplanan parasal değerdir ve Anayasanın 73. maddesine göre anayasal bir ödevdir. Samsun, İzmir ve Antalya illerinden katılımcıların vergi bilincinin istenilen düzeyde olmamakla birlikte çok düşük olmadığı bilinmektedir (Bkz. Tablo 19:

“Vergi Vermenin Bir Vatandaşlık Görevi Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?”

İllere Göre Çapraz Tablo Analizi). Buna göre,

- Bu illerden katılımcıların bu ifadeye katılım oranları kamu harcaması bilinçlerinin düşük olması,
- Katılımcıların toplanan vergilerin özel harcamalar için kullanıldığı düşüncesine sahip olması,
- Ödenen vergilere karşılık daha fazla harcama yapılmasının bekleniyor olması veya yapılan harcamaların yetersiz bulunması da bu beyana neden olmuş olabilir.

Tablo 62: “Verginin, Devlet Eliyle Sunulan Kamu Hizmetlerinin Karşılığı Olarak Alındığı Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Vergi ile İlgili Yükümlülükleri Yerine Getiren Kişiye Göre Çapraz Tablo Analizi

VİYYGKG	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Kendim Yapıyorum	8,2	18,0	17,5	39,3	16,9
Çocuklarıma, Eş-dost Akrabalarıma Yaptırıyorum	18,8	12,5	31,3	31,3	6,3
Kendi İstihdam Ettiğim Muhasebecime Yaptırıyorum	12,5	22,1	10,6	38,5	16,3
Muhasebeci veya Mali Müşavirlere Yaptırıyorum	8,5	17,2	9,6	44,9	19,8

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 62’de katılımcıların mükellefin vergi ile ilgili yükümlülüklerini yerine getiren kişiye göre;

“Verginin, devlet eliyle sunulan kamu hizmetlerinin karşılığı olarak alındığı düşüncesine katılıyor musunuz?”

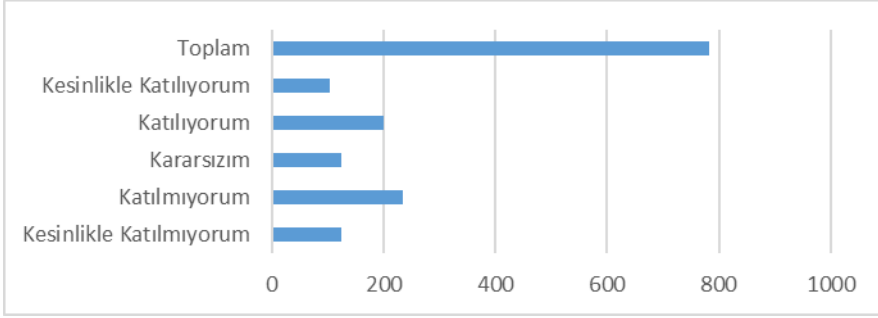
ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre katılımcıların Kendim Yapıyorum (% 56,2), Çocuklarıma, Eş-dost Akrabalarıma Yaptırıyorum (% 37,6), Kendi İstihdam Ettiğim Muhasebecime Yaptırıyorum (% 54,8), Muhasebeci veya Mali Müşavirlere Yaptırıyorum (% 64,7) gruplarına göre bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

4.1.3.9. “Mevcut Vergi Oranlarının, Vergi ile İlgili Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesinde Etkili Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?”

Anket formunda 17. sırada yer alan ve mevcut vergi oranlarının etkisini ölçmeyi amaçlayan soru şu şekildedir:

“Mevcut vergi oranlarının, vergi ile ilgili yükümlülüklerin tam ve zamanında yerine getirilmesinde etkili olduğu düşüncesine katılıyor musunuz?”

Aşağıda Grafik 9’da katılımcıların bu soruya yönelik beyanlarının frekans dağılımına yer verilmektedir.

Grafik 9: “Mevcut Vergi Oranlarının, Vergi ile İlgili Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesinde Etkili Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Frekans Dağılımı

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Grafik 9’a göre katılımcıların çoğunun bu ifade için katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir. Verginin oranı, matrah üzerine uygulanacak bir yüzde/binde nispettir. Bu oran mükelleflerin vergi ile ilgili yükümlülüklerini yerine getirmeleri üzerinde etkilidir. Öyle ki bu oranın yüksek olması mükellefleri vergi ile ilgili ödevlerini yerine getirirken olumsuz etkilerken, düşük olması motive etmektedir. Katılımcıların bu ifade için beyanları göz önünde bulundurulduğunda mevcut vergi oranlarının mükelleflerin vergi ile ilgili ödevlerini yerine getirmesinde etkisinin, mükelleflerin vergi oranını yüksek veya düşük bulmasıyla, sınırlı olduğu söylenebilir.

Aşağıda 63 ile 69 arası tablolarda katılımcıların;

“Mevcut vergi oranlarının, vergi ile ilgili yükümlülüklerin tam ve zamanında yerine getirilmesinde etkili olduğu düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanları için sırasıyla yaş, cinsiyet, medeni durum, eğitim seviyesi, aylık kişisel gelir, katılımcı olunan il ve mükellefin vergi ile ilgili yükümlülüklerini yerine getiren kişi demografik değişkenlerine yönelik çapraz tablo analizlerine yer verilmektedir. Buna göre katılımcıların çoğunun bu ifade için katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

Tablo 63: “Mevcut Vergi Oranlarının, Vergi ile İlgili Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesinde Etkili Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Yaşa Göre Çapraz Tablo Analizi

Yaş	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
18-30	16,0	30,5	19,8	26,0	7,6
31-40	15,7	31,4	16,4	24,3	12,1
41-50	14,6	27,9	11,7	27,5	18,3
51-60	18,5	25,0	18,5	26,9	11,1
61-70	22,2	38,9	16,7	5,6	16,7
71+	(-)	66,7	(-)	33,3	(-)

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 63’te katılımcıların yaş gruplarına göre;

“Mevcut vergi oranlarının, vergi ile ilgili yükümlülüklerin tam ve zamanında yerine getirilmesinde etkili olduğu düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre katılımcıların 18-30 (% 33,6), 31-40 (% 36,4), 41-50 (% 45,8), 51-60 (% 38), 61-70 (% 22,3) ve 71+ (% 33,3) yaş gruplarının bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

Tablo 64: “Mevcut Vergi Oranlarının, Vergi ile İlgili Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesinde Etkili Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Cinsiyete Göre Çapraz Tablo Analizi

Cinsiyet	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Kadın	13,7	26,5	17,6	26,5	15,7
Erkek	15,9	31,1	14,6	25,7	12,7

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 64’te katılımcıların cinsiyet gruplarına göre;

“Mevcut vergi oranlarının, vergi ile ilgili yükümlülüklerin tam ve zamanında yerine getirilmesinde etkili olduğu düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre cinsiyet grupları arasında kadın (% 42,2) ve erkek (% 38,4) katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında buldukları görülmektedir. Böylelikle kadın katılımcıların mevcut vergi oranlarının vergi uyumunu artırdığını erkek katılımcılardan daha fazla düşündüğü söylenebilir.

Tablo 65: “*Mevcut Vergi Oranlarının, Vergi ile İlgili Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesinde Etkili Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?*” Medeni Duruma Göre Çapraz Tablo Analizi

Medeni Durum	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Bekâr	14,5	28,3	19,1	28,3	9,8
Evli	15,9	30,4	14,7	25,0	14,0

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 65’te katılımcıların medeni durum gruplarına göre;

“*Mevcut vergi oranlarının, vergi ile ilgili yükümlülüklerin tam ve zamanında yerine getirilmesinde etkili olduğu düşüncesine katılıyor musunuz?*”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre bekâr katılımcıların (% 38,1) ve evli katılımcıların (% 39) bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

Tablo 66: “*Mevcut Vergi Oranlarının, Vergi ile İlgili Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesinde Etkili Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?*” Eğitim Seviyesine Göre Çapraz Tablo Analizi

Eğitim Seviyesi	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
İlköğretim	15,2	26,3	13,4	31,8	13,4
Lise	16,3	30,1	16,3	26,6	10,7
Ön Lisans	17,6	25,5	25,5	23,5	7,8
Lisans	17,1	32,9	14,6	15,2	20,3
Lisans Üstü	11,1	44,4	11,1	11,1	22,2

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 66’da katılımcıların eğitim seviyesi gruplarına göre;

“*Mevcut vergi oranlarının, vergi ile ilgili yükümlülüklerin tam ve zamanında yerine getirilmesinde etkili olduğu düşüncesine katılıyor musunuz?*”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre eğitim seviyesi gruplarına göre ilköğretim (% 45,2), lise (% 37,3), ön lisans (% 31,3), lisans (% 35,5), lisansüstü (% 33,3) katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

Tablo 67: “Mevcut Vergi Oranlarının, Vergi ile İlgili Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesinde Etkili Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?”
Aylık Kişisel Gelire Göre Çapraz Tablo Analizi

Aylık Kişisel Gelir	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
0-1000	8,3	41,7	16,7	25,0	8,3
1001-2000	10,2	27,1	27,1	28,8	6,8
2001-3000	13,7	22,6	17,8	36,3	9,6
3001-4000	9,0	29,3	19,8	32,9	9,0
4001-5000	16,2	34,2	17,1	19,8	12,6
5001-6000	22,0	30,0	7,0	23,0	18,0
6001-7000	11,0	43,8	8,2	12,3	24,7
7001-8000	28,9	15,8	5,3	21,1	28,9
8001-9000	27,3	31,8	9,1	13,6	18,2
9001-10000	11,1	55,6	22,2	11,1	(-)
10001+	36,0	28,0	24,0	4,0	8,0

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 67’de katılımcıların aylık kişisel gelir gruplarına göre;

“Mevcut vergi oranlarının, vergi ile ilgili yükümlülüklerin tam ve zamanında yerine getirilmesinde etkili olduğu düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre aylık kişisel geliri 0-1000 (% 33,3), 1001-2000 (% 35,6), 2001-3000 (% 45,9), 3001-4000 (% 41,9), 4001-5000 (% 32,4) , 5001-6000 (% 41), 6001-7000 (% 37), 7001-8000 (% 50) ve 8001-9000 (% 31,8), 9001-10000 (% 11,1) ve 10001+ (% 12) olan katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir. Aylık kişisel gelir gruplarına göre katılımcıların vergi ile ilgili yükümlülüklerini yerine getirmesinde mevcut vergi oranının etkisinin az olduğu, hatta 9001-10001+ TL aylık kişisel geliri olan katılımcılar için yok denecek kadar az olduğu söylenebilir.

Tablo 68: “Mevcut Vergi Oranlarının, Vergi ile İlgili Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesinde Etkili Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” İllere Göre Çapraz Tablo Analizi

İller	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
İstanbul	21,1	36,3	6,4	18,7	17,5
Balıkesir	25,5	31,9	8,5	25,5	8,5
Samsun	30,6	44,9	10,2	10,2	4,1
Trabzon	18,0	14,0	6,0	60,0	2,0
İzmir	8,2	24,5	25,5	30,6	11,2
Bursa	8,3	31,3	18,8	31,3	10,4
Ankara	16,3	28,6	28,6	20,4	6,1
Erzurum	16,7	26,7	23,3	16,7	16,7
Antalya	7,3	36,6	39,0	9,8	7,3
Kayseri	7,1	28,6	32,1	25,0	7,1
Malatya	2,0	12,0	22,0	26,0	38,0
Gaziantep	9,8	19,5	9,8	51,2	9,8

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 68’de katılımcıların illere göre;

“Mevcut vergi oranlarının, vergi ile ilgili yükümlülüklerin tam ve zamanında yerine getirilmesinde etkili olduğu düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre İstanbul (% 36,2), Balıkesir (% 34), Samsun (% 14,3), Trabzon (% 62), İzmir (% 41,8), Bursa (% 41,7), Ankara (% 26,5), Erzurum (% 33,4), Antalya (% 17,1), Kayseri (% 32,1), Malatya (% 64) ve Gaziantep (% 61) illerinden katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

İllere göre vergi oranının vergi uyumunu etkilemesine yönelik beyan sıralaması:

- i. Malatya (% 64)
- ii. Trabzon (% 62)
- iii. Gaziantep (% 61)
- iv. İzmir (% 41,8)
- v. Bursa (% 41,7)
- vi. İstanbul (% 36,2)
- vii. Balıkesir (% 34)
- viii. Erzurum (% 33,4)

- ix. Kayseri (% 32,1)
- x. Ankara (% 26,5)
- xi. Antalya (% 17,1)
- xii. Samsun (% 14,3)

Katılımcıların vergi oranlarının vergi uyumunu etkilemesine yönelik düşüncelerinin bölgesel farklılık gösterdiği ve düşük etkiye sahip olduğu söylenebilir.

Tablo 69: “Mevcut Vergi Oranlarının, Vergi ile İlgili Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesinde Etkili Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Vergi ile İlgili Yükümlülükleri Yerine Getiren Kişiye Göre Çapraz Tablo Analizi

VİYYGKG	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Kendim Yapıyorum	18,0	33,9	16,4	19,1	12,6
Çocuklarıma, Eş-dost Akrabalarıma Yapıtıyorum	25,0	18,8	37,5	12,5	6,3
Kendi İstihdam Ettiğim Muhasebecime Yapıtıyorum	14,4	24,0	26,9	22,1	12,5
Muhasebeci veya Mali Müşavirlere Yapıtıyorum	14,9	29,4	12,6	29,4	13,8

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 69’da katılımcıların mükellefin vergi ile ilgili yükümlülüklerini yerine getiren kişiye göre;

“Mevcut vergi oranlarının, vergi ile ilgili yükümlülüklerin tam ve zamanında yerine getirilmesinde etkili olduğu düşüncesine katılıyor musunuz?”

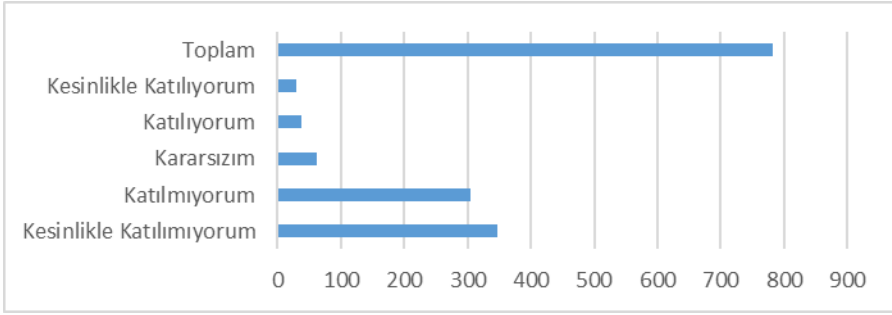
ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre katılımcıların Kendim Yapıyorum (% 31,7), Çocuklarıma, Eş-dost Akrabalarıma Yapıtıyorum (% 18,8), Kendi İstihdam Ettiğim Muhasebecime Yapıtıyorum (% 34,6), Muhasebeci veya Mali Müşavirlere Yapıtıyorum (% 43,2) gruplarına göre bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

4.1.3.10. “Türkiye’de Vergi Yükünün Adaletli Dağıtıldığı Düşüncesine Katılıyor Musunuz?”

Anket formunda 18. sırada yer alan ve vergi yükünün etkisini ölçmeyi amaçlayan soru şu şekildedir:

“Türkiye’de vergi yükünün adaletli dağıtıldığı düşüncesine katılıyor musunuz?”

Aşağıda Grafik 10’da katılımcıların bu soruya yönelik beyanlarının frekans dağılımına yer verilmektedir.

Grafik 10: “Türkiye’de Vergi Yükünün Adaletli Dağıtıldığı Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Frekans Dağılımı (Arıman, 2019: 122)

Grafik 10’a göre katılımcıların çoğunun bu ifade için katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir. Buna göre katılımcıların çoğunun Türkiye’de vergi yükünün adaletli dağılmadığı düşüncesine sahip olduğu söylenebilir. Türkiye için vergi yükünün OECD ortalamasının altında olduğuna daha önce değinilmiştir. Bu bulgu vergi yükünün kendisini değil bu yükün adaletli dağıtılmadığına yönelik düşünce ile ilgilidir. Bu nedenle katılımcıların vergi tekniği ile ilgili bir adaletsizlik düşüncesine sahip olduğu söylenebilir.

Aşağıda 70 ile 76 arası tablolarda katılımcıların,

“Türkiye’de vergi yükünün adaletli dağıtıldığı düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanları için sırasıyla yaş, cinsiyet, medeni durum, eğitim seviyesi, aylık kişisel gelir, katılımcı olunan il ve mükellefin vergi ile ilgili yükümlülüklerini yerine getiren kişi demografik değişkenlerine yönelik çapraz tablo analizlerine yer verilmektedir.

Tablo 70: “Türkiye’de vergi yükünün adaletli dağıtıldığı düşüncesine katılıyor musunuz?” Yaşa Göre Çapraz Tablo Analizi

Yaş	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
18-30	48,9	29,0	13,0	5,3	3,8
31-40	39,3	45,0	7,5	6,1	2,1
41-50	49,6	37,1	5,4	2,9	5,0
51-60	38,0	42,6	8,3	5,6	5,6
61-70	61,1	22,2	5,6	5,6	5,6
71+	66,7	(-)	33,3	(-)	(-)

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 70’de katılımcıların yaş gruplarına göre,

“Türkiye’de vergi yükünün adaletli dağıtıldığı düşüncesine katılıyor musunuz?” ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre katılımcıların 18-30 (% 9,1), 31-40 (% 8,2), 41-50 (% 7,9), 51-60 (% 11,2), 61-70 (% 11,2) ve 71+ (% 0) yaş gruplarının bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir. Ayrıca 71+ yaş grubu katılımcıların katılmıyorum, katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında hiç bulunmadığı görülmektedir.

Tablo 71: “Türkiye’de vergi yükünün adaletli dağıtıldığı düşüncesine katılıyor musunuz?” Cinsiyete Göre Çapraz Tablo Analizi

Cinsiyet	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Kadın	42,2	37,3	7,8	5,9	6,9
Erkek	43,8	40,2	8,0	4,4	3,6

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 71’de katılımcıların cinsiyet gruplarına göre,

“Türkiye’de vergi yükünün adaletli dağıtıldığı düşüncesine katılıyor musunuz?” ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre cinsiyet grupları arasında kadın (% 12,8) ve erkek (% 8) katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında buldukları görülmektedir.

Tablo 72: “Türkiye’de vergi yükünün adaletli dağıtıldığı düşüncesine katılıyor musunuz?” Medeni Duruma Göre Çapraz Tablo Analizi

Medeni Durum	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Bekâr	49,1	34,7	9,2	4,6	2,3
Evli	42,9	40,4	7,5	5,0	4,2

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 72’de katılımcıların medeni durum gruplarına göre, “Türkiye’de vergi yükünün adaletli dağıtıldığı düşüncesine katılıyor musunuz?” ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre bekâr katılımcıların (% 6,9) ve evli katılımcıların (% 9,2) bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

Tablo 73: “Türkiye’de vergi yükünün adaletli dağıtıldığı düşüncesine katılıyor musunuz?” Eğitim Seviyesine Göre Çapraz Tablo Analizi

Eğitim Seviyesi	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
İlköğretim	37,8	44,2	7,4	5,5	5,1
Lise	43,9	37,4	10,0	4,8	3,8
Ön Lisans	47,1	25,5	15,7	7,8	3,9
Lisans	47,5	42,4	4,4	3,2	2,5
Lisans Üstü	66,7	33,3	(-)	(-)	(-)

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 73’de katılımcıların eğitim seviyesi gruplarına göre, “Türkiye’de vergi yükünün adaletli dağıtıldığı düşüncesine katılıyor musunuz?” ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre eğitim seviyesi gruplarına göre ilköğretim (% 10,6), lise (% 8,6), ön lisans (% 11,7), lisans (% 5,7), lisansüstü (% 0) katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir. Lisansüstü eğitim seviyesinde olan katılımcıların kararsızım, katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında hiç bulunmadığı görülmektedir.

Tablo 74: “Türkiye’de vergi yükünün adaletli dağıtıldığı düşüncesine katılıyor musunuz?” Aylık Kişisel Gelire Göre Çapraz Tablo Analizi

Aylık Kişisel Gelir	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
0-1000	50,0	25,0	8,3	16,7	(-)
1001-2000	50,8	23,7	11,9	8,5	5,1
2001-3000	52,7	28,8	7,5	4,1	6,8
3001-4000	38,9	38,3	10,2	7,8	4,8
4001-5000	37,8	48,6	6,3	5,4	1,8
5001-6000	42,0	48,0	8,0	1,0	1,0
6001-7000	41,1	49,3	6,8	1,4	1,4
7001-8000	39,5	42,1	7,9	7,9	2,6
8001-9000	54,5	36,4	9,1	(-)	(-)
9001-10000	55,6	22,2	(-)	11,1	11,1
10001+	52,0	32,0	4,0	(-)	12,0

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 74’te katılımcıların aylık kişisel gelir gruplarına göre,

“Türkiye’de vergi yükünün adaletli dağıtıldığı düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre aylık kişisel geliri gruplarına göre 0-1000 (% 16,7), 1001-2000 (% 13,6), 2001-3000 (% 10,9), 3001-4000 (% 12,6), 4001-5000 (% 7,2), 5001-6000 (% 2), 6001-7000 (% 2,8), 7001-8000 (% 10,5), 8001-9000 (% 0), 9001-10000 (% 22,2), 10001+ (% 12) katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında buldukları görülmektedir. Ayrıca 0-1000 ve 8001-9000 TL aylık kişisel geliri olan katılımcıların kesinlikle katılıyorum beyanında hiç bulunmadıkları, 8001-9000 ve 10001+ TL aylık kişisel geliri olan katılımcıların katılıyorum beyanında bulunmadıkları, 9001-10000 TL aylık kişisel geliri olan katılımcıların kararsızım beyanında bulunmadıkları görülmektedir.

Tablo 75: “Türkiye’de vergi yükünün adaletli dağıtıldığı düşüncesine katılıyor musunuz?” İllere Göre Çapraz Tablo Analizi

İller	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
İstanbul	36,3	59,8	3,2	0,4	0,4
Balıkesir	48,9	29,8	12,8	4,3	4,3
Samsun	51,0	36,7	2,0	4,1	6,1
Trabzon	46,0	40,0	10,0	4,0	(-)
İzmir	42,9	27,6	11,2	6,1	12,2
Bursa	47,9	27,1	8,3	14,6	2,1
Ankara	42,9	26,5	8,2	14,3	8,2
Erzurum	26,7	26,7	23,3	13,3	10,0
Antalya	58,5	17,1	22,0	(-)	2,4
Kayseri	53,6	25,0	7,1	7,1	7,1
Malatya	52,0	42,0	6,0	(-)	(-)
Gaziantep	63,4	17,1	4,9	12,2	2,4

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 75’te katılımcıların illere göre,

“Türkiye’de vergi yükünün adaletli dağıtıldığı düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre İstanbul (% 0,8), Balıkesir (% 8,6), Samsun (% 10,2), Trabzon (% 4), İzmir (% 18,3), Bursa (% 16,7), Ankara (% 22,5), Erzurum (% 23,3), Antalya (% 2,4), Kayseri (% 14,2), Malatya (% 0) ve Gaziantep (% 14,6) illerinden katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında buldukları görülmektedir.

İllere göre vergi yükünün adaletli dağıtıldığı düşüncesine yönelik beyan sıralaması:

- i. İstanbul (% 0,8)
- ii. Balıkesir (% 8,6)
- iii. Samsun (% 10,2)
- iv. Trabzon (% 4)
- v. İzmir (% 18,3)
- vi. Bursa (% 16,7)
- vii. Ankara (% 22,5)
- viii. Erzurum (% 23,3)

- ix. Antalya (% 2,4)
- x. Kayseri (% 14,2)
- xi. Malatya (% 0)
- xii. Gaziantep (% 14,6)

Ayrıca bu ifade için Trabzon ve Malatya illerinden katılımcıların kesinlikle katılıyorum beyanında bulunmadığı, Antalya ve Malatya illerindeki katılımcıların ise katılıyorum beyanında bulunmadığı görülmektedir. Bu bağlamda katılımcıların vergi yüküne yönelik beyanlarının bölgesel farklılık gösterdiği ancak vergi yükünün adaletli dağıtılması konusunda fikir birliğine çok yakın oldukları söylenebilir.

Tablo 76: “Türkiye’de vergi yükünün adaletli dağıtıldığı düşüncesine katılıyor musunuz?” Vergi ile İlgili Yükümlülükleri Yerine Getiren Kişiye Göre Çapraz Tablo Analizi

VİYYGKG	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Kendim Yapıyorum	48,6	35,5	7,7	5,5	2,7
Çocuklarıma, Eş-dost Akrabalarımın Yapıtıyorum	75,0	25,0	(-)	(-)	(-)
Kendi İstihdam Ettiğim Muhasebecime Yapıtıyorum	31,7	36,5	12,5	8,7	10,6
Muhasebeci veya Mali Müşavirlere Yapıtıyorum	45,1	40,4	7,4	4,0	3,0

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 76’da katılımcıların mükellefin vergi ile ilgili yükümlülüklerini yerine getiren kişiye göre,

“Türkiye’de vergi yükünün adaletli dağıtıldığı düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre vergi ile ilgili yükümlülüklerimi; kendim yapıyorum (% 8,2), çocuklarıma eş-dost akrabalarımın yapıyorum (% 0) kendi istihdam ettiğim muhasebecime yapıyorum (% 19,3) ve muhasebeci veya mali müşavirlere yapıyorum (%

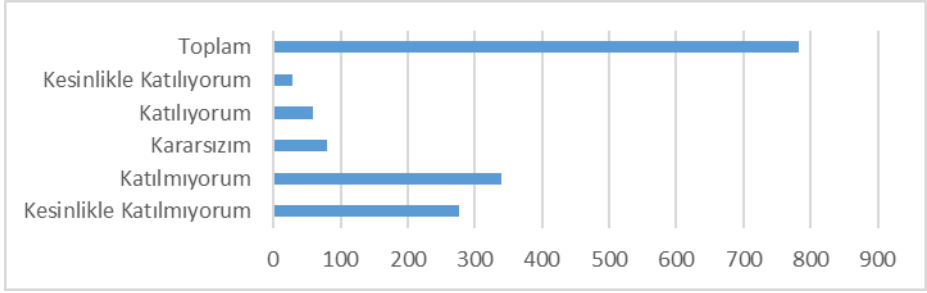
7) beyanında bulunan mükelleflerin çoğunun bu ifadeye katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

4.1.3.11. “Türkiye’de Aynı Gelir Düzeyine Sahip Mükelleflerin Aynı Düzeyde Vergi Ödediği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?”

Anket formunda 19. sırada yer alan ve vergi adaleti etkisini ölçmeyi amaçlayan soru şu şekildedir:

“Türkiye’de aynı gelir düzeyine sahip mükelleflerin aynı düzeyde vergi ödediği düşüncesine katılıyor musunuz?”

Aşağıda Grafik 11’de katılımcıların bu soruya yönelik beyanlarının frekans dağılımına yer verilmektedir.

Grafik 11: “Türkiye’de Aynı Gelir Düzeyine Sahip Mükelleflerin Aynı Düzeyde Vergi Ödediği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Frekans Dağılımı (Arıman, 2019, s.122)

Grafik 11’e göre katılımcıların çoğunun bu ifade için katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir. Vergilemede eşitlik ilkesine göre benzer gelir düzeyine sahip olan mükellefler benzer muameleye tabi olmalıdır. Katılımcıların vergilemede eşitlik ilkesine yönelik beyanlarını belirlemeye çalışılan bu soruda öncelikle benzer gelir düzeyine göre ifadesi kullanılmıştır. Pilot anket verileri toplanma esnasında katılımcıların benzer ve aynı kelimelerini aynı anlamda kullandıkları ve eşitlik için aynı kelimesini tercih ettikleri gözlemlenmiştir. Ayrıca ‘benzer düzeyde vergi ödediği’ ifadesi yerine ‘aynı düzeyde vergi ödediği’ ifadesini katılımcıların daha kolay kavradığı gözlemlenmiş olup ‘aynı düzeyde vergi ödediği’ ifadesinin kullanılmasına karar verilmiştir.

Aşağıda 77 ile 83 arası tablolarda katılımcıların,

“Türkiye’de aynı gelir düzeyine sahip mükelleflerin aynı düzeyde vergi ödediği düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanları için sırasıyla yaş, cinsiyet, medeni durum, eğitim seviyesi, aylık kişisel gelir, katılımcı olunan il ve mükellefin vergi ile ilgili yükümlülüklerini yerine getiren kişi demografik değişkenlerine yönelik çapraz tablo analizlerine yer verilmektedir.

Tablo 77: “Türkiye’de Aynı Gelir Düzeyine Sahip Mükelleflerin Aynı Düzeyde Vergi Ödediği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Yaşa Göre Çapraz Tablo Analizi

Yaş	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
18-30	42,0	33,6	13,7	6,9	3,8
31-40	33,2	44,3	10,7	8,6	3,2
41-50	32,9	45,8	10,0	7,5	3,8
51-60	37,0	45,4	6,5	6,5	4,6
61-70	44,4	50,0	(-)	5,6	(-)
71+	33,3	66,7	(-)	(-)	(-)

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Yukarıda Tablo 77’de katılımcıların yaş gruplarına göre,

“Türkiye’de aynı gelir düzeyine sahip mükelleflerin aynı düzeyde vergi ödediği düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre katılımcıların 18-30 (% 10,7), 31-40 (% 11,8), 41-50 (% 11,3), 51-60 (% 11,1), 61-70 (% 5,6) ve 71+ (% 0) yaş gruplarının bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir. Buna göre yaş grupları arasında (71+ hariç) önemli oranda katılımcının benzer beyanda buldukları söylenebilir.

Tablo 78: “Türkiye’de Aynı Gelir Düzeyine Sahip Mükelleflerin Aynı Düzeyde Vergi Ödediği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Cinsiyete Göre Çapraz Tablo Analizi

Cinsiyet	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Kadın	30,4	39,2	13,7	9,8	6,9
Erkek	35,5	44,6	10,0	7,1	2,8

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 78’de katılımcıların cinsiyet gruplarına göre,

“Türkiye’de aynı gelir düzeyine sahip mükelleflerin aynı düzeyde vergi ödediği düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. . Buna göre cinsiyet grupları arasında kadın (% 16,7) ve erkek (% 9,9) katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında buldukları görülmektedir.

Tablo 79: *“Türkiye’de Aynı Gelir Düzeyine Sahip Mükelleflerin Aynı Düzeyde Vergi Ödediği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?”* Medeni Duruma Göre Çapraz Tablo Analizi

Medeni Durum	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Bekâr	41,6	36,4	10,4	8,1	3,5
Evli	33,2	45,6	10,2	7,5	3,5

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 79’da katılımcıların medeni durum gruplarına göre,

“Türkiye’de aynı gelir düzeyine sahip mükelleflerin aynı düzeyde vergi ödediği düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre bekâr katılımcıların (% 11,6) ve evli katılımcıların (% 11) bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

Tablo 80: *“Türkiye’de Aynı Gelir Düzeyine Sahip Mükelleflerin Aynı Düzeyde Vergi Ödediği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?”* Eğitim Seviyesine Göre Çapraz Tablo Analizi

Eğitim Seviyesi	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
İlköğretim	35,0	46,1	8,8	6,9	3,2
Lise	39,4	38,8	11,4	6,6	3,8
Ön Lisans	29,4	39,2	17,6	7,8	5,9
Lisans	28,5	53,8	6,3	8,2	3,2
Lisans Üstü	33,3	44,4	11,1	11,1	(-)

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 80’de katılımcıların eğitim seviyesi gruplarına göre,

“Türkiye’de aynı gelir düzeyine sahip mükelleflerin aynı düzeyde vergi ödediği düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre eğitim seviyesi gruplarına göre ilköğretim (% 10,1), lise (% 10,4), ön lisans (% 13,7), lisans (% 11,4), lisansüstü (% 11,1) katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

Tablo 81: “Türkiye’de Aynı Gelir Düzeyine Sahip Mükelleflerin Aynı Düzeyde Vergi Ödediği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Aylık Kişisel Gelire Göre Çapraz Tablo Analizi

Aylık Kişisel Gelir	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
0-1000	50,0	25,0	(-)	25,0	(-)
1001-2000	44,1	30,5	10,2	10,2	5,1
2001-3000	45,2	30,8	13,7	6,8	3,4
3001-4000	31,1	40,7	11,4	10,2	6,6
4001-5000	26,1	59,5	9,9	2,7	1,8
5001-6000	35,0	53,0	7,0	4,0	1,0
6001-7000	26,0	57,5	6,8	9,6	(-)
7001-8000	21,1	55,3	7,9	7,9	7,9
8001-9000	31,8	45,5	22,7	(-)	(-)
9001-10000	44,4	22,2	11,1	11,1	11,1
10001+	56,0	20,0	4,0	12,0	8,0

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 81’de katılımcıların aylık kişisel gelir gruplarına göre,

“Türkiye’de aynı gelir düzeyine sahip mükelleflerin aynı düzeyde vergi ödediği düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre aylık kişisel gelir gruplarına göre 0-1000 (% 25), 1001-2000 (% 15,3), 2001-3000 (% 10,2), 3001-4000 (% 16,6), 4001-5000 (% 4,5), 5001-6000 (% 5), 6001-7000 (% 9,6), 7001-8000 (% 15,8), 8001-9000 (% 0), 9001-10000 (% 22,2), 10001+ (% 20) katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında buldukları görülmektedir.

Tablo 82: “Türkiye’de Aynı Gelir Düzeyine Sahip Mükelleflerin Aynı Düzeyde Vergi Ödediği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” İllere Göre Çapraz Tablo Analizi

İller	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
İstanbul	30,3	65,7	2,4	1,2	0,4
Balıkesir	46,8	29,8	10,6	10,6	2,1
Samsun	38,8	40,8	4,1	10,2	6,1
Trabzon	30,0	46,0	12,0	12,0	(-)
İzmir	34,7	22,4	22,4	11,2	9,2
Bursa	33,3	39,6	8,3	14,6	4,2
Ankara	34,7	16,3	28,6	12,2	8,2
Erzurum	30,0	36,7	13,3	13,3	6,7
Antalya	58,5	24,4	9,8	2,4	4,9
Kayseri	50,0	32,1	7,1	7,1	3,6
Malatya	8,0	62,0	14,0	14,0	2,0
Gaziantep	63,4	19,5	7,3	4,9	4,9

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 82’de katılımcıların illere göre,

“Türkiye’de aynı gelir düzeyine sahip mükelleflerin aynı düzeyde vergi ödediği düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre İstanbul (% 1,6), Balıkesir (% 12,7), Samsun (% 16,3), Trabzon (% 12), İzmir (% 20,4), Bursa (% 18,8), Ankara (% 20,4), Erzurum (% 20), Antalya (% 7,3), Kayseri (% 10,7), Malatya (% 16) ve Gaziantep (% 9,8) illerinden katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında buldukları görülmektedir.

İllere göre vergilemede eşitlik düşüncesine göre beyan sıralaması:

- i. Ankara (% 20,4)
- ii. İzmir (% 20,4)
- iii. Erzurum (% 20)
- iv. Bursa (% 18,8)
- v. Samsun (% 16,3)
- vi. Malatya (% 16)
- vii. Balıkesir (% 12,7)
- viii. Trabzon (% 12)

- ix. Kayseri (% 10,7)
- x. Gaziantep (% 9,8)
- xi. Antalya (% 7,3)
- xii. İstanbul (% 1,6)

Bu bağlamda bu ifade için katılımın gösterdiği bölgeselliğin göz ardı edilebilir olduğu, bir başka ifade ile bölgesel farklılık pek önemi olmadığı söylenebilir.

Tablo 83: “Türkiye’de Aynı Gelir Düzeyine Sahip Mükelleflerin Aynı Düzeyde Vergi Ödediği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Vergi ile İlgili Yükümlülükleri Yerine Getiren Kişiye Göre Çapraz Tablo Analizi

VİYYGKG	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Kendim Yapıyorum	38,3	37,2	12,0	10,9	1,6
Çocuklarıma, Eş-dost Akrabalarıma Yapıtıyorum	56,3	31,3	(-)	6,3	6,3
Kendi İstihdam Ettiğim Muhasebecime Yapıtıyorum	29,8	34,6	16,3	10,6	8,7
Muhasebeci veya Mali Müşavirlere Yapıtıyorum	34,9	47,7	8,5	5,7	3,2

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 83’te katılımcıların mükellefin vergi ile ilgili yükümlülüklerini yerine getiren kişiye göre,

“Türkiye’de aynı gelir düzeyine sahip mükelleflerin aynı düzeyde vergi ödediği düşüncesine katılıyor musunuz?”

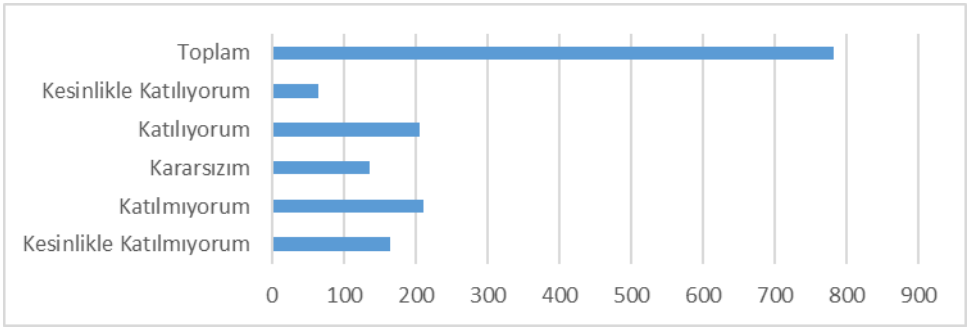
ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre vergi ile ilgili yükümlülüklerimi; kendim yapıyorum (% 12,5), çocuklarıma eş-dost akrabalarıma yapıtıyorum (% 12,6) kendi istihdam ettiğim muhasebecime yapıtıyorum (% 19,3) ve muhasebeci veya mali müşavirlere yapıtıyorum (% 8,9) beyanında bulunan mükelleflerin çoğunun bu ifadeye katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

4.1.3.12. “Türkiye’de Hükümetin, Etkin ve Verimli Bir Şekilde Çalıştığı Düşüncesine Katılıyor Musunuz?”

Anket formunda 20. sırada yer alan ve hükümetin etkisini ölçmeyi amaçlayan soru şu şekildedir:

“Türkiye’de hükümetin, etkin ve verimli bir şekilde çalıştığı düşüncesine katılıyor musunuz?”

Aşağıda Grafik 12’de katılımcıların bu soruya yönelik beyanlarının frekans dağılımına yer verilmektedir.

Grafik 12: “Türkiye’de Hükümetin, Etkin Ve Verimli Bir Şekilde Çalıştığı Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Frekans Dağılımı (Arıman, 2019: 123)

Aşağıda 84 ile 90 arası tablolarda katılımcıların,

“Türkiye’de hükümetin, etkin ve verimli bir şekilde çalıştığı düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanları için sırasıyla yaş, cinsiyet, medeni durum, eğitim seviyesi, aylık kişisel gelir, katılımcı olunan il ve mükellefin vergi ile ilgili yükümlülüklerini yerine getiren kişi demografik değişkenlerine yönelik çapraz tablo analizlerine yer verilmektedir.

Tablo 84: “Türkiye’de Hükümetin, Etkin ve Verimli Bir Şekilde Çalıştığı Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Yaşa Göre Çapraz Tablo Analizi

Yaş	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
18-30	26,7	27,5	19,8	19,1	6,9
31-40	20,0	27,1	17,5	30,7	4,6
41-50	19,2	30,0	13,8	26,3	10,8
51-60	16,7	20,4	23,1	25,9	13,9
61-70	50,0	22,2	5,6	16,7	5,6
71+	33,3	33,3	(-)	33,3	(-)

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 84’te katılımcıların yaş gruplarına göre,

“Türkiye’de hükümetin, etkin ve verimli bir şekilde çalıştığı düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre katılımcıların 18-30 (% 26), 31-40 (% 35,3), 41-50 (% 37,1), 51-60 (% 39,8), 61-70 (% 22,3) ve 71+ (% 33,3) yaş gruplarının bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

Tablo 85: “Türkiye’de Hükümetin, Etkin ve Verimli Bir Şekilde Çalıştığı Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Cinsiyete Göre Çapraz Tablo Analizi

Cinsiyet	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Kadın	22,5	26,5	16,7	24,5	9,8
Erkek	20,6	26,8	17,6	27,2	7,8

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 85’te katılımcıların cinsiyet gruplarına göre,

“Türkiye’de hükümetin, etkin ve verimli bir şekilde çalıştığı düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre cinsiyet grupları arasında kadın (% 34,3) ve erkek (% 35) katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında buldukları görülmektedir.

Tablo 86: “Türkiye’de Hükümetin, Etkin ve Verimli Bir Şekilde Çalıştığı Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Medeni Duruma Göre Çapraz Tablo Analizi

Medeni Durum	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Bekâr	26,0	28,9	19,1	19,7	6,4
Evli	20,0	26,7	16,7	28,5	8,0

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 86’da katılımcıların medeni durum gruplarına göre,

“Türkiye’de hükümetin, etkin ve verimli bir şekilde çalıştığı düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre bekâr katılımcıların (% 26,1) ve evli katılımcıların (% 36,5) bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

Tablo 87: “Türkiye’de Hükümetin, Etkin ve Verimli Bir Şekilde Çalıştığı Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Eğitim Seviyesine Göre Çapraz Tablo Analizi

Eğitim Seviyesi	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
İlköğretim	17,1	23,5	14,3	30,9	14,3
Lise	23,9	26,3	20,8	24,2	4,8
Ön Lisans	21,6	33,3	21,6	15,7	7,8
Lisans	21,5	28,5	13,9	29,1	7,0
Lisans Üstü	33,3	44,4	(-)	22,2	(-)

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 87’de katılımcıların eğitim seviyesi gruplarına göre,

“Türkiye’de hükümetin, etkin ve verimli bir şekilde çalıştığı düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre eğitim seviyesi gruplarına göre ilköğretim (% 45,2), lise (% 29), ön lisans (% 23,5), lisans (% 36,1), lisansüstü (% 22,2) katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

Tablo 88: “Türkiye’de Hükümetin, Etkin ve Verimli Bir Şekilde Çalıştığı Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Aylık Kişisel Gelire Göre Çapraz Tablo Analizi

Aylık Kişisel Gelir	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
0-1000	41,7	(-)	16,7	16,7	25,0
1001-2000	27,1	25,4	16,9	23,7	6,8
2001-3000	32,9	26,7	17,8	16,4	6,2
3001-4000	19,2	28,1	18,0	28,1	6,6
4001-5000	9,9	28,8	17,1	30,6	13,5
5001-6000	18,0	25,0	18,0	32,0	7,0
6001-7000	15,1	21,9	12,3	41,1	9,6
7001-8000	23,7	28,9	15,8	28,9	2,6
8001-9000	4,5	22,7	45,5	22,7	4,5
9001-10000	33,3	33,3	22,2	11,1	(-)
10001+	24,0	40,0	12,0	8,0	16,0

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 88'de katılımcıların aylık kişisel gelir gruplarına göre,
 “Türkiye’de hükümetin, etkin ve verimli bir şekilde çalıştığı düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre aylık kişisel geliri gruplarına göre 0-1000 (% 41,7), 1001-2000 (% 30,5), 2001-3000 (% 22,6), 3001-4000 (% 34,7), 4001-5000 (% 44,1), 5001-6000 (% 39), 6001-7000 (% 50,7), 7001-8000 (% 31,5), 8001-9000 (% 27,2), 9001-10000 (% 11,1), 10001+ (% 24) katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında buldukları görülmektedir.

Tablo 89: “Türkiye’de Hükümetin, Etkin ve Verimli Bir Şekilde Çalıştığı Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” İllere Göre Çapraz Tablo Analizi

İller	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
İstanbul	6,8	29,9	9,6	43,0	10,8
Balıkesir	31,9	25,5	23,4	12,8	6,4
Samsun	38,8	44,9	8,2	4,1	4,1
Trabzon	22,0	42,0	8,0	26,0	2,0
İzmir	33,7	24,5	27,6	8,2	6,1
Bursa	31,3	18,8	14,6	20,8	14,6
Ankara	26,5	14,3	30,6	16,3	12,2
Erzurum	13,3	6,7	30,0	43,3	6,7
Antalya	24,4	41,5	19,5	7,3	7,3
Kayseri	32,1	32,1	14,3	14,3	7,1
Malatya	2,0	18,0	18,0	52,0	10,0
Gaziantep	43,9	9,8	34,1	12,2	(-)

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 89’da katılımcıların illere göre,
 “Türkiye’de hükümetin, etkin ve verimli bir şekilde çalıştığı düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre İstanbul (% 53,8), Balıkesir (% 19,2), Samsun (% 8,2), Trabzon (% 28), İzmir (% 14,3), Bursa (% 35,4), Ankara (% 28,5), Erzurum (% 50), Antalya (% 14,6), Kayseri (% 21,4), Malatya (% 62) ve Gaziantep (% 12,2) illerinden katılımcıların bu

ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında buldukları görülmektedir.

İllere göre hükümetin etkinliği ifadesi beyanı sıralaması:

- i. Malatya (% 62)
- ii. İstanbul (% 53,8)
- iii. Erzurum (% 50)
- iv. Bursa (% 35,4)
- v. Ankara (% 28,5)
- vi. Trabzon (% 28)
- vii. Kayseri (% 21,4)
- viii. Balıkesir (% 19,2)
- ix. Antalya (% 14,6)
- x. İzmir (% 14,3)
- xi. Gaziantep (% 12,2)
- xii. Samsun (% 8,2)

Bu bağlamda bu ifade için katılımın önemli bölgesel farklılık gösterdiği söylenebilir.

Tablo 90: “Türkiye’de Hükümetin, Etkin ve Verimli Bir Şekilde Çalıştığı Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Vergi ile İlgili Yükümlülükleri Yerine Getiren Kişiye Göre Çapraz Tablo Analizi

VİYYGKG	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Kendim Yapıyorum	21,9	32,8	10,9	21,9	12,6
Çocuklarıma, Eş-dost Akrabalarıma Yaptırıyorum	43,8	25,0	6,3	18,8	6,3
Kendi İstihdam Ettiğim Muhasebecime Yaptırıyorum	23,1	18,3	20,2	28,8	9,6
Muhasebeci veya Mali Müşavirlere Yaptırıyorum	19,6	26,2	19,8	28,1	6,4

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 90’da katılımcıların mükellefin vergi ile ilgili yükümlülüklerini yerine getiren kişiye göre,

“Türkiye’de hükümetin, etkin ve verimli bir şekilde çalıştığı düşüncesine katılıyor musunuz?”

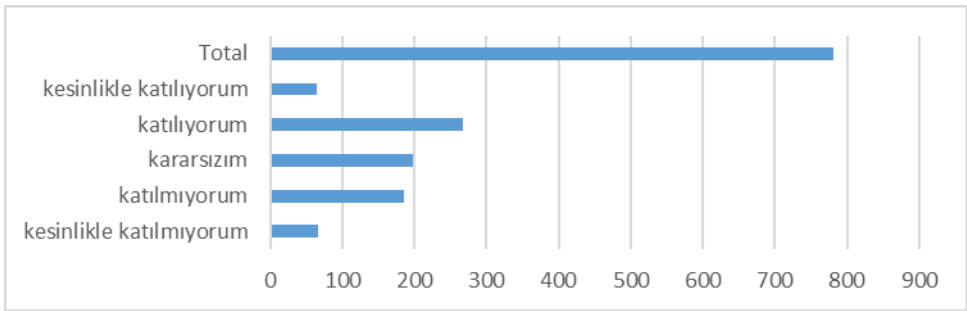
ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre vergi ile ilgili yükümlülüklerimi; kendim yapıyorum (% 34,5), çocuklarıma eş-dost akrabalarıma yaptırıyorum (% 25,1) kendi istihdam ettiğim muhasebecime yaptırıyorum (% 38,4) ve muhasebeci veya mali müşavirlere yaptırıyorum (% 34,5) beyanında bulunan mükelleflerin çoğunun bu ifadeye katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

4.1.3.13. “Türkiye’de Mükelleflerin Vergisel İşlemlerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmedikleri Durumda Sosyal ve Aile Çevrelerinden Bir Ayıplama Olmuyorsa, Bu Onların Vergisel İşlemlerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmelerini Engellemektedir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?”

Anket formunda 21. sırada yer alan ve ayıplamanın etkisini ölçmeyi amaçlayan soru şu şekildedir:

“Türkiye’de mükelleflerin vergisel işlemlerini tam ve zamanında yerine getirmedikleri durumda sosyal ve aile çevrelerinden bir ayıplama olmuyorsa, bu onların vergisel işlemlerini tam ve zamanında yerine getirmelerini engellemektedir düşüncesine katılıyor musunuz?”

Aşağıda Grafik 13’te katılımcıların bu soruya yönelik beyanlarının frekans dağılımına yer verilmektedir.

Grafik 13: “Türkiye’de Mükelleflerin Vergisel İşlemlerini Tam Ve Zamanında Yerine Getirmedikleri Durumda Sosyal Ve Aile Çevrelerinden Bir Ayıplama Olmuyorsa, Bu Onların Vergisel İşlemlerini Tam Ve Zamanında Yerine Getirmelerini Engellemektedir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Frekans Dağılımı

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Grafik 13'e göre katılımcıların çoğunun,

“Türkiye’de mükelleflerin vergisel işlemlerini tam ve zamanında yerine getirmedikleri durumda sosyal ve aile çevrelerinden bir ayıplama olmuyorsa, bu onların vergisel işlemlerini tam ve zamanında yerine getirmelerini engellemektedir düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

Aşağıda 91 ile 97 arası tablolarda katılımcıların,

“Türkiye’de mükelleflerin vergisel işlemlerini tam ve zamanında yerine getirmedikleri durumda sosyal ve aile çevrelerinden bir ayıplama olmuyorsa, bu onların vergisel işlemlerini tam ve zamanında yerine getirmelerini engellemektedir düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanları için sırasıyla yaş, cinsiyet, medeni durum, eğitim seviyesi, aylık kişisel gelir, katılımcı olunan il ve mükellefin vergi ile ilgili yükümlülüklerini yerine getiren kişi demografik değişkenlerine yönelik çapraz tablo analizlerine yer verilmektedir.

Tablo 91: *“Türkiye’de Mükelleflerin Vergisel İşlemlerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmedikleri Durumda Sosyal ve Aile Çevrelerinden Bir Ayıplama Olmuyorsa, Bu Onların Vergisel İşlemlerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmelerini Engellemektedir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Yaşa Göre Çapraz Tablo Analizi*

Yaş	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
18-30	9,2	15,3	32,8	35,1	7,6
31-40	8,2	24,3	23,6	37,1	6,8
41-50	8,8	26,7	25,4	31,3	7,9
51-60	7,4	25,9	23,1	32,4	11,1
61-70	16,7	33,3	11,1	16,7	22,2
71+	(-)	(-)	33,3	66,7	(-)

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 91’de katılımcıların yaş gruplarına göre,

“Türkiye’de mükelleflerin vergisel işlemlerini tam ve zamanında yerine getirmedikleri durumda sosyal ve aile çevrelerinden bir ayıplama olmuyorsa, bu onların vergisel işlemlerini tam ve zamanında yerine getirmelerini engellemektedir düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre katılımcıların 18-30 (% 42,7), 31-40 (% 43,9), 41-50 (% 39,2), 51-60 (% 43,5), 61-70 (% 38,9) ve 71+ (% 66,7) yaş gruplarının bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir. Böylece yaş grupları arasında 71+ yaş grubu hariç diğer grupların benzer beyanda bulunduğu söylenebilir.

Tablo 92: “Türkiye’de Mükelleflerin Vergisel İşlemlerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmedikleri Durumda Sosyal ve Aile Çevrelerinden Bir Ayıplama Olmuyorsa, Bu Onların Vergisel İşlemlerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmelerini Engellemektedir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Cinsiyete Göre Çapraz Tablo Analizi

Cinsiyet	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Kadın	6,9	25,5	31,4	27,5	8,8
Erkek	8,3	24,0	23,5	36,1	8,0

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 92’de katılımcıların cinsiyet gruplarına göre,

“Türkiye’de mükelleflerin vergisel işlemlerini tam ve zamanında yerine getirmedikleri durumda sosyal ve aile çevrelerinden bir ayıplama olmuyorsa, bu onların vergisel işlemlerini tam ve zamanında yerine getirmelerini engellemektedir düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre cinsiyet grupları arasında kadın (% 34,3) ve erkek (% 35) katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında buldukları görülmektedir.

Tablo 93. “Türkiye’de Mükelleflerin Vergisel İşlemlerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmedikleri Durumda Sosyal ve Aile Çevrelerinden Bir Ayıplama Olmuyorsa, Bu Onların Vergisel İşlemlerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmelerini Engellemektedir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Medeni Duruma Göre Çapraz Tablo Analizi

Medeni Durum	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Bekâr	10,4	16,8	30,6	36,4	5,8
Evli	8,0	26,2	23,7	33,7	8,3

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 93’te katılımcıların medeni durum gruplarına göre,

“Türkiye’de mükelleflerin vergisel işlemlerini tam ve zamanında yerine getirmedikleri durumda sosyal ve aile çevrelerinden bir ayıplama olmuyorsa, bu onların vergisel işlemlerini tam ve zamanında yerine getirmelerini engellemektedir düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre bekâr katılımcıların (% 42,2) ve evli katılımcıların (% 42) bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

Tablo 94: “Türkiye’de Mükelleflerin Vergisel İşlemlerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmedikleri Durumda Sosyal ve Aile Çevrelerinden Bir Ayıplama Olmuyorsa, Bu Onların Vergisel İşlemlerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmelerini Engellemektedir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Eğitim Seviyesine Göre Çapraz Tablo Analizi

Eğitim Seviyesi	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
İlköğretim	5,5	22,6	25,8	35,9	10,1
Lise	9,3	26,3	26,3	32,2	5,9
Ön Lisans	9,8	27,5	27,5	27,5	7,8
Lisans	10,1	20,3	17,7	43,7	8,2
Lisans Üstü	(-)	11,1	33,3	44,4	11,1

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 94’te katılımcıların eğitim seviyesi gruplarına göre,

“Türkiye’de mükelleflerin vergisel işlemlerini tam ve zamanında yerine getirmedikleri durumda sosyal ve aile çevrelerinden bir ayıplama olmuyorsa, bu onların vergisel işlemlerini tam ve zamanında yerine getirmelerini engellemektedir düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre eğitim seviyesi gruplarına göre ilköğretim (% 46), lise (% 38,1), ön lisans (% 35,3), lisans (% 51,9), lisansüstü (% 55,5) katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

Tablo 95: “Türkiye’de Mükelleflerin Vergisel İşlemlerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmedikleri Durumda Sosyal ve Aile Çevrelerinden Bir Ayıplama Olmuyorsa, Bu Onların Vergisel İşlemlerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmelerini Engellemektedir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Aylık Kişisel Gelire Göre Çapraz Tablo Analizi

Aylık Kişisel Gelir	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
0-1000	16,7	8,3	41,7	16,7	16,7
1001-2000	11,9	13,6	39,0	30,5	5,1
2001-3000	11,6	30,8	21,9	29,5	6,2
3001-4000	5,4	23,4	33,5	24,6	13,2
4001-5000	7,2	25,2	22,5	40,5	4,5
5001-6000	11,0	16,0	17,0	45,0	11,0
6001-7000	4,1	23,3	15,1	49,3	8,2
7001-8000	7,9	26,3	23,7	39,5	2,6
8001-9000	9,1	36,4	18,2	31,8	4,5
9001-10000	(-)	44,4	33,3	22,2	(-)
10001+	8,0	28,0	20,0	32,0	12,0

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 95'te katılımcıların aylık kişisel gelir gruplarına göre,
“Türkiye’de mükelleflerin vergisel işlemlerini tam ve zamanında yerine getirmedikleri durumda sosyal ve aile çevrelerinden bir ayıplama olmuyorsa, bu onların vergisel işlemlerini tam ve zamanında yerine getirmelerini engellemektedir düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre aylık kişisel geliri gruplarına göre 0-1000 (% 33,4), 1001-2000 (% 35,6), 2001-3000 (% 35,7), 3001-4000 (% 37,8), 4001-5000 (% 45), 5001-6000 (% 56), 6001-7000 (% 57,5), 7001-8000 (% 42,1), 8001-9000 (% 36,3), 9001-10000 (% 22,2), 10001+ (% 44) katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında buldukları görülmektedir.

Tablo 96: *“Türkiye’de Mükelleflerin Vergisel İşlemlerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmedikleri Durumda Sosyal ve Aile Çevrelerinden Bir Ayıplama Olmuyorsa, Bu Onların Vergisel İşlemlerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmelerini Engellemektedir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” İllere Göre Çapraz Tablo Analizi*

İller	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
İstanbul	3,6	20,7	14,7	51,8	9,2
Balıkesir	6,4	25,5	40,4	25,5	2,1
Samsun	30,6	40,8	20,4	6,1	2,0
Trabzon	14,0	54,0	14,0	16,0	2,0
İzmir	9,2	15,3	41,8	25,5	8,2
Bursa	8,3	41,7	12,5	20,8	16,7
Ankara	18,4	24,5	24,5	26,5	6,1
Erzurum	16,7	(-)	23,3	20,0	40,0
Antalya	4,9	9,8	75,6	4,9	4,9
Kayseri	(-)	28,6	32,1	28,6	10,7
Malatya	6,0	22,0	28,0	44,0	(-)
Gaziantep	2,4	12,2	12,2	68,3	4,9

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 96’da katılımcıların illere göre,
“Türkiye’de mükelleflerin vergisel işlemlerini tam ve zamanında yerine getirmedikleri durumda sosyal ve aile çevrelerinden bir ayıplama olmuyorsa, bu onların vergisel işlemlerini tam ve zamanında yerine getirmelerini engellemektedir düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre İstanbul (% 61), Balıkesir (% 27,6), Samsun (% 8,1), Trabzon (% 18), İzmir (% 33,5), Bursa (% 37,5), Ankara (% 32,6), Erzurum (% 60), Antalya (% 9,8), Kayseri (% 39,3),

Malatya (% 44) ve Gaziantep (% 73,2) illerinden katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında buldukları görülmektedir.

İllere göre sosyal ayıplamanın vergi uyumuna etkisi beyan sıralaması:

- i. Gaziantep (% 73,2)
- ii. İstanbul (% 61)
- iii. Erzurum (% 60)
- iv. Malatya (% 44)
- v. Kayseri (% 39,3)
- vi. Bursa (% 37,5)
- vii. Balıkesir (% 27,6)
- viii. İzmir (% 33,5)
- ix. Ankara (% 32,6)
- x. Trabzon (% 18)
- xi. Antalya (% 9,8)
- xii. Samsun (% 8,1)

Bu veriler sonucunda vergi uyumunu etkileyen değişkenlerden biri olan ayıplamanın bölgesel farklılık gösterdiği söylenebilir.

Tablo 97: “Türkiye’de Mükelleflerin Vergisel İşlemlerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmedikleri Durumda Sosyal ve Aile Çevrelerinden Bir Ayıplama Olmuyorsa, Bu Onların Vergisel İşlemlerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmelerini Engellemektedir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Vergi ile İlgili Yükümlülükleri Yerine Getiren Kişiye Göre Çapraz Tablo Analizi

VİYYGKG	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Kendim Yapıyorum	10,4	20,8	20,2	36,1	12,6
Çocuklarıma, Eş-dost Akrabalarıma Yapıyorum	12,5	12,5	18,8	37,5	18,8
Kendi İstihdam Ettiğim Muhasebecime Yapıyorum	7,7	18,3	37,5	24,0	12,5
Muhasebeci veya Mali Müşavirlere Yapıyorum	7,9	26,6	24,9	35,3	5,3

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 97’de katılımcıların mükellefin vergi ile ilgili yükümlülüklerini yerine getiren kişiye göre,

“Türkiye’de mükelleflerin vergisel işlemlerini tam ve zamanında yerine getirmedikleri durumda sosyal ve aile çevrelerinden bir ayıplama olmuyorsa, bu onların vergisel işlemlerini tam ve zamanında yerine getirmelerini engellemektedir düşüncesine katılıyor musunuz?”

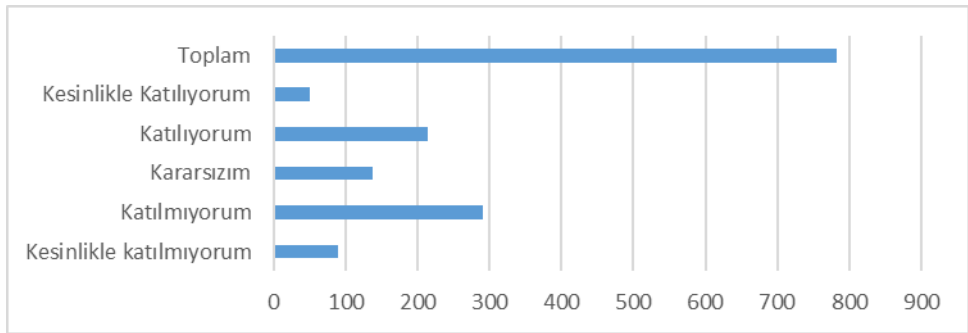
ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre vergi ile ilgili yükümlülüklerimi; kendim yapıyorum (% 48,7), çocuklarıma eş-dost akrabalarıma yaptırıyorum (% 56,3) kendi istihdam ettiğim muhasebecime yaptırıyorum (% 36,5) ve muhasebeci veya mali müşavirlere yaptırıyorum (% 40,6) beyanında bulunan mükelleflerin çoğunun bu ifadeye katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

4.1.3.14. “Eğitim, Sağlık, Savunma ve Sosyal Yardım Hizmetleri Dışındaki Devletin Yaptığı Diğer Hizmetlerin, Hangileri Olduğunu Bilmek Mümkündür Düşüncesine Katılıyor Musunuz?”

Anket formunda 22. sırada yer alan şeffaflık ve kamu harcamaları bilincini ölçmeyi amaçlayan soru şu şekildedir:

“Eğitim, sağlık, savunma ve sosyal yardım hizmetleri dışındaki devletin yaptığı diğer hizmetlerin, hangileri olduğunu bilmek mümkündür düşüncesine katılıyor musunuz?”

Aşağıda Grafik 14’te katılımcıların bu soruya yönelik beyanlarının frekans dağılımına yer verilmektedir.

Grafik 14: “Eğitim, Sağlık, Savunma Ve Sosyal Yardım Hizmetleri Dışındaki Devletin Yaptığı Diğer Hizmetlerin, Hangileri Olduğunu Bilmek Mümkündür Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Frekans Dağılımı (Arıman, 2019: 123)

Grafik 14'e göre katılımcıların

“Eğitim, sağlık, savunma ve sosyal yardım hizmetleri dışındaki devletin yaptığı diğer hizmetlerin, hangileri olduğunu bilmek mümkündür düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanları göz önüne alındığında beyanların oransal olarak birbirine yakın olduğu görülmektedir. Bunun birkaç nedeni olabilir.

- Katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunan katılımcılar ifadedeki bu harcamalar dışındaki harcamaları takip edebilecek bilgi ve yetkinliğe sahip olabilirler,
- Kesinlikle katılmıyorum ve katılmıyorum beyanında bulunan katılımcılar ifadedeki bu harcamalar dışındaki harcamaları takip edebilecek bilgi ve yetkinliğe sahip olmayabilirler,
- Kesinlikle katılmıyorum ve katılmıyorum beyanında bulunan katılımcılar idarenin şeffaf olmadığı düşüncesine veya ilan edilen bilgilerin gerçek/güvenilir olmadığı düşüncesine sahip oldukları söylenebilir.

Aşağıda 98 ile 104 arası tablolarda katılımcıların,

“Eğitim, sağlık, savunma ve sosyal yardım hizmetleri dışındaki devletin yaptığı diğer hizmetlerin, hangileri olduğunu bilmek mümkündür düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanları için sırasıyla yaş, cinsiyet, medeni durum, eğitim seviyesi, aylık kişisel gelir, katılımcı olunan il ve mükellefin vergi ile ilgili yükümlülüklerini yerine getiren kişi demografik değişkenlerine yönelik çapraz tablo analizlerine yer verilmektedir.

Tablo 98: *“Eğitim, Sağlık, Savunma ve Sosyal Yardım Hizmetleri Dışındaki Devletin Yaptığı Diğer Hizmetlerin, Hangileri Olduğunu Bilmek Mümkündür Düşüncesine Katılıyor Musunuz?”* Yaşa Göre Çapraz Tablo Analizi

Yaş	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
18-30	6,9	30,5	22,1	32,1	8,4
31-40	12,1	38,9	17,9	26,1	5,0
41-50	12,9	37,1	14,6	28,3	7,1
51-60	12,0	38,9	19,4	25,0	4,6
61-70	16,7	44,4	11,1	11,1	16,7
71+	(-)	33,3	(-)	66,7	(-)

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 98’de katılımcıların yaş gruplarına göre,

“Eğitim, sağlık, savunma ve sosyal yardım hizmetleri dışındaki devletin yaptığı diğer hizmetlerin, hangileri olduğunu bilmek mümkündür düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre katılımcıların 18-30 (% 40,5), 31-40 (% 31,1), 41-50 (% 35,4), 51-60 (% 29,6), 61-70 (% 27,8) ve 71+ (% 66,7) yaş gruplarının bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

Tablo 99: *“Eğitim, Sağlık, Savunma ve Sosyal Yardım Hizmetleri Dışındaki Devletin Yaptığı Diğer Hizmetlerin, Hangileri Olduğunu Bilmek Mümkündür Düşüncesine Katılıyor Musunuz?”* Cinsiyete Göre Çapraz Tablo Analizi

Cinsiyet	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Kadın	10,8	35,3	16,7	30,4	6,9
Erkek	10,8	38,3	17,7	26,8	6,3

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 99’da katılımcıların cinsiyet gruplarına göre,

“Eğitim, sağlık, savunma ve sosyal yardım hizmetleri dışındaki devletin yaptığı diğer hizmetlerin, hangileri olduğunu bilmek mümkündür düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre cinsiyet grupları arasında kadın (% 37,3) ve erkek (% 33,1) katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında buldukları görülmektedir.

Tablo 100: *“Eğitim, Sağlık, Savunma ve Sosyal Yardım Hizmetleri Dışındaki Devletin Yaptığı Diğer Hizmetlerin, Hangileri Olduğunu Bilmek Mümkündür Düşüncesine Katılıyor Musunuz?”* Medeni Duruma Göre Çapraz Tablo Analizi

Medeni Durum	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Bekâr	8,1	24,3	24,9	34,1	8,7
Evlî	12,4	40,7	15,4	25,9	5,7

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 100’de katılımcıların medeni durum gruplarına göre,

“Eğitim, sağlık, savunma ve sosyal yardım hizmetleri dışındaki devletin yaptığı diğer hizmetlerin, hangileri olduğunu bilmek mümkündür düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre bekâr katılımcıların (% 42,8) ve evli katılımcıların (% 31,6) bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

Tablo 101: “Eğitim, Sağlık, Savunma ve Sosyal Yardım Hizmetleri Dışındaki Devletin Yaptığı Diğer Hizmetlerin, Hangileri Olduğunu Bilmek Mümkündür Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Eğitim Seviyesine Göre Çapraz Tablo Analizi

Eğitim Seviyesi	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
İlköğretim	10,1	41,5	15,7	23,5	9,2
Lise	11,8	34,3	19,0	30,1	4,8
Ön Lisans	19,6	25,5	21,6	21,6	11,8
Lisans	10,1	39,2	14,6	31,6	4,4
Lisans Üstü	(-)	55,6	22,2	22,2	(-)

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 101’de katılımcıların eğitim seviyesi gruplarına göre,

“Eğitim, sağlık, savunma ve sosyal yardım hizmetleri dışındaki devletin yaptığı diğer hizmetlerin, hangileri olduğunu bilmek mümkündür düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre eğitim seviyesi gruplarına göre ilköğretim (% 32,7), lise (% 34,9), ön lisans (% 33,4), lisans (% 36), lisansüstü (% 22,2) katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

Tablo 102: “Eğitim, Sağlık, Savunma ve Sosyal Yardım Hizmetleri Dışındaki Devletin Yaptığı Diğer Hizmetlerin, Hangileri Olduğunu Bilmek Mümkündür Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Aylık Kişisel Gelire Göre Çapraz Tablo Analizi

Aylık Kişisel Gelir	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
0-1000	8,3	25,0	41,7	8,3	16,7
1001-2000	10,2	20,3	25,4	32,2	11,9
2001-3000	11,0	21,2	23,3	35,6	8,9
3001-4000	12,0	39,5	18,0	25,7	4,8
4001-5000	7,2	52,3	12,6	24,3	3,6
5001-6000	19,0	42,0	15,0	20,0	4,0
6001-7000	12,3	45,2	12,3	24,7	5,5
7001-8000	10,5	34,2	10,5	39,5	5,3
8001-9000	13,6	22,7	18,2	31,8	13,6
9001-10000	11,1	55,6	(-)	22,2	11,1
10001+	8,0	48,0	12,0	24,0	8,0

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 102’de katılımcıların aylık kişisel gelir gruplarına göre,

“Eğitim, sağlık, savunma ve sosyal yardım hizmetleri dışındaki devletin yaptığı diğer hizmetlerin, hangileri olduğunu bilmek mümkündür düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre aylık kişisel geliri gruplarına göre 0-1000 (% 25), 1001-2000 (% 44,1), 2001-3000 (% 44,5), 3001-4000 (% 30,5), 4001-5000 (% 27,9), 5001-6000 (% 24), 6001-7000 (% 30,2), 7001-8000 (% 44,8), 8001-9000 (% 45,4), 9001-10000 (% 33,3), 10001+ (% 32) katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında buldukları görülmektedir.

Tablo 103: *“Eğitim, Sağlık, Savunma ve Sosyal Yardım Hizmetleri Dışındaki Devletin Yaptığı Diğer Hizmetlerin, Hangileri Olduğunu Bilmek Mümkündür Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” İllere Göre Çapraz Tablo Analizi*

İller	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
İstanbul	11,2	57,4	6,0	23,1	2,4
Balıkesir	10,6	23,4	8,5	40,4	17,0
Samsun	12,2	49,0	22,4	14,3	2,0
Trabzon	16,0	26,0	20,0	34,0	4,0
İzmir	14,3	17,3	32,7	22,4	13,3
Bursa	20,8	14,6	29,2	27,1	8,3
Ankara	14,3	26,5	18,4	32,7	8,2
Erzurum	16,7	30,0	23,3	20,0	10,0
Antalya	4,9	31,7	39,0	19,5	4,9
Kayseri	(-)	39,3	17,9	35,7	7,1
Malatya	8,0	50,0	20,0	18,0	4,0
Gaziantep	2,4	9,8	9,8	70,7	7,3

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 103’te katılımcıların illere göre,

“Eğitim, sağlık, savunma ve sosyal yardım hizmetleri dışındaki devletin yaptığı diğer hizmetlerin, hangileri olduğunu bilmek mümkündür düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre İstanbul (% 25,5), Balıkesir (% 57,4), Samsun (% 16,3), Trabzon (% 38), İzmir (% 35,7), Bursa (% 35,4), Ankara (% 40,9), Erzurum (% 30), Antalya (% 24,4), Kayseri

(% 42,8), Malatya (% 22) ve Gaziantep (% 78) illerinden katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında buldukları görülmektedir. Bu bağlamda katılımcıların bu ifadeye yönelik beyanlarının bölgesel farklılık gösterdiği söylenebilir.

İllere göre katılımcıların şeffaflık ve kamu harcaması bilincine yönelik beyan sıralaması:

- i. Gaziantep (% 78)
- ii. Balıkesir (% 57,4)
- iii. Kayseri (% 42,8)
- iv. Ankara (% 40,9)
- v. Trabzon (% 38)
- vi. İzmir (% 35,7)
- vii. Bursa (% 35,4)
- viii. Erzurum (% 30)
- ix. İstanbul (% 25,5)
- x. Antalya (% 24,4)
- xi. Malatya (% 22)
- xii. Samsun (% 16,3)

Buna göre şeffaflık algısı ve kamu harcaması bilinci çalışmaları için öncelikle Gaziantep ve Balıkesir illerinin öne çıktığı görülmektedir.

Tablo 104: “Eğitim, Sağlık, Savunma ve Sosyal Yardım Hizmetleri Dışındaki Devletin Yaptığı Diğer Hizmetlerin, Hangileri Olduğunu Bilmek Mümkündür Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Vergi ile İlgili Yükümlülükleri Yerine Getiren Kişiye Göre Çapraz Tablo Analizi

VİYYGKG	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Kendim Yapıyorum	12,6	36,1	16,4	29,5	5,5
Çocuklarıma, Eş-dost Akrabalarıma Yapıyorum	6,3	37,5	18,8	12,5	25,0
Kendi İstihdam Ettiğim Muhasebecime Yapıyorum	14,4	19,2	26,0	31,7	8,7
Muhasebeci veya Mali Müşavirlere Yapıyorum	10,9	41,7	16,2	26,2	5,1

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 104’te katılımcıların mükellefin vergi ile ilgili yükümlülüklerini yerine getiren kişiye göre,

“Eğitim, sağlık, savunma ve sosyal yardım hizmetleri dışındaki devletin yaptığı diğer hizmetlerin, hangileri olduğunu bilmek mümkündür düşüncesine katılıyor musunuz?”

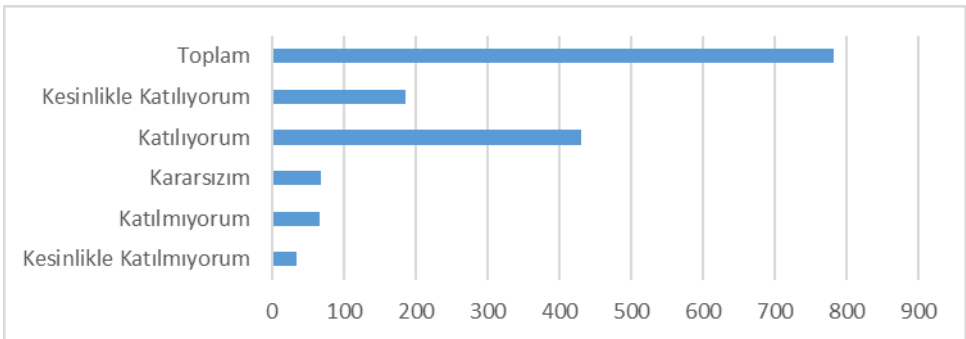
ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre vergi ile ilgili yükümlülüklerimi; kendim yapıyorum (% 35), çocuklarıma eş-dost akrabalarıma yaptırıyorum (% 37,5) kendi istihdam ettiğim muhasebecime yaptırıyorum (% 40,4) ve muhasebeci veya mali müşavirlere yaptırıyorum (% 31,3) beyanında bulunan mükelleflerin çoğunun bu ifadeye katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

4.1.3.15. “Vergilerin Nasıl Harcandığını ve Devlet Eliyle Sunulan Hizmetlerin Hangi Yolla Geri Döndüğünü İzlemek Mükellefin Görevlerinden Biridir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?”

Anket formunda 23. sırada yer alan ve mali bağlantı kurmayı ölçmeyi amaçlayan soru şu şekildedir:

“Vergilerin nasıl harcandığını ve devlet eliyle sunulan hizmetlerin hangi yolla geri döndüğünü izlemek mükellefin görevlerinden biridir düşüncesine katılıyor musunuz?”

Aşağıda Grafik 15’te katılımcıların bu soruya yönelik beyanlarının frekans dağılımına yer verilmektedir.

Grafik 15: “Vergilerin Nasıl Harcandığını Ve Devlet Eliyle Sunulan Hizmetlerin Hangi Yolla Geri Döndüğünü İzlemek Mükellefin Görevlerinden Biridir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Frekans Dağılımı (Arıman, 219: 124)

Grafik 15'e göre katılımcıların çoğunun

“Vergilerin nasıl harcadığını ve devlet eliyle sunulan hizmetlerin hangi yolla geri döndüğünü izlemek mükellefin görevlerinden biridir düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanları kesinlikle katılıyorum ve katılıyorum olduğu görülmektedir. Bu bağlamda bu ifade için katılımcıların beyanları göz önünde bulundurulduğunda vergi bilincinin yüksek olduğu söylenebilir.

Aşağıda 105 ile 111 arası tablolarda katılımcıların,

“Vergilerin nasıl harcadığını ve devlet eliyle sunulan hizmetlerin hangi yolla geri döndüğünü izlemek mükellefin görevlerinden biridir düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanları için sırasıyla yaş, cinsiyet, medeni durum, eğitim seviyesi, aylık kişisel gelir, katılımcı olunan il ve mükellefin vergi ile ilgili yükümlülüklerini yerine getiren kişi demografik değişkenlerine yönelik çapraz tablo analizlerine yer verilmektedir.

Tablo 105: *“Vergilerin Nasıl Harcadığını ve Devlet Eliyle Sunulan Hizmetlerin Hangi Yolla Geri Döndüğünü İzlemek Mükellefin Görevlerinden Biridir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Yaşa Göre Çapraz Tablo Analizi*

Yaş	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
18-30	6,1	9,9	9,9	53,4	20,6
31-40	4,3	8,2	8,2	55,7	23,6
41-50	3,3	8,8	7,9	53,8	26,3
51-60	3,7	7,4	10,2	57,4	21,3
61-70	5,6	(-)	5,6	50,0	38,9
71+	(-)	(-)	(-)	100,0	(-)

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 105'te katılımcıların yaş gruplarına göre,

“Vergilerin nasıl harcadığını ve devlet eliyle sunulan hizmetlerin hangi yolla geri döndüğünü izlemek mükellefin görevlerinden biridir düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre katılımcıların 18-30 (% 74), 31-40 (% 79,3), 41-50 (% 80,1), 51-60 (% 78,7), 61-70 (% 88,9) ve 71+ (% 100) yaş gruplarının bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

Tablo 106: “Vergilerin Nasıl Harcandığını ve Devlet Eliyle Sunulan Hizmetlerin Hangi Yolla Geri Döndüğünü İzlemek Mükellefin Görevlerinden Biridir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Cinsiyete Göre Çapraz Tablo Analizi

Cinsiyet	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Kadın	4,9	11,8	7,8	48,0	27,5
Erkek	3,6	8,3	9,1	56,2	22,8

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 106’da katılımcıların cinsiyet gruplarına göre,

“Vergilerin nasıl harcandığını ve devlet eliyle sunulan hizmetlerin hangi yolla geri döndüğünü izlemek mükellefin görevlerinden biridir düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre cinsiyet grupları arasında kadın (% 75,5) ve erkek (% 79) katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında buldukları görülmektedir. Böylece cinsiyet grupları arasında katılımcıların benzer beyanda buldukları söylenebilir. Ayrıca erkek katılımcıların kadın katılımcılara nispetle daha fazla kamu harcaması bilincine sahip olduğu da söylenebilir.

Tablo 107: “Vergilerin Nasıl Harcandığını ve Devlet Eliyle Sunulan Hizmetlerin Hangi Yolla Geri Döndüğünü İzlemek Mükellefin Görevlerinden Biridir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Medeni Duruma Göre Çapraz Tablo Analizi

Medeni Durum	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Bekâr	5,8	9,2	10,4	49,1	25,4
Evli	3,8	8,2	8,2	56,6	23,2

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 107’de katılımcıların medeni durum gruplarına göre,

“Vergilerin nasıl harcandığını ve devlet eliyle sunulan hizmetlerin hangi yolla geri döndüğünü izlemek mükellefin görevlerinden biridir düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre bekâr katılımcıların (% 74,5) ve evli katılımcıların (% 79,8) bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

Tablo 108: “Vergilerin Nasıl Harcandığını ve Devlet Eliyle Sunulan Hizmetlerin Hangi Yolla Geri Döndüğünü İzlemek Mükellefin Görevlerinden Biridir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Eğitim Seviyesine Göre Çapraz Tablo Analizi

Eğitim Seviyesi	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
İlköğretim	4,1	7,4	8,3	60,8	19,4
Lise	4,5	9,7	9,3	51,9	24,6
Ön Lisans	2,0	19,6	13,7	33,3	31,4
Lisans	1,9	3,2	5,7	63,9	25,3
Lisans Üstü	(-)	11,1	11,1	22,2	55,6

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 108’de katılımcıların eğitim seviyesi gruplarına göre,

“Vergilerin nasıl harcandığını ve devlet eliyle sunulan hizmetlerin hangi yolla geri döndüğünü izlemek mükellefin görevlerinden biridir düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre eğitim seviyesi gruplarına göre ilköğretim (% 80,2), lise (% 76,5), ön lisans (% 64,7), lisans (% 89,2), lisansüstü (% 77,8) katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

Tablo 109: “Vergilerin Nasıl Harcandığını ve Devlet Eliyle Sunulan Hizmetlerin Hangi Yolla Geri Döndüğünü İzlemek Mükellefin Görevlerinden Biridir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Aylık Kişisel Gelire Göre Çapraz Tablo Analizi

Aylık Kişisel Gelir	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
0-1000	(-)	(-)	8,3	33,3	58,3
1001-2000	5,1	10,2	16,9	47,5	20,3
2001-3000	4,1	11,0	13,7	45,2	26,0
3001-4000	7,8	11,4	10,8	43,7	26,3
4001-5000	1,8	6,3	4,5	73,9	13,5
5001-6000	3,0	9,0	6,0	62,0	20,0
6001-7000	4,1	2,7	5,5	69,9	17,8
7001-8000	2,6	5,3	5,3	60,5	26,3
8001-9000	4,5	13,6	(-)	68,2	13,6
9001-10000	(-)	11,1	(-)	55,6	33,3
10001+	4,0	(-)	(-)	44,0	52,0

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 109’da katılımcıların aylık kişisel gelir gruplarına göre,

“Vergilerin nasıl harcandığını ve devlet eliyle sunulan hizmetlerin hangi yolla geri döndüğünü izlemek mükellefin görevlerinden biridir düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre aylık kişisel geliri gruplarına göre 0-1000 (% 91,6), 1001-2000 (% 67,8), 2001-3000 (% 71,2), 3001-4000 (% 70), 4001-5000 (% 87,4), 5001-6000 (% 82), 6001-7000 (% 87,7), 7001-8000 (% 86,8), 8001-9000 (% 81,8), 9001-10000 (% 88,9), 10001+ (% 96) katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında buldukları görülmektedir.

Tablo 110: “Vergilerin Nasıl Harcandığını ve Devlet Eliyle Sunulan Hizmetlerin Hangi Yolla Geri Döndüğünü İzlemek Mükellefin Görevlerinden Biridir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” İllere Göre Çapraz Tablo Analizi

İller	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
İstanbul	1,2	2,8	3,2	79,3	13,5
Balıkesir	2,1	17,0	4,3	51,1	25,5
Samsun	4,1	(-)	2,0	59,2	34,7
Trabzon	6,0	30,0	8,0	34,0	22,0
İzmir	9,2	11,2	23,5	18,4	37,8
Bursa	8,3	12,5	4,2	41,7	33,3
Ankara	12,2	10,2	8,2	49,0	20,4
Erzurum	10,0	3,3	13,3	23,3	50,0
Antalya	4,9	2,4	19,5	43,9	29,3
Kayseri	(-)	14,3	3,6	46,4	35,7
Malatya	(-)	8,0	14,0	66,0	12,0
Gaziantep	(-)	7,3	7,3	70,7	14,6

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 110’da katılımcıların illere göre,

“Vergilerin nasıl harcandığını ve devlet eliyle sunulan hizmetlerin hangi yolla geri döndüğünü izlemek mükellefin görevlerinden biridir düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre İstanbul (% 92,8), Balıkesir (% 76,6), Samsun (% 93,9), Trabzon (% 56), İzmir (% 56,2),

Bursa (% 75), Ankara (% 69,4), Erzurum (% 73,3), Antalya (% 73,2), Kayseri (% 82,1), Malatya (% 78) ve Gaziantep (% 85,3) illerinden katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında buldukları görülmektedir.

İllere göre katılımcıların kamu harcaması bilinci beyan sıralaması:

- i. Samsun (% 93,9)
- ii. İstanbul (% 92,8)
- iii. Kayseri (% 82,1)
- iv. Gaziantep (% 85,3)
- v. Malatya (% 78)
- vi. Balıkesir (% 76,6)
- vii. Bursa (% 75)
- viii. Erzurum (% 73,3)
- ix. Antalya (% 73,2)
- x. Ankara (% 69,4)
- xi. İzmir (% 56,2)
- xii. Trabzon (% 56)

Bu bağlamda özellikle İstanbul ve İzmir illerindeki katılımcıların bu ifadeye yönelik beyanları göz önüne alındığında bu ifadenin bölgesel farklılık gösterdiği söylenebilir. Tablo 19 ve 110 birlikte değerlendirildiğinde;

- İstanbul için vergi bilincinin (% 99) kamu harcaması bilincinden (% 92,8) yüksek olduğu,
- Malatya için vergi bilincinin (% 96) kamu harcaması bilincinden (% 78) yüksek olduğu,
- Trabzon için vergi bilincinin (% 92) kamu harcaması bilincinden (% 56) yüksek olduğu
- Balıkesir için vergi bilincinin (% 91,5) kamu harcaması bilincinden (% 76,6) yüksek olduğu
- Antalya için vergi bilincinin (% 87,9) kamu harcaması bilincinden (% 73,2) yüksek olduğu
- Bursa için vergi bilincinin (% 87,5) kamu harcaması bilincinden (% 75) yüksek olduğu
- Gaziantep için vergi bilincinin (% 82,9) kamu harcaması bilincinden (% 85,3) düşük olduğu

- Kayseri için vergi bilincinin (% 82,2) kamu harcaması bilincinden (% 82,1) yüksek olduğu
- Samsun için vergi bilincinin (% 81,6) kamu harcaması bilincinden (% 93,9) düşük olduğu
- Erzurum için vergi bilincinin (% 80) kamu harcaması bilincinden (% 73,3) yüksek olduğu
- Ankara için vergi bilincinin (% 79,6) kamu harcaması bilincinden (% 69,4) yüksek olduğu
- İzmir için vergi bilincinin (% 69,3) kamu harcaması bilincinden (% 56,2) yüksek olduğu söylenebilir.

Gelecek çalışmalarda Gaziantep ve Samsun illeri için kamu harcaması bilincinin vergi bilincinden yüksek olmasının nedenleri araştırılmaya değerdir. Ayrıca İzmir ve Trabzon başta olmak üzere kamu harcaması bilinci artırma çalışmalarının yapılmasının gerekli olduğu söylenebilir.

Tablo 111: “Vergilerin Nasıl Harcandığını ve Devlet Eliyle Sunulan Hizmetlerin Hangi Yolla Geri Döndüğünü İzlemek Mükellefin Görevlerinden Biridir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Vergi ile İlgili Yükümlülükleri Yerine Getiren Kişiye Göre Çapraz Tablo Analizi

VİYYGKG	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Kendim Yapıyorum	4,4	8,7	10,4	51,9	24,6
Çocuklarıma, Eş-dost Akrabalarıma Yapıtıyorum	25,0	6,3	6,3	37,5	25,0
Kendi İstihdam Ettiğim Muhasebecime Yapıtıyorum	6,7	8,7	14,4	43,3	26,9
Muhasebeci veya Mali Müşavirlere Yapıtıyorum	3,0	8,1	6,8	59,4	22,8

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 111’de katılımcıların mükellefin vergi ile ilgili yükümlülüklerini yerine getiren kişiye göre,

“Vergilerin nasıl harcadığını ve devlet eliyle sunulan hizmetlerin hangi yolla geri döndüğünü izlemek mükellefin görevlerinden biridir düşüncesine katılıyor musunuz?”

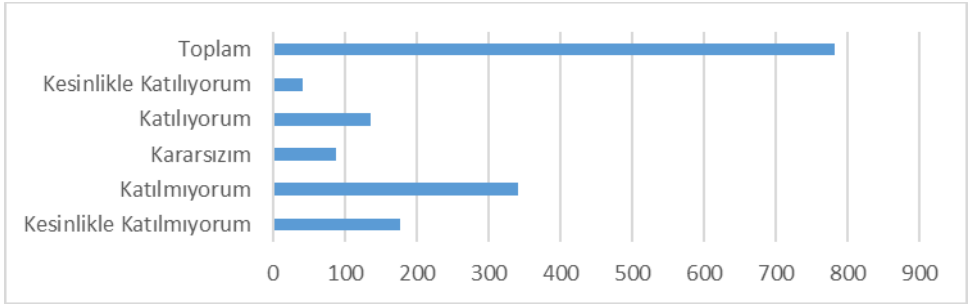
ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre vergi ile ilgili yükümlülüklerimi; kendim yapıyorum (% 76,5), çocuklarıma eş-dost akrabalarıma yaptırıyorum (% 62,5) kendi istihdam ettiğim muhasebecime yaptırıyorum (% 70,2) ve muhasebeci veya mali müşavirlere yaptırıyorum (% 82,2) beyanında bulunan mükelleflerin çoğunun bu ifadeye katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

4.1.3.16. “Türkiye’de Ödenen Vergilerin Ne Oranda ve Nerelere Harcadığını Takip Etmek Mümkündür Düşüncesine Katılıyor Musunuz?”

Anket formunda 24. sırada yer alan şeffaflık ve kamu harcaması bilincini ölçmeyi amaçlayan soru şu şekildedir:

“Türkiye’de ödenen vergilerin ne oranda ve nerelere harcadığını takip etmek mümkündür düşüncesine katılıyor musunuz?”

Aşağıda Grafik 16’da katılımcıların bu soruya yönelik beyanlarının frekans dağılımına yer verilmektedir.

Grafik 16: “Türkiye’de Ödenen Vergilerin Ne Oranda Ve Nerelere Harcadığını Takip Etmek Mümkündür Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Frekans Dağılımı (Arıman, 2019: 125)

Grafik 16’ya göre katılımcıların çoğunun

“Türkiye’de ödenen vergilerin ne oranda ve nerelere harcadığını takip etmek mümkündür düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarının katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum olduğu görülmektedir. Katılımcıların bu beyanlarına birçok şey neden olmuş olabilir:

- Katılımcılar harcamaların şeffaf olmadığını düşünüyor olabilir.
- Katılımcılar bu harcamaları takip edebilecek bilgi, yetenek ve imkândan yoksun olabilir.
- İdarenin bu bilgiyi paylaşma yöntemi verimli ve etkin olmayabilir, idare hedef kitleye ulaşmıyor olabilir.

Aşağıda 112 ile 118 arası tablolarda katılımcıların,

“Türkiye’de ödenen vergilerin ne oranda ve nerelere harcandığını takip etmek mümkündür düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanları için sırasıyla yaş, cinsiyet, medeni durum, eğitim seviyesi, aylık kişisel gelir, katılımcı olunan il ve mükellefin vergi ile ilgili yükümlülüklerini yerine getiren kişi demografik değişkenlerine yönelik çapraz tablo analizlerine yer verilmektedir.

Tablo 112: *“Türkiye’de Ödenen Vergilerin Ne Oranda ve Nerelere Harcandığını Takip Etmek Mümkündür Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Yaşa Göre Çapraz Tablo Analizi*

Yaş	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
18-30	22,1	35,1	13,7	24,4	4,6
31-40	21,1	45,4	11,8	16,8	5,0
41-50	24,6	42,9	10,0	17,1	5,4
51-60	21,3	50,9	11,1	12,0	4,6
61-70	33,3	38,9	(-)	11,1	16,7
71+	33,3	33,3	(-)	33,3	(-)

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 112’de katılımcıların yaş gruplarına göre,

“Türkiye’de ödenen vergilerin ne oranda ve nerelere harcandığını takip etmek mümkündür düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre katılımcıların 18-30 (% 29), 31-40 (% 21,8), 41-50 (% 22,5), 51-60 (% 16,6), 61-70 (% 27,8) ve 71+ (% 33,3) yaş gruplarının bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

Tablo 113: “Türkiye’de Ödenen Vergilerin Ne Oranda ve Nerelere Harcandığını Takip Etmek Mümkündür Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Cinsiyete Göre Çapraz Tablo Analizi

Cinsiyet	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Kadın	19,6	39,2	12,7	19,6	8,8
Erkek	22,6	44,3	11,1	17,4	4,6

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 1113’te katılımcıların cinsiyet gruplarına göre,

“Türkiye’de ödenen vergilerin ne oranda ve nerelere harcandığını takip etmek mümkündür düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. . Buna göre cinsiyet grupları arasında kadın (% 28,4) ve erkek (% 22) katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında buldukları görülmektedir.

Tablo 114: “Türkiye’de Ödenen Vergilerin Ne Oranda ve Nerelere Harcandığını Takip Etmek Mümkündür Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Medeni Duruma Göre Çapraz Tablo Analizi

Medeni Durum	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Bekâr	22,5	33,5	13,3	26,0	4,6
Evli	22,7	46,4	10,4	15,0	5,5

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 114’te katılımcıların medeni durum gruplarına göre,

“Türkiye’de ödenen vergilerin ne oranda ve nerelere harcandığını takip etmek mümkündür düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre bekâr katılımcıların (% 30,6) ve evli katılımcıların (% 20,5) bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

Tablo 115: “Türkiye’de Ödenen Vergilerin Ne Oranda ve Nerelere Harcandığını Takip Etmek Mümkündür Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Eğitim Seviyesine Göre Çapraz Tablo Analizi

Eğitim Seviyesi	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
İlköğretim	23,5	52,1	6,5	13,8	4,1
Lise	21,8	43,6	11,4	17,0	6,2
Ön Lisans	23,5	37,3	15,7	17,6	5,9
Lisans	19,0	38,6	12,0	25,9	4,4
Lisans Üstü	22,2	55,6	22,2	(-)	(-)

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 115’te katılımcıların eğitim seviyesi gruplarına göre,

“Türkiye’de ödenen vergilerin ne oranda ve nerelere harcandığını takip etmek mümkündür düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre eğitim seviyesi gruplarına göre ilköğretim (% 17,9), lise (% 23,2), ön lisans (% 23,5), lisans (% 30,3), lisansüstü (% 0) katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

Tablo 116: *“Türkiye’de Ödenen Vergilerin Ne Oranda ve Nerelere Harcandığını Takip Etmek Mümkündür Düşüncesine Katılıyor Musunuz?”* Aylık Kişisel Gelire Göre Çapraz Tablo Analizi

Aylık Kişisel Gelir	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
0-1000	50,0	8,3	16,7	25,0	(-)
1001-2000	20,3	37,3	10,2	18,6	13,6
2001-3000	24,7	33,6	10,3	25,3	6,2
3001-4000	22,8	44,3	14,4	11,4	7,2
4001-5000	20,7	48,6	11,7	17,1	1,8
5001-6000	24,0	52,0	5,0	15,0	4,0
6001-7000	17,8	46,6	12,3	19,2	4,1
7001-8000	13,2	42,1	13,2	26,3	5,3
8001-9000	9,1	54,5	13,6	22,7	(-)
9001-10000	33,3	55,6	11,1	(-)	(-)
10001+	20,0	52,0	12,0	12,0	4,0

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 116’da katılımcıların aylık kişisel gelir gruplarına göre,

“Türkiye’de ödenen vergilerin ne oranda ve nerelere harcandığını takip etmek mümkündür düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre aylık kişisel geliri gruplarına göre 0-1000 (% 25), 1001-2000 (% 32,5), 2001-3000 (% 31,5), 3001-4000 (% 18,6), 4001-5000 (% 18,9), 5001-6000 (% 19), 6001-7000 (% 23,3), 7001-8000 (% 31,6), 8001-9000 (% 22,7), 9001-10000 (% 0), 10001+ (% 16) katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında buldukları görülmektedir.

Tablo 117: “Türkiye’de Ödenen Vergilerin Ne Oranda ve Nerelere Harcandığını Takip Etmek Mümkündür Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” İllere Göre Çapraz Tablo Analizi

İller	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
İstanbul	14,3	61,8	6,4	15,5	2,0
Balıkesir	29,8	44,7	2,1	21,3	2,1
Samsun	44,9	40,8	(-)	10,2	4,1
Trabzon	20,0	36,0	14,0	24,0	6,0
İzmir	37,8	26,5	22,4	6,1	7,1
Bursa	31,3	27,1	16,7	14,6	10,4
Ankara	24,5	28,6	18,4	14,3	14,3
Erzurum	16,7	40,0	13,3	20,0	10,0
Antalya	24,4	51,2	7,3	12,2	4,9
Kayseri	35,7	32,1	17,9	7,1	7,1
Malatya	10,0	52,0	20,0	16,0	2,0
Gaziantep	2,4	14,6	4,9	70,7	7,3

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 117’de katılımcıların illere göre,

“Türkiye’de ödenen vergilerin ne oranda ve nerelere harcandığını takip etmek mümkündür düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre İstanbul (% 17,5), Balıkesir (% 23,4), Samsun (% 14,3), Trabzon (% 30), İzmir (% 13,2), Bursa (% 25), Ankara (% 28,6), Erzurum (% 30), Antalya (% 17,1), Kayseri (% 14,2), Malatya (% 18), Gaziantep (% 78) illerinden katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında buldukları görülmektedir.

İllere göre katılımcıların şeffaflık beyan sıralaması:

- i. Gaziantep (% 78)
- ii. Erzurum (% 30)
- iii. Trabzon (% 30)
- iv. Ankara (% 28,6)
- v. Bursa (% 25)
- vi. Balıkesir (% 23,4)
- vii. Malatya (% 18)
- viii. İstanbul (% 17,5)

- ix. Antalya (% 17,1)
- x. Samsun (% 14,3)
- xi. Kayseri (% 14,2)
- xii. İzmir (% 13,2)

Bu bağlamda katılımcıların bu ifadeye yönelik beyanlarının bölgesel farklılık gösterdiği söylenebilir. Ayrıca Türkiye’de ödenen vergilerin ne oranda ve nerelere harcandığının takip edilemediği söylenebilir. İdare vergi gelirlerinin harcandığı alanları yayınlamaktadır ancak katılımcılar bu bilgiye ya erişememektedir ya da böyle bir bilginin varlığından habersizdir. Bunun yanında katılımcılar harcamaların detaylarını görememektedir. Örneğin illere göre sağlık harcamaları takip edilememektedir. Bu durumda idarenin vergi gelirlerinin nerelere harcandığını ilan etme şekli verimli olmayıp, değiştirilmelidir. Vergi gelirlerinin ne oranda nerelere harcandığı yönündeki şeffaflık için yeni adımların atılması gereklidir. Bu konudaki öneriler için Arıman (2019: 161-163) çalışması incelenebilir.

Tablo 118: “Türkiye’de Ödenen Vergilerin Ne Oranda ve Nerelere Harcandığını Takip Etmek Mümkündür Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Vergi ile İlgili Yükümlülükleri Yerine Getiren Kişiye Göre Çapraz Tablo Analizi

VİYYGKG	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Kendim Yapıyorum	18,6	38,8	12,0	22,4	8,2
Çocuklarıma, Eş-dost Akrabalarıma Yapıtıyorum	50,0	31,3	12,5	(-)	6,3
Kendi İstihdam Ettiğim Muhasebecime Yapıtıyorum	32,7	31,7	13,5	16,3	5,8
Muhasebeci veya Mali Müşavirlere Yapıtıyorum	21,3	47,9	10,2	16,6	4,0

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 118’de katılımcıların mükellefin vergi ile ilgili yükümlülüklerini yerine getiren kişiye göre,

“Türkiye’de ödenen vergilerin ne oranda ve nerelere harcandığını takip etmek mümkündür düşüncesine katılıyor musunuz?”

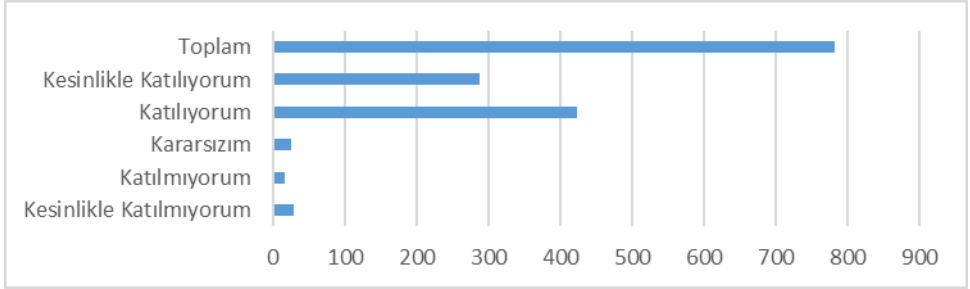
ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre vergi ile ilgili yükümlülüklerimi; kendim yapıyorum (% 30,6), çocuklarıma eş-dost akrabalarıma yaptırıyorum (% 6,3) kendi istihdam ettiğim muhasebecime yaptırıyorum (% 22,1) ve muhasebeci veya mali müşavirlere yaptırıyorum (% 20,6) beyanında bulunan mükelleflerin çoğunun bu ifadeye katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

4.1.3.17. “Ödediğiniz Verginin Nerelere Harcandığını Bilmek Önemlidir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?”

Anket formunda 25. sırada yer alan ve kamu harcaması bilincini ölçmeyi amaçlayan soru şu şekildedir:

“Ödediğiniz verginin nerelere harcandığını bilmek önemlidir düşüncesine katılıyor musunuz?”

Aşağıda Grafik 17’de katılımcıların bu soruya yönelik beyanlarının frekans dağılımına yer verilmektedir.

Grafik 17: “Ödediğiniz Verginin Nerelere Harcandığını Bilmek Önemlidir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Frekans Dağılımı (Arıman, 2019, s.125)

Grafik 17’ye göre katılımcıların çoğunun

“Ödediğiniz verginin nerelere harcandığını bilmek önemlidir düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarının kesinlikle katılıyorum ve katılıyorum olduğu görülmektedir. Bu bağlamda katılımcıların ödedikleri vergilerin nerelere harcandığını bilmeyi önemsendiği, idarenin vergi gelirlerinin nerelere harcandığı bilgisinin şeffaf ve hedef kitleye ulaşabilecek bir şekilde paylaşmasının vergi uyumunun artırılması için önem arz ettiği söylenebilir.

Aşağıda 119 ile 125 arası tablolarda katılımcıların,

“Ödediğiniz verginin nerelere harcandığını bilmek önemlidir düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanları için sırasıyla yaş, cinsiyet, medeni durum, eğitim seviyesi, aylık kişisel gelir, katılımcı olunan il ve mükellefin vergi ile ilgili yükümlülüklerini yerine getiren kişi demografik değişkenlerine yönelik çapraz tablo analizlerine yer verilmektedir.

Tablo 119: “Ödediğiniz Verginin Nerelere Harcandığını Bilmek Önemlidir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Yaşa Göre Çapraz Tablo Analizi

Yaş	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
18-30	4,6	0,8	4,6	55,0	35,1
31-40	4,6	2,5	3,6	56,1	33,2
41-50	2,5	1,7	2,1	52,5	41,3
51-60	3,7	3,7	3,7	51,9	37,0
61-70	(-)	(-)	(-)	55,6	44,4
71+	(-)	(-)	(-)	33,3	66,7

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 119’da katılımcıların yaş gruplarına göre,

“Ödediğiniz verginin nerelere harcandığını bilmek önemlidir düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre katılımcıların 18-30 (% 90,1), 31-40 (% 89,3), 41-50 (% 93,8), 51-60 (% 88,9), 61-70 (% 100) ve 71+ (% 100) yaş gruplarının bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

Tablo 120: “Ödediğiniz Verginin Nerelere Harcandığını Bilmek Önemlidir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Cinsiyete Göre Çapraz Tablo Analizi

Cinsiyet	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Kadın	5,9	1,0	2,0	52,0	39,2
Erkek	3,3	2,2	3,3	55,6	35,6

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 120’de katılımcıların cinsiyet gruplarına göre,

“Ödediğiniz verginin nerelere harcandığını bilmek önemlidir düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. . Buna göre cinsiyet grupları arasında kadın (% 91,2) ve erkek (% 91,2) katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında buldukları görülmektedir.

Tablo 121: “*Ödediğiniz Verginin Nerelere Harcandığını Bilmek Önemlidir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?*” Medeni Duruma Göre Çapraz Tablo Analizi

Medeni Durum	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Bekâr	2,9	1,7	2,9	55,5	37,0
Evli	4,0	2,0	3,2	53,8	37,1

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 121’de katılımcıların medeni durum gruplarına göre,

“*Ödediğiniz verginin nerelere harcandığını bilmek önemlidir düşüncesine katılıyor musunuz?*”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre bekâr katılımcıların (% 92,5) ve evli katılımcıların (% 90,9) bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

Tablo 122: “*Ödediğiniz Verginin Nerelere Harcandığını Bilmek Önemlidir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?*” Eğitim Seviyesine Göre Çapraz Tablo Analizi

Eğitim Seviyesi	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
İlköğretim	2,8	1,8	2,8	53,5	39,2
Lise	5,2	3,1	3,1	54,3	34,3
Ön Lisans	2,0	3,9	5,9	52,9	35,3
Lisans	1,9	(-)	2,5	58,2	37,3
Lisans Üstü	(-)	11,1	(-)	55,6	33,3

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 122’de katılımcıların eğitim seviyesi gruplarına göre,

“*Ödediğiniz verginin nerelere harcandığını bilmek önemlidir düşüncesine katılıyor musunuz?*”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre eğitim seviyesi gruplarına göre ilköğretim (% 92,7), lise (% 88,6), ön lisans (% 88,2), lisans (% 95,5), lisansüstü (% 88,9) katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

Tablo 123: “Ödediğiniz Verginin Nerelere Harcandığını Bilmek Önemlidir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Aylık Kişisel Gelire Göre Çapraz Tablo Analizi

Aylık Kişisel Gelir	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
0-1000	(-)	(-)	8,3	33,3	58,3
1001-2000	8,5	3,4	3,4	42,4	42,4
2001-3000	4,1	1,4	6,2	45,9	42,5
3001-4000	5,4	2,4	3,0	46,1	43,1
4001-5000	(-)	1,8	0,9	68,5	28,8
5001-6000	2,0	(-)	1,0	66,0	31,0
6001-7000	4,1	4,1	5,5	63,0	23,3
7001-8000	5,3	(-)	(-)	78,9	15,8
8001-9000	(-)	9,1	(-)	54,5	36,4
9001-10000	11,1	(-)	(-)	22,2	66,7
10001+	4,0	(-)	4,0	40,0	52,0

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 123’de katılımcıların aylık kişisel gelir gruplarına göre,

“Ödediğiniz verginin nerelere harcandığını bilmek önemlidir düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre aylık kişisel geliri gruplarına göre 0-1000 (% 91,6), 1001-2000 (% 84,8), 2001-3000 (% 88,4), 3001-4000 (% 89,2), 4001-5000 (% 97,3), 5001-6000 (% 97), 6001-7000 (% 86,3), 7001-8000 (% 94,7), 8001-9000 (% 90,9), 9001-10000 (% 88,9), 10001+ (% 92) katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında buldukları görülmektedir.

Tablo 124: “Ödediğiniz Verginin Nerelere Harcandığını Bilmek Önemlidir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” İllere Göre Çapraz Tablo Analizi

İller	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
İstanbul	0,4	2,0	0,8	75,3	21,5
Bahıkesir	6,4	(-)	4,3	48,9	40,4
Samsun	4,1	(-)	2,0	42,9	51,0
Trabzon	8,0	(-)	2,0	56,0	34,0
İzmir	5,1	3,1	5,1	27,6	59,2
Bursa	4,2	(-)	6,3	41,7	47,9
Ankara	10,2	4,1	4,1	51,0	30,6
Erzurum	(-)	6,7	13,3	23,3	56,7
Antalya	2,4	(-)	4,9	24,4	68,3
Kayseri	3,6	3,6	(-)	50,0	42,9
Malatya	(-)	4,0	4,0	68,0	24,0
Gaziantep	12,2	2,4	2,4	63,4	19,5

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 124’te katılımcıların illere göre,

“Ödediğiniz verginin nerelere harcandığını bilmek önemlidir düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre İstanbul (% 96,8), Balıkesir (% 89,3), Samsun (% 93,9), Trabzon (% 90), İzmir (% 86,8), Bursa (% 89,6), Ankara (% 81,6), Erzurum (% 80), Antalya (% 92,7), Kayseri (% 92,9), Malatya (% 92) ve Gaziantep (% 82,9) illerinden katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında buldukları görülmektedir.

İllere göre katılımcıların mali bağlantı beyan sıralaması:

- i. İstanbul (% 96,8)
- ii. Samsun (% 93,9)
- iii. Kayseri (% 92,9)
- iv. Antalya (% 92,7)
- v. Malatya (% 92)
- vi. Trabzon (% 90)
- vii. Bursa (% 89,6)
- viii. Balıkesir (% 89,3)
- ix. İzmir (% 86,8)
- x. Gaziantep (% 82,9)
- xi. Ankara (% 81,6)
- xii. Erzurum (% 80)

Katılımcıların illere göre grupları arasında büyük çoğunluğunun bu ifade için benzer beyanda buldukları, bölgesel farklılığın göz ardı edilebileceği, bir başka ifadeyle bölgesel farklılık göstermediği söylenebilir.

Tablo 125: “Ödediğiniz Verginin Nerele Harcandığını Bilmek Önemlidir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Vergi ile İlgili Yükümlülükleri Yerine Getiren Kişiye Göre Çapraz Tablo Analizi

VİYYGKG	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Kendim Yapıyorum	2,7	2,7	5,5	48,6	40,4
Çocuklarıma, Eş-dost Akrabalarım Yapıyorum	6,3	(-)	(-)	43,8	50,0
Kendi İstihdam Ettiğim Muhasebecime Yapıyorum	2,9	2,9	3,8	47,1	43,3
Muhasebeci veya Mali Müşavirlere Yapıyorum	4,3	1,7	2,3	58,1	33,6

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 125’te katılımcıların mükellefin vergi ile ilgili yükümlülüklerini yerine getiren kişiye göre,

“Ödediğiniz verginin nerelere harcandığını bilmek önemlidir düşüncesine katılıyor musunuz?”

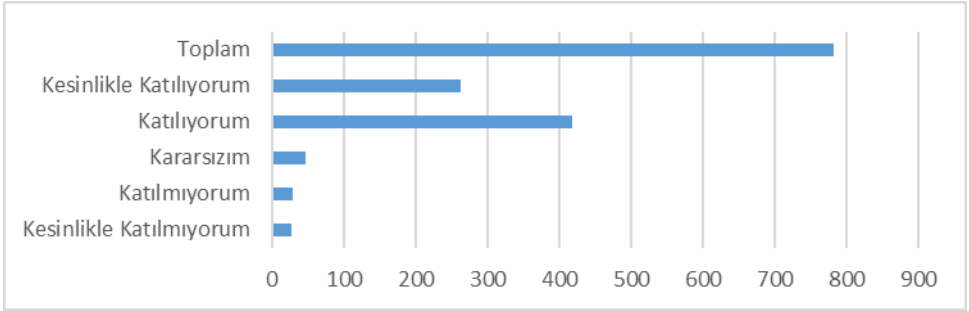
ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre vergi ile ilgili yükümlülüklerimi; kendim yapıyorum (% 89), çocuklarıma eş-dost akrabalarıma yaptırıyorum (% 93,8) kendi istihdam ettiğim muhasebecime yaptırıyorum (% 90,4) ve muhasebeci veya mali müşavirlere yaptırıyorum (% 91,7) beyanında bulunan mükelleflerin çoğunun bu ifadeye katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

4.1.3.18. *“Devlet Eliyle Sunulan Hizmetlerin Gerekli Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?”*

Anket formunda 26. sırada yer alan ve kamu harcaması bilincini ölçmeyi amaçlayan soru şu şekildedir:

“Devlet eliyle sunulan hizmetlerin gerekli olduğu düşüncesine katılıyor musunuz?”

Aşağıda Grafik 18’de katılımcıların bu soruya yönelik beyanlarının frekans dağılımına yer verilmektedir.

Grafik 18: *“Devlet Eliyle Sunulan Hizmetlerin Gerekli Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?”* Frekans Dağılımı (Arıman, 2019, s.126)

Grafik 18’e göre katılımcıların çoğunun

“Devlet eliyle sunulan hizmetlerin gerekli olduğu düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarının kesinlikle katılıyorum ve katılıyorum olduğu görülmektedir. Bu durum;

- Sunulan hizmetlerin sürdürülmesi gerektiğini,
- Sunulan hizmetleri gerekli gören kitlenin bu çalışmada tespit edilen sorunların çözülmesi halinde bu hizmetlerin finansmanına katılmayı kabul edeceği ve direnç göstermeyeceğini ortaya koymaktadır.

Sunulan hizmetlerin gerekli olduğunun düşünülmesi, mükelleflerin vergi bilincinin ve ahlakının artırılması halinde Türkiye’de vergi uyumu için yüksek başarılı olunabileceğinin kanıtı olup, bu durum aynı zamanda yapılacak bu çalışmalar ve çalışmalarını yapacak kişiler için motivasyon ve umut kaynağıdır.

Aşağıda 126 ile 132 arası tablolarda katılımcıların,

“Devlet eliyle sunulan hizmetlerin gerekli olduğu düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanları için sırasıyla yaş, cinsiyet, medeni durum, eğitim seviyesi, aylık kişisel gelir, katılımcı olunan il ve mükellefin vergi ile ilgili yükümlülüklerini yerine getiren kişi demografik değişkenlerine yönelik çapraz tablo analizlerine yer verilmektedir.

Tablo 126: “Devlet Eliyle Sunulan Hizmetlerin Gerekli Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Yaşa Göre Çapraz Tablo Analizi

Yaş	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
18-30	3,1	6,1	9,2	54,2	27,5
31-40	4,3	2,9	5,7	55,7	31,4
41-50	3,3	1,7	6,3	51,7	37,1
51-60	0,9	6,5	3,7	51,9	37,0
61-70	5,6	(-)	(-)	44,4	50,0
71+	33,3	33,3	(-)	33,3	(-)

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 126’da katılımcıların yaş gruplarına göre,

“Devlet eliyle sunulan hizmetlerin gerekli olduğu düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre katılımcıların 18-30 (% 81,7), 31-40 (% 87,1), 41-50 (% 88,8), 51-60 (% 88,9), 61-70 (% 94,4) ve 71+ (% 33,3) yaş gruplarının bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir. Böylece yaş grupları arasında 71+ yaş grubu katılımcılar hariç önemli oranda katılımcının benzer beyanda buldukları söylenebilir.

Tablo 127: “Devlet Eliyle Sunulan Hizmetlerin Gerekli Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Cinsiyete Göre Çapraz Tablo Analizi

Cinsiyet	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Kadın	1,0	2,0	5,9	59,8	31,4
Erkek	3,8	3,9	6,0	52,7	33,6

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 127’de katılımcıların cinsiyet gruplarına göre,

“Devlet eliyle sunulan hizmetlerin gerekli olduğu düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. . Buna göre cinsiyet grupları arasında kadın (% 91,2) ve erkek (% 86,3) katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında buldukları görülmektedir.

Tablo 128. “Devlet Eliyle Sunulan Hizmetlerin Gerekli Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Medeni Duruma Göre Çapraz Tablo Analizi

Medeni Durum	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Bekâr	3,5	5,8	6,4	52,6	31,8
Evli	3,5	2,8	6,0	53,9	33,7

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 128’de katılımcıların medeni durum gruplarına göre,

“Devlet eliyle sunulan hizmetlerin gerekli olduğu düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre bekâr katılımcıların (% 84,4) ve evli katılımcıların (% 87,6) bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

Tablo 129: “Devlet Eliyle Sunulan Hizmetlerin Gerekli Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Eğitim Seviyesine Göre Çapraz Tablo Analizi

Eğitim Seviyesi	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
İlköğretim	3,7	4,1	6,0	47,5	38,7
Lise	4,2	3,5	6,9	55,4	30,1
Ön Lisans	3,9	3,9	2,0	60,8	29,4
Lisans	1,3	1,3	3,8	57,0	36,7
Lisans Üstü	11,1	(-)	(-)	55,6	33,3

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 129’da katılımcıların eğitim seviyesi gruplarına göre,
“Devlet eliyle sunulan hizmetlerin gerekli olduğu düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre eğitim seviyesi gruplarına göre ilköğretim (% 86,2), lise (% 85,5), ön lisans (% 90,2), lisans (% 93,7), lisansüstü (% 88,9) katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

Tablo 130: *“Devlet Eliyle Sunulan Hizmetlerin Gerekli Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?”* Aylık Kişisel Gelire Göre Çapraz Tablo Analizi

Aylık Kişisel Gelir	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
0-1000	(-)	16,7	8,3	33,3	41,7
1001-2000	6,8	3,4	10,2	52,5	27,1
2001-3000	6,2	4,1	5,5	46,6	37,7
3001-4000	4,8	7,2	11,4	47,9	28,7
4001-5000	0,9	1,8	5,4	59,5	32,4
5001-6000	(-)	2,0	(-)	64,0	34,0
6001-7000	1,4	2,7	1,4	52,1	42,5
7001-8000	2,6	(-)	2,6	63,2	31,6
8001-9000	(-)	(-)	(-)	54,5	45,5
9001-10000	22,2	(-)	11,1	66,7	(-)
10001+	4,0	(-)	8,0	56,0	32,0

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 130’da katılımcıların aylık kişisel gelir gruplarına göre,
“Devlet eliyle sunulan hizmetlerin gerekli olduğu düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre aylık kişisel geliri gruplarına göre 0-1000 (% 75), 1001-2000 (% 79,6), 2001-3000 (% 84,3), 3001-4000 (% 76,6), 4001-5000 (% 91,9), 5001-6000 (% 98), 6001-7000 (% 94,6), 7001-8000 (% 94,8), 8001-9000 (% 100), 9001-10000 (% 66,7), 10001+ (% 88) katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında buldukları görülmektedir.

Tablo 131: “Devlet eliyle sunulan hizmetlerin gerekli olduğu düşüncesine katılıyor musunuz?” İllere Göre Çapraz Tablo Analizi

İller	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
İstanbul	0,4	0,4	(-)	64,1	35,1
Balıkesir	6,4	(-)	(-)	51,1	42,6
Samsun	4,1	10,2	4,1	71,4	10,2
Trabzon	2,0	4,0	2,0	72,0	20,0
İzmir	6,1	8,2	13,3	33,7	38,8
Bursa	2,1	4,2	2,1	45,8	45,8
Ankara	10,2	4,1	10,2	61,2	14,3
Erzurum	3,3	6,7	20,0	43,3	26,7
Antalya	4,9	7,3	29,3	41,5	17,1
Kayseri	(-)	3,6	21,4	35,7	39,3
Malatya	(-)	(-)	2,0	42,0	56,0
Gaziantep	12,2	4,9	(-)	39,0	43,9

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 131’de katılımcıların illere göre,

“Devlet eliyle sunulan hizmetlerin gerekli olduğu düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre İstanbul (% 99,2), Balıkesir (% 93,7), Samsun (% 81,6), Trabzon (% 92), İzmir (% 72,5), Bursa (% 91,6), Ankara (% 75,5), Erzurum (% 70), Antalya (% 58,6), Kayseri (% 75), Malatya (% 98) ve Gaziantep (% 82,9) illerinden katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında buldukları görülmektedir.

İllere göre katılımcıların kamu harcaması bilinci beyan sıralaması:

- i. İstanbul (% 99,2)
- ii. Malatya (% 98)
- iii. Balıkesir (% 93,7)
- iv. Trabzon (% 92)
- v. Bursa (% 91,6)
- vi. Gaziantep (% 82,9)
- vii. Samsun (% 81,6)
- viii. Ankara (% 75,5)
- ix. Kayseri (% 75)

- x. İzmir (% 72,5)
- xi. Erzurum (% 70)
- xii. Antalya (% 58,6)

Özellikle İstanbul ve Antalya ilinden katılımcıların bu ifade için beyanları göz önünde bulundurulduğunda bu ifadenin bölgesel farklılık gösterdiği ve Antalya ili için kamu harcaması bilincini artırıcı çalışmaların yapılmasının önem arz ettiği söylenebilir.

Tablo 132: “Devlet Eliyle Sunulan Hizmetlerin Gerekli Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Vergi İle İlgili Yükümlülükleri Yerine Getiren Kişiye Göre Çapraz Tablo Analizi

VİYYGKG	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Kendim Yapıyorum	2,7	3,8	5,5	53,0	35,0
Çocuklarıma, Eş-dost Akrabalarıma Yaptırıyorum	12,5	(-)	18,8	31,3	37,5
Kendi İstihdam Ettiğim Muhasebecime Yaptırıyorum	2,9	3,8	9,6	57,7	26,0
Muhasebeci veya Mali Müşavirlere Yaptırıyorum	3,6	3,6	5,1	53,6	34,0

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 132’de katılımcıların mükellefin vergi ile ilgili yükümlülüklerini yerine getiren kişiye göre,

“Devlet eliyle sunulan hizmetlerin gerekli olduğu düşüncesine katılıyor musunuz?”

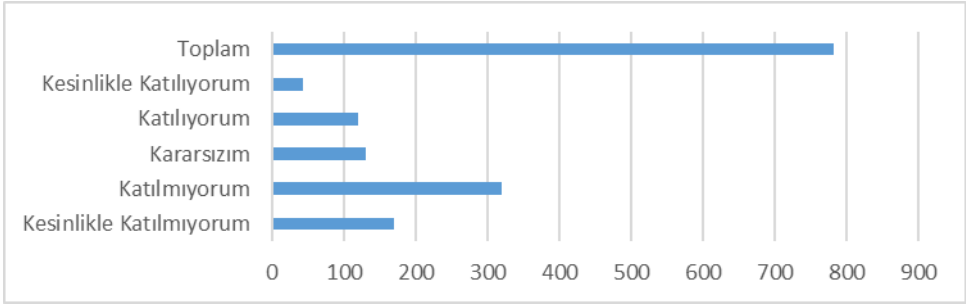
ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre vergi ile ilgili yükümlülüklerimi; kendim yapıyorum (% 88), çocuklarıma eş-dost akrabalarıma yaptırıyorum (% 68,8) kendi istihdam ettiğim muhasebecime yaptırıyorum (% 83,7) ve muhasebeci veya mali müşavirlere yaptırıyorum (% 87,6) beyanında bulunan mükelleflerin çoğunun bu ifadeye katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

4.1.3.19. “Türkiye’de Sunulan Kamu Hizmetlerinin ve Onlar İçin Yapılan Harcamaların Şeffaf Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?”

Anket formunda 27. sırada yer alan ve kamu harcaması bilincini ölçmeyi amaçlayan soru şu şekildedir:

“Türkiye’de sunulan kamu hizmetlerinin ve onlar için yapılan harcamaların şeffaf olduğu düşüncesine katılıyor musunuz?”

Aşağıda Grafik 19’da katılımcıların bu soruya yönelik beyanlarının frekans dağılımına yer verilmektedir.

Grafik 19: “Türkiye’de Sunulan Kamu Hizmetlerinin Ve Onlar İçin Yapılan Harcamaların Şeffaf Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Frekans Dağılımı (Arıman, 2019, s.127)

Grafik 19’a göre katılımcıların çoğunun

“Türkiye’de sunulan kamu hizmetlerinin ve onlar için yapılan harcamaların şeffaf olduğu düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarının katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum olduğu görülmektedir. Bu beyanlar şeffaflık ile ilgili bir sorun olduğunu, idarenin bilgi paylaşımında etkin ve verimli olmadığını, hedef kitleye ulaşmada yetersiz olduğunu göstermektedir. Bu bulgu katılımcıların bu çalışmada kamu hizmetlerine yönelik diğer sorulara beyanlarına yönelik sebep öngörülerini destekler niteliktedir.

Aşağıda 133 ile 139 arası tablolarda katılımcıların,

“Türkiye’de sunulan kamu hizmetlerinin ve onlar için yapılan harcamaların şeffaf olduğu düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanları için sırasıyla yaş, cinsiyet, medeni durum, eğitim seviyesi, aylık kişisel gelir, katılımcı olunan il ve mükellefin vergi ile

ilgili yükümlülüklerini yerine getiren kişi demografik değişkenlerine yönelik çapraz tablo analizlerine yer verilmektedir.

Tablo 133: “Türkiye’de Sunulan Kamu Hizmetlerinin ve Onlar İçin Yapılan Harcamaların Şeffaf Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Yaşa Göre Çapraz Tablo Analizi

Yaş	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
18-30	22,1	38,9	19,1	16,8	3,1
31-40	23,6	40,0	16,1	15,0	5,4
41-50	19,2	42,5	17,1	14,6	6,7
51-60	18,5	44,4	15,7	13,9	7,4
61-70	50,0	16,7	11,1	22,2	(-)
71+	(-)	66,7	(-)	33,3	(-)

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 133’te katılımcıların yaş gruplarına göre,

“Türkiye’de sunulan kamu hizmetlerinin ve onlar için yapılan harcamaların şeffaf olduğu düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre katılımcıların 18-30 (% 19,9), 31-40 (% 20,4), 41-50 (% 21,3), 51-60 (% 21,3), 61-70 (% 22,2) ve 71+ (% 33,3) yaş gruplarının bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir. Buna göre yaş grupları arasında 71+ yaş grubu hariç önemli oranda katılımcının benzer beyanda buldukları söylenebilir.

Tablo 134: “Türkiye’de Sunulan Kamu Hizmetlerinin ve Onlar İçin Yapılan Harcamaların Şeffaf Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Cinsiyete Göre Çapraz Tablo Analizi

Cinsiyet	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Kadın	20,6	42,2	15,7	15,7	5,9
Erkek	21,2	41,4	17,1	15,2	5,0

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 134’te katılımcıların cinsiyet gruplarına göre,

“Türkiye’de sunulan kamu hizmetlerinin ve onlar için yapılan harcamaların şeffaf olduğu düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre cinsiyet grupları arasında kadın (% 21,6) ve erkek (% 20,2) katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında buldukları görülmektedir.

Tablo 135: “Türkiye’de Sunulan Kamu Hizmetlerinin ve Onlar İçin Yapılan Harcamaların Şeffaf Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Medeni Duruma Göre Çapraz Tablo Analizi

Medeni Durum	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Bekâr	24,9	33,5	19,1	16,8	5,8
Evli	20,9	42,7	16,0	15,0	5,3

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 135’te katılımcıların medeni durum gruplarına göre,

“Türkiye’de sunulan kamu hizmetlerinin ve onlar için yapılan harcamaların şeffaf olduğu düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre bekâr katılımcıların (% 22,6) ve evli katılımcıların (% 20,3) bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

Tablo 136: “Türkiye’de Sunulan Kamu Hizmetlerinin ve Onlar İçin Yapılan Harcamaların Şeffaf Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Eğitim Seviyesine Göre Çapraz Tablo Analizi

Eğitim Seviyesi	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
İlköğretim	20,3	38,2	18,4	15,2	7,8
Lise	23,2	42,2	16,6	13,1	4,8
Ön Lisans	23,5	43,1	15,7	3,9	13,7
Lisans	20,9	39,2	13,9	24,1	1,9
Lisans Üstü	33,3	44,4	22,2	(-)	(-)

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 136’da katılımcıların eğitim seviyesi gruplarına göre,

“Türkiye’de sunulan kamu hizmetlerinin ve onlar için yapılan harcamaların şeffaf olduğu düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre eğitim seviyesi gruplarına göre ilköğretim (% 23), lise (% 17,9), ön lisans (% 17,6),

lisans (% 26), lisansüstü (% 0) katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

Tablo 137: “Türkiye’de Sunulan Kamu Hizmetlerinin ve Onlar İçin Yapılan Harcamaların Şeffaf Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Aylık Kişisel Gelire Göre Çapraz Tablo Analizi

Aylık Kişisel Gelir	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
0-1000	41,7	8,3	25,0	25,0	(-)
1001-2000	32,2	28,8	22,0	11,9	5,1
2001-3000	21,9	39,7	11,6	17,1	9,6
3001-4000	25,1	35,3	22,8	9,0	7,8
4001-5000	17,1	45,0	17,1	16,2	4,5
5001-6000	23,0	44,0	14,0	16,0	3,0
6001-7000	13,7	47,9	13,7	21,9	2,7
7001-8000	7,9	44,7	13,2	31,6	2,6
8001-9000	4,5	45,5	22,7	27,3	(-)
9001-10000	33,3	55,6	11,1	(-)	(-)
10001+	20,0	52,0	16,0	4,0	8,0

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 137’de katılımcıların aylık kişisel gelir gruplarına göre,

“Türkiye’de sunulan kamu hizmetlerinin ve onlar için yapılan harcamaların şeffaf olduğu düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre aylık kişisel geliri gruplarına göre 0-1000 (% 25), 1001-2000 (% 17), 2001-3000 (% 26,7), 3001-4000 (% 16,8), 4001-5000 (% 20,7), 5001-6000 (% 19), 6001-7000 (% 24,6), 7001-8000 (% 34,2), 8001-9000 (% 27,3), 9001-10000 (% 0), 10001+ (% 12) katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında buldukları görülmektedir.

Tablo 138: “Türkiye’de Sunulan Kamu Hizmetlerinin ve Onlar İçin Yapılan Harcamaların Şeffaf Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” İllere Göre Çapraz Tablo Analizi

İller	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
İstanbul	15,5	53,8	11,2	17,1	2,4
Balıkesir	31,9	38,3	10,6	14,9	4,3
Samsun	26,5	59,2	2,0	8,2	4,1
Trabzon	26,0	50,0	14,0	8,0	2,0
İzmir	19,4	26,5	23,5	12,2	18,4
Bursa	41,7	25,0	12,5	16,7	4,2
Ankara	20,4	22,4	24,5	22,4	10,2
Erzurum	10,0	16,7	50,0	13,3	10,0
Antalya	31,7	29,3	29,3	7,3	2,4
Kayseri	46,4	25,0	14,3	3,6	10,7
Malatya	18,0	38,0	30,0	14,0	(-)
Gaziantep	7,3	48,8	7,3	36,6	(-)

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 138’de katılımcıların illere göre,

“Türkiye’de sunulan kamu hizmetlerinin ve onlar için yapılan harcamaların şeffaf olduğu düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre İstanbul (% 19,5), Balıkesir (% 19,2), Samsun (% 12,3), Trabzon (% 10), İzmir (% 30,6), Bursa (% 20,9), Ankara (% 32,6), Erzurum (% 23,3), Antalya (% 9,7), Kayseri (% 14,3), Malatya (% 14) ve Gaziantep (% 36,6) illerinden katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında buldukları görülmektedir.

İllere göre katılımcıların kamu harcamaları şeffaflık beyan sıralaması:

- i. Gaziantep (% 36,6)
- ii. Ankara (% 32,6)
- iii. İzmir (% 30,6)
- iv. Erzurum (% 23,3)
- v. Bursa (% 20,9)
- vi. İstanbul (% 19,5)
- vii. Balıkesir (% 19,2)
- viii. Kayseri (% 14,3)

- ix. Malatya (% 14)
- x. Samsun (% 12,3)
- xi. Trabzon (% 10)
- xii. Antalya (% 9,7)

Bu bağlamda katılımcıların bu ifadeye yönelik beyanlarının bölgesel farklılığın göz ardı edilebileceği bir başka ifadeyle bölgesel farklılık göstermediği söylenebilir. Şeffaflığın sağlanamadığı ve önlem alınması gerektiği söylenebilir.

Tablo 139: “Türkiye’de Sunulan Kamu Hizmetlerinin ve Onlar İçin Yapılan Harcamaların Şeffaf Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Vergi ile İlgili Yükümlülükleri Yerine Getiren Kişiye Göre Çapraz Tablo Analizi

VİYYGKG	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Kendim Yapıyorum	25,7	33,9	15,8	20,2	4,4
Çocuklarıma, Eş-dost Akrabalarım Yapıtıyorum	37,5	18,8	12,5	6,3	25,0
Kendi İstihdam Ettiğim Muhasebecime Yapıtıyorum	18,3	28,8	24,0	17,3	11,5
Muhasebeci veya Mali Müşavirlere Yapıtıyorum	20,2	47,0	15,3	13,4	4,0

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 139’da katılımcıların mükellefin vergi ile ilgili yükümlülüklerini yerine getiren kişiye göre,

“Türkiye’de sunulan kamu hizmetlerinin ve onlar için yapılan harcamaların şeffaf olduğu düşüncesine katılıyor musunuz?”

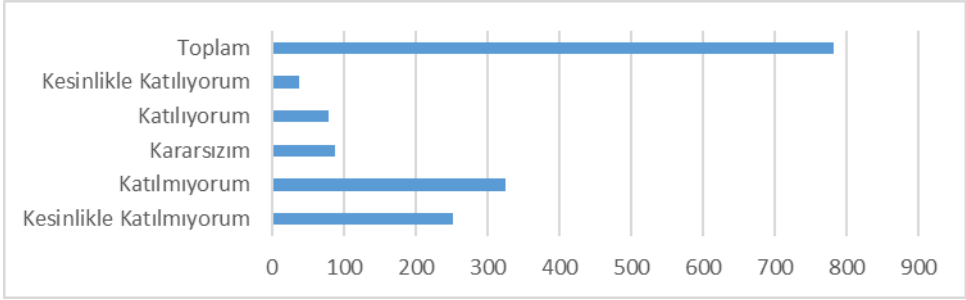
ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre vergi ile ilgili yükümlülüklerimi; kendim yapıyorum (% 24,6), çocuklarıma eş-dost akrabalarım yapıtıyorum (% 31,3) kendi istihdam ettiğim muhasebecime yapıtıyorum (% 28,8) ve muhasebeci veya mali müşavirlere yapıtıyorum (% 17,4) beyanında bulunan mükelleflerin çoğunun bu ifadeye katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

4.1.3.20. “Vergi Oranlarının Artırılıp Devlet Eliyle Daha Çok Kamu Hizmeti Sunulması Gerektiği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?”

Anket formunda 28. sırada yer alan ve kamu harcaması bilincini ölçmeyi amaçlayan soru şu şekildedir:

“Vergi oranlarının artırılıp devlet eliyle daha çok kamu hizmeti sunulması gerektiği düşüncesine katılıyor musunuz?”

Aşağıda Grafik 20’de katılımcıların bu soruya yönelik beyanlarının frekans dağılımına yer verilmektedir.

Grafik 20: “Vergi Oranlarının Artırılıp Devlet Eliyle Daha Çok Kamu Hizmeti Sunulması Gerektiği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Frekans Dağılımı (Arıman, 2019, s.127)

Grafik 20’ye göre katılımcıların çoğunun

“Vergi oranlarının artırılıp devlet eliyle daha çok kamu hizmeti sunulması gerektiği düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarının katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum olduğu görülmektedir. Bu durum mevcut vergi oranlarında bir artış olması halinde mükelleflerin vergiye direnç göstereceğini ortaya koymaktadır.

Aşağıda 140 ile 146 arası tablolarda katılımcıların,

“Vergi oranlarının artırılıp devlet eliyle daha çok kamu hizmeti sunulması gerektiği düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanları için sırasıyla yaş, cinsiyet, medeni durum, eğitim seviyesi, aylık kişisel gelir, katılımcı olunan il ve mükellefin vergi ile ilgili yükümlülüklerini yerine getiren kişi demografik değişkenlerine yönelik çapraz tablo analizlerine yer verilmektedir.

Tablo 140: “Vergi Oranlarının Artırılıp Devlet Eliyle Daha Çok Kamu Hizmeti Sunulması Gerektiği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Yaşa Göre Çapraz Tablo Analizi

Yaş	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
18-30	34,4	42,0	13,0	6,1	4,6
31-40	33,9	40,4	10,7	10,4	4,6
41-50	32,5	41,3	12,1	9,6	4,6
51-60	23,1	45,4	11,1	13,0	7,4
61-70	50,0	27,8	(-)	22,2	(-)
71+	(-)	66,7	(-)	33,3	(-)

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 140’da katılımcıların yaş gruplarına göre,

“Vergi oranlarının artırılıp devlet eliyle daha çok kamu hizmeti sunulması gerektiği düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre katılımcıların 18-30 (% 10,7), 31-40 (% 15), 41-50 (% 14,2), 51-60 (% 20,4), 61-70 (% 22,2) ve 71+ (% 33,3) yaş gruplarının bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

Tablo 141: “Vergi Oranlarının Artırılıp Devlet Eliyle Daha Çok Kamu Hizmeti Sunulması Gerektiği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Cinsiyete Göre Çapraz Tablo Analizi

Cinsiyet	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Kadın	37,3	34,3	14,7	7,8	5,9
Erkek	30,9	43,0	11,1	10,7	4,2

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 141’de katılımcıların cinsiyet gruplarına göre,

“Vergi oranlarının artırılıp devlet eliyle daha çok kamu hizmeti sunulması gerektiği düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre cinsiyet grupları arasında kadın (% 13,7) ve erkek (% 14,9) katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında buldukları görülmektedir.

Tablo 142: “Vergi Oranlarının Artırılıp Devlet Eliyle Daha Çok Kamu Hizmeti Sunulması Gerektiği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Medeni Duruma Göre Çapraz Tablo Analizi

Medeni Durum	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Bekâr	37,6	40,5	9,2	8,7	4,0
Evli	30,7	41,6	12,0	10,7	5,0

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 142'de katılımcıların medeni durum gruplarına göre,

“Vergi oranlarının artırılıp devlet eliyle daha çok kamu hizmeti sunulması gerektiği düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre bekâr katılımcıların (% 12,7) ve evli katılımcıların (% 15,7) bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

Tablo 143: *“Vergi Oranlarının Artırılıp Devlet Eliyle Daha Çok Kamu Hizmeti Sunulması Gerektiği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?”* Eğitim Seviyesine Göre Çapraz Tablo Analizi

Eğitim Seviyesi	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
İlköğretim	30,4	40,6	13,4	11,1	4,6
Lise	37,0	39,1	9,7	9,3	4,8
Ön Lisans	27,5	37,3	7,8	21,6	5,9
Lisans	29,7	50,0	11,4	5,1	3,8
Lisans Üstü	22,2	33,3	22,2	22,2	(-)

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 143'te katılımcıların eğitim seviyesi gruplarına göre,

“Vergi oranlarının artırılıp devlet eliyle daha çok kamu hizmeti sunulması gerektiği düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre eğitim seviyesi gruplarına göre ilköğretim (% 15,7), lise (% 14,1), ön lisans (% 27,5), lisans (% 8,9), lisansüstü (% 22,2) katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

Tablo 144: *“Vergi Oranlarının Artırılıp Devlet Eliyle Daha Çok Kamu Hizmeti Sunulması Gerektiği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?”* Aylık Kişisel Gelire Göre Çapraz Tablo Analizi

Aylık Kişisel Gelir	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
0-1000	33,3	50,0	(-)	16,7	(-)
1001-2000	35,6	28,8	16,9	13,6	5,1
2001-3000	32,2	31,5	15,8	11,6	8,9
3001-4000	33,5	37,1	10,8	10,8	7,8
4001-5000	27,9	55,0	4,5	12,6	(-)
5001-6000	35,0	48,0	11,0	5,0	1,0
6001-7000	24,7	50,7	11,0	9,6	4,1
7001-8000	36,8	39,5	15,8	7,9	(-)
8001-9000	31,8	50,0	4,5	9,1	4,5
9001-10000	11,1	44,4	22,2	22,2	(-)
10001+	48,0	40,0	(-)	4,0	8,0

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 144’te katılımcıların aylık kişisel gelir gruplarına göre,
“Vergi oranlarının artırılıp devlet eliyle daha çok kamu hizmeti sunulması gerektiği düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre aylık kişisel geliri gruplarına göre 0-1000 (% 16,7), 1001-2000 (% 18,7), 2001-3000 (% 20,5), 3001-4000 (% 18,6), 4001-5000 (% 12,6), 5001-6000 (% 6), 6001-7000 (% 13,7), 7001-8000 (% 7,9), 8001-9000 (% 13,6), 9001-10000 (% 12,2), 10001+ (% 12) katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında buldukları görülmektedir.

Tablo 145: *“Vergi Oranlarının Artırılıp Devlet Eliyle Daha Çok Kamu Hizmeti Sunulması Gerektiği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” İllere Göre Çapraz Tablo Analizi*

İller	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
İstanbul	31,1	61,4	2,4	4,8	0,4
Balıkesir	29,8	34,0	4,3	23,4	8,5
Samsun	32,7	46,9	4,1	12,2	4,1
Trabzon	44,0	38,0	2,0	10,0	6,0
İzmir	27,6	18,4	25,5	14,3	14,3
Bursa	47,9	31,3	6,3	10,4	4,2
Ankara	32,7	36,7	12,2	10,2	8,2
Erzurum	26,7	26,7	20,0	26,7	(-)
Antalya	26,8	29,3	34,1	9,8	(-)
Kayseri	25,0	32,1	7,1	10,7	25,0
Malatya	26,0	36,0	24,0	12,0	2,0
Gaziantep	41,5	36,6	22,0	(-)	(-)

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 145’te katılımcıların illere göre,

“Vergi oranlarının artırılıp devlet eliyle daha çok kamu hizmeti sunulması gerektiği düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre İstanbul (% 5,2), Balıkesir (% 31,9), Samsun (% 16,3), Trabzon (% 16), İzmir (% 28,6), Bursa (% 14,6), Ankara (% 18,4), Erzurum (% 26,7), Antalya (% 9,8), Kayseri (% 35,7), Malatya (% 14) ve Gaziantep (% 0) illerinden katılımcıların bu ifade

için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında buldukları görülmektedir.

İllere göre katılımcıların kamu harcaması bilinci beyan sıralaması:

- i. Kayseri (% 35,7)
- ii. Balıkesir (% 31,9)
- iii. İzmir (% 28,6)
- iv. Erzurum (% 26,7)
- v. Ankara (% 18,4)
- vi. Samsun (% 16,3)
- vii. Trabzon (% 16)
- viii. Bursa (% 14,6)
- ix. Malatya (% 14)
- x. Antalya (% 9,8)
- xi. İstanbul (% 5,2)
- xii. Gaziantep (% 0)

Bu bağlamda vergi oranlarında bir artışla sağlanacak ekstra kamu hizmetlerinin olması halinde özellikle Gaziantep ilinde vergiye direnç gösterileceği söylenebilir. Buna karşın, katılımcıların bu ifade için beyanları göz önünde bulunduğunda bölgesel farklılığın görmezden gelinilebileceği bir başka ifadeyle bu ifade için katılımcı düşüncelerinin bölgesel farklılık göstermediği söylenebilir.

Tablo 146: “Vergi Oranlarının Artırılıp Devlet Eliyle Daha Çok Kamu Hizmeti Sunulması Gerektiği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Vergi ile İlgili Yükümlülükleri Yerine Getiren Kişiye Göre Çapraz Tablo Analizi

VİYYGKG	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Kendim Yapıyorum	31,7	39,3	13,7	10,4	4,9
Çocuklarıma, Eş-dost Akrabalarımın Yapıtıyorum	43,8	37,5	(-)	12,5	6,3
Kendi İstihdam Ettiğim Muhasebecime Yapıtıyorum	28,8	37,5	13,5	10,6	9,6
Muhasebeci veya Mali Müşavirlere Yapıtıyorum	33,2	43,2	10,4	9,6	3,6

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 146’da katılımcıların mükellefin vergi ile ilgili yükümlülüklerini yerine getiren kişiye göre,

“Vergi oranlarının artırılıp devlet eliyle daha çok kamu hizmeti sunulması gerektiği düşüncesine katılıyor musunuz?”

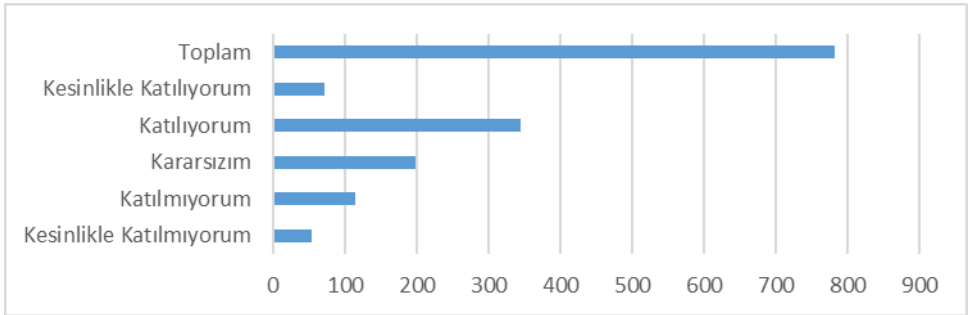
ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre vergi ile ilgili yükümlülüklerimi; kendim yapıyorum (% 15,3), çocuklarıma eş-dost akrabalarıma yaptırıyorum (% 18,8) kendi istihdam ettiğim muhasebecime yaptırıyorum (% 20,2) ve muhasebeci veya mali müşavirlere yaptırıyorum (%13,2) beyanında bulunan mükelleflerin çoğunun bu ifadeye katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

4.1.3.21. “Mükelleflerin Devletin Sunduğu Hizmetlerden Elde Ettikleri Doğrudan Faydanın/Kişisel Çıkarlarının, Onların Vergisel Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmelerini Etkilediği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?”

Anket formunda 29. sırada yer alan ve kamu harcaması bilincini ölçmeyi amaçlayan soru şu şekildedir:

“Mükelleflerin devletin sunduğu hizmetlerden elde ettikleri doğrudan faydanın/kişisel çıkarlarının, onların vergisel yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getirmelerini etkilediği düşüncesine katılıyor musunuz?”

Aşağıda Grafik 21’de katılımcıların bu soruya yönelik beyanlarının frekans dağılımına yer verilmektedir.

Grafik 21: “Mükelleflerin Devletin Sunduğu Hizmetlerden Elde Ettikleri Doğrudan Faydanın/Kişisel Çıkarlarının, Onların Vergisel Yükümlülüklerini Tam Ve Zamanında Yerine Getirmelerini Etkilediği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Frekans Dağılımı (Arıman, 2019, s.128)

Grafik 21’e göre katılımcıların çoğunun

“Mükelleflerin devletin sunduğu hizmetlerden elde ettikleri doğrudan faydanın/kişisel çıkarlarının, onların vergisel yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getirmelerini etkilediği düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarının kesinlikle katılıyorum ve katılıyorum olduğu görülmektedir. Bu bağlamda kişisel faydanın ve fayda beklentisinin vergi uyumuna etki ettiği söylenebilir.

Aşağıda 147 ile 153 arası tablolarda katılımcıların,

“Mükelleflerin devletin sunduğu hizmetlerden elde ettikleri doğrudan faydanın/kişisel çıkarlarının, onların vergisel yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getirmelerini etkilediği düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanları için sırasıyla yaş, cinsiyet, medeni durum, eğitim seviyesi, aylık kişisel gelir, katılımcı olunan il ve mükellefin vergi ile ilgili yükümlülüklerini yerine getiren kişi demografik değişkenlerine yönelik çapraz tablo analizlerine yer verilmektedir.

Tablo 147: *“Mükelleflerin Devletin Sunduğu Hizmetlerden Elde Ettikleri Doğrudan Faydanın/Kişisel Çıkarlarının, Onların Vergisel Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmelerini Etkilediği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?”* Yaşa Göre Çapraz Tablo Analizi

Yaş	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
18-30	6,9	11,5	29,0	45,0	7,6
31-40	9,3	12,1	26,8	45,0	6,8
41-50	5,0	17,9	20,8	41,3	15,0
51-60	2,8	15,7	26,9	50,0	4,6
61-70	16,7	27,8	22,2	22,2	11,1
71+	(-)	(-)	66,7	33,3	(-)

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 147’de katılımcıların yaş gruplarına göre,

“Mükelleflerin devletin sunduğu hizmetlerden elde ettikleri doğrudan faydanın/kişisel çıkarlarının, onların vergisel yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getirmelerini etkilediği düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre katılımcıların 18-30 (% 52,6), 31-40 (% 51,8), 41-50 (% 56,3), 51-60 (% 54,6), 61-70 (% 33,3) ve 71+ (% 33,3) yaş gruplarının bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

Tablo 148: “Mükelleflerin Devletin Sunduğu Hizmetlerden Elde Ettikleri Doğrudan Faydanın/Kişisel Çıkarlarının, Onların Vergisel Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmelerini Etkilediği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Cinsiyete Göre Çapraz Tablo Analizi

Cinsiyet	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Kadın	5,9	9,8	24,5	50,0	9,8
Erkek	6,8	15,2	24,6	44,0	9,4

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 148’de katılımcıların cinsiyet gruplarına göre,

“Mükelleflerin devletin sunduğu hizmetlerden elde ettikleri doğrudan faydanın/kişisel çıkarlarının, onların vergisel yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getirmelerini etkilediği düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre cinsiyet grupları arasında kadın (% 59,8) ve erkek (% 53,4) katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında buldukları görülmektedir.

Tablo 149: “Mükelleflerin Devletin Sunduğu Hizmetlerden Elde Ettikleri Doğrudan Faydanın/Kişisel Çıkarlarının, Onların Vergisel Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmelerini Etkilediği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Medeni Duruma Göre Çapraz Tablo Analizi

Medeni Durum	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Bekâr	7,5	13,3	29,5	42,8	6,9
Evli	6,5	15,2	24,4	44,2	9,7

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 149’da katılımcıların medeni durum gruplarına göre,

“Mükelleflerin devletin sunduğu hizmetlerden elde ettikleri doğrudan faydanın/kişisel çıkarlarının, onların vergisel yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getirmelerini etkilediği düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre bekâr katılımcıların (% 49,7) ve evli katılımcıların (% 53,9) bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

Tablo 150: “Mükelleflerin Devletin Sunduğu Hizmetlerden Elde Ettikleri Doğrudan Faydanın/Kişisel Çıkarlarının, Onların Vergisel Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmelerini Etkilediği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Eğitim Seviyesine Göre Çapraz Tablo Analizi

Eğitim Seviyesi	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
İlköğretim	5,1	14,7	25,8	44,7	9,7
Lise	8,3	14,2	26,3	43,6	7,6
Ön Lisans	7,8	23,5	33,3	25,5	9,8
Lisans	4,4	14,6	13,9	54,4	12,7
Lisans Üstü	11,1	11,1	22,2	44,4	11,1

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 150’de katılımcıların eğitim seviyesi gruplarına göre,

“Mükelleflerin devletin sunduğu hizmetlerden elde ettikleri doğrudan faydanın/kişisel çıkarlarının, onların vergisel yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getirmelerini etkilediği düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre eğitim seviyesi gruplarına göre ilköğretim (% 54,4), lise (% 51,2), ön lisans (% 35,3), lisans (% 67,1), lisansüstü (% 55,5) katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

Tablo 151: “Mükelleflerin Devletin Sunduğu Hizmetlerden Elde Ettikleri Doğrudan Faydanın/Kişisel Çıkarlarının, Onların Vergisel Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmelerini Etkilediği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Aylık Kişisel Gelire Göre Çapraz Tablo Analizi

Aylık Kişisel Gelir	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
0-1000	16,7	8,3	58,3	16,7	(-)
1001-2000	8,5	13,6	40,7	33,9	3,4
2001-3000	9,6	14,4	28,8	39,0	8,2
3001-4000	7,8	11,4	34,1	35,9	10,8
4001-5000	4,5	18,0	17,1	52,3	8,1
5001-6000	5,0	16,0	10,0	59,0	10,0
6001-7000	1,4	6,8	13,7	65,8	12,3
7001-8000	2,6	28,9	31,6	28,9	7,9
8001-9000	9,1	18,2	13,6	50,0	9,1
9001-10000	11,1	44,4	22,2	11,1	11,1
10001+	16,0	12,0	24,0	36,0	12,0

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 151’de katılımcıların aylık kişisel gelir gruplarına göre, *“Mükelleflerin devletin sunduğu hizmetlerden elde ettikleri doğrudan faydanın/kişisel çıkarlarının, onların vergisel yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getirmelerini etkilediği düşüncesine katılıyor musunuz?”*

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre aylık kişisel geliri gruplarına göre 0-1000 (% 16,7), 1001-2000 (% 37,3), 2001-3000 (% 47,2), 3001-4000 (% 46,7), 4001-5000 (% 60,4), 5001-6000 (% 69), 6001-7000 (% 78,1), 7001-8000 (% 36,8), 8001-9000 (% 59,1), 9001-10000 (% 22,2), 10001+ (% 48) katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında buldukları görülmektedir.

Tablo 152: *“Mükelleflerin Devletin Sunduğu Hizmetlerden Elde Ettikleri Doğrudan Faydanın/Kişisel Çıkarlarının, Onların Vergisel Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmelerini Etkilediği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?”* İllere Göre Çapraz Tablo Analizi

İller	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
İstanbul	2,4	14,3	8,8	64,1	10,4
Balıkesir	10,6	19,1	27,7	27,7	14,9
Samsun	14,3	24,5	36,7	20,4	4,1
Trabzon	10,0	10,0	16,0	56,0	8,0
İzmir	5,1	12,2	40,8	26,5	15,3
Bursa	4,2	18,8	20,8	39,6	16,7
Ankara	12,2	28,6	34,7	20,4	4,1
Erzurum	26,7	(-)	40,0	23,3	10,0
Antalya	2,4	4,9	75,6	14,6	2,4
Kayseri	(-)	7,1	42,9	42,9	7,1
Malatya	4,0	12,0	6,0	74,0	4,0
Gaziantep	14,6	17,1	29,3	39,0	(-)

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 152’de katılımcıların illere göre,

“Mükelleflerin devletin sunduğu hizmetlerden elde ettikleri doğrudan faydanın/kişisel çıkarlarının, onların vergisel yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getirmelerini etkilediği düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre İstanbul (% 74,5), Balıkesir (% 42,6), Samsun (% 24,5), Trabzon (% 64), İzmir (% 41,8), Bursa (% 56,3), Ankara (% 24,5), Erzurum (% 33,3), Antalya (% 17), Kayseri

(% 50), Malatya (% 78) ve Gaziantep (% 39) illerinden katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında buldukları görülmektedir.

İllere göre katılımcıların kişisel faydaya yönelik beyan sıralaması:

- i. Malatya (% 78)
- ii. İstanbul (% 74,5)
- iii. Trabzon (% 64)
- iv. Bursa (% 56,3)
- v. Kayseri (% 50)
- vi. Balıkesir (% 42,6)
- vii. İzmir (% 41,8)
- viii. Gaziantep (% 39)
- ix. Erzurum (% 33,3)
- x. Samsun (% 24,5)
- xi. Ankara (% 24,5)
- xii. Antalya (% 17)

Bu bağlamda bu ifade için katılımın bölgesel farklılık gösterdiği söylenebilir.

Tablo 153: “Mükelleflerin Devletin Sunduğu Hizmetlerden Elde Ettikleri Doğrudan Faydanın/Kişisel Çıkarlarının, Onların Vergisel Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmelerini Etkilediği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Vergi ile İlgili Yükümlülükleri Yerine Getiren Kişiye Göre Çapraz Tablo Analizi

VİYYGKG	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Kendim Yapıyorum	8,7	14,2	19,7	44,3	13,1
Çocuklarıma, Eş-dost Akrabalarıma Yaptırıyorum	(-)	6,3	37,5	56,3	(-)
Kendi İstihdam Ettiğim Muhasebecime Yaptırıyorum	10,6	17,3	43,3	18,3	10,6
Muhasebeci veya Mali Müşavirlere Yaptırıyorum	5,5	14,7	23,2	49,1	7,4

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 153’te katılımcıların mükellefin vergi ile ilgili yükümlülüklerini yerine getiren kişiye göre,

“Mükelleflerin devletin sunduğu hizmetlerden elde ettikleri doğrudan faydanın/kişisel çıkarlarının, onların vergisel yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getirmelerini etkilediği düşüncesine katılıyor musunuz?”

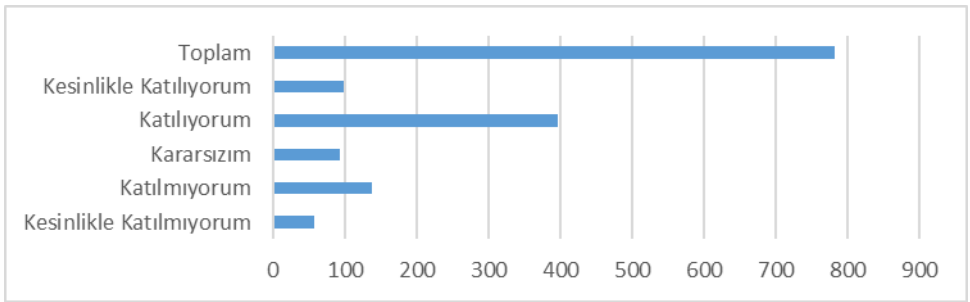
ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre vergi ile ilgili yükümlülüklerimi; kendim yapıyorum (% 57,4), çocuklarıma eş-dost akrabalarıma yaptırıyorum (% 56,3) kendi istihdam ettiğim muhasebecime yaptırıyorum (% 28,9) ve muhasebeci veya mali müşavirlere yaptırıyorum (% 56,5) beyanında bulunan mükelleflerin çoğunun bu ifadeye katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

4.1.3.22. “Hükümetlerin, Toplanan Vergileri Hangi Alanlarda Kullandığı (Eğitim, Sağlık, Savunma vb.) Vergi Verme Davranışını Etkilemektedir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?”

Anket formunda 30. sırada yer alan ve kamu harcaması bilincini ölçmeyi amaçlayan soru şu şekildedir:

“Hükümetlerin, toplanan vergileri hangi alanlarda kullandığı (eğitim, sağlık, savunma vb.) vergi verme davranışını etkilemektedir düşüncesine katılıyor musunuz?”

Aşağıda Grafik 22’de katılımcıların bu soruya yönelik beyanlarının frekans dağılımına yer verilmektedir.

Grafik 22: “Hükümetlerin, Toplanan Vergileri Hangi Alanlarda Kullandığı (Eğitim, Sağlık, Savunma vb.) Vergi Verme Davranışını Etkilemektedir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Frekans Dağılımı (Arıman, 2019, s.128)

Grafik 22’ye göre katılımcıların çoğunun

“Hükümetlerin, toplanan vergileri hangi alanlarda kullandığı (eğitim, sağlık, savunma vb.) vergi verme davranışını etkilemektedir düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarının kesinlikle katılıyorum ve katılıyorum olduğu görülmektedir. Bu bağlamda vergi gelirlerinin mükelleflerin tercihlerine uygun olan mal ve hizmetlerde kullanılmasının vergi uyumunu artırması beklenir.

Aşağıda 154 ile 160 arası tablolarda katılımcıların,

“Hükümetlerin, toplanan vergileri hangi alanlarda kullandığı (eğitim, sağlık, savunma vb.) vergi verme davranışını etkilemektedir düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanları için sırasıyla yaş, cinsiyet, medeni durum, eğitim seviyesi, aylık kişisel gelir, katılımcı olunan il ve mükellefin vergi ile ilgili yükümlülüklerini yerine getiren kişi demografik değişkenlerine yönelik çapraz tablo analizlerine yer verilmektedir.

Tablo 154: “Hükümetlerin, Toplanan Vergileri Hangi Alanlarda Kullandığı (Eğitim, Sağlık, Savunma vb.) Vergi Verme Davranışını Etkilemektedir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Yaşa Göre Çapraz Tablo Analizi

Yaş	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
18-30	4,6	9,2	19,8	58,0	8,4
31-40	7,9	17,5	12,9	50,7	11,1
41-50	8,3	20,8	8,8	45,0	17,1
51-60	6,5	20,4	7,4	54,6	11,1
61-70	11,1	22,2	11,1	38,9	16,7
71+	(-)	(-)	(-)	100,0	(-)

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 154’te katılımcıların yaş gruplarına göre,

“Hükümetlerin, toplanan vergileri hangi alanlarda kullandığı (eğitim, sağlık, savunma vb.) vergi verme davranışını etkilemektedir düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre katılımcıların 18-30 (% 66,4), 31-40 (% 61,8), 41-50 (% 62,1), 51-60 (% 65,7), 61-70 (%55,6) ve 71+ (% 100) yaş gruplarının bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

Tablo 155: “Hükümetlerin, Toplanan Vergileri Hangi Alanlarda Kullandığı (Eğitim, Sağlık, Savunma vb.) Vergi Verme Davranışını Etkilemektedir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Cinsiyete Göre Çapraz Tablo Analizi

Cinsiyet	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Kadın	6,9	14,7	13,7	52,0	12,7
Erkek	6,9	18,5	11,3	50,9	12,4

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 155’te katılımcıların cinsiyet gruplarına göre,

“Hükümetlerin, toplanan vergileri hangi alanlarda kullandığı (eğitim, sağlık, savunma vb.) vergi verme davranışını etkilemektedir düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre cinsiyet grupları arasında kadın (% 64,7) ve erkek (% 63,3) katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında buldukları görülmektedir.

Tablo 156: “Hükümetlerin, Toplanan Vergileri Hangi Alanlarda Kullandığı (Eğitim, Sağlık, Savunma vb.) Vergi Verme Davranışını Etkilemektedir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Medeni Duruma Göre Çapraz Tablo Analizi

Medeni Durum	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Bekâr	5,8	12,1	17,9	53,8	10,4
Evli	7,5	19,2	10,2	49,9	13,2

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 156’da katılımcıların medeni durum gruplarına göre,

“Hükümetlerin, toplanan vergileri hangi alanlarda kullandığı (eğitim, sağlık, savunma vb.) vergi verme davranışını etkilemektedir düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre bekâr katılımcıların (% 64,2) ve evli katılımcıların (% 63,1) bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

Tablo 157: “Hükümetlerin, Toplanan Vergileri Hangi Alanlarda Kullandığı (Eğitim, Sağlık, Savunma vb.) Vergi Verme Davranışını Etkilemektedir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Eğitim Seviyesine Göre Çapraz Tablo Analizi

Eğitim Seviyesi	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
İlköğretim	6,5	19,4	8,8	51,2	14,3
Lise	8,7	16,6	10,7	51,2	12,8
Ön Lisans	13,7	11,8	25,5	39,2	9,8
Lisans	4,4	19,0	11,4	53,8	11,4
Lisans Üstü	(-)	11,1	11,1	66,7	11,1

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 157’de katılımcıların eğitim seviyesi gruplarına göre,

“Hükümetlerin, toplanan vergileri hangi alanlarda kullandığı (eğitim, sağlık, savunma vb.) vergi verme davranışını etkilemektedir düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre eğitim seviyesi gruplarına göre ilköğretim (% 65,5), lise (% 64), ön lisans (% 49), lisans (% 65,2), lisansüstü (% 77,8) katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

Tablo 158: “Hükümetlerin, Toplanan Vergileri Hangi Alanlarda Kullandığı (Eğitim, Sağlık, Savunma vb.) Vergi Verme Davranışını Etkilemektedir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Aylık Kişisel Gelire Göre Çapraz Tablo Analizi

Aylık Kişisel Gelir	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
0-1000	8,3	16,7	8,3	41,7	25,0
1001-2000	6,8	20,3	16,9	49,2	6,8
2001-3000	9,6	11,0	11,0	53,4	15,1
3001-4000	9,0	16,8	10,8	49,1	14,4
4001-5000	4,5	20,7	12,6	50,5	11,7
5001-6000	6,0	16,0	9,0	61,0	8,0
6001-7000	1,4	19,2	8,2	57,5	13,7
7001-8000	7,9	31,6	13,2	36,8	10,5
8001-9000	4,5	13,6	22,7	45,5	13,6
9001-10000	22,2	22,2	(-)	44,4	11,1
10001+	12,0	24,0	24,0	32,0	8,0

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 158’de katılımcıların aylık kişisel gelir gruplarına göre,
“Hükümetlerin, toplanan vergileri hangi alanlarda kullandığı (eğitim, sağlık, savunma vb.) vergi verme davranışını etkilemektedir düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre aylık kişisel geliri gruplarına göre 0-1000 (% 66,7), 1001-2000 (% 56), 2001-3000 (% 68,5), 3001-4000 (% 63,5), 4001-5000 (% 62,2), 5001-6000 (% 69), 6001-7000 (% 71,2), 7001-8000 (% 47,3), 8001-9000 (% 59,1), 9001-10000 (% 55,5), 10001+ (%)40 katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında buldukları görülmektedir.

Tablo 159: *“Hükümetlerin, Toplanan Vergileri Hangi Alanlarda Kullandığı (Eğitim, Sağlık, Savunma vb.) Vergi Verme Davranışını Etkilemektedir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” İllere Göre Çapraz Tablo Analizi*

İller	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
İstanbul	3,2	18,7	7,6	59,8	10,8
Balıkesir	2,1	10,6	8,5	55,3	23,4
Samsun	22,4	28,6	6,1	40,8	2,0
Trabzon	6,0	10,0	10,0	60,0	14,0
İzmir	15,3	15,3	11,2	32,7	25,5
Bursa	(-)	10,4	16,7	50,0	22,9
Ankara	14,3	22,4	20,4	36,7	6,1
Erzurum	23,3	16,7	26,7	23,3	10,0
Antalya	4,9	9,8	19,5	53,7	12,2
Kayseri	7,1	14,3	25,0	42,9	10,7
Malatya	2,0	26,0	18,0	50,0	4,0
Gaziantep	(-)	22,0	2,4	75,6	(-)

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 159’da katılımcıların illere göre,

“Hükümetlerin, toplanan vergileri hangi alanlarda kullandığı (eğitim, sağlık, savunma vb.) vergi verme davranışını etkilemektedir düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre İstanbul (% 70,6), Balıkesir (% 78,7), Samsun (% 42,8), Trabzon (% 74), İzmir (% 58,2), Bursa (% 72,9), Ankara (% 42,8), Erzurum (% 33,3), Antalya (% 65,9), Kayseri

(% 53,6), Malatya (% 54) ve Gaziantep (% 75,6) illerinden katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında buldukları görülmektedir.

İllere göre katılımcıların kamu hizmetleri sunumuna yönelik beyan sıralaması:

- i. Balıkesir (% 78,7)
- ii. Gaziantep (% 75,6)
- iii. Trabzon (% 74)
- iv. Bursa (% 72,9)
- v. İstanbul (% 70,6)
- vi. Antalya (% 65,9)
- vii. İzmir (% 58,2)
- viii. Malatya (% 54)
- ix. Kayseri (% 53,6)
- x. Ankara (% 42,8)
- xi. Samsun (% 42,8)
- xii. Erzurum (% 33,3)

Bu bağlamda bu ifade için katılımın bölgesel farklılık gösterdiği söylenebilir.

Tablo 160: “Hükümetlerin, Toplanan Vergileri Hangi Alanlarda Kullandığı (Eğitim, Sağlık, Savunma Vb.) Vergi Verme Davranışını Etkilemektedir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Vergi ile İlgili Yükümlülükleri Yerine Getiren Kişiye Göre Çapraz Tablo Analizi

VİYYGKG	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Kendim Yapıyorum	7,7	15,3	13,7	48,1	15,3
Çocuklarıma, Eş-dost Akrabalarıma Yaptırıyorum	18,8	6,3	6,3	50,0	18,8
Kendi İstihdam Ettiğim Muhasebecime Yaptırıyorum	12,5	17,3	22,1	33,7	14,4
Muhasebeci veya Mali Müşavirlere Yaptırıyorum	5,7	18,9	9,4	55,5	10,4

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 160’da katılımcıların mükellefin vergi ile ilgili yükümlülüklerini yerine getiren kişiye göre,

“Hükümetlerin, toplanan vergileri hangi alanlarda kullandığı (eğitim, sağlık, savunma vb.) vergi verme davranışını etkilemektedir düşüncesine katılıyor musunuz?”

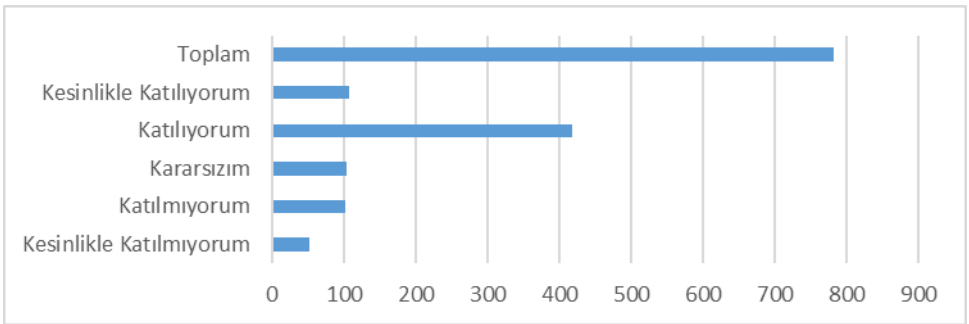
ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre vergi ile ilgili yükümlülüklerimi; kendim yapıyorum (% 63,4), çocuklarıma eş-dost akrabalarıma yaptırıyorum (% 68,8) kendi istihdam ettiğim muhasebecime yaptırıyorum (% 48,1) ve muhasebeci veya mali müşavirlere yaptırıyorum (% 65,9) beyanında bulunan mükelleflerin çoğunun bu ifadeye katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

4.1.3.23. “Devlet Eliyle Sunulan Hizmetlerden Duyulan Memnuniyetin, Vergisel Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesini Etkilediği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?”

Anket formunda 31. sırada yer alan ve kamu harcaması bilincini ölçmeyi amaçlayan soru şu şekildedir:

“Devlet eliyle sunulan hizmetlerden duyulan memnuniyetin, vergisel yükümlülüklerin tam ve zamanında yerine getirilmesini etkilediği düşüncesine katılıyor musunuz?”

Aşağıda Grafik 23’te katılımcıların bu soruya yönelik beyanlarının frekans dağılımına yer verilmektedir.

Grafik 23: “Devlet Eliyle Sunulan Hizmetlerden Duyulan Memnuniyetin, Vergisel Yükümlülüklerin Tam Ve Zamanında Yerine Getirilmesini Etkilediği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Frekans Dağılımı (Arıman, 2019, s.129)

Grafik 23’e göre katılımcıların çoğunun

“Devlet eliyle sunulan hizmetlerden duyulan memnuniyetin, vergisel yükümlülüklerin tam ve zamanında yerine getirilmesini etkilediği düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarının kesinlikle katılıyorum ve katılıyorum olduğu görülmektedir. Bu bağlamda devlet eliyle sunulan hizmetlerden duyulan memnuniyet arttıkça vergi uyumunun artması beklenir.

Aşağıda 161 ile 167 arası tablolarda katılımcıların,

“Devlet eliyle sunulan hizmetlerden duyulan memnuniyetin, vergisel yükümlülüklerin tam ve zamanında yerine getirilmesini etkilediği düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanları için sırasıyla yaş, cinsiyet, medeni durum, eğitim seviyesi, aylık kişisel gelir, katılımcı olunan il ve mükellefin vergi ile ilgili yükümlülüklerini yerine getiren kişi demografik değişkenlerine yönelik çapraz tablo analizlerine yer verilmektedir.

Tablo 161: “Devlet Eliyle Sunulan Hizmetlerden Duyulan Memnuniyetin, Vergisel Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesini Etkilediği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Yaş Göre Çapraz Tablo Analizi

Yaş	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
18-30	6,9	8,4	24,4	51,1	9,2
31-40	8,9	11,8	10,7	55,0	13,6
41-50	5,4	17,5	8,8	50,8	17,5
51-60	2,8	10,2	17,6	57,4	12,0
61-70	11,1	16,7	11,1	50,0	11,1
71+	(-)	33,3	(-)	66,7	(-)

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 161’de katılımcıların yaş gruplarına göre,

“Devlet eliyle sunulan hizmetlerden duyulan memnuniyetin, vergisel yükümlülüklerin tam ve zamanında yerine getirilmesini etkilediği düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre katılımcıların 18-30 (% 60,3), 31-40 (% 68,6), 41-50 (% 68,3), 51-60 (% 69,4), 61-70 (% 61,1) ve 71+ (% 66,7) yaş gruplarının bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

Tablo 162: “Devlet Eliyle Sunulan Hizmetlerden Duyulan Memnuniyetin, Vergisel Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesini Etkilediği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Cinsiyete Göre Çapraz Tablo Analizi

Cinsiyet	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Kadın	5,9	10,8	6,9	59,8	16,7
Erkek	6,6	13,8	13,3	53,1	13,2

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 162’de katılımcıların cinsiyet gruplarına göre,

“Devlet eliyle sunulan hizmetlerden duyulan memnuniyetin, vergisel yükümlülüklerin tam ve zamanında yerine getirilmesini etkilediği düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre cinsiyet grupları arasında kadın (% 76,5) ve erkek (% 66,3) katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında buldukları görülmektedir.

Tablo 163: “Devlet Eliyle Sunulan Hizmetlerden Duyulan Memnuniyetin, Vergisel Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesini Etkilediği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Medeni Duruma Göre Çapraz Tablo Analizi

Medeni Durum	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Bekâr	6,4	13,9	19,7	49,1	11,0
Evli	6,8	12,9	11,4	54,6	14,4

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 163’te katılımcıların medeni durum gruplarına göre,

“Devlet eliyle sunulan hizmetlerden duyulan memnuniyetin, vergisel yükümlülüklerin tam ve zamanında yerine getirilmesini etkilediği düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre bekâr katılımcıların (% 60,1) ve evli katılımcıların (% 69) bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

Tablo 164: “Devlet Eliyle Sunulan Hizmetlerden Duyulan Memnuniyetin, Vergisel Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesini Etkilediği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Eğitim Seviyesine Göre Çapraz Tablo Analizi

Eğitim Seviyesi	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
İlköğretim	6,9	12,9	12,0	55,3	12,9
Lise	7,3	13,5	13,1	53,3	12,8
Ön Lisans	2,0	15,7	25,5	45,1	11,8
Lisans	7,0	10,8	7,6	57,6	17,1
Lisans Üstü	11,1	(-)	11,1	55,6	22,2

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 164’te katılımcıların eğitim seviyesi gruplarına göre,

“Devlet eliyle sunulan hizmetlerden duyulan memnuniyetin, vergisel yükümlülüklerin tam ve zamanında yerine getirilmesini etkilediği düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre eğitim seviyesi gruplarına göre ilköğretim (% 68,2), lise (% 66,1), ön lisans (% 56,9), lisans (% 74,7), lisansüstü (% 77,8) katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

Tablo 165: “Devlet Eliyle Sunulan Hizmetlerden Duyulan Memnuniyetin, Vergisel Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesini Etkilediği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Aylık Kişisel Gelire Göre Çapraz Tablo Analizi

Aylık Kişisel Gelir	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
0-1000	33,3	(-)	25,0	41,7	(-)
1001-2000	8,5	18,6	27,1	40,7	5,1
2001-3000	10,3	7,5	13,7	54,8	13,7
3001-4000	5,4	12,6	13,8	53,9	14,4
4001-5000	5,4	17,1	9,9	55,0	12,6
5001-6000	4,0	9,0	11,0	62,0	14,0
6001-7000	4,1	6,8	4,1	61,6	23,3
7001-8000	5,3	28,9	18,4	42,1	5,3
8001-9000	4,5	9,1	18,2	50,0	18,2
9001-10000	11,1	33,3	11,1	44,4	(-)
10001+	4,0	28,0	16,0	36,0	16,0

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 165’te katılımcıların aylık kişisel gelir gruplarına göre, “Devlet eliyle sunulan hizmetlerden duyulan memnuniyetin, vergisel yükümlülüklerin tam ve zamanında yerine getirilmesini etkilediği düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre aylık kişisel geliri gruplarına göre 0-1000 (% 41,7), 1001-2000 (% 45,8), 2001-3000 (% 68,5), 3001-4000 (% 68,3), 4001-5000 (% 67,6), 5001-6000 (% 76), 6001-7000 (% 84,9), 7001-8000 (% 47,4), 8001-9000 (% 68,2), 9001-10000 (% 44,4), 10001+ (% 52) katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında buldukları görülmektedir.

Tablo 166: “Devlet Eliyle Sunulan Hizmetlerden Duyulan Memnuniyetin, Vergisel Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesini Etkilediği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” İllere Göre Çapraz Tablo Analizi

İller	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
İstanbul	3,2	10,0	3,2	66,9	16,7
Balıkesir	8,5	8,5	17,0	46,8	19,1
Samsun	14,3	42,9	24,5	16,3	2,0
Trabzon	6,0	4,0	8,0	68,0	14,0
İzmir	9,2	21,4	14,3	35,7	19,4
Bursa	4,2	6,3	8,3	56,3	25,0
Ankara	8,2	10,2	38,8	36,7	6,1
Erzurum	20,0	20,0	16,7	43,3	(-)
Antalya	(-)	9,8	51,2	34,1	4,9
Kayseri	3,6	14,3	25,0	42,9	14,3
Malatya	2,0	8,0	2,0	72,0	16,0
Gaziantep	17,1	4,9	2,4	75,6	(-)

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 166’da katılımcıların illere göre,

“Devlet eliyle sunulan hizmetlerden duyulan memnuniyetin, vergisel yükümlülüklerin tam ve zamanında yerine getirilmesini etkilediği düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre İstanbul (% 83,6), Balıkesir (% 63,9), Samsun (% 18,3), Trabzon (% 82), İzmir (% 55,1), Bursa (% 81,3), Ankara (% 42,8), Erzurum (% 43,3), Antalya (% 39), Kayseri

(% 57,2), Malatya (% 88) ve Gaziantep (% 75,6) illerinden katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında buldukları görülmektedir.

İllere göre katılımcıların kamu hizmetlerinden memnuniyete yönelik beyan sıralaması:

- i. İstanbul (% 83,6)
- ii. Trabzon (% 82)
- iii. Malatya (% 88)
- iv. Bursa (% 81,3)
- v. Gaziantep (% 75,6)
- vi. Balıkesir (% 63,9)
- vii. Kayseri (% 57,2)
- viii. İzmir (% 55,1)
- ix. Erzurum (% 43,3)
- x. Ankara (% 42,8)
- xi. Antalya (% 39)
- xii. Samsun (% 18,3)

Bu bağlamda bu ifade için katılımın bölgesel farklılık gösterdiği söylenebilir.

Tablo 167: “Devlet Eliyle Sunulan Hizmetlerden Duyulan Memnuniyetin, Vergisel Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesini Etkilediği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Vergi ile İlgili Yükümlülükleri Yerine Getiren Kişiye Göre Çapraz Tablo Analizi

VİYYGKG	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Kendim Yapıyorum	7,1	9,3	16,4	48,6	18,6
Çocuklarıma, Eş-dost Akrabalarıma Yapıtıyorum	12,5	18,8	18,8	18,8	31,3
Kendi İstihdam Ettiğim Muhasebecime Yapıtıyorum	8,7	16,3	21,2	40,4	13,5
Muhasebeci veya Mali Müşavirlere Yapıtıyorum	6,0	13,4	10,4	59,1	11,1

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 167’de katılımcıların mükellefin vergi ile ilgili yükümlülüklerini yerine getiren kişiye göre,

“Devlet eliyle sunulan hizmetlerden duyulan memnuniyetin, vergisel yükümlülüklerin tam ve zamanında yerine getirilmesini etkilediği düşüncesine katılıyor musunuz?”

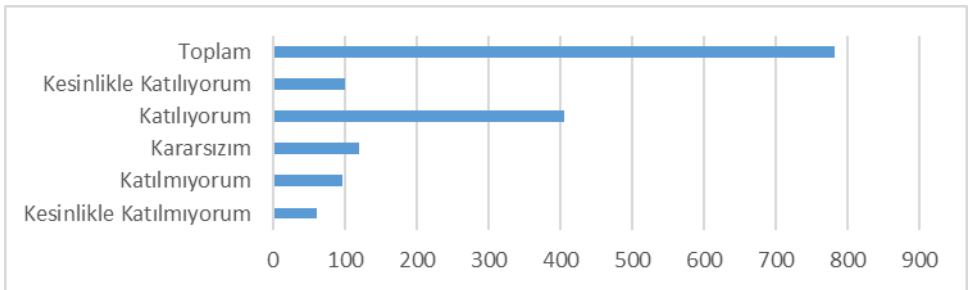
ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre vergi ile ilgili yükümlülüklerimi; kendim yapıyorum (% 67,2), çocuklarıma eş-dost akrabalarıma yaptırıyorum (% 50,1) kendi istihdam ettiğim muhasebecime yaptırıyorum (% 53,9) ve muhasebeci veya mali müşavirlere yaptırıyorum (% 70,2) beyanında bulunan mükelleflerin çoğunun bu ifadeye katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

4.1.3.24. “Devlet Eliyle Sunulan Hizmetlerin Mantıklı Olarak Yapılmasının, Etkinliğinin ve Verimliliğinin Vergisel Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesini Etkilediği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?”

Anket formunda 32. sırada yer alan ve kamu harcaması bilincini ölçmeyi amaçlayan soru şu şekildedir:

“Devlet eliyle sunulan hizmetlerin mantıklı olarak yapılmasının, etkinliğinin ve verimliliğinin vergisel yükümlülüklerin tam ve zamanında yerine getirilmesini etkilediği düşüncesine katılıyor musunuz?”

Aşağıda Grafik 24’te katılımcıların bu soruya yönelik beyanlarının frekans dağılımına yer verilmektedir.

Grafik 24: “Devlet Eliyle Sunulan Hizmetlerin Mantıklı Olarak Yapılmasının, Etkinliğinin Ve Verimliliğinin Vergisel Yükümlülüklerin Tam Ve Zamanında Yerine Getirilmesini Etkilediği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Frekans Dağılımı (Arıman, 2019, s.130)

Grafik 24’e göre katılımcıların çoğunun

“Devlet eliyle sunulan hizmetlerin mantıklı olarak yapılmasının, etkinliğinin ve verimliliğinin vergisel yükümlülüklerin tam ve zamanında yerine getirilmesini etkilediği düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarının kesinlikle katılıyorum ve katılıyorum olduğu görülmektedir. Buna göre devlet eliyle sunulan hizmetlerden sadece memnun olunması değil bu hizmetlerin mantıklı yapılması da vergi uyumunun artırılması için gereklidir.

Aşağıda 168 ile 174 arası tablolarda katılımcıların,

“Devlet eliyle sunulan hizmetlerin mantıklı olarak yapılmasının, etkinliğinin ve verimliliğinin vergisel yükümlülüklerin tam ve zamanında yerine getirilmesini etkilediği düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanları için sırasıyla yaş, cinsiyet, medeni durum, eğitim seviyesi, aylık kişisel gelir, katılımcı olunan il ve mükellefin vergi ile ilgili yükümlülüklerini yerine getiren kişi demografik değişkenlerine yönelik çapraz tablo analizlerine yer verilmektedir.

Tablo 168: *“Devlet Eliyle Sunulan Hizmetlerin Mantıklı Olarak Yapılmasının, Etkinliğinin ve Verimliliğinin Vergisel Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesini Etkilediği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?”* Yaş Göre Çapraz Tablo Analizi

Yaş	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
18-30	9,2	6,1	20,6	58,0	6,1
31-40	9,3	13,2	15,4	48,6	13,6
41-50	7,1	13,8	11,7	51,7	15,8
51-60	2,8	14,8	17,6	52,8	12,0
61-70	16,7	16,7	5,6	44,4	16,7
71+	(-)	(-)	33,3	66,7	(-)

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 168’de katılımcıların yaş gruplarına göre,

“Devlet eliyle sunulan hizmetlerin mantıklı olarak yapılmasının, etkinliğinin ve verimliliğinin vergisel yükümlülüklerin tam ve zamanında yerine getirilmesini etkilediği düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre katılımcıların 18-30 (% 64,1), 31-40 (% 62,2), 41-50 (% 67,5), 51-60 (% 64,8), 61-70 (%

61,1) ve 71+ (% 66,7) yaş gruplarının bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

Tablo 169: “Devlet Eliyle Sunulan Hizmetlerin Mantıklı Olarak Yapılmasının, Etkinliğinin ve Verimliliğinin Vergisel Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesini Etkilediği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Cinsiyete Göre Çapraz Tablo Analizi

Cinsiyet	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Kadın	3,9	13,7	12,7	53,9	15,7
Erkek	8,0	12,4	14,9	52,1	12,6

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 169’da katılımcıların cinsiyet gruplarına göre,

“Devlet eliyle sunulan hizmetlerin mantıklı olarak yapılmasının, etkinliğinin ve verimliliğinin vergisel yükümlülüklerin tam ve zamanında yerine getirilmesini etkilediği düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre cinsiyet grupları arasında kadın (% 69,6) ve erkek (% 64,7) katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında buldukları görülmektedir.

Tablo 170: “Devlet Eliyle Sunulan Hizmetlerin Mantıklı Olarak Yapılmasının, Etkinliğinin ve Verimliliğinin Vergisel Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesini Etkilediği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Medeni Duruma Göre Çapraz Tablo Analizi

Medeni Durum	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Bekâr	9,8	9,2	20,2	51,4	9,2
Evli	7,3	13,4	14,0	51,6	13,7

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 170’te katılımcıların medeni durum gruplarına göre,

“Devlet eliyle sunulan hizmetlerin mantıklı olarak yapılmasının, etkinliğinin ve verimliliğinin vergisel yükümlülüklerin tam ve zamanında yerine getirilmesini etkilediği düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre bekâr katılımcıların (% 60,6) ve evli katılımcıların (% 65,3) bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

Tablo 171: “Devlet Eliyle Sunulan Hizmetlerin Mantıklı Olarak Yapılmasının, Etkinliğinin ve Verimliliğinin Vergisel Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesini Etkilediği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Eğitim Seviyesine Göre Çapraz Tablo Analizi

Eğitim Seviyesi	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
İlköğretim	5,5	13,8	15,7	51,2	13,8
Lise	9,3	12,8	14,5	52,6	10,7
Ön Lisans	7,8	11,8	31,4	37,3	11,8
Lisans	7,6	10,8	8,9	57,6	15,2
Lisans Üstü	11,1	(-)	(-)	66,7	22,2

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 171’de katılımcıların eğitim seviyesi gruplarına göre,

“Devlet eliyle sunulan hizmetlerin mantıklı olarak yapılmasının, etkinliğinin ve verimliliğinin vergisel yükümlülüklerin tam ve zamanında yerine getirilmesini etkilediği düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre eğitim seviyesi gruplarına göre ilköğretim (% 65), lise (% 63,3), ön lisans (% 49,1), lisans (% 72,8), lisansüstü (% 88,9) katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

Tablo 172: “Devlet Eliyle Sunulan Hizmetlerin Mantıklı Olarak Yapılmasının, Etkinliğinin ve Verimliliğinin Vergisel Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesini Etkilediği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Aylık Kişisel Gelire Göre Çapraz Tablo Analizi

Aylık Kişisel Gelir	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
0-1000	16,7	8,3	33,3	33,3	8,3
1001-2000	5,1	18,6	23,7	42,4	10,2
2001-3000	9,6	11,0	17,1	51,4	11,0
3001-4000	6,0	9,6	18,6	52,7	13,2
4001-5000	8,1	14,4	15,3	50,5	11,7
5001-6000	6,0	13,0	6,0	62,0	13,0
6001-7000	2,7	9,6	9,6	57,5	20,5
7001-8000	15,8	21,1	13,2	36,8	13,2
8001-9000	4,5	9,1	13,6	63,6	9,1
9001-10000	33,3	11,1	11,1	44,4	(-)
10001+	16,0	20,0	16,0	36,0	12,0

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 172’de katılımcıların aylık kişisel gelir gruplarına göre,

“Devlet eliyle sunulan hizmetlerin mantıklı olarak yapılmasının, etkinliğinin ve verimliliğinin vergisel yükümlülüklerin tam ve zamanında yerine getirilmesini etkilediği düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre aylık kişisel geliri gruplarına göre 0-1000 (% 41,6), 1001-2000 (% 52,6), 2001-3000 (% 62,4), 3001-4000 (% 65,9), 4001-5000 (% 62,2), 5001-6000 (% 75), 6001-7000 (% 78), 7001-8000 (% 50), 8001-9000 (% 72,7), 9001-10000 (% 44,4), 10001+ (% 48) katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında buldukları görülmektedir.

Tablo 173: *“Devlet Eliyle Sunulan Hizmetlerin Mantıklı Olarak Yapılmasının, Etkinliğinin ve Verimliliğinin Vergisel Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesini Etkilediği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” İllere Göre Çapraz Tablo Analizi*

İller	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
İstanbul	2,8	13,5	5,6	62,5	15,5
Balıkesir	4,3	6,4	17,0	55,3	17,0
Samsun	36,7	18,4	16,3	26,5	2,0
Trabzon	2,0	4,0	12,0	66,0	16,0
İzmir	8,2	21,4	32,7	19,4	18,4
Bursa	8,3	10,4	12,5	50,0	18,8
Ankara	12,2	10,2	24,5	46,9	6,1
Erzurum	13,3	16,7	13,3	43,3	13,3
Antalya	7,3	7,3	31,7	48,8	4,9
Kayseri	(-)	14,3	28,6	46,4	10,7
Malatya	2,0	10,0	14,0	64,0	10,0
Gaziantep	17,1	2,4	2,4	78,0	(-)

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 173’te katılımcıların illere göre,

“Devlet eliyle sunulan hizmetlerin mantıklı olarak yapılmasının, etkinliğinin ve verimliliğinin vergisel yükümlülüklerin tam ve zamanında yerine getirilmesini etkilediği düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre İstanbul (% 78), Balıkesir (% 72,3), Samsun (% 28,5), Trabzon (% 82), İzmir (% 37,8), Bursa (% 68,8), Ankara (% 53), Erzurum (% 56,6), Antalya (% 53,7), Kayseri

(% 57,1), Malatya (% 74) ve Gaziantep (% 78) illerinden katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında buldukları görülmektedir.

İllere göre katılımcıların kamu hizmetlerinin mantıklı yapılmasına yönelik beyan sıralaması:

- i. Trabzon (% 82)
- ii. Gaziantep (% 78)
- iii. İstanbul (% 78)
- iv. Malatya (% 74)
- v. Balıkesir (% 72,3)
- vi. Bursa (% 68,8)
- vii. Kayseri (% 57,1)
- viii. Erzurum (% 56,6)
- ix. Antalya (% 53,7)
- x. Ankara (% 53)
- xi. İzmir (% 37,8)
- xii. Samsun (% 28,5)

Bu bağlamda bu ifade için katılımların bölgesel farklılık gösterdiği söylenebilir.

Tablo 174: “Devlet Eliyle Sunulan Hizmetlerin Mantıklı Olarak Yapılmasının, Etkinliğinin ve Verimliliğinin Vergisel Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesini Etkilediği Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Vergi ile İlgili Yükümlülükleri Yerine Getiren Kişiye Göre Çapraz Tablo Analizi

VİYYGKG	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Kendim Yapıyorum	7,1	9,8	10,4	51,9	20,8
Çocuklarıma, Eş-dost Akrabalarıma Yapıtıyorum	12,5	6,3	31,3	31,3	18,8
Kendi İstihdam Ettiğim Muhasebecime Yapıtıyorum	11,5	20,2	30,8	26,9	10,6
Muhasebeci veya Mali Müşavirlere Yapıtıyorum	7,2	11,7	13,4	57,9	9,8

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 174’te katılımcıların mükellefin vergi ile ilgili yükümlülüklerini yerine getiren kişiye göre,

“Devlet eliyle sunulan hizmetlerin mantıklı olarak yapılmasının, etkinliğinin ve verimliliğinin vergisel yükümlülüklerin tam ve zamanında yerine getirilmesini etkilediği düşüncesine katılıyor musunuz?”

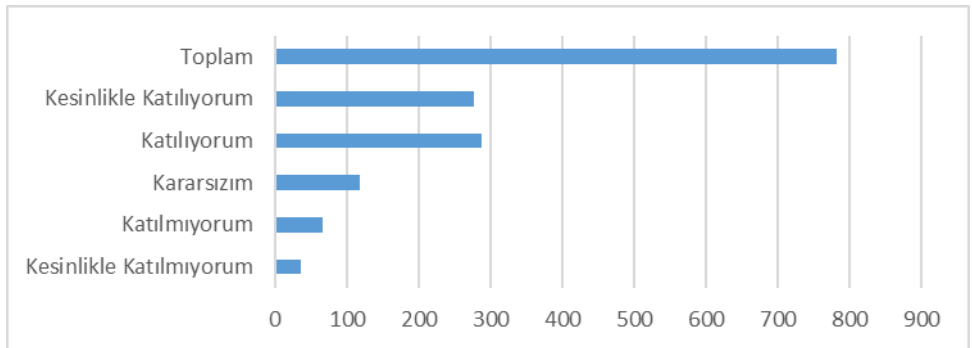
ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre vergi ile ilgili yükümlülüklerimi; kendim yapıyorum (% 72,7), çocuklarıma eş-dost akrabalarıma yaptırıyorum (% 50,1) kendi istihdam ettiğim muhasebecime yaptırıyorum (% 37,5) ve muhasebeci veya mali müşavirlere yaptırıyorum (% 67,7) beyanında bulunan mükelleflerin çoğunun bu ifadeye katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

4.1.3.25. “Kamu Harcamalarının Yapılış Süreci ve Bu Süreçte Ortaya Çıkan Aşırı Bürokrasi, İsrاف ve Yolsuzluk Gibi Sorunlar, Vergisel Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesini Engellemektedir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?”

Anket formunda 33. sırada yer alan ve kamu harcaması bilincini ölçmeyi amaçlayan soru şu şekildedir:

“Kamu harcamalarının yapılış süreci ve bu süreçte ortaya çıkan aşırı bürokrasi, israf ve yolsuzluk gibi sorunlar, vergisel yükümlülüklerin tam ve zamanında yerine getirilmesini engellemektedir düşüncesine katılıyor musunuz?”

Aşağıda Grafik 25’te katılımcıların bu soruya yönelik beyanlarının frekans dağılımına yer verilmektedir.

Grafik 25: “Kamu Harcamalarının Yapılış Süreci Ve Bu Süreçte Ortaya Çıkan Aşırı Bürokrasi, İsrاف Ve Yolsuzluk Gibi Sorunlar, Vergisel Yükümlülüklerin Tam Ve

Zamanında Yerine Getirilmesini Engellemektedir Düşüncesine Katılıyor Musunuz? ”
Frekans Dağılımı (Arıman, 2019, s.130)

Grafik 25’e göre katılımcıların çoğunun

“Kamu harcamalarının yapılış süreci ve bu süreçte ortaya çıkan aşırı bürokrasi, israf ve yolsuzluk gibi sorunlar, vergisel yükümlülüklerin tam ve zamanında yerine getirilmesini engellemektedir düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarının kesinlikle katılıyorum ve katılıyorum olduğu görülmektedir. Bu bağlamda aşırı bürokrasi, israf ve yolsuzluğun vergi uyumsuzluğuna neden olması beklenir.

Aşağıda 175 ile 181 arası tablolarda katılımcıların,

“Kamu harcamalarının yapılış süreci ve bu süreçte ortaya çıkan aşırı bürokrasi, israf ve yolsuzluk gibi sorunlar, vergisel yükümlülüklerin tam ve zamanında yerine getirilmesini engellemektedir düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanları için sırasıyla yaş, cinsiyet, medeni durum, eğitim seviyesi, aylık kişisel gelir, katılımcı olunan il ve mükellefin vergi ile ilgili yükümlülüklerini yerine getiren kişi demografik değişkenlerine yönelik çapraz tablo analizlerine yer verilmektedir.

Tablo 175: *“Kamu Harcamalarının Yapılış Süreci ve Bu Süreçte Ortaya Çıkan Aşırı Bürokrasi, İsraf ve Yolsuzluk Gibi Sorunlar, Vergisel Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesini Engellemektedir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?”*
Yaşa Göre Çapraz Tablo Analizi

Yaş	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
18-30	4,6	6,9	22,1	44,3	22,1
31-40	4,3	10,7	14,3	35,0	35,7
41-50	5,0	7,1	12,9	34,6	40,4
51-60	3,7	8,3	13,9	38,0	36,1
61-70	5,6	5,6	5,6	27,8	55,6
71+	(-)	(-)	33,3	(-)	66,7

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 175’te katılımcıların yaş gruplarına göre,

“Kamu harcamalarının yapılış süreci ve bu süreçte ortaya çıkan aşırı bürokrasi, israf ve yolsuzluk gibi sorunlar, vergisel yükümlülüklerin tam ve zamanında yerine getirilmesini engellemektedir düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre katılımcıların 18-30 (% 66,4), 31-40 (% 70,7), 41-50 (% 75), 51-60 (% 74,1), 61-70 (% 83,4) ve 71+ (% 66,7) yaş gruplarının bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

Tablo 176: “Kamu Harcamalarının Yapılış Süreci ve Bu Süreçte Ortaya Çıkan Aşırı Bürokrasi, İsrاف ve Yolsuzluk Gibi Sorunlar, Vergisel Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesini Engellemektedir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Cinsiyete Göre Çapraz Tablo Analizi

Cinsiyet	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Kadın	3,9	4,9	17,6	32,4	41,2
Erkek	4,2	8,9	14,1	37,7	35,0

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 176’da katılımcıların cinsiyet gruplarına göre,

“Kamu harcamalarının yapılış süreci ve bu süreçte ortaya çıkan aşırı bürokrasi, israf ve yolsuzluk gibi sorunlar, vergisel yükümlülüklerin tam ve zamanında yerine getirilmesini engellemektedir düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre cinsiyet grupları arasında kadın (% 73,6) ve erkek (% 72,7) katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında buldukları görülmektedir.

Tablo 177: “Kamu Harcamalarının Yapılış Süreci ve Bu Süreçte Ortaya Çıkan Aşırı Bürokrasi, İsrاف ve Yolsuzluk Gibi Sorunlar, Vergisel Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesini Engellemektedir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Medeni Duruma Göre Çapraz Tablo Analizi

Medeni Durum	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Bekâr	6,4	6,9	15,6	41,0	30,1
Evli	4,0	8,8	15,0	35,1	37,1

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 177’de katılımcıların medeni durum gruplarına göre,

“Kamu harcamalarının yapılış süreci ve bu süreçte ortaya çıkan aşırı bürokrasi, israf ve yolsuzluk gibi sorunlar, vergisel yükümlülüklerin tam ve zamanında yerine getirilmesini engellemektedir düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre bekâr katılımcıların (% 71,1) ve evli katılımcıların (% 72,2) bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

Tablo 178: “Kamu Harcamalarının Yapılış Süreci ve Bu Süreçte Ortaya Çıkan Aşırı Bürokrasi, İsrاف ve Yolsuzluk Gibi Sorunlar, Vergisel Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesini Engellemektedir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Eğitim Seviyesine Göre Çapraz Tablo Analizi

Eğitim Seviyesi	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
İlköğretim	2,8	7,4	17,5	37,3	35,0
Lise	6,6	12,5	15,9	34,3	30,8
Ön Lisans	3,9	3,9	15,7	41,2	35,3
Lisans	3,8	3,2	4,4	40,5	48,1
Lisans Üstü	11,1	(-)	11,1	22,2	55,6

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 178’de katılımcıların eğitim seviyesi gruplarına göre,

“Kamu harcamalarının yapılış süreci ve bu süreçte ortaya çıkan aşırı bürokrasi, israf ve yolsuzluk gibi sorunlar, vergisel yükümlülüklerin tam ve zamanında yerine getirilmesini engellemektedir düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre eğitim seviyesi gruplarına göre ilköğretim (% 72,3), lise (% 65,1), ön lisans (% 76,5), lisans (% 88,6), lisansüstü (% 77,8) katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

Tablo 179: “Kamu Harcamalarının Yapılış Süreci ve Bu Süreçte Ortaya Çıkan Aşırı Bürokrasi, İsrاف ve Yolsuzluk Gibi Sorunlar, Vergisel Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesini Engellemektedir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Aylık Kişisel Gelire Göre Çapraz Tablo Analizi

Aylık Kişisel Gelir	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
0-1000	33,3	16,7	25,0	16,7	8,3
1001-2000	5,1	11,9	28,8	39,0	15,3
2001-3000	6,2	12,3	16,4	42,5	22,6
3001-4000	6,0	11,4	23,4	27,5	31,7
4001-5000	1,8	8,1	11,7	38,7	39,6
5001-6000	1,0	2,0	6,0	46,0	45,0
6001-7000	(-)	2,7	8,2	38,4	50,7
7001-8000	2,6	5,3	5,3	28,9	57,9
8001-9000	(-)	13,6	4,5	36,4	45,5
9001-10000	11,1	11,1	11,1	11,1	55,6
10001+	8,0	4,0	12,0	36,0	40,0

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 179’da katılımcıların aylık kişisel gelir gruplarına göre,

“Kamu harcamalarının yapılış süreci ve bu süreçte ortaya çıkan aşırı bürokrasi, israf ve yolsuzluk gibi sorunlar, vergisel yükümlülüklerin tam ve zamanında yerine getirilmesini engellemektedir düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre aylık kişisel geliri gruplarına göre 0-1000 (% 25), 1001-2000 (% 54,3), 2001-3000 (% 65,1), 3001-4000 (% 59,2), 4001-5000 (% 78,3), 5001-6000 (% 91), 6001-7000 (% 89,1), 7001-8000 (% 86,8), 8001-9000 (% 81,9), 9001-10000 (% 66,7), 10001+ (% 76) katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında buldukları görülmektedir.

Tablo 180: *“Kamu Harcamalarının Yapılış Süreci ve Bu Süreçte Ortaya Çıkan Aşırı Bürokrasi, İsraf ve Yolsuzluk Gibi Sorunlar, Vergisel Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesini Engellemektedir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” İllere Göre Çapraz Tablo Analizi*

İller	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
İstanbul	1,2	2,8	4,8	43,8	47,4
Balıkesir	6,4	2,1	8,5	29,8	53,2
Samsun	8,2	6,1	6,1	46,9	32,7
Trabzon	6,0	14,0	18,0	42,0	20,0
İzmir	9,2	17,3	25,5	21,4	26,5
Bursa	8,3	8,3	16,7	33,3	33,3
Ankara	8,2	16,3	20,4	30,6	24,5
Erzurum	3,3	6,7	23,3	20,0	46,7
Antalya	2,4	9,8	75,6	4,9	7,3
Kayseri	3,6	14,3	17,9	32,1	32,1
Malatya	4,0	(-)	(-)	44,0	52,0
Gaziantep	(-)	22,0	7,3	68,3	2,4

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 180’de katılımcıların illere göre,

“Kamu harcamalarının yapılış süreci ve bu süreçte ortaya çıkan aşırı bürokrasi, israf ve yolsuzluk gibi sorunlar, vergisel yükümlülüklerin tam ve zamanında yerine getirilmesini engellemektedir düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre İstanbul (% 91,2), Balıkesir (% 83), Samsun (% 79,6), Trabzon (% 62), İzmir (% 47,9), Bursa (% 66,6), Ankara (% 55,1), Erzurum (% 66,7), Antalya (% 12,2), Kayseri

(% 64,2), Malatya (% 96) ve Gaziantep (% 70,7) illerinden katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında buldukları görülmektedir.

İllere göre katılımcıların bürokrasi, yolsuzluk ve israfa yönelik beyan sıralaması:

- i. Malatya (% 96)
- ii. İstanbul (% 91,2)
- iii. Balıkesir (% 83)
- iv. Samsun (% 79,6)
- v. Gaziantep (% 70,7)
- vi. Erzurum (% 66,7)
- vii. Bursa (% 66,6)
- viii. Kayseri (% 64,2)
- ix. Trabzon (% 62)
- x. Ankara (% 55,1)
- xi. İzmir (% 47,9)
- xii. Antalya (% 12,2)

Bu bağlamda katılımcıların bu ifade için beyanlarının bölgesel farklılık gösterdiği söylenebilir.

Tablo 181: “Kamu Harcamalarının Yapılış Süreci ve Bu Süreçte Ortaya Çıkan Aşırı Bürokrasi, İsraf ve Yolsuzluk Gibi Sorunlar, Vergisel Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesini Engellemektedir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Vergi İle İlgili Yükümlülükleri Yerine Getiren Kişiye Göre Çapraz Tablo Analizi

VİYYGKG	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Kendim Yapıyorum	6,0	6,0	16,9	36,6	34,4
Çocuklarıma, Eş-dost Akrabalarıma Yapıtıyorum	12,5	6,3	6,3	50,0	25,0
Kendi İstihdam Ettiğim Muhasebecime Yapıtıyorum	6,7	17,3	27,9	22,1	26,0
Muhasebeci veya Mali Müşavirlere Yapıtıyorum	3,2	7,7	11,9	39,4	37,9

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 181’de katılımcıların mükellefin vergi ile ilgili yükümlülüklerini yerine getiren kişiye göre,

“Kamu harcamalarının yapılış süreci ve bu süreçte ortaya çıkan aşırı bürokrasi, israf ve yolsuzluk gibi sorunlar, vergisel yükümlülüklerin tam ve zamanında yerine getirilmesini engellemektedir düşüncesine katılıyor musunuz?”

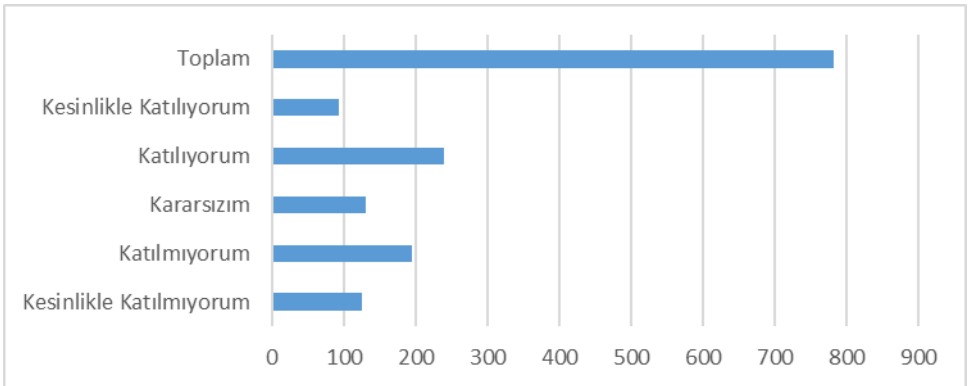
ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre vergi ile ilgili yükümlülüklerimi; kendim yapıyorum (% 71), çocuklarıma eş-dost akrabalarıma yaptırıyorum (% 75) kendi istihdam ettiğim muhasebecime yaptırıyorum (% 48,1) ve muhasebeci veya mali müşavirlere yaptırıyorum (% 77,3) beyanında bulunan mükelleflerin çoğunun bu ifadeye katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

4.1.3.26. “Türkiye’de Devletin (Hükümetiyle, Yasal Sistemiyle, Mahkemeleriyle, Vergi İdaresiyle, Bürokratlarıyla Ve Memurlarıyla....vs.) Güvenilir Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?”

Anket formunda 34. sırada yer alan ve devlete güveni ölçmeyi amaçlayan soru şu şekildedir:

“Türkiye’de devletin (hükümetiyle, yasal sistemiyle, mahkemeleriyle, vergi idaresiyle, bürokratlarıyla ve memurlarıyla ....vs.) güvenilir olduğu düşüncesine katılıyor musunuz?”

Aşağıda Grafik 26’da katılımcıların bu soruya yönelik beyanlarının frekans dağılımına yer verilmektedir.

Grafik 26: “Türkiye’de Devletin (Hükümetiyle, Yasal Sistemiyle, Mahkemeleriyle, Vergi İdaresiyle, Bürokratlarıyla Ve Memurlarıyla....vs.) Güvenilir Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Frekans Dağılımı (Arıman, 2019: 131)

Grafik 26’ya göre katılımcıların çoğunun

“Türkiye’de devletin (hükümetiyle, yasal sistemiyle, mahkemeleriyle, vergi idaresiyle, bürokratlarıyla ve memurlarıyla....vs.) güvenilir olduğu düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarının kesinlikle katılıyorum ve katılıyorum olduğu görülmektedir.

Aşağıda 182 ile 188 arası tablolarda katılımcıların,

“Türkiye’de devletin (hükümetiyle, yasal sistemiyle, mahkemeleriyle, vergi idaresiyle, bürokratlarıyla ve memurlarıyla....vs.) güvenilir olduğu düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanları için sırasıyla yaş, cinsiyet, medeni durum, eğitim seviyesi, aylık kişisel gelir, katılımcı olunan il ve mükellefin vergi ile ilgili yükümlülüklerini yerine getiren kişi demografik değişkenlerine yönelik çapraz tablo analizlerine yer verilmektedir.

Tablo 182: *“Türkiye’de Devletin (Hükümetiyle, Yasal Sistemiyle, Mahkemeleriyle, Vergi İdaresiyle, Bürokratlarıyla ve Memurlarıyla....vs.) Güvenilir Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Yaşa Göre Çapraz Tablo Analizi*

Yaş	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
18-30	21,4	25,2	16,8	25,2	11,5
31-40	11,1	24,6	18,9	34,3	11,1
41-50	16,3	25,0	13,8	30,8	14,2
51-60	14,8	26,9	16,7	32,4	9,3
61-70	55,6	11,1	16,7	5,6	11,1
71+	(-)	66,7	33,3	(-)	(-)

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 182’de katılımcıların yaş gruplarına göre,

“Türkiye’de devletin (hükümetiyle, yasal sistemiyle, mahkemeleriyle, vergi idaresiyle, bürokratlarıyla ve memurlarıyla....vs.) güvenilir olduğu düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre katılımcıların 18-30 (% 36,7), 31-40 (% 45,4), 41-50 (% 45), 51-60 (% 41,7), 61-70 (% 16,7) ve 71+ (% 0) yaş gruplarının bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

Tablo 183: “Türkiye’de Devletin (Hükümetiyle, Yasal Sistemiyle, Mahkemeleriyle, Vergi İdaresiyle, Bürokratlarıyla ve Memurlarıyla....vs.) Güvenilir Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Cinsiyete Göre Çapraz Tablo Analizi

Cinsiyet	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Kadın	15,7	20,6	21,6	33,3	8,8
Erkek	15,2	25,6	16,0	30,6	12,6

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 183’te katılımcıların cinsiyet gruplarına göre,

“Türkiye’de devletin (hükümetiyle, yasal sistemiyle, mahkemeleriyle, vergi idaresiyle, bürokratlarıyla ve memurlarıyla....vs.) güvenilir olduğu düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre cinsiyet grupları arasında kadın (% 42,1) ve erkek (% 43,2) katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında buldukları görülmektedir.

Tablo 184: “Türkiye’de Devletin (Hükümetiyle, Yasal Sistemiyle, Mahkemeleriyle, Vergi İdaresiyle, Bürokratlarıyla ve Memurlarıyla....vs.) Güvenilir Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Medeni Duruma Göre Çapraz Tablo Analizi

Medeni Durum	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Bekâr	20,8	23,1	19,7	24,3	12,1
Evli	14,5	25,5	15,9	32,6	11,5

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 184’te katılımcıların medeni durum gruplarına göre,

“Türkiye’de devletin (hükümetiyle, yasal sistemiyle, mahkemeleriyle, vergi idaresiyle, bürokratlarıyla ve memurlarıyla....vs.) güvenilir olduğu düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre bekâr katılımcıların (% 36,4) ve evli katılımcıların (% 44,1) bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

Tablo 185: “Türkiye’de Devletin (Hükümetiyle, Yasal Sistemiyle, Mahkemeleriyle, Vergi İdaresiyle, Bürokratlarıyla ve Memurlarıyla....vs.) Güvenilir Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Eğitim Seviyesine Göre Çapraz Tablo Analizi

Eğitim Seviyesi	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
İlköğretim	12,9	22,1	15,2	34,6	15,2
Lise	16,6	28,7	18,3	25,6	10,7
Ön Lisans	27,5	21,6	19,6	23,5	7,8
Lisans	13,9	20,9	14,6	39,9	10,8
Lisans Üstü	22,2	44,4	11,1	(-)	22,2

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 185’te katılımcıların eğitim seviyesi gruplarına göre,

“Türkiye’de devletin (hükümetiyle, yasal sistemiyle, mahkemeleriyle, vergi idaresiyle, bürokratlarıyla ve memurlarıyla....vs.) güvenilir olduğu düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre eğitim seviyesi gruplarına göre ilköğretim (% 49,8), lise (% 36,3), ön lisans (% 31,3), lisans (% 50,7), lisansüstü (% 22,2) katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

Tablo 186: “Türkiye’de Devletin (Hükümetiyle, Yasal Sistemiyle, Mahkemeleriyle, Vergi İdaresiyle, Bürokratlarıyla ve Memurlarıyla....vs.) Güvenilir Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Aylık Kişisel Gelire Göre Çapraz Tablo Analizi

Aylık Kişisel Gelir	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
0-1000	58,3	16,7	(-)	16,7	8,3
1001-2000	25,4	23,7	25,4	10,2	15,3
2001-3000	23,3	26,0	13,7	18,5	18,5
3001-4000	13,8	29,9	20,4	29,9	6,0
4001-5000	9,9	27,0	13,5	37,8	11,7
5001-6000	11,0	26,0	12,0	42,0	9,0
6001-7000	9,6	17,8	19,2	43,8	9,6
7001-8000	10,5	15,8	21,1	28,9	23,7
8001-9000	4,5	9,1	22,7	59,1	4,5
9001-10000	33,3	22,2	33,3	11,1	(-)
10001+	16,0	28,0	12,0	28,0	16,0

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 186’da katılımcıların aylık kişisel gelir gruplarına göre,

“Türkiye’de devletin (hükümetiyle, yasal sistemiyle, mahkemeleriyle, vergi idaresiyle, bürokratlarıyla ve memurlarıyla....vs.) güvenilir olduğu düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre aylık kişisel geliri gruplarına göre 0-1000 (% 25), 1001-2000 (% 25,5), 2001-3000 (% 37), 3001-4000 (% 35,9), 4001-5000 (% 49,5), 5001-6000 (% 51), 6001-7000 (% 53,4), 7001-8000 (% 52,6), 8001-9000 (% 63,6), 9001-10000 (% 11,1), 10001+ (% 44) katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında buldukları görülmektedir. Buna göre aylık kişisel gelir grupları arasında katılımcıların güvenilirlik düşüncesi için farklılık gösterdiği söylenebilir.

Tablo 187: “Türkiye’de Devletin (Hükümetiyle, Yasal Sistemiyle, Mahkemeleriyle, Vergi İdaresiyle, Bürokratlarıyla ve Memurlarıyla....vs.) Güvenilir Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” İllere Göre Çapraz Tablo Analizi

İller	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
İstanbul	6,4	23,5	12,0	51,4	6,8
Balıkesir	36,2	31,9	19,1	8,5	4,3
Samsun	14,3	22,4	18,4	16,3	28,6
Trabzon	18,0	42,0	8,0	28,0	4,0
İzmir	19,4	33,7	22,4	13,3	11,2
Bursa	31,3	25,0	20,8	10,4	12,5
Ankara	28,6	18,4	30,6	14,3	8,2
Erzurum	20,0	13,3	23,3	33,3	10,0
Antalya	19,5	31,7	24,4	17,1	7,3
Kayseri	32,1	21,4	32,1	14,3	(-)
Malatya	4,0	6,0	12,0	72,0	6,0
Gaziantep	4,9	22,0	(-)	7,3	65,9

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 187’de katılımcıların illere göre,

“Türkiye’de devletin (hükümetiyle, yasal sistemiyle, mahkemeleriyle, vergi idaresiyle, bürokratlarıyla ve memurlarıyla....vs.) güvenilir olduğu düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre İstanbul (% 58,2), Balıkesir (% 12,8), Samsun (% 44,9), Trabzon (% 32), İzmir (% 24,5), Bursa (% 22,9), Ankara (% 22,5), Erzurum (% 43,3), Antalya (% 24,4), Kayseri (% 14,3), Malatya (% 78) ve Gaziantep (% 73,2) illerinden katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında buldukları görülmektedir.

İllere göre katılımcıların devlete güvene yönelik beyan sıralaması:

- i. Malatya (% 78)
- ii. Gaziantep (% 73,2)
- iii. İstanbul (% 58,2)
- iv. Samsun (% 44,9)
- v. Erzurum (% 43,3)
- vi. Trabzon (% 32)
- vii. İzmir (% 24,5)
- viii. Antalya (% 24,4)
- ix. Bursa (% 22,9)
- x. Ankara (% 22,5)
- xi. Kayseri (% 14,3)
- xii. Balıkesir (% 12,8)

Bu bağlamda bu ifade için katılımın bölgesel farklılık gösterdiği söylenebilir.

Tablo 188: “Türkiye’de Devletin (Hükümetiyle, Yasal Sistemiyle, Mahkemeleriyle, Vergi İdaresiyle, Bürokratlarıyla ve Memurlarıyla....vs.) Güvenilir Olduğu Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Vergi ile İlgili Yükümlülükleri Yerine Getiren Kişiye Göre Çapraz Tablo Analizi

VİYYGKG	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Kendim Yapıyorum	18,0	27,3	19,1	26,2	9,3
Çocuklarıma, Eş-dost Akrabalarım Yapıyorum	37,5	37,5	18,8	6,3	(-)
Kendi İstihdam Ettiğim Muhasebecime Yapıyorum	24,0	20,2	22,1	25,0	8,7
Muhasebeci veya Mali Müşavirlere Yapıyorum	12,1	24,5	14,7	34,7	14,0

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 188’de katılımcıların mükellefin vergi ile ilgili yükümlülüklerini yerine getiren kişiye göre,

“Türkiye’de devletin (hükümetiyle, yasal sistemiyle, mahkemeleriyle, vergi idaresiyle, bürokratlarıyla ve memurlarıyla ....vs.) güvenilir olduğu düşüncesine katılıyor musunuz?”

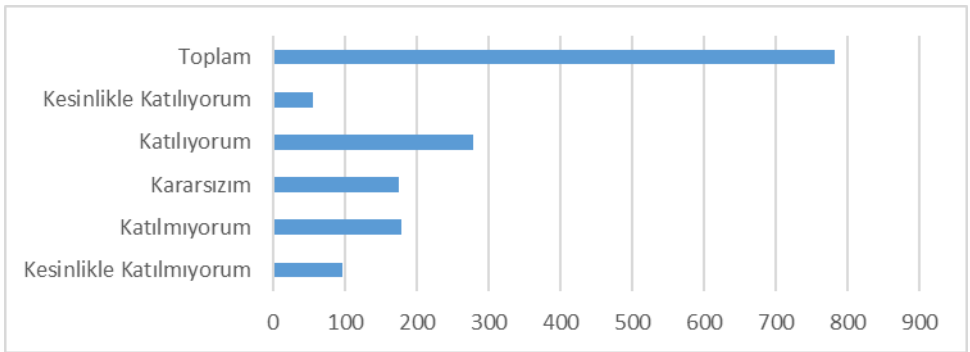
ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre vergi ile ilgili yükümlülüklerimi; kendim yapıyorum (% 35,5), çocuklarıma eş-dost akrabalarıma yaptırıyorum (% 6,3) kendi istihdam ettiğim muhasebecime yaptırıyorum (% 33,7) ve muhasebeci veya mali müşavirlere yaptırıyorum (% 48,7) beyanında bulunan mükelleflerin bu ifadeye katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

4.1.3.27. “Mükelleflerin Dini İnancı Gereği Vergisel Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmektedir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?”

Anket formunda 35. sırada yer alan ve dini inancın etkisini ölçmeyi amaçlayan soru şu şekildedir:

“Mükelleflerin dini inancı gereği vergisel yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getirmektedir düşüncesine katılıyor musunuz?”

Aşağıda Grafik 27’de katılımcıların bu soruya yönelik beyanlarının frekans dağılımına yer verilmektedir.

Grafik 27: “Mükelleflerin Dini İnancı Gereği Vergisel Yükümlülüklerini Tam Ve Zamanında Yerine Getirmektedir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Frekans Dağılımı (Arıman, 2019, s.131)

Grafik 27’ye göre katılımcıların çoğunun

“Mükelleflerin dini inancı gereği vergisel yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getirmektedir düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarının katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum olduğu görülmektedir.

Dini inancın katılımcıların vergi uyumunu artırması beklenir. Ancak bu ifadeye katılımcıların beyanları göz önünde bulundurulduğunda dini inançla bağlantılı olarak veya dini inançtan bağımsız;

- Katılımcıların vatandaşlık görevi nedeniyle mükelleflerin vergi ödediklerini düşünüyor olabilirler,
- Katılımcıların ekonomik nedenler dolayısıyla mükelleflerin vergi ödediklerini düşünüyor olabilirler,
- Katılımcıların sosyo-psikolojik nedenler dolayısıyla mükelleflerin vergi ödediklerini düşünüyor olabilirler.

Aşağıda 189 ile 195 arası tablolarda katılımcıların,

“Mükelleflerin dini inancı gereği vergisel yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getirmektedir düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanları için sırasıyla yaş, cinsiyet, medeni durum, eğitim seviyesi, aylık kişisel gelir, katılımcı olunan il ve mükellefin vergi ile ilgili yükümlülüklerini yerine getiren kişi demografik değişkenlerine yönelik çapraz tablo analizlerine yer verilmektedir.

Tablo 189: “Mükelleflerin Dini İnancı Gereği Vergisel Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmektedir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Yaşa Göre Çapraz Tablo Analizi

Yaş	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
18-30	15,3	19,1	23,7	37,4	4,6
31-40	12,5	20,0	25,4	36,1	6,1
41-50	10,8	26,7	20,4	33,3	8,8
51-60	11,1	25,0	15,7	38,9	9,3
61-70	16,7	27,8	33,3	16,7	5,6
71+	(-)	33,3	33,3	33,3	(-)

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 189’da katılımcıların yaş gruplarına göre,

“Mükelleflerin dini inancı gereği vergisel yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getirmektedir düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre katılımcıların 18-30 (% 42), 31-40 (% 42,2), 41-50 (% 42,1), 51-60 (% 48,2), 61-70 (% 22,3) ve 71+ (% 33,3) yaş gruplarının bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

Tablo 190: “Mükelleflerin Dini İnancı Gereği Vergisel Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmektedir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Cinsiyete Göre Çapraz Tablo Analizi

Cinsiyet	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Kadın	17,6	18,6	27,5	30,4	5,9
Erkek	10,8	23,5	21,4	37,0	7,2

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 190’da katılımcıların cinsiyet gruplarına göre,

“Mükelleflerin dini inancı gereği vergisel yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getirmektedir düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre cinsiyet grupları arasında kadın (% 36,3) ve erkek (% 44,2) katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında buldukları görülmektedir.

Tablo 191: “Mükelleflerin Dini İnancı Gereği Vergisel Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmektedir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Medeni Duruma Göre Çapraz Tablo Analizi

Medeni Durum	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Bekâr	18,5	19,1	21,4	34,1	6,9
Evli	10,5	24,0	22,9	35,7	6,8

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 191’de katılımcıların medeni durum gruplarına göre,

“Mükelleflerin dini inancı gereği vergisel yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getirmektedir düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre bekâr katılımcıların (% 41) ve evli katılımcıların (% 42,5) bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

Tablo 192: “Mükelleflerin Dini İnancı Gereği Vergisel Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmektedir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Eğitim Seviyesine Göre Çapraz Tablo Analizi

Eğitim Seviyesi	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
İlköğretim	10,1	19,8	19,8	40,6	9,7
Lise	15,6	24,6	26,0	28,4	5,5
Ön Lisans	11,8	19,6	17,6	43,1	7,8
Lisans	10,8	24,1	18,4	41,1	5,7
Lisans Üstü	33,3	33,3	11,1	(-)	22,2

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 192’de katılımcıların eğitim seviyesi gruplarına göre,

“Mükelleflerin dini inancı gereği vergisel yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getirmektedir düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre eğitim seviyesi gruplarına göre ilköğretim (% 50,3), lise (% 33,9), ön lisans (% 50,9), lisans (% 46,8), lisansüstü (% 22,2) katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

Tablo 193: “Mükelleflerin Dini İnancı Gereği Vergisel Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmektedir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Aylık Kişisel Gelire Göre Çapraz Tablo Analizi

Aylık Kişisel Gelir	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
0-1000	33,3	16,7	41,7	8,3	(-)
1001-2000	11,9	15,3	42,4	22,0	8,5
2001-3000	17,8	23,3	28,8	25,3	4,8
3001-4000	16,2	24,6	20,4	28,1	10,8
4001-5000	7,2	29,7	12,6	44,1	6,3
5001-6000	11,0	19,0	10,0	55,0	5,0
6001-7000	1,4	24,7	15,1	52,1	6,8
7001-8000	5,3	21,1	18,4	47,4	7,9
8001-9000	(-)	18,2	36,4	36,4	9,1
9001-10000	44,4	11,1	22,2	22,2	(-)
10001+	4,0	24,0	52,0	16,0	4,0

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 193’te katılımcıların aylık kişisel gelir gruplarına göre,

“Mükelleflerin dini inancı gereği vergisel yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getirmektedir düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre aylık kişisel geliri gruplarına göre 0-1000 (% 8,3), 1001-2000 (% 30,5), 2001-3000 (% 30,1), 3001-4000 (% 38,9), 4001-5000 (% 50,4), 5001-6000 (% 60), 6001-7000 (% 58,9), 7001-8000 (% 55,3), 8001-9000 (% 45,5), 9001-10000 (% 22,2), 10001+ (% 20) katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında buldukları görülmektedir.

Tablo 194: *“Mükelleflerin Dini İnancı Gereği Vergisel Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmektedir Düşüncesine Katılıyor Musunuz?”* İllere Göre Çapraz Tablo Analizi

İller	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
İstanbul	2,8	26,7	4,4	60,6	5,6
Balıkesir	27,7	31,9	19,1	19,1	2,1
Samsun	18,4	10,2	49,0	20,4	2,0
Trabzon	14,0	40,0	18,0	24,0	4,0
İzmir	20,4	19,4	34,7	13,3	12,2
Bursa	25,0	29,2	18,8	14,6	12,5
Ankara	20,4	22,4	26,5	24,5	6,1
Erzurum	6,7	3,3	26,7	33,3	30,0
Antalya	7,3	12,2	56,1	19,5	4,9
Kayseri	28,6	25,0	21,4	14,3	10,7
Malatya	4,0	10,0	6,0	76,0	4,0
Gaziantep	7,3	22,0	63,4	7,3	(-)

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 194’te katılımcıların illere göre,

“Mükelleflerin dini inancı gereği vergisel yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getirmektedir düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre İstanbul (% 66,2), Balıkesir (% 21,2), Samsun (% 22,4), Trabzon (% 28), İzmir (% 25,5), Bursa (% 27,1), Ankara (% 30,6), Erzurum (% 63,3), Antalya (% 24,4), Kayseri

(% 25), Malatya (% 80), Gaziantep (% 7,3) illerinden katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında buldukları görülmektedir.

İllere göre katılımcıların dini inanca yönelik beyan sıralaması:

- i. Malatya (% 80)
- ii. İstanbul (% 66,2)
- iii. Erzurum (% 63,3)
- iv. Ankara (% 30,6)
- v. Trabzon (% 28)
- vi. Bursa (% 27,1)
- vii. İzmir (% 25,5)
- viii. Kayseri (% 25)
- ix. Antalya (% 24,4)
- x. Samsun (% 22,4)
- xi. Balıkesir (% 21,2)
- xii. Gaziantep (% 7,3)

Bu bağlamda bu ifade için katılımın bölgesel farklılık gösterdiği söylenebilir.

Tablo 195: “Mükelleflerin Dini İnancı Gereği Vergisel Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmekte Duruşlarına Katılıyor Musunuz?” Vergi ile İlgili Yükümlülükleri Yerine Getiren Kişiye Göre Çapraz Tablo Analizi

VİYYGKG	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Kendim Yapıyorum	14,2	23,0	19,7	34,4	8,7
Çocuklarıma, Eş-dost Akrabalarımın Yapıtıyorum	25,0	25,0	18,8	18,8	12,5
Kendi İstihdam Ettiğim Muhasebecime Yapıtıyorum	13,5	24,0	29,8	24,0	8,7
Muhasebeci veya Mali Müşavirlere Yapıtıyorum	10,6	22,3	22,1	38,9	6,0

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 195’te katılımcıların mükellefin vergi ile ilgili yükümlülüklerini yerine getiren kişiye göre,

“Mükelleflerin dini inancı gereği vergisel yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getirmektedir düşüncesine katılıyor musunuz?”

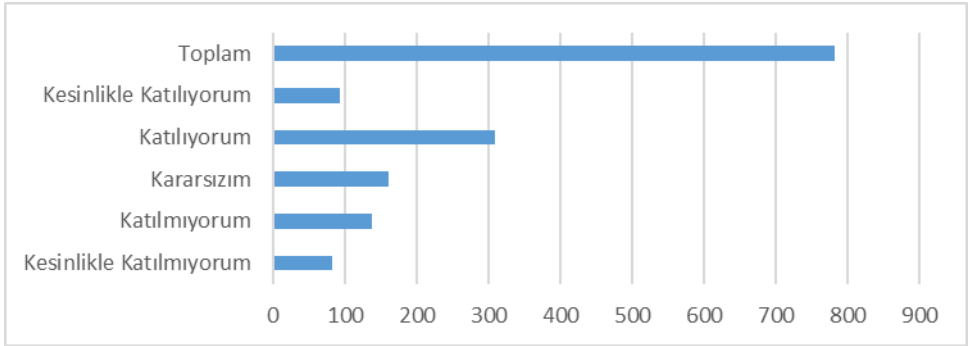
ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre vergi ile ilgili yükümlülüklerimi; kendim yapıyorum (% 43,1), çocuklarıma eş-dost akrabalarıma yaptırıyorum (% 31,3) kendi istihdam ettiğim muhasebecime yaptırıyorum (% 32,7) ve muhasebeci veya mali müşavirlere yaptırıyorum (% 44,9) beyanında bulunan mükelleflerin çoğunun bu ifadeye katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

4.1.3.28. “Türkiye’de Mükellefler Vergisel Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmek İstediklerinde, Vergi İdareleri Saygılı, Yardımcı ve Etkin Bir Şekilde Çalışmaktadır Düşüncesine Katılıyor Musunuz?”

Anket formunda 36. sırada yer alan ve vergi idaresinin etkinliğini ölçmeyi amaçlayan soru şu şekildedir:

“Türkiye’de mükellefler vergisel yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getirmek istediklerinde, vergi idareleri saygılı, yardımcı ve etkin bir şekilde çalışmaktadır düşüncesine katılıyor musunuz?”

Aşağıda Grafik 28’de katılımcıların bu soruya yönelik beyanlarının frekans dağılımına yer verilmektedir.

Grafik 28: “Türkiye’de Mükellefler Vergisel Yükümlülüklerini Tam Ve Zamanında Yerine Getirmek İstediklerinde, Vergi İdareleri Saygılı, Yardımcı Ve Etkin Bir Şekilde Çalışmaktadır Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Frekans Dağılımı

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Grafik 28’e göre katılımcıların çoğunun

“Türkiye’de mükellefler vergisel yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getirmek istediklerinde, vergi idareleri saygılı, yardımcı ve etkin bir şekilde çalışmaktadır düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarının kesinlikle katılıyorum ve katılıyorum olduğu görülmektedir. Bu bağlamda idarenin çalışmalarının gönüllü vergi uyumuna teşvik ettiği ancak halen yapılması gereken şeylerin olduğu ve bu şeylerin tespit edilmesine ihtiyaç olduğu söylenebilir.

Aşağıda 196 ile 202 arası tablolarda katılımcıların,

“Türkiye’de mükellefler vergisel yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getirmek istediklerinde, vergi idareleri saygılı, yardımcı ve etkin bir şekilde çalışmaktadır düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanları için sırasıyla yaş, cinsiyet, medeni durum, eğitim seviyesi, aylık kişisel gelir, katılımcı olunan il ve mükellefin vergi ile ilgili yükümlülüklerini yerine getiren kişi demografik değişkenlerine yönelik çapraz tablo analizlerine yer verilmektedir.

Tablo 196: *“Türkiye’de Mükellefler Vergisel Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmek İstediklerinde, Vergi İdareleri Saygılı, Yardımcı ve Etkin Bir Şekilde Çalışmaktadır Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Yaşa Göre Çapraz Tablo Analizi*

Yaş	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
18-30	9,2	21,4	28,2	29,8	11,5
31-40	9,3	18,2	17,9	41,1	13,6
41-50	11,3	13,3	24,2	40,4	10,8
51-60	11,1	23,1	12,0	43,5	10,2
61-70	22,2	11,1	11,1	44,4	11,1
71+	33,3	(-)	33,3	33,3	(-)

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 196’da katılımcıların yaş gruplarına göre,

“Türkiye’de mükellefler vergisel yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getirmek istediklerinde, vergi idareleri saygılı, yardımcı ve etkin bir şekilde çalışmaktadır düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre katılımcıların 18-30 (% 41,3), 31-40 (% 54,7), 41-50 (% 51,2), 51-60 (% 53,7), 61-70 (% 55,5) ve 71+ (% 33,3) yaş gruplarının bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir. Böylece yaş grupları arasında

18-30 ve 71+ yaş gurupları hariç katılımcıların benzer beyanda buldukları söylenebilir.

Tablo 197: “Türkiye’de Mükellefler Vergisel Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmek İstediklerinde, Vergi İdareleri Saygılı, Yardımcı ve Etkin Bir Şekilde Çalışmaktadır Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Cinsiyete Göre Çapraz Tablo Analizi

Cinsiyet	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Kadın	9,8	15,7	27,5	41,2	5,9
Erkek	9,7	18,4	19,5	39,2	13,2

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 197’de katılımcıların cinsiyet guruplarına göre,

“Türkiye’de mükellefler vergisel yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getirmek istediklerinde, vergi idareleri saygılı, yardımcı ve etkin bir şekilde çalışmaktadır düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre cinsiyet gurupları arasında kadın (% 47,1) ve erkek (% 52,4) katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında buldukları görülmektedir.

Tablo 198: “Türkiye’de Mükellefler Vergisel Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmek İstediklerinde, Vergi İdareleri Saygılı, Yardımcı ve Etkin Bir Şekilde Çalışmaktadır Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Medeni Duruma Göre Çapraz Tablo Analizi

Medeni Durum	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Bekâr	9,2	20,8	26,6	28,9	14,5
Evli	10,9	16,9	18,9	42,6	10,9

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 198’de katılımcıların medeni durum guruplarına göre,

“Türkiye’de mükellefler vergisel yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getirmek istediklerinde, vergi idareleri saygılı, yardımcı ve etkin bir şekilde çalışmaktadır düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre bekâr katılımcıların (% 43,4) ve evli katılımcıların (% 53,5) bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

Tablo 199: “Türkiye’de Mükellefler Vergisel Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmek İstediklerinde, Vergi İdareleri Saygılı, Yardımcı ve Etkin Bir Şekilde Çalışmaktadır Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Eğitim Seviyesine Göre Çapraz Tablo Analizi

Eğitim Seviyesi	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
İlköğretim	8,3	17,5	17,5	41,9	14,7
Lise	11,8	18,0	21,5	36,7	12,1
Ön Lisans	9,8	25,5	31,4	23,5	9,8
Lisans	7,0	16,5	17,1	50,0	9,5
Lisans Üstü	(-)	22,2	44,4	33,3	(-)

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 199’da katılımcıların eğitim seviyesi gruplarına göre,

“Türkiye’de mükellefler vergisel yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getirmek istediklerinde, vergi idareleri saygılı, yardımcı ve etkin bir şekilde çalışmaktadır düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre eğitim seviyesi gruplarına göre ilköğretim (% 56,6), lise (% 48,8), ön lisans (% 33,3), lisans (% 59,5), lisansüstü (% 33,3) katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

Tablo 200: “Türkiye’de Mükellefler Vergisel Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmek İstediklerinde, Vergi İdareleri Saygılı, Yardımcı ve Etkin Bir Şekilde Çalışmaktadır Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Aylık Kişisel Gelire Göre Çapraz Tablo Analizi

Aylık Kişisel Gelir	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
0-1000	33,3	16,7	25,0	16,7	8,3
1001-2000	6,8	16,9	28,8	32,2	15,3
2001-3000	13,7	13,7	25,3	27,4	19,9
3001-4000	16,2	24,0	22,2	30,5	7,2
4001-5000	7,2	23,4	15,3	45,0	9,0
5001-6000	10,0	20,0	14,0	48,0	8,0
6001-7000	5,5	8,2	19,2	57,5	9,6
7001-8000	(-)	13,2	18,4	57,9	10,5
8001-9000	(-)	18,2	4,5	59,1	18,2
9001-10000	22,2	22,2	11,1	33,3	11,1
10001+	4,0	8,0	28,0	40,0	20,0

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 200’de katılımcıların aylık kişisel gelir gruplarına göre,

“Türkiye’de mükellefler vergisel yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getirmek istediklerinde, vergi idareleri saygılı, yardımcı ve etkin bir şekilde çalışmaktadır düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre aylık kişisel geliri gruplarına göre 0-1000 (% 25), 1001-2000 (% 47,5), 2001-3000 (% 47,3), 3001-4000 (% 37,7), 4001-5000 (% 54), 5001-6000 (% 56), 6001-7000 (% 67,1), 7001-8000 (% 68,4), 8001-9000 (%77,3), 9001-10000 (% 44,4), 10001+ (% 60) katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında buldukları görülmektedir.

Tablo 201: *“Türkiye’de Mükellefler Vergisel Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmek İstediklerinde, Vergi İdareleri Saygılı, Yardımcı ve Etkin Bir Şekilde Çalışmaktadır Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” İllere Göre Çapraz Tablo Analizi*

İller	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
İstanbul	4,4	14,7	9,2	64,1	7,6
Balıkesir	12,8	34,0	23,4	21,3	8,5
Samsun	8,2	14,3	24,5	28,6	24,5
Trabzon	16,0	28,0	28,0	24,0	4,0
İzmir	13,3	16,3	32,7	24,5	13,3
Bursa	12,5	27,1	18,8	25,0	16,7
Ankara	16,3	20,4	24,5	36,7	2,0
Erzurum	50,0	16,7	6,7	20,0	6,7
Antalya	7,3	14,6	46,3	26,8	4,9
Kayseri	10,7	28,6	42,9	17,9	(-)
Malatya	4,0	8,0	28,0	60,0	(-)
Gaziantep	7,3	4,9	2,4	14,6	70,7

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 201’de katılımcıların illere göre,

“Türkiye’de mükellefler vergisel yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getirmek istediklerinde, vergi idareleri saygılı, yardımcı ve etkin bir şekilde çalışmaktadır düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre İstanbul (% 71,7), Balıkesir (% 29,8), Samsun (% 53,1), Trabzon (% 28), İzmir (% 37,8), Bursa (% 41,7), Ankara (% 38,7), Erzurum (% 26,7), Antalya (% 31,7), Kayseri (% 17,9), Malatya (% 60) ve Gaziantep (% 85,3) illerinden katılımcıların bu

ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında buldukları görülmektedir.

İllere göre katılımcıların idarenin etkinliğine yönelik beyan sıralaması:

- i. Gaziantep (% 85,3)
- ii. İstanbul (% 71,7)
- iii. Malatya (% 60)
- iv. Samsun (% 53,1)
- v. Bursa (% 41,7)
- vi. Balıkesir (% 29,8)
- vii. Trabzon (% 28)
- viii. İzmir (% 37,8)
- ix. Ankara (% 38,7)
- x. Erzurum (% 26,7)
- xi. Antalya (% 31,7)
- xii. Kayseri (% 17,9)

Bu bağlamda bu ifade için katılımın bölgesel farklılık gösterdiği söylenebilir. Bu ifade için katılımın % 50'nin altında kaldığı iller ve temsil ettiği bölgeler başta olmak üzere vergi idaresinden kaynaklı sorunların tespit edilmesi ve çözülmesi gönüllü vergi uyumunun artırılması için önem arz etmektedir.

Tablo 202: “Türkiye’de Mükellefler Vergisel Yükümlülüklerini Tam ve Zamanında Yerine Getirmek İstediklerinde, Vergi İdareleri Saygılı, Yardımcı ve Etkin Bir Şekilde Çalışmaktadır Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Vergi ile İlgili Yükümlülükleri Yerine Getiren Kişiye Göre Çapraz Tablo Analizi

VİYYGKG	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Kendim Yapıyorum	15,3	19,7	17,5	38,8	8,7
Çocuklarıma, Eş-dost Akrabalarımın Yapıtıyorum	37,5	6,3	37,5	18,8	(-)
Kendi İstihdam Ettığım Muhasebecime Yapıtıyorum	16,3	19,2	29,8	25,0	9,6
Muhasebeci veya Mali Müşavirlere Yapıtıyorum	6,6	16,2	19,6	43,8	13,8

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 202’de katılımcıların mükellefin vergi ile ilgili yükümlülüklerini yerine getiren kişiye göre,

“Türkiye’de mükellefler vergisel yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getirmek istediklerinde, vergi idareleri saygılı, yardımcı ve etkin bir şekilde çalışmaktadır düşüncesine katılıyor musunuz?”

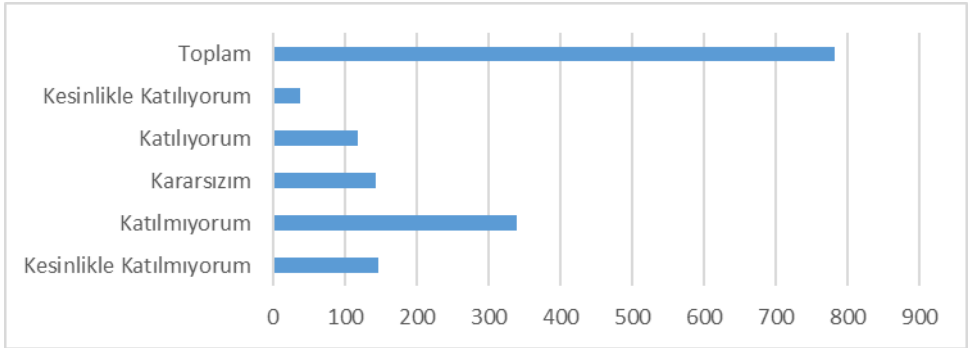
ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre vergi ile ilgili yükümlülüklerimi; kendim yapıyorum (% 47,5), çocuklarıma eş-dost akrabalarıma yaptırıyorum (% 18,8) kendi istihdam ettiğim muhasebecime yaptırıyorum (% 34,6) ve muhasebeci veya mali müşavirlere yaptırıyorum (% 57,6) beyanında bulunan mükelleflerin çoğunun bu ifadeye katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

4.1.3.29. “Türkiye’de Vergi Sistemi Basit, Anlaşılır ve Şeffaflar Düşüncesine Katılıyor Musunuz?”

Anket formunda 37. sırada yer alan ve vergi sistemine yönelik düşünceleri ölçmeyi amaçlayan soru şu şekildedir: “

“Türkiye’de vergi sistemi basit, anlaşılır ve şeffaflar düşüncesine katılıyor musunuz?”

Aşağıda Grafik 29’da katılımcıların bu soruya yönelik beyanlarının frekans dağılımına yer verilmektedir.

Grafik 29: “Türkiye’de Vergi Sistemi Basit, Anlaşılır Ve Şeffaflar Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Frekans Dağılımı

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Grafik 29’a göre katılımcıların çoğunun

“Türkiye’de vergi sistemi basit, anlaşılır ve şeffaftır düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarının katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum olduğu görülmektedir. Bu bağlamda mükellefler için Türkiye’de vergi sistemi karmaşıktır. Buna göre Türkiye’deki vergi sisteminin vergi uyumsuzluğuna neden olduğu ve bu konuda önlem alınması gerektiği söylenebilir.

Aşağıda 203 ile 209 arası tablolarda katılımcıların,

“Türkiye’de vergi sistemi basit, anlaşılır ve şeffaftır düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanları için sırasıyla yaş, cinsiyet, medeni durum, eğitim seviyesi, aylık kişisel gelir, katılımcı olunan il ve mükellefin vergi ile ilgili yükümlülüklerini yerine getiren kişi demografik değişkenlerine yönelik çapraz tablo analizlerine yer verilmektedir.

Tablo 203: “Türkiye’de Vergi Sistemi Basit, Anlaşılır ve Şeffaftır Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Yaşa Göre Çapraz Tablo Analizi

Yaş	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
18-30	22,1	38,9	20,6	14,5	3,8
31-40	15,7	45,4	17,1	16,1	5,7
41-50	19,6	40,4	19,6	16,3	4,2
51-60	19,4	50,0	13,9	11,1	5,6
61-70	22,2	44,4	22,2	11,1	(-)
71+	33,3	33,3	(-)	33,3	(-)

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 203’te katılımcıların yaş gruplarına göre,

“Türkiye’de vergi sistemi basit, anlaşılır ve şeffaftır düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre katılımcıların 18-30 (% 18,3), 31-40 (% 21,8), 41-50 (% 20,5), 51-60 (% 16,7), 61-70 (% 11,1) ve 71+ (% 33,3) yaş gruplarının bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

Tablo 204: “Türkiye’de Vergi Sistemi Basit, Anlaşılır ve Şeffaflar Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Cinsiyete Göre Çapraz Tablo Analizi

Cinsiyet	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Kadın	18,6	33,3	18,6	19,6	9,8
Erkek	17,6	45,4	18,5	14,8	3,8

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 204’te katılımcıların cinsiyet gruplarına göre,

“Türkiye’de vergi sistemi basit, anlaşılır ve şeffaflar düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. . Buna göre cinsiyet grupları arasında kadın (% 29,4) ve erkek (% 18,6) katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında buldukları görülmektedir.

Tablo 205: “Türkiye’de Vergi Sistemi Basit, Anlaşılır ve Şeffaflar Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Medeni Duruma Göre Çapraz Tablo Analizi

Medeni Durum	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Bekâr	24,3	32,4	22,5	15,0	5,8
Evli	17,2	46,6	16,7	15,2	4,3

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 205’te katılımcıların medeni durum gruplarına göre,

“Türkiye’de vergi sistemi basit, anlaşılır ve şeffaflar düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre bekâr katılımcıların (% 20,8) ve evli katılımcıların (% 19,5) bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

Tablo 206: “Türkiye’de Vergi Sistemi Basit, Anlaşılır ve Şeffaflar Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Eğitim Seviyesine Göre Çapraz Tablo Analizi

Eğitim Seviyesi	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
İlköğretim	15,7	48,8	19,4	11,1	5,1
Lise	19,7	48,8	17,3	10,7	3,5
Ön Lisans	31,4	25,5	17,6	15,7	9,8
Lisans	16,5	33,5	17,7	26,6	5,7
Lisans Üstü	11,1	44,4	11,1	22,2	11,1

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 206’da katılımcıların eğitim seviyesi gruplarına göre,
“Türkiye’de vergi sistemi basit, anlaşılır ve şeffaftır düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre eğitim seviyesi gruplarına göre ilköğretim (% 16,2), lise (% 14,2), ön lisans (% 25,5), lisans (% 32,3), lisansüstü (% 33,3) katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

Tablo 207: *“Türkiye’de Vergi Sistemi Basit, Anlaşılır ve Şeffaftır Düşüncesine Katılıyor Musunuz?”* Aylık Kişisel Gelire Göre Çapraz Tablo Analizi

Aylık Kişisel Gelir	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
0-1000	50,0	16,7	25,0	8,3	(-)
1001-2000	28,8	39,0	10,2	13,6	8,5
2001-3000	20,5	45,9	17,8	7,5	8,2
3001-4000	18,6	43,7	21,6	13,2	3,0
4001-5000	13,5	50,5	18,9	15,3	1,8
5001-6000	16,0	48,0	15,0	17,0	4,0
6001-7000	13,7	34,2	24,7	23,3	4,1
7001-8000	7,9	42,1	13,2	31,6	5,3
8001-9000	9,1	27,3	27,3	36,4	(-)
9001-10000	33,3	44,4	(-)	22,2	(-)
10001+	16,0	48,0	20,0	8,0	8,0

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 207’de katılımcıların aylık kişisel gelir gruplarına göre,
“Türkiye’de vergi sistemi basit, anlaşılır ve şeffaftır düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre aylık kişisel geliri gruplarına göre 0-1000 (% 8,3), 1001-2000 (% 22,1), 2001-3000 (% 15,7), 3001-4000 (% 16,2), 4001-5000 (% 17,1), 5001-6000 (% 21), 6001-7000 (% 27,4), 7001-8000 (% 36,9), 8001-9000 (% 36,4), 9001-10000 (% 22,2), 10001+ (% 16) katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında buldukları görülmektedir.

Tablo 208: “Türkiye’de Vergi Sistemi Basit, Anlaşılır ve Şeffaflar Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” İllere Göre Çapraz Tablo Analizi

İller	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
İstanbul	6,8	51,8	16,7	22,7	2,0
Balıkesir	29,8	44,7	10,6	10,6	4,3
Samsun	32,7	55,1	4,1	4,1	4,1
Trabzon	28,0	38,0	12,0	14,0	8,0
İzmir	15,3	28,6	37,8	8,2	10,2
Bursa	41,7	29,2	8,3	12,5	8,3
Ankara	26,5	18,4	26,5	22,4	6,1
Erzurum	30,0	23,3	26,7	20,0	(-)
Antalya	29,3	43,9	9,8	9,8	7,3
Kayseri	39,3	46,4	10,7	3,6	(-)
Malatya	4,0	34,0	34,0	20,0	8,0
Gaziantep	7,3	87,8	2,4	2,4	(-)

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 208’de katılımcıların illere göre,

“Türkiye’de vergi sistemi basit, anlaşılır ve şeffaflar düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre İstanbul (% 24,7), Balıkesir (% 14,9), Samsun (% 8,2), Trabzon (% 22), İzmir (% 18,4), Bursa (% 20,8), Ankara (% 28,5), Erzurum (% 20), Antalya (% 17,1), Kayseri (% 3,6), Malatya (% 28) ve Gaziantep (% 2,4) illerinden katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında buldukları görülmektedir. Bu bağlamda bu ifade için katılımın bölgesel farklılığının göz ardı edilebileceği, vergi sisteminin basitleştirilmesinin, anlaşılır olmasının ve şeffaf olmasının vergi uyumu önünde önemli bir engel olduğu söylenebilir.

İllere göre katılımcıların vergi sistemine yönelik beyan sıralaması:

- i. Ankara (% 28,5)
- ii. Malatya (% 28)
- iii. İstanbul (% 24,7)
- iv. Trabzon (% 22)
- v. Bursa (% 20,8)
- vi. Erzurum (% 20)
- vii. İzmir (% 18,4)

- viii. Antalya (% 17,1)
- ix. Balıkesir (% 14,9)
- x. Samsun (% 8,2)
- xi. Kayseri (% 3,6)
- xii. Gaziantep (% 2,4)

Tablo 209: “Türkiye’de Vergi Sistemi Basit, Anlaşılır ve Şeffaftır Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Vergi ile İlgili Yükümlülükleri Yerine Getiren Kişiye Göre Çapraz Tablo Analizi

VİYYGKG	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Kendim Yapıyorum	24,0	28,4	14,8	25,7	7,1
Çocuklarıma, Eş-dost Akrabalarımaya Yaptırıyorum	31,3	37,5	18,8	(-)	12,5
Kendi İstihdam Ettiğim Muhasebecime Yaptırıyorum	22,1	24,0	28,8	16,3	8,7
Muhasebeci veya Mali Müşavirlere Yaptırıyorum	15,3	53,2	17,2	11,5	2,8

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 209’da katılımcıların mükellefin vergi ile ilgili yükümlülüklerini yerine getiren kişiye göre,

“Türkiye’de vergi sistemi basit, anlaşılır ve şeffaftır düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre vergi ile ilgili yükümlülüklerimi; kendim yapıyorum (% 32,8), çocuklarıma eş-dost akrabalarımaya yaptırıyorum (% 12,5) kendi istihdam ettiğim muhasebecime yaptırıyorum (% 25) ve muhasebeci veya mali müşavirlere yaptırıyorum (% 14,3) beyanında bulunan mükelleflerin çoğunun bu ifadeye katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

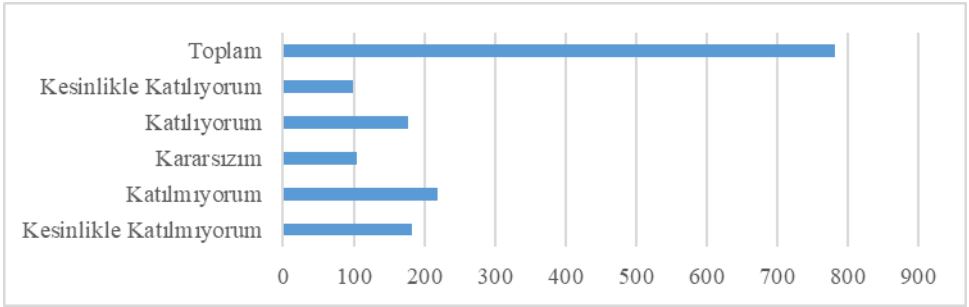

4.1.3.30. “Türkiye’de Sık Aralıklarla Çıkarılan Mali Aflar (Vergi Afları), Vergisel Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesi İsteğini Artırmaktadır Düşüncesine Katılıyor Musunuz?”

Anket formunda 38. sırada yer alan ve vergi aflarına yönelik düşüncüyü ölçmeyi amaçlayan soru şu şekildedir:

“Türkiye’de sık aralıklarla çıkarılan mali aflar (vergi afları), vergisel yükümlülüklerin tam ve zamanında yerine getirilmesi isteğini artırmaktadır düşüncesine katılıyor musunuz?”

Aşağıda Grafik 30’da katılımcıların bu soruya yönelik beyanlarının frekans dağılımına yer verilmektedir.

Grafik 30: “Türkiye’de Sık Aralıklarla Çıkarılan Mali Aflar (Vergi Afları), Vergisel Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesi İsteğini Artırmaktadır Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Frekans Dağılımı

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Grafik 30’a göre katılımcıların

“Türkiye’de sık aralıklarla çıkarılan mali aflar (vergi afları), vergisel yükümlülüklerin tam ve zamanında yerine getirilmesi isteğini artırmaktadır düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanları Türkiye’de sık aralıklarla çıkarılan mali afların vergi uyumunu artırmadığını göstermektedir. Diğer yandan bu afların bazı katılımcıları vergi uyumuna teşvik ettiği de görülmektedir. Bu bağlamda mali afların olumsuz etkilerinin mükelleflerin düşüncelerinde ve dolayısıyla vergi uyumu üzerinde görüldüğü söylenebilir.

Aşağıda 210 ile 216 arası tablolarda katılımcıların,

“Türkiye’de sık aralıklarla çıkarılan mali aflar (vergi afları), vergisel yükümlülüklerin tam ve zamanında yerine getirilmesi isteğini artırmaktadır düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanları için sırasıyla yaş, cinsiyet, medeni durum, eğitim seviyesi, aylık kişisel gelir, katılımcı olunan il ve mükellefin vergi ile ilgili yükümlülüklerini yerine getiren kişi demografik değişkenlerine yönelik çapraz tablo analizlerine yer verilmektedir.

Tablo 210: “Türkiye’de Sık Aralıklarla Çıkarılan Mali Aflar (Vergi Afları), Vergisel Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesi İsteğini Artırmaktadır Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Yaşa Göre Çapraz Tablo Analizi

Yaş	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
18-30	16,0	22,9	22,1	18,3	20,6
31-40	23,6	27,9	13,2	24,3	11,1
41-50	26,7	28,7	12,1	21,7	10,8
51-60	23,1	33,3	9,3	23,1	11,1
61-70	38,9	27,8	(-)	16,7	16,7
71+	(-)	(-)	(-)	100,0	(-)

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 210’da katılımcıların yaş gruplarına göre,

“Türkiye’de sık aralıklarla çıkarılan mali aflar (vergi afları), vergisel yükümlülüklerin tam ve zamanında yerine getirilmesi isteğini artırmaktadır düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre katılımcıların 18-30 (% 38,9), 31-40 (% 35,4), 41-50 (% 32,5), 51-60 (% 34,2), 61-70 (% 33,4) ve 71+ (% 100) yaş gruplarının bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

Tablo 211: “Türkiye’de Sık Aralıklarla Çıkarılan Mali Aflar (Vergi Afları), Vergisel Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesi İsteğini Artırmaktadır Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Cinsiyete Göre Çapraz Tablo Analizi

Cinsiyet	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Kadın	22,5	32,4	16,7	16,7	11,8
Erkek	22,4	27,8	12,9	23,5	13,3

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 211’de katılımcıların cinsiyet gruplarına göre,

“Türkiye’de sık aralıklarla çıkarılan mali aflar (vergi afları), vergisel yükümlülüklerin tam ve zamanında yerine getirilmesi isteğini artırmaktadır düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. . Buna göre cinsiyet grupları arasında kadın (% 28,5) ve erkek (% 36,8) katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında buldukları görülmektedir.

Tablo 212: *“Türkiye’de Sık Aralıklarla Çıkarılan Mali Aflar (Vergi Afları), Vergisel Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesi İsteğini Artırmaktadır Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Medeni Duruma Göre Çapraz Tablo Analizi*

Medeni Durum	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Bekâr	20,2	22,5	20,8	17,9	18,5
Evli	24,0	29,5	11,4	24,0	11,0

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 212’de katılımcıların medeni durum gruplarına göre

“Türkiye’de sık aralıklarla çıkarılan mali aflar (vergi afları), vergisel yükümlülüklerin tam ve zamanında yerine getirilmesi isteğini artırmaktadır düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre bekâr katılımcıların (% 36,4) ve evli katılımcıların (% 35) bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

Tablo 213: *“Türkiye’de Sık Aralıklarla Çıkarılan Mali Aflar (Vergi Afları), Vergisel Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesi İsteğini Artırmaktadır Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Eğitim Seviyesine Göre Çapraz Tablo Analizi*

Eğitim Seviyesi	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
İlköğretim	18,0	25,3	12,0	25,3	19,4
Lise	20,1	28,7	14,2	23,2	13,8
Ön Lisans	25,5	31,4	11,8	19,6	11,8
Lisans	34,8	28,5	13,9	17,1	5,7
Lisans Üstü	44,4	33,3	11,1	(-)	11,1

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 213’de katılımcıların eğitim seviyesi gruplarına göre,

“Türkiye’de sık aralıklarla çıkarılan mali aflar (vergi afları), vergisel yükümlülüklerin tam ve zamanında yerine getirilmesi isteğini artırmaktadır düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre eğitim seviyesi gruplarına göre ilköğretim (% 44,7), lise (% 37), ön lisans (% 31,4), lisans (% 22,8), lisansüstü (% 11,1) katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

Tablo 214: “Türkiye’de Sık Aralıklarla Çıkarılan Mali Aflar (Vergi Afları), Vergisel Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesi İsteğini Artırmaktadır Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Aylık Kişisel Gelire Göre Çapraz Tablo Analizi

Aylık Kişisel Gelir	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
0-1000	33,3	8,3	16,7	25,0	16,7
1001-2000	18,6	16,9	20,3	25,4	18,6
2001-3000	19,9	21,2	11,6	19,2	28,1
3001-4000	19,2	31,1	16,2	24,6	9,0
4001-5000	22,5	28,8	10,8	29,7	8,1
5001-6000	27,0	37,0	13,0	17,0	6,0
6001-7000	27,4	35,6	13,7	20,5	2,7
7001-8000	31,6	21,1	10,5	26,3	10,5
8001-9000	13,6	36,4	4,5	31,8	13,6
9001-10000	66,7	11,1	11,1	11,1	(-)
10001+	24,0	28,0	12,0	16,0	20,0

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 214’te katılımcıların aylık kişisel gelir gruplarına göre,

“Türkiye’de sık aralıklarla çıkarılan mali aflar (vergi afları), vergisel yükümlülüklerin tam ve zamanında yerine getirilmesi isteğini artırmaktadır düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre aylık kişisel geliri gruplarına göre 0-1000 (% 41,7), 1001-2000 (% 44), 2001-3000 (% 47,3), 3001-4000 (% 33,6), 4001-5000 (% 37,8), 5001-6000 (% 23), 6001-7000 (% 23,2), 7001-8000 (% 36,8), 8001-9000 (% 45,4), 9001-10000 (% 11,1), 10001+ (% 36) katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında buldukları görülmektedir.

Tablo 215. “Türkiye’de Sık Aralıklarla Çıkarılan Mali Aflar (Vergi Afları), Vergisel Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesi İsteğini Artırmaktadır Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” İllere Göre Çapraz Tablo Analizi

İller	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
İstanbul	20,7	33,9	10,8	29,1	5,6
Balıkesir	29,8	44,7	10,6	6,4	8,5
Samsun	38,8	24,5	4,1	26,5	6,1
Trabzon	16,0	48,0	10,0	16,0	10,0
İzmir	19,4	21,4	16,3	25,5	17,3
Bursa	33,3	14,6	10,4	29,2	12,5
Ankara	20,4	16,3	16,3	28,6	18,4
Erzurum	23,3	13,3	23,3	16,7	23,3
Antalya	14,6	14,6	26,8	41,5	2,4
Kayseri	32,1	28,6	21,4	10,7	7,1
Malatya	44,0	42,0	10,0	4,0	(-)
Gaziantep	2,4	2,4	19,5	(-)	75,6

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Tablo 215’te katılımcıların illere göre,

“Türkiye’de sık aralıklarla çıkarılan mali aflar (vergi afları), vergisel yükümlülüklerin tam ve zamanında yerine getirilmesi isteğini artırmaktadır düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre İstanbul (% 34,7), Balıkesir (% 14,9), Samsun (% 32,6), Trabzon (% 26), İzmir (% 42,8), Bursa (% 41,7), Ankara (% 47), Erzurum (% 40), Antalya (% 43,9), Kayseri (% 17,8), Malatya (% 4), Gaziantep (% 75,6) illerinden katılımcıların bu ifade için katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında buldukları görülmektedir.

İllere göre katılımcıların mali aflara yönelik beyan sıralaması:

- i. Gaziantep (% 75,6)
- ii. Ankara (% 47)
- iii. Antalya (% 43,9)
- iv. İzmir (% 42,8)
- v. Bursa (% 41,7)
- vi. Erzurum (% 40)
- vii. İstanbul (% 34,7)

- viii. Samsun (% 32,6)
- ix. Trabzon (% 26)
- x. Kayseri (% 17,8)
- xi. Balıkesir (% 14,9)
- xii. Malatya (% 4)

Bu bağlamda bu ifade için katılımın bölgesel farklılık gösterdiği söylenebilir. Katılımcıların mali aflardan yararlanmış olmaları bu duruma neden olmuş olabilir. Gelecek çalışmalarda mükelleflerin daha önce mali aflardan yararlanıp yararlanmadığının demografik değişkenlere eklendiği bir anket araştırmasında durum daha net bir şekilde ortaya konabilir.

Tablo 216: “Türkiye’de Sık Aralıklarla Çıkarılan Mali Aflar (Vergi Afları), Vergisel Yükümlülüklerin Tam ve Zamanında Yerine Getirilmesi İsteğini Artırmaktadır Düşüncesine Katılıyor Musunuz?” Vergi ile İlgili Yükümlülükleri Yerine Getiren Kişiye Göre Çapraz Tablo Analizi

VİYYGKG	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Kendim Yapıyorum	28,4	27,3	15,3	16,9	12,0
Çocuklarıma, Eş-dost Akrabalarıma Yaptırıyorum	50,0	25,0	(-)	18,8	6,3
Kendi İstihdam Ettiğim Muhasebecime Yaptırıyorum	20,2	21,2	21,2	24,0	13,5
Muhasebeci veya Mali Müşavirlere Yaptırıyorum	21,3	29,4	11,5	24,7	13,2

Kaynak: Anket verilerinden yararlanılarak tarafımızca hazırlanmıştır.

Yukarıda Tablo 216’da katılımcıların mükellefin vergi ile ilgili yükümlülüklerini yerine getiren kişiye göre

“Türkiye’de sık aralıklarla çıkarılan mali aflar (vergi afları), vergisel yükümlülüklerin tam ve zamanında yerine getirilmesi isteğini artırmaktadır düşüncesine katılıyor musunuz?”

ifadesine yönelik beyanlarına yer verilmektedir. Buna göre vergi ile ilgili yükümlülüklerimi; kendim yapıyorum (% 28,9), çocuklarıma eş-dost akrabalarıma yaptırıyorum (% 25,1) kendi istihdam ettiğim muhasebecime

yaptırıyorum (% 37,5) ve muhasebeci veya mali müşavirlere yaptırıyorum (% 37,9) beyanında bulunan mükelleflerin çoğunun bu ifadeye katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum beyanında bulunduğu görülmektedir.

KAYNAKÇA

- Arıman, Y. (2019). Kamu Harcamalarının Vergi Uyumuna Etkisi: Türkiye Örneği, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi-Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Baloğlu, F. ve Susam, N. (2020). Devlet ve Mükellef Etkileşimi: Vergisel Yaptırım ve Kolaylıkların Yarattığı Mükellef Tipleri, *International Journal of Public Finance*, 5(1), 144-166.
- Çağdaş, Y. (2020). Türkiye'de Toplam Vergi Yükünün Oecd Ülkeleri İle Karşılaştırılması, *BAİBÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 20(1), 81-96.
- Çiçek, H. (2006). Psikolojik ve Sosyal Yönden Yükümlülerin Vergiye Karşı Tutum ve Tepkileri, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi-Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Demir, İ. C. (2008). Vergi Ahlakı ve Belirleyenleri Ege Bölgesi Örneği, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi-Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Foncesa, M. ve Myles, G. D. (2018). A Survey of Experiments on Tax Compliance, Erişim Adresi: https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/355001/Experimental_evidence_on_taxpayer_compliance.pdf
- Oz Yalama, G. ve Gümüş E. (2013). Determinants of Tax Evasion Behavior: Empirical Evidence from Survey Data, *International Business and Management*, 6(2), 15-23.
- Gelir İdaresi Başkanlığı, Faal Mükellef Sayısı, Erişim Adresi: <https://www.gib.gov.tr/yarim-ve-kaynaklar/istatistikler>.
- Kaynar Bilgin, H. (2011). Türkiye'de Vergi Ahlakının Belirleyicileri, *ODTÜ Geliştirme Dergisi*, 38, 167-190.
- OECD (2017), Fighting Tax Crime: The Ten Global Principles, OECD Publishing, Paris.
- Organ, İ. ve Çavdar, F. (2017). Türkiye'de Vergi Mükellefleri Perspektifinden Vergi Denetiminde Sorunlar: İstanbul, Tekirdağ, Edirne ve Kırklareli'nden Bulgular, *Ömer Halisdemir Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 10(1), 46-69.

- Özen, A., Altunoğlu, B. K. ve Öztornacı, E. (2015). Orta Öğretim Düzeyindeki Öğrencilerin Vergi Algılama Düzeylerine İlişkin Ampirik Bir Değerlendirme, *Yönetim ve Ekonomi*, 22(2), 279-289.
- Özvar, S. ve Saruç, N. T. (2021). Vergi Uyumu ve Ödül Etkisi: Gelir ve Kurumlar Vergisinde Uygulanan İndirim, *Maliye Dergisi*, Temmuz-Aralık, 181, 112-140.
- Saraçoğlu, O. F. ve Çaşkurlu, E. (2011). Tax Amnesty with Effects and Effecting Aspects: Tax Compliance, Tax Audits and Enforcements Around; The Turkish Case, *International Journal of Business and Social Science*, 2(7), 95-103.
- Song, Y. ve Yarbrough, T. E. (1978). Tax Ethics and Taxpayer Attitudes: A Survey, *Wiley on Behalf of The American Society for Public Administration*, 38 (5), 442-452.
- Şahin, M. (2011). Türkiye’de Vergi Uygulamaları ve Vergi Ahlakı İlişkisi: Trabzon, Giresun ve Gümüşhane İlleri Örneği, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi-Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Taytak, M. ve Akyüz Dalkıran, T. (2019). Vergi Denetim Algısına Sahip Vergi Mükelleflerinin Vergi Adaleti ve Vergi Affı Uygulamalarına Bakışı, *Optimum Ekonomi ve Yönetim Bilimleri Dergisi*, 6(1), 109-132.
- T. C. Anayasası, Erişim Adresi: https://www.tbmm.gov.tr/anayasa/anayasa_2018.pdf
- Türkiye İstatistik Kurumu (2018). İktisadi Bölge Birimleri Sınıflandırması, Erişim Adresi: www.planlama.org
- Yeşilyurt, Ş. (2015). Vergi Bilincinin Vergi Ahlakı Üzerindeki Etkisi: Maliye ve İlahiyat Bölümü Öğrencileri Örneği, *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12(32), 36-56.

EKLER

Ek-1 Anket Formu

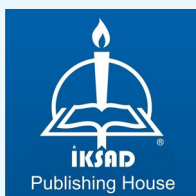
Saygıdeğer katılımcı,					
Aşağıda yer alan anket tamamen bilimsel amaçlı olup, bilimsel amaçlar dışında katiyen kullanılmayacaktır. Bu anketin kullanılacağı araştırmanın amacı; Türkiye'de vergi uyumunu etkileyen faktörleri görmek, vergi uygulama ve politikalarına, bilimsel literatüre katkıda bulunmak, vergi mükelleflerinin vergiye uyumlarını artıracak vergi uygulama ve politika yapıcılara yardımcı olmaktır. Bu bağlamda aşağıda yer alan anketi titizlikle okumanızı ve kendi kişisel görüşünüzü yansıtın samimi cevaplar ile doldurmanızı rica eder, katkılarınız için teşekkür ederiz.					
Prof. Dr. Mehmet TUNÇER ve Arş. Gör. Yasemin ARIMAN					
Tercih ettiğiniz seçeneğin sağ tarafındaki boşluğu doldurunuz. Örneğin					
(X)					
1) Yaş: 18-30 ( ) 31-40 ( ) 41-50 ( ) 51-60 ( ) 61-70 ( ) 71 ve üstü ( )					
2) Cinsiyet: Kadın ( ) Erkek ( )					
3) Medeni Durum: Bekâr ( ) Evli ( )					
4) Eğitim Durumu İlköğretim ( ) Lise ( ) Ön lisans ( ) Lisans ( ) Lisansüstü ( )					
5) Aylık Kişisel Gelir (TL) : 0-1000 ( ) 1001-2000 ( ) 2001-3000 ( ) 3001-4000 ( ) 4001-5000 ( ) 5001-6000 ( ) 6001-7000 ( ) 7001-8000 ( ) 8001-9000 ( ) 9001-10000 ( ) 10001+ ( )					
6) Mükellefiyete Tabi Faaliyet Alanınızı Yazınız (Hangi/Ne işle uğraşıyorsunuz?):					
7) Bağlı Olunan Vergi Dairesinin Bulunduğu İl:					
İstanbul ( )		Samsun ( )		İzmir ( )	
Balıkesir ( )		Trabzon ( )		Ankara ( )	
		Bursa ( )		Erzurum ( )	
				Antalya ( )	
				Kayseri ( )	
				Malatya ( )	
				Gaziantep ( )	
8) Vergi ile ilgili işlemlerimi.....					
1-Kendim yapıyorum ( )					
2- Çocuklarıma, eş-dost akrabalarıma yaptırıyorum ( )					
3-Kendi istihdam ettiğim muhasebecime yaptırıyorum ( )					
4-Muhasebeci veya Mali Müşavirlere yaptırıyorum ( )					
Aşağıdaki sorular için kesinlikle katılmıyorum, katılmıyorum, kararsızım, katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum seçeneklerinden hangisini tercih ediyorsanız, tercihiniz ile ilgili kutucuğa (X) yazınız.					
SORULAR					
9 "Vergi ile ilgili yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getiren mükelleflerin ödüllendirilmesi gerektiği" düşüncesine katılıyor musunuz?				Katılmıyorum	
10 "Vergi vermenin bir vatandaşlık görevi olduğu" düşüncesine katılıyor musunuz?				Kararsızım	
11 "Hiçbir zaman denetlenmeyeceğini bilse dahi, vergi ile ilgili yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getiren mükellefler vardır" düşüncesine katılıyor musunuz?				Katılıyorum	
12 "Yapılan denetimlerin vergi ile ilgili yükümlülüklerin tam ve zamanında yerine getirilmesinde etkili olduğu" düşüncesine katılıyor musunuz?				Kesinlikle Katılıyorum	
13 "Mükelleflerin birden fazla denetim geçirmelerinin, vergi ile ilgili yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getirmelerinde etkili olduğu" düşüncesine katılıyor musunuz?					
14 "Mevcut vergi cezalarının, vergi ile ilgili yükümlülüklerin tam ve zamanında yerine getirilmesinde etkili olduğu" düşüncesine katılıyor musunuz?					
15 "Fırsatı olsa bile vergi ile ilgili hilelere başvurmayan, vergisel yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getiren mükellefler olduğu" düşüncesine katılıyor musunuz?					

16	"Verginin, devlet eliyle sunulan kamu hizmetlerinin karşılığı olarak alındığı" düşüncesine katılıyor musunuz?				
17	"Mevcut vergi oranlarının, vergi ile ilgili yükümlülüklerin tam ve zamanında yerine getirilmesinde etkili olduğu" düşüncesine katılıyor musunuz?				
18	"Türkiye'de vergi yükünün adaletli dağıldığı" düşüncesine katılıyor musunuz?				
19	"Türkiye'de aynı gelir düzeyine sahip mükelleflerin aynı düzeyde vergi ödediği" düşüncesine katılıyor musunuz?				
20	"Türkiye'de hükümetin, etkin ve verimli bir şekilde çalıştığı" düşüncesine katılıyor musunuz?				
21	"Türkiye'de mükelleflerin vergisel işlemlerini tam ve zamanında yerine <u>getirmedikleri</u> durumda sosyal ve aile çevrelerinden bir ayıplama <u>olmuyorsa</u> , bu onların vergisel işlemlerini tam ve zamanında yerine getirmelerini engellemektedir" düşüncesine katılıyor musunuz?				
22	"Eğitim, sağlık, savunma ve sosyal yardım hizmetleri dışındaki devletin yaptığı diğer hizmetlerin, hangileri olduğunu bilmek mümkündür" düşüncesine katılıyor musunuz?				
23	"Vergilerin <u>nasıl</u> harcandığını ve devlet eliyle sunulan hizmetlerin hangi yolla geri döndüğünü izlemek mükellefin görevlerinden biridir" düşüncesine katılıyor musunuz?				
<p>Aşağıdaki sorular için kesinlikle katılmıyorum, katılmıyorum, kararsızım, katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum seçeneklerinden hangisini tercih ediyorsanız, tercihiniz ile ilgili kutucuğa (X) yazınız.</p> <p style="text-align: center;">SORULAR</p>		Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle
24	"Türkiye'de ödenen vergilerin <u>ne oranda</u> ve <u>nerelere</u> harcandığını takip etmek mümkündür" düşüncesine katılıyor musunuz?				
25	"Ödediğiniz verginin nerelere harcandığını bilmek önemlidir" düşüncesine katılıyor musunuz?				
26	"Devlet eliyle sunulan hizmetlerin gerekli olduğu" düşüncesine katılıyor musunuz?				
27	"Türkiye'de sunulan kamu hizmetlerinin ve onlar için yapılan harcamaların şeffaf olduğu" düşüncesine katılıyor musunuz?				
28	"Vergi oranlarının artırılıp devlet eliyle daha çok kamu hizmeti sunulması gerektiği" düşüncesine katılıyor musunuz?				
29	"Mükelleflerin devletin sunduğu hizmetlerden elde ettikleri <u>doğrudan</u> faydandan/kişisel çıkarlarının, onların vergisel yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getirmelerini etkilediği" düşüncesine katılıyor musunuz?				
30	"Hükümetlerin, toplanan vergileri hangi alanlarda <u>kullandığı</u> (eğitim, sağlık, savunma vb.) vergi verme davranışını etkilemektedir" düşüncesine katılıyor musunuz?				
31	"Devlet eliyle sunulan hizmetlerden duyulan <u>memnuniyetin</u> , vergisel yükümlülüklerin tam ve zamanında yerine getirilmesini etkilediği" düşüncesine katılıyor musunuz?				
32	"Devlet eliyle sunulan hizmetlerin mantıklı olarak yapılmasının, etkinliğinin ve verimliliğinin vergisel yükümlülüklerin tam ve zamanında yerine getirilmesini etkilediği" düşüncesine katılıyor musunuz?				
33	"Kamu harcamalarının yapılış süreci ve bu süreçte ortaya çıkan <u>aşırı bürokrasi, israf ve yolsuzluk</u> gibi sorunlar, vergisel yükümlülüklerin tam ve zamanında yerine getirilmesini engellemektedir" düşüncesine katılıyor musunuz?				
34	"Türkiye'de devletin (hükümetiyle, yasal sistemiyle, mahkemeleriyle, vergi idaresiyle, bürokratlarıyla ve memurlarıyla...vs.) güvenilir olduğu" düşüncesine katılıyor musunuz?				
35	"Mükelleflerin dini inancı gereği vergisel yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getirmektedir" düşüncesine katılıyor musunuz?				
36	"Türkiye'de mükellefler vergisel yükümlülüklerini tam ve zamanında yerine getirmek istediklerinde, vergi idareleri saygılı, yardımcı ve etkin bir şekilde çalışmaktadır" düşüncesine katılıyor musunuz?				

201 | TÜRKİYE’DE VERGİ UYUMUNU ETKİLEYEN DEĞİŞKENLER

37	“Türkiye’de vergi sistemi basit, anlaşılır ve şeffaftır” düşüncesine katılıyor musunuz?								
38	“Türkiye’de sık aralıklarla çıkarılan mali aflar (vergi afları), vergisel yükümlülüklerin tam ve zamanında yerine getirilmesi isteğini artırmaktadır” düşüncesine katılıyor musunuz?								
39) Bir vergi mükellefi olarak devletin hangi alanlara harcama yaptığını takip ediyor musunuz? Evet ( ) Hayır ( )									
40) Türkiye’de sunulan kamu hizmetleri sizin de tercih ettiğiniz hizmetler midir? Evet ( ) Hayır ( )									
41) Aşağıda devlet eliyle sunulan hizmetler ana başlıkları itibarıyla yer almaktadır. Bu hizmetlerden hangilerinin daha fazla ya da daha az yapılması gerektiği yönündeki düşüncenizi, vergi yükünüzü de göz önünde bulundurarak ilgili hizmetin sağ tarafındaki boşluğa (X) işareti yazarak belirtiniz.									
	Ödeyeceğim Verginin Artması Gerekse Bile Daha Fazla Harcama Yapılsın	Ödeyeceğim Vergi Artmada n Daha Fazla Harcama Yapılsın	Daha Az Harcama Yapılsın	Yapılan Harcamalar Aynı Kalsın	Fikrim Yok				
HİZMETLER									
Genel Kamu Hizmetleri İçin									
Savunma Hizmetleri İçin									
Kamu Düzeni ve Güvenlik Hizmetleri İçin									
Ekonomik İşler ve Hizmetler İçin									
Çevre Koruma Hizmetleri İçin									
İskân ve Toplum Refahı Hizmetleri İçin									
Sağlık Hizmetleri İçin									
Dinlenme Kültür ve Din Hizmetleri İçin									
Eğitim Hizmetleri İçin									
Sosyal Güvenlik ve Sosyal Yardım Hizmetleri İçin									

ISBN: 978-625-367-262-1